

IMPRESA Y LIBRERIA.

Depósito de toda clase de papel.
Libros en blanco y rayados, y todo lo
concerniente á escritorio.

JOAQUIN A. Y MAGESTER,
plaza de la Constitución núm. 7.
OLOT.

2 Peseraj.

Handwritten text, possibly a signature or name, located at the top right of the page.

Sec. Classics

Est. 1822

286 - pages

Filología

R00001533324

F.A.068

R. 91318

M. VALERII
MARTIALIS
EPIGRAMMATA,

AB OMNI RERUM OBSCENITATE,
verborumque turpitudine vindicata,

*QUID IN HAC POSTREMA EDITIONE
quam plurimis mendis accuratius purgatâ, præ-
stitum fuerit sequens præfatio indicabit.*

ANNO

1743.

CUM PRIVILEGIO:

Cervaria: Typis Academicis, ex-
cudebat EMMANUEL IBARRA.

M. VALERII
MARTIALIS

EPIGRAMMATATA

AN OLYMPII BRITANNICI

IN V. C. BOSTONIENSIS

1743

Anno

CUM PRIVILEGIO

...

Colonia: Typis Academicis

subditi ...

SUMMA PRIVILEGII.

D. PHILIPPI V. Hispaniarum, & India-
rum Regis Catholici, &c. Diplomate
cautum est: ne quâ aliâ universi Principatus
Cathalonix Typographiâ, unâ exceptâ,
quam Reg Cervariensi Univerlitati, à se
erectæ, concessit in posterum excudi pos-
sint, aut alibi excusi in eundem Principa-
tum importari, Libri omnes, quos ad com-
munem Studiosorum eruditionem, ac dis-
ciplinam, non eorum modo, qui prima ja-
ciunt litterarum tyrocinia; sed illorum
etiam, qui sublimioribus facultatibus inc-
umbunt, Supremus Castellæ Senatus in pri-
mis pertinere censuisset: Cujus Supremi Se-
natus nomenclaturâ emissa Matriti 21. Fe-
bruarii 1721. inter alios libros, qui huma-
norum litterarum studiâ maximè juvant,
recensentur *M. Valeris Martialis, Epigra-
mmata, &c.* Eodemque R. Diplomate præ-
ter Librorum, & Typographiæ jacturam,
aliæ quoque, pro arbitrio, contra delinquen-
tibus infligendæ poenæ indicuntur; uti latius
in ipso Originali Privilegio continetur, ex-
pedito Balsayni 23. Junii anno 1718. Re-
gis manu subscripto, Reg. Sigillo munito,
subsignatoque à D. Joanne Milàn de Ara-
gòn, Regi à Secretis.

LECTORI BENEVOLO.

EN tibi amice Lector, Marci Valerii
 Martialis Epigrammaton accuratam
 editionem, quæ sanè in hisce præcipuè His-
 panix Regnis, quorum præclarissimus Poe-
 ta iste potississima est laus, & gloria, jam
 diu requirere videbaris. Duos in hâc re
 consulimus Magistros, insignes nimirum
 humaniorum litterarum Professores, P. An-
 dream Frusium, Soc. Jesu, ac P. Josephum
 Juvencium ejusdem Soc. quorum ille jam
 diu, iste verò nuperrimè horum epigram-
 matum correctioni, & expurgationi accu-
 ratius invigilavit. Eorum igitur inhæren-
 tes vestigiis, obscena quæcumque rejeci-
 mus, interpunctionem, quâ accomoda-
 tior clarescat sensus, secuti sumus, lectiones
 optimas, è probatissimis petitas codicibus
 selegimus, alias tradi solitas ad marginem
 adnotavimus; præfiximus etiam ex P. Ju-
 vencio nova singulis epigrammatis lemma-
 ta, ex quibus uniuscujusque argumentum,
 & acumen addisci valeat. Græcismo non-
 numquam occurrente, cum neque græco-
 rum characterum copia in promptu sit, ne-
 que ii in Hispaniâ, Pueris præsertim, qui in
 Authoris libellis versati sunt, satis noti ha-
 beantur, operæ pretium duximus græca
 verba, quæ sensum carminis complent, la-
 tinis notis inscribere, eorum insuper inter-
 pre-

pretatione latinâ ad marginem adnotatâ,
ubi præterea addidimus quorundam no-
minum Locorum, Urbium, Fluminum, &c.
expositionem hispanam, his prætermiſſiis,
quæ eodem ferè vocabulo proferantur.

Hæc in tui gratiam, juxta ac utilita-
tem confecta sunt, benevole Lector, ope-
râ, & industriâ Patris Societatis Jesu, qui
nunc temporis in hâc Regiâ Cervariensi
Academiâ humaniorum litterarum Pro-
fessorem agit; hoc quali studio frui, la-
bore utere, & Vale.

M. V. MARTIALIS VITA;

EX PETRO CRINITO.

M. VALERIUS *Martialis* genere, Hispanus fuit, Bilbili natus, haud ignobili Oppido Celtiberiæ, ut veteres auctores tradunt: & ipse *Martialis* cum pluribus locis demonstrat, tum maximè his versibus ad *Licianum* municipem suum:
Vir Celtiberis non tacende gentibus,

Nostræquæ laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciane, Bilbilim
Equis, & armis nobilem.

Sub primam ætatem profectus est ad urbem Romam, quò faciliùs in litterarum studio versari posset, suumque ingenium erudire. Sed cum agendis causis minimè se idoneum videret,

omnem operam, atque diligentiam re-
tulit ad scribenda epigrammata : in
quibus magnopere excelluit iudicio ve-
terum. Maximè autem valuit in pro-
merendis sibi, atque conciliandis ho-
minum studiis ; adeo urbanitate, &
salibus præstitit. Relata sunt à C. Pli-
nio permulta de ingenio, & eruditione
Val. Martialis, quibus satis colligere
possumus, quanti fecerit hunc ipsum
Poetam, quantumque illius versibus
oblectari consueverit : sic etenim scri-
bit. Fuit Martialis ingenio acri, &
qui plurimum in scribendo, & salis
haberet, & fellis : neque candoris mi-
nus. Itaque minimè mirari oportet si
Ælius Verus Imperator, qui Cæsari
Hadriano gratissimus fuit solitus est
singulari affectu prosequi lepores, at-
que jocos Poetæ Martialis, suumque
Virgilium vocare. Neque dubium est
illum

illum Romæ publicis honoribus ornatum, atque honestatum fuisse. Nam equestri dignitate donatus est, & præturâ, & jure trium liberorum, ut ipse de se testatur. Libros XII. Epigrammaton composuit miro ingenio & singulari urbanitate, quibus adjecit Xenia, & Apophoreta libellis duobus absoluta. In his secutus est Marsum Poetam; Pedonem, atque Getulicum, Valerium quoque Catullum, & Licinium Caluam plurimi fecit, qui in hoc scribendi genere insignes habiti sunt. In duodecimo libro Nervæ, atque Trajano Imperatori blanditus est, damnatis temporibus Domitiani Cæsaris. Ad eundem refertur spectaculorum liber, qui extra ordinem aliorum habetur, à nostris Grammaticis, ut vetusti codices probant. Inter amicos præcipuè habuit Stellam Patavinum, Decianum, Silium

lium Italicum, V. Flaccum, Parthe-
nium, aliosque complures, ad quos se-
penumero scribit. Stertinius vir cla-
rissimus, quem Martialis mutato no-
mine. Avitum appellat, tantum con-
cessit ipsius ingenio atque doctrina,
ut viventi adhuc illi imaginem more
veterum in sua bibliotheca posuerit.
Postremò cum Martialis foret prove-
ctior, tedio rerum urbanarum affectus,
in patriam rediit, atque in natali solo
paulò post interiit non sine lachrymis,
ac magno mœrore C. Plinii, ut ingenuè
testatus est, scripta epistola ad Corn.
Priscum.

AD LIBELLUM.

Parve liber, nunc in lucem gene-
rosior ito :

Major erit ditio, quàm fuit,
antè, tibi.

Non

Non erat Aoniæ tibi fas retigisse
Minervæ

Limina, quod nimium tu quoque
turpis eras.

Nunc si quis mutata leget tua nomina,
discat,

Et te nil fœdum, dicere, turpe
nihil:

Te mox excipiet castis penetralibus
ultrò,

Et castus castum nocte, dieque
teret;

Ergo quàm nocuit tibi, quòd nil
frontis haberes.

Tam prodest, quòd tu sat modò
frontis habes.

M. V. MARTIALIS

EPIGRAMMATA

AB OMNI RERUM OBSCENITATE,
verborumque turpitudine vindicata.

LIBER SINGULARIS.

De Spectaculis, sive Amphitheatum Caesaris.

EPIGRAMMA I.

De Titi Caesaris Amphitheatro.

BARBARA Pyramidum fileat miracula Mem-
phis:

† Assydius jacter nec Babilona labor:

Nec Triviæ templo molles laudentur † honores.

Dissimuletque Deum cornibus ara frequens:

Aère nec vacuo pendentia Mausolea

Laudibus immodicis Cares in alstra ferant.

Omnis Cæsareo cedat labor amphitheatro:

Unum pro cunctis fama loquatur opus.

Roma sibi Reddita. II.

Hic, ubi sidereus propius videt astra Colosus.

Et crescunt mediâ pegmata celsa viâ,

Invidiosa feri radiabant atria Regis,

Unaque jam totâ stabat in urbe domus.

Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles stagna Neronis erant.

Hic,

12 M. VAL. MARTIALIS

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,
Abstulerat miseris tecta superbus ager.

† *Livia.*

† Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras
Ultima pars aulae deficientis erat.

Reddita Roma sibi est, & sunt, te praeside, Caesar,
Deliciae populi, quae fuerant Domini.

Caesar Patriae Pater. III.

Quae tam seposita est, quae gens tam Barbara, Caesar,

Ex qua spectator non sit in Urbe tua?

Venit ab Orphæo cultor 1 Rhodopejus 2 Hæmo,

1 Monte

Venit, & epoto 3 Sarmata pastus equo:

Argétaro

Et qui prima bibit deprensi flumina Nili,

2 Valiza

Et quem supremæ Tethyos unda ferit.

Môtes de

Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,

Thracia.

Et Cilices nimbis hinc maduere suis.

3 Rufios,

Crinibus in nondum tortis venere 4 Sicambri,

Tartaros,

Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.

Moscovi-

Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una,

tas.

Cum verus Patriæ diceris esse Pater.

4 Pue-

Delatores urbe pulsæ. IV.

blos de

Turba gravis paci, placidæque inimica quieti,

Alema-

Quæ * semper miseris sollicitabat opes,

nia.

Tradita 5 Getulis, nec cepit arena nocentes:

* *Tradu-*

Et delator habet, quod dabat, exilium.

Est

Exulat 6 Aufoniâ profugus delator ab urbe;

Gyaras.

Impensis vitam Principis anumeres.

Islas del

Blanditur Caesari. V.

marEgeo

Junctam Pasiphaen Dictæo, credite, Tauro

5 Pue-

Vidimus: accepit Fabula prisca fidem.

blos de

Nec se miretur, Caesar, longæva vetustas:

Africa.

Quidquid fama canit, donat arena tibi.

6 Roma.

Leo victus, & casus à foemina. VI.

Belliger invictis quod Mars tibi sævit in armis

Non satis est, Caesar: sævit & ipsa Venus.

Prostratum vastâ Nemees in valle leonem,

Nobile, & Herculeum fama canebat opus.

Pris

Prisca fides taceat: nam post tua munera, Cæsar,
Hæc jam fœmineâ vidimus acta manu.

Fideli Laureoli verum supplicium. VII.

Qualitèr in Scythicâ religatus rupe Prometheus

Arsiduum nimio pectore pavit avem :

Nuda Casedonio sic pectora præbuit urso,

Non falsâ pendens in cruce, Laureolus.

Vivebant laceri, membris stillantibus, artus,

Inque omni nusquam corpore corpus erat.

Denique supplicium dederat necis ille paternæ,

Vel domini jugulum foderat ense nocens :

Templa vel arcano demens spoliaverat auro,

Subdiderat sævas vel tibi, Roma, faces.

Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ ;

In quo, quæ fuerant fabula, pœna fuit.

Dædalus fictus ab urso laceratus. VIII.

Dædale, Lucano cum sic lacereris ab urso ;

Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.

Rhinocerotis pugna cum Tauro. IX.

Præstitit exhibitus totâ tibi, Cæsar arenâ,

Quæ non promisit, prælia rhinoceros.

O quam terribiles exarsit pronus in iras !

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat !

Crudelitas vel in feris punita. X.

Læserat ingrato leo perfidus ore magistrum,

Ausus tam notas contemnerare manus :

Sed dignas tanto persolvit crimine pœnas,

Et qui non tulerat verbera, tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub Principe mores,

Qui jubet ingenium mitius esse feris ?

Ursus visco implicatus. XI.

Præceps sanguineâ dum se rotat ursus arenâ,

* Implicitam visco perdidit ille fugam.

Splendida jam testo cessent venabula ferro ;

Nec volet excussa lancea torta manu :

Deprendat vacuo venator in aere prædam ;

Si captare feras aucupis arte placet.

1 Cau-

caso Mõ-

te de la

Scythia.

2 Un Bo f

que de

Escocia.

* Impli-
citus.

De

14 M. VAL. MARTIAL.

De sue, quæ ex vulnere peperit. XII.

Inter Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
 Fixisset gravidam cum levis hasta suem,
 Exiliit partus miseræ de vulnere matris:
 O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?
 Pluribus illa mori voluisse faucibus telis,
 Omnibus ut natis triste pateret iter,
 Quis negat esse satum materno funere Bacchum?
 Sic genitum numen, credite: nata fera est.

De eadem. XIII.

Icæ gravi telo, confosaque, vulnere mater
 Sus pariter vitam predidit, atque dedit.
 O quam certa fuit librato dextera ferro!
 Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.
 Experita est numen moriens utriusque Dianæ,
 Quæque soluta parens, quæque perempta fera est.

De eadem. XVI.

Sus fera jam gravior, maturi pignora ventris
 Emisit fœtum, vulnere facta parens.
 Nec jacuit partus, sed matre cadente, cucurrit.
 O quantum est subitis casibus ingenium!
Carpophorum Meleagro, & Herculi anteponit. XV.
 Summa tuæ, Meleagre, fuit quæ gloria famæ,
 * Quantula Carpophori portio, fusus aper!
 Ille & præcipiti venabula condidit urso,
 Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
 Stravit, & ignotâ spectandum mole leonem,
 Herculeas potuit qui decuisse manus:
 Et volucrem longo porrexit vulnere pardum.
 Præmia cum laudis ferret, adhuc poterat.
*Taurus effigiem Domitiani secum attollens
 in Cælum. XVI.*

* *Est
 quota.** *Nunc
 schema:
 iuveni.*

Raptus ab it mediâ quod ad æthera taurus arenâ
 Non fait hoc artis, sed pietatis opus.
 Vexerat Europem fraterna per æquora taurus;
 At nunc Alcidem taurus in astra tulit.
 Cæsaris atque Jovis confect * nunc, Stella, iuvenco:
 Par

Par onus ut tulerint , altiùs iste tulit.

De supplice elephante ad pedes Imperatoris. XVII.

Quòd pius , & supplex elephas te, Cæsar, adorat,

Hic modò qui tauro tam metuendus erat :

Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro :

Crede mihi numen sentit , & ille tuum.

Leo à Tigride laceratus. XVIII.

Lambere securi dextram consueta magistri :

Tigris ab Hyrcano gloria rara jugo,

Sæva ferum * rabido laceravit dente leonem : *Rapido.

Res nova non ullis cognita temporibus.

Ausa est tale nihil , silvis dum vixit in altis :

Postquàm inter nos est , plus feritatis habet.

Taurus ab Elephante interfectus. XIX.

Qui modò per totam flammis stimulatus arenam

Sustulerat raptas taurus in astra pilas,

Occubuit tandem cornuto ardore peritus,

Dum facilem tolli sic elephanta putat.

De duobus Gladiatoribus à Cæsare populo concessis. XX.

Dum peteret pars hæc Myrinum , pars illa Trium-
phum.

Promisit pariter Cæsar utrâque manu.

Non potuit meliùs litem finire jocosam.

O dulce invicti principis ingenium !

Orphæus in Amphitheatro exhibitus. XXI.

Quidquid in Orphæo Rhodope spectasse theatro. *vid. Epig.*

Dicitur , exhibuit , Cæsar arena tibi.

3.

Repserunt scopuli , mirandaque silva cucurrit,

Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.

Affuit immixtum pecudum genus omne ferarum,

Atque super vatem multa pependit avis;

Ipsè sed ingrato jacuit laceratus ab urso.

Hæc tamen ut res est facta , ita ficta alia est.

Rhinocerotis cum urso pugna. XXII.

Solicitant pavidi dum rhinocerota magistri,

Seque diu magnæ colligit ira feræ :

Def.

Desperabantur promissi prælia Martis :

Sed tamen is rediit cognitus ante furor,
Namque gravem gemino cornu sic extulit ursum;
Jactat ut impositas taurus in astra pilas.

De Carpophoro. XXIII.

Dorica quàm certo venabula dirigit ictu

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori.

Ille tulit geminos facili æervice juvencos,

Illi cessit atrox 1 bubulus atque 2 bison.

1 Bufalo. Hunc leo cum fugeret , præceps in tela cucurrit :

2 Bucy I nunc , & lentas corripe , turba , moras.
silvestre.

De naumachia Domitiani. XXIV.

Si quis ades longis serus spectator ab oris,

Cui lux prima sacri muneris ista fuit ;

Ne te decipiat ratibus navalis 3 Enyo;

Et par unda fretis : hinc modò terra fuit :

3 Bello-
na.

Non credis ? spectes , dum laxent æquora Martem,

Parva mora est , dices : hinc modò Pontus erat.

*De Nereidibus in Amphitheatri naumachia
natantibus. XXV.*

Lusit Nereidum docilis chorus æquore toto,

Et vario faciles ordine pinxit aquas.

4 Tri-
dente.

4 Fuscina dente minax , nexu fuit anchora curvo :

Credidimus remum , credidimusque ratem,

Et gratum nautis sidus fulgere Laconum,

5 Ciudad
de Gre-
cia.

Lataque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes invenit in undis ?

Aut docuit lusus , hos Thetis , aut didicit ?

6 Ciudad
de Arca-
dia.

Carpophorum Herculi , & aliis anteponit. XXVI.

Sæcula Carpophorum , Cæsar , si prisca tulissent:

Jam nullum monstris orbe fuisset opus.

7 Sin el
favor de
Medea
hija del
Rey de
Colchos.

Non 5 Marathon taurum , Nemeæ frondosa leonem

Arcas 6 Manalium non timuisset aprum,

Hæc armata manus hydre mors una fuisset.

Huic percussa foret tota Chymæra semel.

Ignipedes posset sine 7 Colchide vincere tauros :

Solvere , & Hesionem solus , & Andromedem,

Her-

Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Laus Titi Naumachia. XXVII.

Augusti laudes fuerant committere classes,
Et freta navali sollicitare tubâ,
Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in undis

Et Thetis ignoras, & Galatea feras.

Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus.

Et domini Triton ipse putavit equos:

Dumque parat sævis ratibus fera prælia Nereus,

Abnuat in liquidis ire pedester aquis.

Quidquid, & in circo spectatur, & amphitheatro

Dives Cæsaræa præstitit unda tibi.

1 Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:

Hanc norint unam sæcula naumachiam.

Duo Gladiatores mutuis vulneribus victores,

victi. XXVIII.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus

Effet, & æqualis Mars utriusque diu:

Missio sæpe viris magno clamore petita est?

Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.

Lex erat ad digitum, positâ concurrere palmâ:

Quod licuit, lances donaque sæpe dedit.

Inventus tamen est finis discriminis æqui;

Pugnare pares: subcubere pares.

Missit utrique rudes, & palmas Cæsar utrique,

Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc nullo, nisi te sub Principe, Cæsar:

Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

Dama Cæsaribus pedibus advoluta. XXIX.

Concita veloces fugeret cum Dama Molossos,

Et variâ obliquas neceret arte moras:

Cæsaribus ante pedes supplex, similisque roganti

Constitit, & prædam non tetigere canes.

Numen habet Cæsar, sacra est vis, sacra potestas,

Credite: mentiri non didicere feræ.

1 Lago
de Cela-
no.

A quo vinci turpe fit. XXX.

Cedere majori virtutis fama secunda est :

Illam gravem palma est, quam minor hostis habet.

Excusat epigrammata parum elaborata. XXXI.

Da veniam subditis : non displicuisse meretur,

Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

In Domitianum.

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres

Pene fuit tanti non habuisse duos.

M. V. MARTIALIS

EPIGRAMMATON.

LIBER I.

SPero me secutum in libellis meis tale temperas
mentem, ut de illis quæri non possit quisquis
de se bene senserit : cum salvâ infimarum quoque
personarum reverentia, ludant, quæ ad eam antiquis
auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris
abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama vilius
constet, & probetur in me novissimum ingenium.
Videor mihi meo jure facturus, si epistolam versibus
clausero.

Sibi adhuc superstiti gloriam immortalem esse gratulatur. I.

Hic est, quem legis, ille, quem requiris,

Toto notus in orbe Martialis

Arguris epigrammaton libellis :

Cui, lector studiose, quod dedisti

Viventi decus, atque sentienti,

Rati post cineres habent postæ.

Librum suum exire gestientem admonet. II.

Argiletanas mavis habitare tabernas,

Cùm tibi, parve liber, scrinia nostra vacant,
Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ :

Crede mihi, nimium Martia turba sapit :

Majores nusquam rhonchi : juvenesque senesque,
Et pueri nasum rhinocerotis habent.

Audieris, cùm grande sophos, dum basia * captas, * *Jaſtas.*

Ibis ab excussio missus in astra sago.

Sed tu ne toties domini patiare lituras,

Nève notet lusus tristis arundo tuos :

Æthereas incautè, cupis volitare per auras,

I, fuge : sed poteras tutior esse domi.

Ad lectorem, ubi libri venales. III.

Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos,

Et comites longæ quæris habere viæ :

Hos eme, quos arctat brevibus membrana tabellis :

Scrinia da magis, me manus una capit.

Ne tamen ignores ubi sim venalis, & erres

Urbe vagus totà : me duce, certus eris.

Libertum docti Lucensis quære Secundum,

Limina post pacis, palladiumque forum.

Cæsarem orat ut equo animo libros suos legat. IV.

Contigeris nostros, Cæsar, si fortè libellos :

Terrarum dominum pone supercilium.

Consuevere jocos vestri quoque ferre triumphî :

Materiam dictis nec pudet esse ducem.

Quà Thymelem spectas, derisoremque Latinum,

Illà fronte precor carmina nostra legas.

Innocuos censura potest permittere lusus :

* Lasciva est nobis est pagina, vita proba est.

Respondet Imperator Martiali. V.

Do tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis.

Vis, puto, cum libro, Marce, natare tuo.

Leonem Cæsaris cum Jovis Aquilâ comparat. VI.

Æthereas aquilâ puerum portante per auras,

Illæsum timidis unguibus hæsit onus :

* *Impro-
ba si qua
mibi.*

20 M. VAL. MARTIALIS:

Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus, & ingenti ludet in ore lepus.

Quæ majora putas miracula? summus utrisque
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

Ad Maximum, de columbâ Stellæ. VII.

Stellæ delictum mei columbâ.

Verona licet audiente, dicam,

Vicit, Maxime, passerem Catulli:

Tantò Stella meus tuo Catullo,

Quantò passere major est columbâ.

Fortitudo sapientis. VIII.

Quòd magni Thraseæ, consumatique Catonis

Dogmata sic sequeris, † salvus ut esse velis.

† Talis.

Pectore nec nudo strictos incurris in enses:

Quod fecisse velim te, Deciane, facis,

Nolo virum, facili redimit, qui sanguine famam

Hunc volo laudari, qui sine morte potest.

Jocatur in Cottam. IX.

Bellus homo, & magnus vis idem Cotta videri.

Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

Ad Sextilianum potorem. X.

Cum data sint equiti bis quinque numismata,
quare

Bis decies solus, Sextiliane, bibis?

Jam defecisset portantes calda ministros,

Si non potares, Sextiliane, merum.

Viri probi sunt in tutelâ Divinæ Providentiæ. XI.

† Tivoli.

Itur, ad Herculei gelidas quæ † Tiburis arces,

Canaque sulfureis Albula fumat aquis:

Rura, nemusque sacrum, delectaque jugera Mæsis

Signat vicinâ quartus ab Urbe lapis:

Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras.

Heu quàm pene novum porticus ausa nefas!

Nam subito collapsa ruit cum mole sub illâ

Gestatus bijugis Regulus esset equis.

* Tenuit.

Nimirum * tenuit nostras fortuna querelas,

Quæ

Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.

Nunc & damna juvant : sunt ipsa pericula tanti :

Stantia non poterant testæ probare Deos.

Lusus leonis cum lepore in arenâ. XII.

Delicias, Cæsar, lususque, jocosque leonum

Vidimus : hoc etiam præstat arena tibi.

Cùm prensus blando torques à dente rediret,

Et per aperta vagus curreret ora lepus.

Unde potest avidus captæ leo parcere prædæ ?

Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest.

De leone, & lepore. XIII.

Rictibus his tauros non eripuerunt magistri,

Per quos, præda fugax, itque reditque lepus.

Quodque magis mirum, * velocior exit ab hoste,

* Nec nihil à tantâ nobilitate refert.

Tutior in solâ non est cùm currit arenâ :

Nec cavet tantâ conditur ille fide.

Si vitare canum morsus, lepus improbe, queris.

Ad quæ confugias, ora leonis habes.

*Ad * Licianum de Hispaniæ locis. XIV.*

Vir Celtiberis non tacende gentibus,

Nostræque laus Hispaniæ,

Videbis altam, Liciane, & Bilbilim,

Equis, & armis nobilem.

* Sterilemque 2 caunum nivibus, * effractis sacrum

3 Vadaveronem montibus.

Et delicati dulce 4 Botrodi nemus,

Pomona quod felix amat,

* Tepida natabis luce Cogedi vada,

Mollesque Nymphatum lacus,

Quibus remissum corpus adstringes brevi

5 Salone, qui ferrum gelat.

Præstabit illic ipsa figendas prope

6 Voberca * prandenti feras.

Æstus serenos aureo franges 7 Tago,

Obscuris umbris arborum.

Avidam rigens Dircenna placabit sitim,

* Velocius.

* Canum nil à tantâ mobilitate.

* Licianum.

* Liciane.

1 Calatayud.

* Senegæ canum.

* Et fraetis.

2 Moncajo.

3 Valdevicòr.

4 Campier.

* Tepidæ innatabis lene Congedi vadum.

* prandenti.

5 Xalon.

6 Boberca.

7 Tajo.

* Et

- in Nerone.* * Et Nutha , quæ vincit nives.
 8 Tarra- At cùm December canus , & bruma impotens
 gona. Aquilone rauco mugiet,
 9 Cata- Aprica repetes 8 Tarraconis litora,
 luña. Tuamque 9 Laletaniam ;
 10 Cal- Ibi illigatas mollibus damas plagis
 zados de Maetabis , & vernas apros :
 los Sena- Leporemque forti callidum rumpes equo ;
 dores. Cervos relinques villico,
 11 De Vicina in ipsum silva descendet focum
 purpura. Infante cinctum sordido.
 12 Ver- Vocabitur venator , & veniet tibi
 dugo , ò Conviva clamatus propè.
 Pægone- 10 Lunata nusquam pellis , & nusquam toga ;
 ro , que Olidaque vestes 11 murice.
 folian ser Procul horridus 12 Liburnus, & querelus cliens ;
 de laPro- Imperia viduarum procul.
 vincia de Non rumpet altum pallidus somnum reus,
 Liburnia. Sed mane totum dormies.
 1 Verba Mercetur alius grande , & insanum sophos :
 græca Ho Miserere tu felicium,
 meri car- Veròque fruire non superbus gaudio,
 minis , Dum Sura laudatur tuus,
 quod sic Non impudenter vita, quod reliquum est, petit,
 exponitur Cùm fama, quod satis est , habet.
secabant *Jacus ex Homero in Cocum. XV.*
alia (fer- Si tibi 1 Mistyllus cocus , Æmiliane, vocatur ;
cula) in Dicitur quare non 2 Taratalla mihi ?
frusta, & *Ad leporem leonem fugientem. XVI.*
in veru- Non facit ad seruos cervix nisi prima leones,
hus fige- Quid fugis hos dentes , ambitiose lepus ?
bant. S. illicet à magnis ad te descendere tauris,
 Et , quæ non cernunt, frangere colla velint ?
 2 Ladron Desperanda tibi est ingentis gloria fati :
 de los Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.
 verfos , *Quintiano libros suos commendat. XVII.*
 que reci- Commendo tibi , Quintiane , nostros,

Nostros dicere si tamen libellos
 Possum, quos recitat tuus poëta.
 Si de servitio gravi queruntur,
 Assertor venias, satisque præstes;
 Et cum se dominum vocabit ille,
 Dicas esse meos, manumque missos,
 Hoc si terque, quaterque clamitaris,
 Impones plagiaro pudorem.

In Fidentinum Poëtam 2 plagiarum. XVIII.

Una est in nostris tua, Fidentine, libellis
 Pagina, sed certà domini signata figurà,
 Quæ tuâ traducit manifesto carmina furto.
 Sic * interpositus 3, villo contaminat uncto
 Urbica 4 Lingonicus 5 Tyrianthina bardocucullus :
 Sic 6 Aretinæ violant crystallina testæ :
 Sic niger, in ripis errat cum fortè 7 Caystri,
 Inter Ledæos ridetur corvus olores.
 Sic, ubi multisonâ fervet sacer 1 Atthide lucus,
 Improba Cecropias offendit 2 pica querelas.
 Indice non opus est nostris nec * vindice, libris,
 Stat contra dicitque tibi tua pagina, fur es.

De selectu amicorum. XIX.

Si quid, Fusce, vacas adhuc amari.
 (Nam sunt hinc tibi, sunt, & hinc amici.)
 Unum si superest, locum rogamus.
 Nec me, quòd tibi sum novus, recuses :
 Omnes hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantum suspice, qui novus paratur
 An possit fieri vetus sodalis.

Ad Frontonem de voto vitæ suæ. XX.

Vota tui breviter si vis cognoscere Marci,
 Clarum militiæ, Fronto togæque decus :
 Hoc petit : esse sui, nec magni, ruris arator :
 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 Quisquam piëta colit 3 Sparrani frigora saxi,
 Et matutinum portat ineptus aves;
 Cui licet † exuviis nemoris, rurisque beati,

tava co-
 mo pro-
 prios.

* inter-
 positus vi-
 tio, vel in-
 terposit o-
 vilis con-
 taminat
 unco.

3 idem ac
 filo.

4 Capote
 francès.
 5 Vestido
 de pur-
 pura.

6 De
 Arezzo.

7 Rio de
 Asia,
 vulgo
 Chiay.

1 Ruyse-
 fior.

2 Garza.
 * judice.

3 Ciudad
 del Pello-
 poneso :
 vulgo Mi-
 fitra.

† Exigui.

Ante

Ante focum plenas explicuisse plagas
 Et piscem tremulâ salientem ducere setâ,
 Flavaque de rubro promere mella cado?
 Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
 Et sua non emptus præparat ova cinis.
 Non amet hanc vitam, quisquis me non amat, opto
 Vivat, & urbanis albus in officiis.

In couponem. XXI.

Continuis vexata madet vindemia nimbis:
 * cupias. Non potes ut * cuperes vendere, caupo, merum
Lauta balnea, jejuna cœna. XXII.

Dat Baiana mihi quadrantes sportula centum,
 Inter delicias quid facit ista fames?
 Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea Grylli?
 Tam malè cum cœnem, cur bene, Flacce, labor?
De lepore, & leone. XXIII.

Intres ampla licet torvi, lepus, ora leonis:
 Esse tamen varuo se leo dente putat.
 Quod ruet in tergum, vel quos * procumbet in
 * prorum
 pet. armos?

Alta juvencorum vulnera figet ubi?
 Quid frustra nemorum dominum, regemque fatigas?
 Non nisi delectâ pascitur ille fera.
 * gaudet.
 2 Pueblos
 de Italia.
 3 Cordo-
 va.
 4 Cadiz.
 5 Merida.
 * Lici-
 niane.
 6 Cala-
 tayud.
*Ad Licianum laus Postarum aliquot, maxime His-
 panorum. XXIV.*

Verona docti syllabas amat vatis,
 Marone felix Mantua est;
 Censetur 1 Apona Livio suo tellus,
 Stellâque nec Flacco minùs:
 Apollodoro * plaudit imbrifer Nilus,
 Nasone 2 Peligini sonant:
 Duosque Senecas, unicùmque Lucanum
 Facunda loquitur 3 Corduba:
 Gaudent jocosæ Canio suo 4 Gades
 5 Emerita Deciano meo.
 Te * Liciane, gloriabitur nostra,
 Nec me tacebit 6 Bilbilis.

Ad Celerem Auditorem improbum. XXV.

Ut recitem tibi nostra, rogas, epigrammata, nolo:
Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Ad Fabullam: laus suspiciosa. XXVI.

Bella es; novimus, & puella; verum est:
Et dives; quis enim potest negare?
Sed dum te nimium, Fabulla, laudas,
Nec dives, neque bella, nec puella es.

*Ad Cæcilianum, de genere, & declinatione
ficus. XXVII.*

Cum dixi ficus, rides quasi barbara verba,
Et dici ficos, Cæciliane, jubes.

Dicemus ficus, quas scimus in arbore nasci:
Dicemus ficos, Cæcilianæ, tuos.

In furem, de libro suo. XXVIII.

Erras meorum fur avare librorum,
Fieri poetam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constat, & tomus vilis.
Non sex paratur, aut decem 1 sophos nummis,
Secreta quære carmina, & 2 rudes curas,
Quas novit unus, scrinioque signatas
Custodit ipse 3 virginis pater chartæ,

4 Quæ trita duro non inhorruit mento.

Mutare dominum non potest liber notus:
Sed 5 pumicata fronte si quis est nondum,

Nec umbilicis cultus, atque membrana;

Mercare: tales habeo nec sciet quisquam.

Aliena quisquis recitat, & quærit famam,

Non emere librum, sed silentium debet.

Poeta liber. XXIX.

Liber homo es nimium, dicis mihi, Chærule,
semper.

In te qui dicit, Chærule, liber homo est.

Ad Maximum. Jocus in Canium. XXX.

Cæpit, Maxime, 1 Pana, quæ solebat

Nunc ostendere Canium, 2 Terentos.

1 Aplau-
fos.

2 Escri-
tos, que
no han
salido à
luz.

3 El Au-
tor del
libro, que
no se ha
leído.

4 Que no
está ma-
noscado.

5 El fron-
tis del
libro bru-
nido con
piedra
rosca.

1 Figura
ridicula
del Dios
Pan.

2 Lugar
en el cà-
po Mar-
cio, à la
ribera de
Tiber.

Librum suum Proculo mittit. XXXI.

Vade salutatum pro me, liber: ire juberis

Ad Proculi nitidos, officiosè, Lares.

Quæris iter? dicam: vicinum Castora canæ
Transibis Vestræ, virginæamque domum.

Inde sacro veneranda petes palatia clivo,

Plurima quæ summi fulget imago Ducis.

Nec te detineat miri radiata Colossi,

Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.

3 Bacco. Flecte vias hæc, quæ madidi sunt tecta 3 Lyæi,
* tibi. Et Cybeles picto stat Corybante Tholus.

Protinus à levâ clari * sub fronte Penates,

Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.

Hanc pete: ne metuas fastus, limenque superbum:

Nulla magis toto janua poste patet:

Nec propior, quam Phœbus amet, doctæque sorores.

Si dicet, quare non tamen ipse venit?

* Silicet. * Sic licet excuses: quia qualiacumque legantur
Ista, saluator scribere non potuit.

Ad Fidentinum, Poetam plagiarum. XXXII.

Nostris versibus esse te poetam,

4 Dien- Fidentine, putas, cupisque credi.

res de Sic dentata sibi videtur Ægle,

marfil. Emptis 4 olsibus, Indicòque cornu.

† Can- Sic, quæ nigrior est † cadente mero,

dente. 5 Ceruffata sibi placet Lycoris,

5 Con Hæc & * tu ratione, qua poeta es,

afeytes. Calvus cum fueris, eris comatus.

* jam.

De Lino. Malum nomen. XXXIII.

* Cantus Dimidium donare Lino, quam credere totum,

cytaram- Qui mavult, mavult perdere dimidium.

que. Forum dives, Parnasus inops. XXXIV.

1 De Pa- O mihi curarum pretium non vile mearum

du a, que Flacce, 1 Antenorei spes, & alumne Laris,

edificò Pierios differ * cantusque, chorusque sororum:

Antenòr. Æs dabit ex istis nulla puella tibi.

Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ.

Hæc

Hæc sapit , hæc omnes fœnerat una Deos.

Quid possunt hederæ Bacchi dare ? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.

Præter aquas Helicon , & ferta , lyraſque Deorum,
Nihil habet , & magnum , sed perinane sophos.

Quid tibi cum Cyrrhâ ? quid cum Permeſidos
undâ ?

Romanum proprius , divitiuſque forum eſt.

Illic æra ſonant : at circum pulpita noſtra,

Et ſteriles cathedras baſia ſola crepant.

De Feſto. Romana mors. XXXV.

Indignas premeret peſtis cùm tabida fauces,

Inque ipſos vultus ſerperet atra lues :

Siccis ipſe genis flentes hortatus amicos,

Decrevit Stygios Feſtus adire lacus.

Nec tamen obſcuro pia polluit ora veneno.

Aut torſit lenta triſtia fata famæ.

Sanctam Romanâ vitam ſe morte peregit,

Dimiſitque animam nobiliore viâ.

Hanc mortem fatiſ magni præferre Catoniſ

Fama poteſt : hujus Cæſar amicus erat.

In Attalum Ardelionem. XXXVI.

Semper agiſ cauſſas , & reſ agiſ , Attale, ſemper.

Eſt , non eſt , quod agiſ , Attale, ſemper agiſ.

Sireſ , & cauſæ deſunt : agiſ , Attale, mulas.

Attale , ne quod agiſ , deſit , agiſ animam.

Ad Canum Sportulæ pettoſem. XXXVII.

Sportula, Cane, tibi ſupremâ nocte petita eſt.

Occidit , puto, te Cane, quòd una fuit.

Ad Soſſibianum Servum. XXXVIII.

E ſervo ſciſ te genitum , blandèque fateriſ,

Cùm dicis dominum , Soſſibiane , patrem.

Homo probuſ ſuperùm eſt cura. XXXIX.

Hæc , quæ pulvere diſſipata multo

Longaſ porticuſ explicat ruinaſ;

Et quanto jacet abſoluta caſu !

Tectiſ nam modo Reguluſ ſub illiſ

Gestatus fuerat, recesseratque :

Victa est pondere cum suo repente.

*domino. Et postquam * dominum nihil timebat,

Securo ruit incruenta damno.

Tantæ, Regule, post metum querelæ,

Quis curam neget esse te Deorum,

Propter quem fuit innocens ruina ?

In Præconem stolidè facetur. XL.

Venderet excultos colles cum præco facetus,

Atque suburbani jugera pulchra soli;

Errat, ait, si quis Matio putat esse necesse

Vendere : nihil debet ; scenerat imo magis,

Quæ ratio est igitur ? servos ubi perdidit omnes,

Et pecus, & fructus, non amat inde locum;

Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet

Omnia ? sic Matio noxius hæret ager.

De Novio Mycrospio. Vicinus non vicinus. XLI.

Vicinus meus est, manûque tangi

De nostris Novius potest fenestris.

Quis non invidet mihi, patetque

Horis omnibus esse me beatum,

Juncto cui liceat frui sodale ?

i Ciudad Tam longe est mihi, quam Terentianus,

de Eryp- Qui nunc Niliacæ regit i Syenen.

to, vulgo Non convivere, nec videre saltem,

Asna. Non audire licet, nec urbe totâ

Quisquam est tam propè, tam proculque nobis,

Migrandum est mihi longiùs, vel illi.

Vicinus Novio, vel inquilinus

Sit, si quis Novium videre non vult.

Ad Fecenniam Mulierem ebriosam. XLII.

† Provi- Ne gravis hesternò frages, Fescennia, vino,

da mane. Pastillos Cosmi † luxuriosa voras.

Ista linunt dentes jentacula : sed nihil obstat,

Extremo ructus cum venit à barathro.

Quid quod olet graviùs mixtum diapasmate virtus,

Atque duplex animæ longiùs exit odor ?

Notas ergo nimis fraudes, deprensæque furta

Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

Epitaphium Alcimi. XLIII.

Almice, quem raptum domino crescentibus annis

Labiæana levi cespite velat humus.

* *Pario.*

Accipe non * Phario nutantia pondera saxo,

Quæ cineri vanus dat ruitura labor:

Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,

Quæque virent lachrymis * humida prata meis.

* *rosida*

Accipe, care puer, nostri monumenta * doloris;

* *laboris.*

Hic tibi perpetuo tempore vivit honor.

Cum mihi supremos Lachesis perneverit annos,

Non aliter cineres mando jacere meos.

In Cinnam garrientem in aurem. XLIV.

Garris in aurem semper omnibus, Cinna:

Garris, & illud, teste quod licet turbâ.

Rides in aurem, quereris, arguis, ploras:

Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.

Adeone penitus sedit hic tibi morbus,

Ut sæpè in aurem, Cinna, Cæsarem laudes?

In Lælium obtrectatorem. XLV.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Leli

Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

Amicorum Epitaphium. XLVI.

Fabricio junctus fido requiescit Aquinus,

Qui prior Elysiis gaudet adisse domos.

Ara duplex primi testatur munera pili:

* Plus tamen est, titulo quod brevioris legis.

* Functus uterque sacro laudatæ foedere vitæ,

* *inscriptum.*

Famaque quod raro novit, amicus erat.

In Helium pessimum Causidicum. XLVII.

Quod clamas semper, quod agentibus obstrepis,

Heli,

Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

* *junctus*

In hominem mollem, ac effœminatam. XLVIII.

Si non molestum est, teque non piget, Scazon,

Nostro (rogamus) pauca verba Materno

Di.

Dicas in aurem : sic ut audiat solus,
Amator ille tristium lacernarum,

1 Color Et 1 Baticatus, atque 2 leucophæatus,
nativo de Qui 3 coccinatos non putat viros esse,
la lana, 4 Amethystinasque mulierum vocat vestes;
del modo Nativa laudet, habeat, & licet semper
que se Fuscis colores; 5 galbanos habet mores.
coge en Quæris quis hic sit? excidit mihi nomen.

In Nævolum clamæsum causidicum. XLIX.

Andalu- * Cum clamant omnes, loqueris * tu, Nævole, *
cia. * semper,

2 Color Et te patronum, causidicumque putas.
de cen- Hâc ratione potest nemo non esse disertus.
za. Ecce tacent omnes: Nævole, dic aliquid.

3 Vesti- *Litigatoris chiragra. L.*
dos de Litigat, 6 & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat;
colorado. Sed nil patrono porrigit: hæc 7 chiragra est.

4 Color *Dives avarus è Paupere liberali. LI.*
de viola. Non plenum modò viciis habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis,

5 Color Non plenum modò viciis habebas:
blanco. Sed tam prodigus, atque liberalis,

* Dum. Et tam lautus, eras, Calene, ut omnes

* tunc. Optarènt tibi centies amici.

* tâtùm. Audit vota Deus, precesque nostras,

6 Gota Atque, intra, puto septimas Kalendas
en los Mortes hoc tibi quatuor dederunt.

pies. At tu sic, quasi non foret relictum,

7 Gota Sed raptum tibi centies, abisti
en las In tantam miser esuritionem,

manos. Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ semel apparas in anno,

* Nigræ sordibus explices monetæ,
Et septem veteres tui sodales

Constemus tibi plumbeâ selibrâ.
Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi millies, Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.

De Afra vetula. LII.

3 Mammæ, atque 2 tatas habet Afra, sed ipsa tatarum.

Dici, & mammarum maxima mamma potest.

Servus moriens libertate donatus. LIII.

Illa manus quondam studiorum fida meorum,

Et felix domino, notaque Cæsaribus,

Destituit primos virides Demetrius annos:

Quarta tribus lustris addita mæsis erat.

Ne tamen ad Stygias famulus descenderet umbras,

Ureret implicitum cum scelerata lues,

Cavimus; & domini jus omne remisimus ægro.

Munere dignus erat convaluisse meo.

Sensit deficiens sua præmia, meque patronum

Dixit: ad infernas liber iturus aquas.

Venus invenisse picta. LIV.

Qui pinxit Venerem tuam, Lycori,

Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

In Scævolaam Avarum repente divitem factum. LV.

Si dederint Superi decies mihi millia centum,

Dicebas nondum, Scævola, † factus eques.

Qualiter ò vivam, quam largè, quamque beatè!

Riserunt faciles, & tribuere Dei.

Sordidior multò post hoc roga, penula pejor:

Calceus est sarta terque quaterque cute:

Deque decem plures semper servantur olivæ.

Explicat, & cœnas unica mensa duas.

Et vejentani bibitur fœx crassa rubelli

Asse cicer tepidum constat, & asse faba.

In jus, ò fallax, atque inficiator, camus:

Aut vive, aut decies, Scævola, redde Deis.

Ad Julium. Hodie vivendum. LVI.

O mihi post nullos, Juli * memorande sodales,

Si quid longa fides, canaque jura valent:

Bis jam pœnè tibi Consul trigessimus instat,

Et numerat paucos vix tua vita dies.

Non bene distuleris, videas quod posse negari:

Et

1 Voz de los Niños conque llamavan à la Madre.

2 Conque llamavan al Padre.

† *Justus*

* *Name-rande.*

Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum:

Expectant curæque catenatique labores:

Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.

Hæc utrâque manu, complexuque asserere toto:

Sæpe fluunt imo sic quoque lapsa sinu.

Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam.

Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

Ad Avitum de suis Epigrammatis. LVII.

Sunt hona, sunt quædam mediocria, sunt mala
plura

Quæ legis hic: aliter non sit, Avite, liber.

Cur Poeta esse quàm Causidicus malit. LVIII.

Cogit me Titus acsitare causas,

Et dicit mihi sæpe, magna res est.

Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Ad Tucam. Vinum optimum pessimo admixtum. LIX.

Quid te, Tucca, juvat vetulo miscere falerno

In Vaticanis condita musta cadis?

Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?

Aut quid fecerunt optima vina mali?

* *Vina De nobis facile est: scelus est jugulare Falernum;*
*cado. Et dare Campano toxica * sæva mero.*

Convivæ meruere tui fortasse perire:

Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Ad Æliam edentulam, & tussientem aviculam. LX.

Si memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes.

Expuit una duos tulsis, & una duos.

* *Tibi Jam securo potes totis tulsire diebus:*

quid tol- Nil * istic, quod agat, tertia tulsis habet.

lat. Ad Cæcilianum gulosum hospitem. LXI.

* *Tibi Dic mihi, quis furor est? turbâ spectante, vocatâ,*

ventre, Solus boletos, Cæciliane, voras?

gulæque. Quid dignum tanto * ventrique gulæque precabor?

* *Cum.* Boletum, qualem Claudius edit, edas.

* *Inges-* *Error Mucii Scævole gloriofus. LXII.*

fit. * Dum peteret Regem, decepta satellite dextra,

* Injecit sacris se peritura focis.

Sed

Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
 Et raptum flammis jussit abire virum.
 Urere quam potuit contempo Mucius igne,
 Hanc spectare manum Porfena non potuit:
 Major deceptæ fama est, & gløria dextræ.
 Si non errasset, fecerat illa minùs.

De Leone, Lepore. LXIII.

Quid * nunc sæva fugis placidi, lepus, ora leonis? * *novi:*
 Frangere tam parvas non didicere feras.
 Servantur magnis isti cervicibus ungues,
 Nec gaudet tenui sanguine tanta sitis.
 Præda canum lepus est, vastos non implet hiatus;
 Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

Mulier infantem semper portans. LXIV.

Infantem secum semper tua Bassa, Fabulle,
 Collocat, & lusus, deliciasque vocat.
 Et, quod mireris magis, infantaria non est:
 Ergo quid in causa est? pedere Bassa solet:

Catonis Severitatem reprehendit. LXV.

Nosset jocosæ dulce Sacrum Floræ,
 Festosque lusus, & licenciam vulgi,
 Cur in Theatrum, Caro severe, venisti?
 An idèò tantùm veneras, ut exires?

Arria, sive muliebris fortitudo. LXVI.

Castà suo gladium cum traderet Arria Pato,
 Quem de visceribus traxerat ipsa suis:
 Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit?
 Sed quod tu facies, hoc mihi, Pate, dolet.

*Hæredipetam vetula divitis nuptias ambientem
 carpit. LXVII.*

Petit Gemellus nuptias Maronillæ,
 Et cupit, & instat, & precatur, & donat.
 Adeone pulchra est? imò fœdus nil est:
 Quid ergo in illa petitur, & placet? tulsit.

Hominum frequentia periculosa. LXVIII.

Castà, nec antiquis cedens Lavina Sabinis,
 Et quamvis tetrico tristior ipsa viro:

1 Lagos Dum modo i Lucrino, modò se permittit Avernas
de cam- Et dum Bajanis sape fovetur aquis :
paña. Incidit in flammæ, juvenemque sequuta, relicto

Conjuge, Penelope venit, abit Hèlene.

Male officiosus. LXXIX.

Basia dimidio, quò das mihi, Posthume, labro,
Laudo, licet demas hinc quoque dimidium.

Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus ?

Hoc tibi habe totum, Posthume, dimidium.

Amor cæcus. LXX.

Thaïda Quintus amat, quã Thaïda? Thaïda luscã,

Unum oculum Thais non libet, ille duos.

Ad Faustinum: sera post mortem est gloria. LXXI.

Ede tuos tandem populo, Faustine, libellos,

Et cultum docto pectore profer opus :

Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces :

Nec fileant nostri prætereantque senes.

Ante fores stantem dubitas admittere famam,

Toque piget, curæ præmia ferre tæx ?

Post te victuræ, per te quoque vivere chartæ

Incipiant: cineri gloria sera venit.

Ad Sextilianum avidum potorem vini exquisitè

LXXII.

Sextiliane bibis, quantum subsellia quinque

Solus: aquã toties ebrius esse potes.

Nec non sefforum vicina numismata tantum,

Æra sed à cuneis ulteriora petis.

Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis:

Uva nec in Tuscis nascitur ista jugis.

Testa sed antiqui felix siccatur Opimi,

Egerit, & nigros Massica cella cados.

A caupone tibi 2 fæx Laletana petatur,

Si plus quàm decies, Sextiliane, bibis.

De Acerrà ebriosa. LXXIII.

Hæsterno fœtere mero, qui credit Acerram

Fallitur, in lucem semper Acerrã bibit.

2 Las he
zes del
vino de
Catalu--
ña.

In Fidentinum furem alienorum carminum. LXXIV.

Fama refert, nostros te, Fidentine, libellos.

Non aliter populo, quàm recitare tuos.

Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam,

Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

De Diaulo Medico. LXXV.

Chirurgus fuerat, nunc est 1 vespillo Diaulus.

Cœpit, quo poterat, 2 clinicus esse modo.

Antipathia. LXXVI.

Non amo te, Sabidi nec possum dicere, quare.

Hoc tantum possum dicere, non amo te.

Ficta lacryma. LXXVII.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem:

Si quis adest, jussæ profiliunt lacrymæ.

Non luget, quisquis laudari Gellia, quærit.

Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

Ad Lucanum, & Tullum, amor fraternus. LXXVIII.

Si, Lucane, tibi, vel si tibi, Tulle, darentur,

Quætia Ledæi fata Lacones habent:

Nobilis hæc esset pietatis rixa duobus,

Quod pro fratre mori vellet uterque prior.

Diceret, Infernas si qui prior isset ad umbras:

Vive tuo, frater, tempore, vive meo.

Ad Fidentinum Poetam plagiarium. LXXIX.

Quem recitas, meus est, ò Fidentine, libellus:

Sed malè cum recitas, incipit esse tuus.

Laus Deciani. LXXX.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,

Quales prisca fides, fama que novit anus:

Si quis Cecropiæ madidus, Latineque Minervæ

Artibus, & verà simplicitate bonus:

Si quis erit recti custos, imitator honesti,

Et nihil arcano qui roget ore Deos:

Si quis erit magnæ subnixus robore mentis:

Dispercam, si non hic Decianus erit.

In Lividum. LXXXI.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,

1 Enter-
rador.

2 Medi-
co.

Omnibus inideas , Livide, nemo tibi.

In Cæcilium Scurræm insulsum. LXXXII.

Urbanus tibi , Cæcili , videris.

Non es, crede mihi, quid ergo ? verna es.

Hoc quod Transiberinus ambulator,

1 Pajue-
las.

Qui i pallentia sulfurata fractis

Permutat vitreis : quod otiosæ

Vendit qui madidum cicer ceronæ:

Quod custos , dominusque viperarum?

2 Los

Quod viles pueri 2 salariorum:

que ven-
des car-
nes sala-
das.

Quod fumantia qui 3 tomacla raucus

Circumfert tepidis cocus popinis :

Quod non optimus Urbicus poeta :

Quod de 4 Gadibus improbus Magister;

3 Salchi-
chas.

Quatè desine jam tibi videri,

Quod soli tibi, Cæcili, videris:

4 Cadiz.

Qui Galbam salibus tuis, & ipsam

Posses vincere Sestium Gaballum.

Non cuiquamque datum est habere nasum;

Ludit qui stolidâ procacitate,

Non est Sestius ille, sed caballus.

De Porcia fortitudine. LXXXIII.

5 Peri-
llas de
Dama.

Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,

Et subtracta sibi quæreret arma dolor:

Nondum scitis, ait, mortem non posse negari ?

Credideram , fatis hoc vos docuisse patrem.

Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas:

6 Reta-
ma.

I nunc, & ferrum , turba molesta , nega.

7 Grana-
das.

Convivium jejunum. LXXXIV.

* Lacta-
tes.

Bis tibi triceni fuimus , Mancine, vocati:

Et positum est nobis nil herè , præter aprum;

8 Que-
sos.ò re-
quesones

Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,

Dulcibus aut certant quæ 5 melimela favis.

Non pyra, quæ lentâ pendent religata 6 genistâ,

Aut imitata breves 7 punica mala rosas.

9 De la
marca de

Rustica * 8 lactentes nec misit fiscina metas,

Nec de 9 Picenis venit oliya cadis.

Ancona.

- Nudus aper: sed & hic minimus, qualisque necari
 A non armato i pumiliōne potest:
 Et nihil inde datum est: tātum spectavimus omnes.
 Ponere aprum nobis sic & arena solet.
 Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
 Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.
Ad Stellam lectorem fastidiosum. LXXXV.
 Lascivos leporum cursus, lususque leonum,
 Quod major nobis charta, minorque gerit:
 Et bis idem facimus: nimium si, Stella, videret
 Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.
De Diaulo Medico imperito. LXXXVI.
 Nuper erat Medicus, nunc est vespillo Diaulus.
 Quod vespillo facit, fecerat & Medicus.
Laus Altini Soli. LXXXVII.
 Æmula Bajanis 2 Altini litora villis,
 Et Phaethonthei conscia silva rogi,
 Quæque 3 Antenoreo 4 Dryadum pulcherrima
 Fauno
 Nupsit ad 5 Euganeos sola puella lacus.
 Et tu 6 Ledæo felix Aquileja 7 Timavo,
 Hic, ubi septenas 8 Cyllarus hausit aquas.
 Vos eritis nostræ portus, requiesque senectæ,
 Si juris fuerint otia nostra sui.
In Avarum Patronum. LXXXVIII.
 Quod te mane domi toto non vidimus anno,
 Vis dicam, quantum, Postume, perdiderim?
 Tricenos, puto, bis: vicenos ter, puto, nummos.
 Ignoscas: togulam, Postume, pluris emo.
Invidi supplicium. LXXXIX.
 Sæpe meos laudare soles, Auguste, libellos:
 Invidus ecce negat, num minus ergo soles?
 Quid quod honorato non sola voce dedisti,
 Non alius poterat, quæ dare dona mihi:
 Ecce iterum nigros corrodit lividus unguis.
 Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

1 Enano.
 2 Altino
 lugar de
 la Seño-
 ria de
 Venecia.
 3 Cam-
 po de Pa-
 dua en
 Venecia.
 4 Dio-
 sas de
 los Bos-
 ques: se
 tomá por
 los Bos-
 ques.
 5 Pue-
 blos del
 dominio
 de Vene-
 cia: vul-
 go la Mar-
 ca Tre-
 visana.
 6 Por
 aver es-
 tado Cas-
 tór hijo
 de Leda.
 7 Rio.
 8 Cava-
 llo de
 Castor.

Ad Chloen. XC.

Donasti cupido, Chloë, patrono
 Hispanas, Tyriasque, coccinasque,
 Indos sardonychas, Scythas smaragdos,
 Et totam tepido togam i Galeoso,
 Et centum numeros novæ monetæ,
 Et quidquid petit, usque & usque donas.
 Væ glabraria, væ tibi misella:
 Solam te statuet tuus patronus.

Multitudinem epigrammatum excusat. XCI.

Obstat, chare Pudens, nostris sua turba libellis:
 Lectoremque frequens lassat, & implet opus.
 Rara juvanti primis sic major gratia pomis:
 Hibernæ pretium sic meruere rosæ,
 Sæpius in libro memoratur Persius uno,
 Quàm levis in tota Marsus Amazonide.
 Tu quoque, de nostris releges quæcumque libellis,
 Esse puta solum: sic tibi pluris erit.

Piscina Caesaris. XCII.

Baiano procul à lacu monemus,
 Piscator fuge, ne nocens recedas.
 Sacris piscibus hæ notantur undæ,
 Qui norant dominum, manumque lambunt
 Illam, quâ nihil est in orbe majus.
 Quid quod nomen habent? & ad magistrî
 Vocem quisque sui venit citatus?
 Hoc quondam Libys impius profundo,
 Dum prædam calamo tremente ducit,
 Raptis ludinibus, repente cæcus,
 Captam non potuit videre piscem:
 Et nunc sacrilegos perosus hamos,
 Baianos sedet ad lacus rogator.
 At tu, dum potes, innocens recede,
 Jactis simplicibus tibus in undas,
 Et pisces venerare dedicatos.

In t. Hippodami nomen. XCIII.

Quod cupis in nostris dicique, legique libellis?

Ec

i Rio.

4 Antilo-
gi.

Et non nullus honos creditur esse tibi :
 Ne valeam, si non res est gratissima nobis,
 Et volo, te chartis inseruisse meis.
 Sed tu nomen habes averſo fonte ſorum
 Impoſitum, mater quod tibi dura dedit :
 Quod neque Melpomene, quod nec Polyhymnia

poſſit,

Nec pia cum Phæbo dicere Calliope.
 Ergo aliquod gratum Muſis tibi nomen adopta,
 Non ſemper bellè dicitur † Hippodamus.

De ape electra incluſa. XCIV.

† *Anti-
logus.*

Et latet, & lucet Phærontide condita gutta,
 Ut videatur apis neſtare clauſa ſuo.

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum:
 Credibile eſt ipſam ſic voluiſſe mori.

Ad Poëtam, ut libros ſuos edat. XCV.

Plena laboratis habeat cum ſerinia libris,
 Emitis quare, Solſibiane, nihil?

Edent hæredes, inquis, mea carmina : quando ?
 Tempus erat jam te, Solſibiane, legi.

Toga nivea. XCVI.

Sordida cum tibi ſit, verum tamen, Attale, dicit,
 Quiſquis te niveam dicit habere togam.

De pugna Damarum. XCVII.

Frontibus adverſis molles concurrere damas,
 Vidimus, & fati forte jacere pari.

Spectavere canes prædam : ſtupuitque ſuperbus
 Venator, cultro nil ſuperſſe ſuo.

Uade leves animi tanto caluere furore ?
 Sic pugnant tauri, ſic cecidere viri.

Senis fucati barba. XCVIII.

Cana eſt barba tibi, nigra eſt coma: tingere barbam
 Non potes, hæc cauſa eſt: ſed potes, Ole, comam.

Avarus offentator. IC.

Centum Coranus, & ducenta Mancinus,
 Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,

Decies Sabellus, alterumque Serranus,

Ex

Ex insulis, fundisque trities soldam,
 Ex pecore redeunt ter dacentia Parmensi.
 Totis diebus, Afer, hoc mihi narras:
 Et teneo melius ista, quam meum nomen.
 Numeres oportet aliquid, ut pati possim,
 Quotidianam refice nauseam nummis.
 Audire gratis, Afer, ista non possum.

Argentum purum. C.

Argenti genus omne comparasti,
 3 Myron: Et solus veteres 1 Myronis artes:
 Artifices Solus Praxitelis manus, Scopæque,
 peritos Solus Phidiaci 2 toreuma cæli,
 en el ar- Solus Mentoreos habes labores.
 te de cin Nec desunt tibi 3 † vera Glaniana,
 celar. Nec quæ 4 Gallaico linuntur auro,
 2 Obra Nec mensis 5 anaglypta de paternis.
 de escul- Argentum tamen inter omne, miror,
 tura. Quare non habeas, Charine, purum.

Amicus deceptus. CI.

3 Obras Atria Pisonum stabant cum stemmate toto,
 de estos Et docti Senecæ ter numeranda domus.
 Artifices. Prætulimus tantis solum te, Postume, regnis:
 † Ferra Pauper eras, & eques; sed mihi Consul eras.
 Gentiana Tecum ter denas numeravi, Postume, bramas:
 vel Gran Communitis nobis lectus, & unus erat.
 ziana. 4 De Jam donare potes, jam perdere, plenus honorum,
 Galicia. Largus opum: exspecto, Postume, quid facias.
 5 Vasijs Nil facis: & serum est, alium mihi quærere regem,
 labrada. Hoc, Fortuna, placet? Postumus imposuit.

In malè recitantem. CII.

Quid recitaturus circumdas vellera collo?
 Conveniunt nostris auribus illa magis.

In Coracinum Proditorem. CIII.

Non dixi, Coracine, te molestum:
 Non sum tam temerarius, nec audax,
 Nec mendacia qui loquar libenter.
 Si dixi, Coracine, te molestum,

Irata mihi Ponticæ lagenam,
 Iratum calicem mihi Metelli.
 Juro per Syrios tibi tumores,
 Juro per Berecynthios furores.
 Quod dixi, tamen hoc leve, & pusillum est;
 Quod notum est, quod & ipse non negabis:
 Dixi te, Coracine, præditorem.

De Vesubio monte. CIV.

Hic est pampineis viridis Vesubius umbris,
 Prefferat hic madidos nobilis uva lacus.
 Nec juga, quàm Nysæ colles, plus Bacchus amavit;
 Hoc nuper Satyri monte dedere choros:
 Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi.
 Hic locus Herculeo nomine clarus erat.
 Consta jacent flammis, & tristi merfa favilla:
 Nec superi vellent, hoc licuisse sibi.

Votum pro Pueri incolumitate. CV.

Hæc tibi pro nato plena dat lætus acerrâ,
 Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
 Ut qui prima novo signet quinquennia lustro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 Fac rata vota patris: sic te tua diligat uxor,
 Gaudeat & certa virginitate foror:
 Perpetuo sic flore mices: sic denique non sint
 Tam longe i Bromio, quam tibi, Phœbe, comæ.

In Causidicum muneribus divitem. CVI.

Saturnalia divitem Sabellum
 Fecerunt; meritò, tumet Sabellus:
 Nec quemquam putat esse, prædicatque
 Inter causidicos beatiorem.
 Hos fastus, animosque dat Sabello
 Farris semodius, 2 fabæque fressæ,
 Et thuris, piperisque tres selibræ,
 3 Et lucanica 4 ventre cum Falisco;
 Et nigri Syra 5 defruti lagenæ,
 Et sicus Libycâ gelata testâ,
 Cum 6 bulbis, 7 cochleisque, caseoque:

1 Bacco;
 2 Avas
 peladas.
 3 Lon-
 ganiza.
 4 Morci-
 lla.
 5 Mosto.
 6 Espe-
 cie de ce-
 bollas, en
 Catalu-
 ña, esca-
 luñas.
 7 Cara-
 coles.

- 1 De la 1 Piceno quoque venit à cliente
 marca de Parca cistula non capax olivæ,
 Ancona. Et crasso figuli polita cælo
- 2 Vagilla Septenaria 2 synthesis 3 Sagunti,
 3 De Hispanæ luteam rotæ 4 toreuma,
 Morbie-- Et lato variata 5 mappa clavo.
 dro. Saturnalia fructuosiora
- 4 Otra Annis non habuit decem Sabellus.
 de barro *Phaethon encausto pictus. CVII.*
 hecha al 6 Eucaustus Phaethon tabula tibi pictus in hac est,
 torno. Quid tibi vis, 7 dipyron, qui Phaetonta facis?
- 5 Servi-- *Laus Epigrammatum. CVIII.*
 llera con Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
 franjones Qui tantum lusus illa, jocosque putas.
 de pur- Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi
 pura. Tereos, aut cœnam, crude Thyesta, tuam:
 6 Esmal- Aut puerò liquidas aptantem Dædalon alas:
 tado, ò Pascentem Siculas aut Polyphemon oves.
 con pin- A nostris procul est omnis vesica libellis,
 tura, que Musa nec infano 8 syrmate nostra timet.
 se haze Illa tamen laudant omnes, mirantur, adorant:
 al fuego. Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.
- 7 Id est: *Dives avarus, ac miser. CIX.*
 bis usq. Cùm tibi non essent sex millia, Cæciliane,
 8 Vesti- Ingenti latè vestus es 9 hexaphoro.
 do tragi- Postquam bis decies tribuit Dea cæca, finumque
 co. Ruperunt nummi: factus es ecce pedes.
- 9 Litera, Quid tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?
 que lle- Dii reddant fellam, Cæciliane, tibi.
 vavã seis *Philosophus Cynicus. CX.*
 hombres. Hunc, quem sæpè vides inter penetralia nostra
 10 Def- Pallados, & templi limina, Cosme, novi,
 coloridos Cum baculo, perâque senem, cui cana, putrisque
 11 Con Stat coma, & in pectus sordida barba cadit:
 el se me- 10 Cereâ quæ nudi tegit 11 uxor 12 abolla grâbat;
 tia en su Cui
 pobre cama.
- 12 Capote, que usavan los Filósofos,

Cui dat latratos obvia turba cibos:

Esse putas 1 Cynicom, deceptus imagine falsâ?

Non est hic Cynicus, Cosme: quid ergo? canis.

Mortis necessitas. CXI.

O, cui 2 Tarpeias licuit contingere quercus,

Et meritas prima cingere fronde comas:

Si sapias, utaris totis, Coline, diebus;

Extremumque tibi semper adesse putes.

Lauficas nulli tres exorare puellas,

Contigit: observant, quem statuere, diem.

Divitior Crispo, Thraseâ constantior ipso,

Lautior, & nitido sit Meliore licet:

Nil adicit p̄salo Lachesis, fusosque sororum

Explicat, & semper de tribus una necat.

Laus quarundam Hispania urbium. CXII.

Luci, gloria temporum tuorum,

Qui 3 Graium veterem, Tagumque nostrum

4 Arpis cedere non finis desertis:

Argivas generatus inter urbes

5 Thebas carmine cantet, aut Mycenas,

Aut clarum 6 Rhodon, aut libidinose

Ledæas Lacedæmonis palæstras.

Nos Celtis genitos, & ex Iberis,

Nostræ nomina duriora terræ

Grato non pudeat referre versu:

Savo 7 Bilbilim optimam metallo,

Quæ vincit 8 Chalybasque, 9 Noricosque,

Et ferro 10 Plateam suo sonantem,

Quem fluctu tenui, sed inquieto

Armorum 11 Salo temperator ambit,

12 Tutelamque, chorosque † Rixamarum,

Et convivia festa Carduarum,

Et textis Peteron rosas rubentem,

Atque antiqua patrum theatra Rigas,

Et certos jaculo levi † Silaos,

Turgentisque lacus, Perusiæque,

1 Nôbro
de ciert-
tos Filo-
sosos, que
todo lo
murmura-
van: idē
ac Ca-
nis.

2 El Ca-
pitolio.

3 Rios de
España.

4 Ciu-
dad de la
Apulla.

5 Ciuda-
des de
Grecia.

6 La Isla
de Rho-
das.

7 Cala-
tayud.

8 Pue-
bles jun-
to al mar
Euxino.

9 La Ba-
viera.

10 Ciu-
dad de
España.

11 El rio
Xalón.

Et

12 Nombres de lugares de España. † *Risamorum*. † *Suevos*.

- † *Tove-* Et parvæ vada pura † *Vetonissæ,*
nissæ. Et sanctam † *Duracotis ilicetum,*
 † *Bara-* Per quod vel piger ambulat viator :
donis. Et quæ fortibus excolit juvenis
 Curvæ Manlius arva Matineffæ.
 Hæc tam rustica, delicate lector,
 Rides nomina ? rideas licebit.
 Hæc tam rustica malo, quàm † *1 Bitontum:*
Munera insidiosa. CXIII.
 † *Brita-* Munera quod senibus, viduisque ingentia mittis,
nos. Vis te munificum, Gargiliane, vocem ?
 † *Pue-* Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
blos de Qui potes insidias, dona vocare, tuas.
la Apu- Sic avidis fallax indulget piscibus hamus :
lla. Callida sic stultas decipit esca feras.
 Quid sit largiri, quid sit donare, docebo:
 Si nescis, dona, Gargiliane, mihi.
Tibur Baiis per æstatem præstat. CXIV.
 † *Lasci-* Dum nos blanda tenent † *jucundi stagna Lucrini,*
vi. Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
 Tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,
 Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
 † *Ciuda-* 2 Horrida sed fervent Nemeæi pectora monstri,
des de I- Nec satis esse Baias igne calere suo.
talia ca- Ergo sacri fontes, & litora sacra valete,
lidissi- Nympharum pariter, Nereidumque domus,
mas. Herculeos colles gelidâ vos vincite brumâ,
 Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.
Lacrimæ suspectæ. CXV.
 In tenebris luges amissum, Galla, maritum,
 * Num plorare pudet ? visne redire virum ?
 * *Nam* De vipera electro inclusa CXVI.
plorare Flentibus Heliadum ramis dum vipera serpit,
pudet : te Fluxit in obstantem succina gemma ferami
puto, Gal- Quæ dum miratur pingui se rore teneri,
la, virum Concreto riguit vincita repente gelu.
 Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro:

Vipera si tumulo nobiliore jacet.

Mors nullo loco exclusa. CXVII.

Ardea solstitio, Pæstanaque rura petantur,

Quique Cleonæo sidere fervet ager.

Cùm Tiburtinas damnet Curatius auras,

Inter laudatas ad Styga missus aquas.

Nullo fata loco possis excludere: cùm mors

Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

In Garrulum ostentatorem. CXVIII.

Donasse amicum tibi ducenta, Mancine,

Nuper superbo lætus ore jactasti.

Quartus dies est, in schola poetarum

Dum fabulamur, millibus decem dixi,

Emptas lacernas munus esse Pompillæ,

Sardonychas auro, lineisque ter cinctum,

Duasque similes fluctibus maris gemmas

Dedisse Bassam, Celiæque jurasti.

Herè de theatro, Pollione cantante,

Cùm subito adires, dum fugis, loquebaris

Hereditatis tibi trecenta venisse:

Et mane centum, & post meridiem centum:

Quid tibi sodales fecimus mali tantum?

Miserere jam crudelis, & sile tandem.

Aut, si tacere lingua non potest ista,

Aliquando narra, quod * velimus audire.

Formæ studium. CXIX.

Tibur in Herculeum migravit nigra Licoris,

Omnia dum fieri candida credit ibi.

Naufragium. CXX.

Dum petit à Baulis mater Cærelia Bajas,

Occidit insani crimine merfa freti.

Gloria quanta perit * nobis! hæc monstra Neroni * vobiscum

Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

De hortis Martialis. CXXI.

Juli jugera pauca Martialis,

Hortis Hesperidum beatiora,

Longo Janiculi jugo recumbunt:

i Con el
calor del
Agosto,
quando
entra el
Sol en el
signo de
Leo.

* Mre-
cine veli-
mus.

* vobiscum

Lati collibus imminet recessus :
 Et planus modico tumore vertex
 Cœlo perfuitur serenior.

Et curvas nebulâ tegente valles,
 Solus luce nitet peculiari:

Puris leniter admoventur astris
 Cælsæ culmina delicata villæ.

Hinc septem dominos videre montes,

Et totam licet æstimare Romam,
 Albanos quoque, Tusculosque colles,

Et quodcunque jacet sub urbe frigus;
 1 Fidenas veteres, brevesque 2 Rubras,

Et quod virgineo cruore gaudet,
 3 Annæ pomiferum nemus Perannæ.

Illic Flaminix, Salarixque

Gestator patet, effedo tacente,
 Ne blando rota sit molesta somno,

Quem nec rumpere nauticum 4 celensma,

Nec clamor valet 5 helcyariorum:

Cùm sit tam propè 6 Milvius, sacrumque
 Lapsæ per Tyberim volent carinæ.

Hoc rus, seu potius domas vocanda est,

Commendat dominus; tuam putabis,

Tam non invida, tamque liberalis,

Tam comi patet hœspitalitate.

Credas Alcinoi pios penates,

Aut facti modò divitis Molorchî.

Vos, nunc omnia parva qui putatis,

Centeno gelidum ligone Tybar,

Vel 7 Prænestæ domate, pendulamque

Uui dedite 8 Sætiæ colono:

Dum, me iudice, præferantur istis

Juli jugera pauca Martialis.

In Luscam. CXXII.

8 Sezza. Oculo Philanis semper altero plorat.

Quo fiat istud, queritis, modò? lusca est.

1 Nunc
 vulgò Ca
 stel Giu-
 bileo.

2 Grota
 Rossa.

3 En dô-
 de matò
 1 avinia à
 Ana Pe-
 rana, y le
 sacrificia-
 van don-
 cellas.

4 Cla-
 mor de
 los Ma-
 rineros.

5 Los
 que des-
 cargavan
 las naves
 ò las en-
 travan al
 puerto.

6 Puente
 del Ty-
 ber.

7 Palef-
 trina.

8 Sezza.

*Decolior. CXXIII.** *dulcius*

Egisti vitam semper, Line, municipalem
 Quà nihil omnino * vilis esse potest.
 Idibus, & raris togula est excussa Kalendis:
 Duxit & astatas i synthesis una decem.
 Saltus aprum, campus leporem tibi misit ineptum:
 Silva gravis turdos exagitata dedit.
 Raptus flumineo venit de gargite piscis:
 Vina rubens fudit non peregrina cadus.
 Nec nocuit testis ignis, nec 2 Sirins agris:
 Nec mersa est pelago, nec fluit ulla ratis.
 Supposita est blando nunquam tibi tessera talo;
 Alea sed parca sola fuere nuces.
 Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
 Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

1 Cierito
vestido.2 La Ca
nicula.*Amicus illiberalis. CXXIV.*

Pratorem pauper centum sestertia Gaurus
 Orabat, * chara notus amicitia:
 Dicebatque suis hæc tantum deesse trecentis,
 Ut posset domino plaudere * iustus eques;
 Prator ait: scis me 3 Scorpo, Thalloque daturum;
 Atque utinam centum millia sola darem.
 Ah pudet ingrata, pudet ah male divitis arcæ!
 Quod non vis Equiti, vis dare, Prætor, equo?

* *cand.** *Justus*
3 Nom-
bres de
Coche--
ros, ò Ca
valleri-
zos.*Cæna invidenda. CXXV.*

Invitas centum quadrantibus, & bene cœnas.
 Ut cœnem invidor, Sexte, an ut invidiam?
 De spectaculo leonum, & leporum. CXXVI.

Pisto quod juga delicata collo
 4 Pardus sustinet, improbaeque tigres
 Indulgent patientiam flagello:
 Mordent aurea quod lupata Cervi:
 Quod * fræno Lybici demantur ursi,
 Et quantum 5 Calidon tulisse fertur,
 Paret purpureis aper capistris:
 Turpes effeda quod trahunt & bisontes.
 Et molles dare iussa quod choreas,

4 Leo-
pardo.* *franis*5 Java-
ll de un
bosque
de Elco-
cia.6 Bufa-
los.

1 Ni-

1 Un E-
tiope, q̄
les ense-
ñava.

1 Nigro bellua nil negat magistro:
Quis spectacula non putet Deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos;
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare, perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes;
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cum modò venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt, cui serviant leones.

Vinum nomentanum vetus. CXXVII.

2 Vulgò
Lamen-
tana.
* aruis.

2 Nomentanis, Ovidi, quod nascitur * agris;
Acceptit quoties tempora longa merum:
Exiit annosâ mores, nomenque senectâ:
Et quicquid voluit, testa vocatur anus.

Poëtas quid acuat ad laborem. CXXVIII.

* chartas

Sæpe mihi dicis, Luci carissime Juli,
Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es;
Otia da nobis: sed qualia fecerat olim
Mæcenas Flacco, Virgilioque suo.
Condere victuras tentem per sæcula * curas;
Et nomen flammis eripuisse meum?
In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

Liber Saluator. CXXIX.

3 De M.
Vipsano
Agrippa,
que edi-
ficò el
Pantheó.

Est tibi sitque precor, multos crescatque per annos;
Pulchra quidem, verum Transiberina domus.
At mea 3 Vipsanas spectant cœnacula laurus:
Factus in hac ego sum jam regione senex.
Migrandum est, ut manè domi te, Galle, salutem;
Es tanti, vel si longiùs illa foret:
Sed tibi non multum est, unum si præsto togatum;
Multum est, hunc unum si mihi, Galle, nego.
Ipse salutabo decimâ, vel seriùs, horâ:

Manè

Manè tibi pro me dicat avere liber.

De Catella Publii. CXXX.

Issa est passere nequior Catulli,

Issa est purior osculo columbæ,

Issa est blandior omnibus puellis.

Issa est carior Iadicis lapillis.

Issa est deliciz catella Publi.

Hanc tu, si queritur, loqui putabis.

Sentit tristitiamque, gaudiumque.

Collo nixa cubat, capitque somnos.

Ut suspiria nulla sentiantur.

Et si desiderio coacta ventris,

Guttâ pallia non fefellit ulla;

Sed blando pede suscitât, toroque

Deponi monet, & rogat levâri:

Castæ tantus inest pudor catellæ.

Hanc ne lux rapiat suprema totam,

Pinctam Publius exprimit tabellâ:

In qua tam similem videbis Issam,

Ut sit tam similis sibi nec ipsa.

Issam denique pone cum tabellâ:

Aut utramque putabis esse veram,

Aut utramque putabis esse pictam.

Brevia Epigrammata. CXXXI.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata longa:

Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

Munera convenientia. CXXXII.

Cùm tibi sit sophiæ par fama, & cura * Deorum,

* laboris.

Ingenio pietas nec minor ipsa * ræo:

* suo.

Ignorat meritis dare munera, qui tibi librum,

Et qui miratur, Regule, thura dari.

In Priscum eminentum nobilem. CXXXIII.

Cùm te non nossem, dominum, regemque vocabam:

Cùm bene te novi, jam mihi Priscus eris.

Ubi Libri sui sint venales, docet. CXXXIV.

Quæcunque lusi juvenis, & puer quondam,

1 Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi.

1 Juguetes.

Malè collocare si bonas voles horas;
 Et invidebis otio tuo, lector,
 A Valeriano Pollio petes Quinto,
 Per quem perire non licet meis nugis.

Epitaphium Antullæ. CXXXV.

Hos tibi vicinos, Faustine, Telephorus hortos
 Fœnius, & breve rus, udaq̄ue prata tener.
 Condidit hic natæ cineres, nomenque sacravit:
 Quod legis, Antullæ, dignior ipse legi;
 Et Stigias æquum fuerat patrem ille sub umbras
 Sed quia non licuit; vivat, ut ossa colat.

Ager in familiæ Sepulcrum sepositus. CXXXVI.

Hoc nemus æterno cinerum sacravit honore
 Fœnius, & culti jugera * pauca soli,
 Hoc tegitur citò rapta suis Antalla sepulchro
 Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.
 Si cupit hunc aliquis, moneo, ne speret, agellum:
 Perpetuò dominis, serviet iste suis.

*In Lupercum gratis libellum Epigrammatum pe-
 tentem. CXXXVII.*

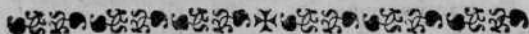
1 Tienda
 vezina Occurris quoties, Luperce, nobis:
 de Mar- Vis mittam puerum subinde dicis,
 cial. que Cui tradas epigrammaton libellum,
 tenia por Lectum quem tibi protinus remittam?
 insignia Non est quod puerum, Luperce, vexes.
 una pe- Longum est si velit ad 1 Pyrum venire:
 ra. Et scalis habito tibus, sed altis.
 2 Argi- Quod quæris propriùs petas licebit:
 leto, cal- 2 Argi nempe soles subire letum.
 le en dô. Contra Cæsaris est forum taberna,
 de vivian Scriptis postibus hinc, & inde totis,
 losLibre Omnes ut citò perlegas poetas.
 ros, assi Illinc me pete: nec roges Atreætum:
 llamada, (Hoc nomen dominus gerit tabernæ.)
 porq̄ alli De primo dabit, alteròve nido
 matorô à Rasum pumice, purpurâque cultum
 Argos. Denariis tibi quinque Martialem.

Tanti non es, ait? sapis, Luperce.

*Magnus * Liber. CXXXVIII.*

Cui legisse satis non est epigrammata centum,
Niil illi satis est, * Cæciliane, mali.

* *seditione.*

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATUM,

LIBER II.

QUID nobis, inquis, cum epistolâ? parum ne tibi præstamus, si legimus epigrammata? Quid hic porro dicturus es, quod non possis versibus dicere? Video quare Tragædi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet. Epigrammata i Curione non egeat, & contestata sunt sua, id est, mala lingua. In quâcunque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videas, an te delectet contra 2 retiarum ferula: Ego inter illos sedeo, qui protinus reclamant: Puto me hercule, Deciane, verum dicis. 2 Gladiadores, Quid, si scias cum quâ, & quam longâ epistolâ negotium fueras habiturus? Itaque exigis, fiat. Decon red- bebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lapsi pervenient.

1 Prego- uero.

2 Gladiadores, que ivan con red-

Ter centena quidem poteris epigrammata ferrè.

Sed quis te ferret, perlegeretve, liber?

At nunc succinti quæ sunt bona disce libelli,

Hoc primum est brevior quòd mihi charta perit.

Deinde quòd hæc unâ peragit librarius horâ,

Nec tantùm nugis serviet ille meis.

Tertia res, hæc est, quod si cui fortè legeris,

Sis licet usque malus, non odiosus eris.

1 Al dar-
le de be-
ver.

Te conviva leget, 1 misto quincunce: sed antè,

Incipiat positus quàm tepuisse calix.

Esse tibi tantà cautus brevitate videris?

Hæi mihi! quàm multis sic quoque longus eris?

Triumphus de Germanis. II.

Creta dedit magnum, majus dedit Africa nomen

Scipio quod victor, quodque Metellus habet.

Nobilius domito tribuit Germania Rheno,

Et puer hoc dignus nomine, Cæsar, eras.

2 De Ju-
dea.

Frater 2 Idumæos meruit cum patre triumphos.

Quæ datur ex 3 * Dacis, Laurea tota tua est.

3 Pue-
blos de
Alema-
nia.

Debitor nihil debens. III.

Sexte, nihil debes, nihil debes Sexte fatemur.

Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

Cur Amicum frequentius non invisat. IV.

* cattis.

Ne valeam, si non totis, Deciane, diebus,

Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed duo sunt, quæ nos distinguant, millia passum.

Quatuor hæc sunt, cum rediturus eam.

Sæpè domi non es: cum sis quoque sæpè negaris.

Vel tantùm causis, vel tibi sæpè vacas.

Te tamen ut videam, duo millia non piget ire:

Ut te non videam, quatur ire piget.

In fastidium Lectorem. V.

I nunc, edere me jube libellos:

4 ultimã
libri par-
tem.

Lectis vix, tibi paginis duabus,

Spectas 4 èschatocõtion, Severe,

Et longas trahis oscitationes.

Hæc sunt, quæ, relegente me, solebas

Raptim scribere, sed t Vitellianis,

Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas
Per convivia cuncta, per theatra.

Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.

Quid prodest mihi tam maer libellus,

Nullo crassior ut sit umbilico,

Si totus tibi triduo legatur?

Nunquam deliciæ supiniore.

Lassus tam citò deficiis viator,

Et cum currere debeas 2 Bovillas,

Interjungere quæris ad 3 Camœnas!

I nunc, edere me jube libellos.

In Attalum Atadelionem. VI.

Declamas bellè: causas agis, Attale, bellè.

Historias bellas, carmina bella facis.

Componis bellè 4 mimos, epigrammata bellè:

Bellus Grammaticus, bellus es Astrologus.

Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellè.

Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.

Nil bene cum facias, facis attramen omnia bellè.

Vis dicam quid sis? magnus es 5 ardelio.

Ad Lectorem parum Candidum. VII.

Si qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis

Sive obscura nimis, sive Latina parùm.

Non meus est error: nocuit Librarius illis,

Dum properat versus annumerare tibi.

Quòd si non illum, sed me peccasse putabis;

Tunc ego te credam cordis habere nihil.

Ista tamen mala sunt quasi nos manifesta negemus.

Hæc mala suat: sed tu non meliora facis.

In Selium cœnare domi coactum. VIII.

Quòd fronte Selium nubilâ vides. Rufe:

Quòd ambulator porticum terit serus:

Lugubre quiddam quod tacet piger vultus:

Quòd penè terram tangit indecens nasus:

Quòd dextrâ pectus pulsat, & comam vellit:

1 En ta-
billas, ò
libritos
pulidos,
que usa-
va el em-
perador
Vitelio.

2 Lugar
vezino
de Roma
3 Têplo
de las
Musas, à
la puerta
trigemi-
na, ca-
mino de
Bovillas.

4 Come-
dias.

5 Idem
ac Pe-
trus in
cũctis, &
nihil in
omnibus,
vulgò.

Chafa...
negocios.

- 1 Al cã- Non ille amici fata Inget, aut frateris.
 po Mar- Uterque natus vivit, & precor vivat;
 cio, en Salva est & uxor, sarcinæque, servique:
 donde a- Nihil colonus, villicusque decõxit.
 via una Mœroris igitur causa quæ est? domi cœnat.
 pintura *In Posthumum bene o'entem. IX.*
 de Euro- Esse quid hoc dicam, quòd olent tua basia myrrhã,
 pa. Quodque tibi est nunquàm non alienus odor?
 2 Velo- Hoc mihi suspectum est, quòd oles bene, Posthume,
 ces como semper,
 los de Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.
 Aquilles. *Cuinam solvendum. X.*
 3 Lugar Et judex petit, & petit patronus.
 del cam- Solvas censeo, Sexte, creditori,
 po Mar- *In Selium Cœnipetam. XI.*
 cio, en Nil intentatum Selius, nil linoquit inasum,
 dõde vo- Cœnandum quoties jam videt esse domi.
 tavan las Currit ad 1 Europen, & te, Paulus, tuosque
 ceturias. Laudat 2 Achilleos, sed sine fine, pedes.
 4 Chi- Si nihil Europe fecit, tum 3 septa petuntur,
 ron. Si quid 4 Phyllirides præstet, & 5 Æsonides.
 5 Jason, Hinc quoque deceptus 6 Memphitica templa fre-
 cuyas I- quentat.
 magenes Absidet & cathedris, mæsta 7 juvenca, tuis.
 estavã en Inde petit centum pendencia testã columnis:
 el Tem- Illinc Põmpeji dona, nemusque duplex
 plo de Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,
 Neptuno Nec Grilli tenebras, 8 Æliamque Lupi:
 6 El Té- Nam thermis iterum cunctis, iterumque lavatur,
 plo de Omnia cum fecit, sed renuente Deo,
 Iò. Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,
 7 Iò. Si quis ibi serum carpat amicus iter,
 8 Baños Per te, perque tuam, vektor 9 lascive, Puellam
 en lugar Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, voca.
 alto, qual *In*
 es la casa de Eolo. 9. Jupiter que transformado en Toro hur-
 rò à Europa.

In Herinum malè olentem. XII.

Quòd nulli calicem tuum propinas,
Humanè facis, Herme, non superbè.

Morbus divitis. XIII.

Zoilus ægrotat : faciunt hanc 1 stragula febrem,
Si fueris sanus, 2 coccina quid facient ?

Quid torus à Nilo, quid sudone cinctus olenti ?
Ostendit stultas quid nisi morbus opes ?

Quid tibi cum medicis ? dimitte 3 Machaonas om-
neis.

Vis fieri sanus ? stragula sume mea.

Tonstrix imperita. XIV.

Tonstrix 4 Suburræ faucibus sedet primis,

5 Cruentâ pendent quâ flagella tortorum,

6 Argique letum multus obsidet futor.

Sed ista tonstrix, Amiane, non tondet.

Non tondet, inquis ? Ergo quid facit ? radit.

In egentem Patronum. XV.

Capto tuam, pudet heu, sed capto, Maxime, cœnam.

Tu captas * alios; jam sumus ergo pares.

Manè salutatum venio : tu diceris isse

Antè salutatum ; jam sumus ergo pares.

Sum comes ipse tuus, tumidique ante ambulo regis;

Tu comes alterius; jam sumus ergo pares:

Esse sat est servum; jam nolo vicarius esse,

Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

Cœna Sordida. XVI.

Felicem fieri credis me, Zoile, cœnâ,

Felicem, * cœnam, Zoile dando tuam ?

Debet 7 Aricino conviva recumbere clivo,

Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

Empta Carmina XVII.

Carmina Paulus emit, recitat sua carmina Paulus.

Nam quòd emas, possis dicere jure tuum.

Os Spurcum. XVIII.

Bafia das aliis: aliis das, Posthume dextram.

Dicis, atrum mavis ? olige malo manum.

1 La mā-
ta.

2 De
grana.

3 Medi-
cos.

4 Una
calle de
Roma,
antes ar-
rabal.

5 En dó-
de estava
la casa
del Ver-
dugo.

* aliam.

6 vid. p.
50. n. 2.

7 Lugar
lleno de
Mendi-
gos.

* cœnâ
Zoile,
deinde
tua?

Quid mihi vobiscum est, ò Phœbe, novemque
sorores?

Ecce nocet vati Musa jocosa suo.

Dimidio, nobis dare Posthumus antè solebat
Bafia; nunc labro cœpit utroque dare.

Amicus ultor. XX.

Non dicam; licet usque me rogetis,

Quid sit Posthumus, in meo libello.

Non dicam, quid enim mihi necesse est

Has offendere bastiationes,

Quæ se tam bene vindicare possunt?

Sibi Soli felix. XXI.

Si det iniqua tibi tristem fortuna reatum,

Squalidus hærebo, pallidiorque reo,

Si jubeat patriam damnatum excedere terra;

Per freta, per scopulos exulis ibo comes.

Dat tibi divitias, ecquid sunt ista duorum?

Das partem? multum est, Candide; das aliquid?

Mecum eris ergo miser? quod si Deus ore sereno

Annuerit, felix, Candide, solus eris?

In Promissorem. XXII.

Das nunquam, semper promittis, amice, roganti:

Si semper fallis: jam, rogo, amice, nega.

In Hereditetam. XXIII.

Quòd querulum spirat, quòd acerbum Nervia
tulsi:

* *inos.*

Inque * suos mittit sputa subinde sinus:

Jam te rem factam, Bithinyce, credis habere?

Erras: blanditur Nervia non moritur.

In Cœnipetam. XXIV.

Laudantem Selium, cœnæ cum retia tendit,

Accipe, sive legas, sive patronus agas.

* *affettè.*

* *Effectè!* graviter! citò! nequiter! euge! beatè!

Hoc volui: facta est jam tibi cœna, tace.

In ignobilem, & Superbum Senatorem. XXV.

Rufe, vides illum subsellia prima tenentem.

Cujus

Cujus & hinc lucet sardonichata manus:
 Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,
 Et toga non tactas vincere iussa nives:
 Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,
 Et splendent vulso brachia trita pilo.
 Non * extrema sedet i lunatâ lingula plantâ,
 Coccina non læsum cingit aluta pedem,
 Et numerosa linunt stellantem 2 splenia frontem:
 Ignoras quid sit? splenia tolle, 3 leges.

Nummos petit. XXVI.

Mutua viginti sestertia fortè rogabam,
 Quæ vel donanti non grave munus erant.
 Quippe rogabatur fidusque, vetusque sodalis,
 Et cujus laxas arca flagellat opes.
 Is mihi, Dives eris, si causas egeris, inquit.
 Quod peto, da Cai: non peto consilium.

Patronus inutilis. XXVII.

Lis mihi cum Balbo est: tu Balbum offendere non
 vis,
 Pontice: cum Licio est, hic quoque magnus ho-
 mo est.

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum.
 Contra libertum Cæsaris ire times.
 Abnegat, & retinet nostrum * Laronia servum;
 Respondes, orba est, dives, anus, vidua.
 Non bene, crede mihi, servo servitur amico,
 Sit liber dominus, qui volet esse meus.

In 4 Valgum. XXVIII.

Cùm sint crura tibi, simulent quæ cornua Lunæ:
 In 5 rhytio poteris, Phæbe, lavare pedes.

Virilis elegantia. XXIX.

* Pectere te nolim, sed nec turbare capillos:
 Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
 Nec tibi mitrarum, nec sit tibi Barba reorum,
 Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
 Sunt tibi crura pilis, & sunt tibi pectora setis
 Horrida: sed mens est, Pannice, vulsa tibi.

* *besterna.*

1 Calza-
do que
usavã los
Senado-
res.

2 Pega-
ditos, ò
mosque-
tas.

3 Se le
descubri-
rà la no-
ta de Es-
clavo.

* *Lauro-
nia.*

4 Torci-
do de
pies.

* *Fleste-
re.*

5 Un va-
so, à ma-
nera de
media
luna, de
que usa-
van los
Nobles,
leg. *im-
bricio*, ca-
nal, ò
t exa.

In

In Convivium raptorem. XXX.

Quidquid ponitur, hinc & inde verris,
Mammæ sumias, imbricemque porci:

1 Fran-
colin.

Communemque duobus 1 Attagenam,
2 Mullum dimidium, lupumque totum,

2 Barbo
de dos

3 Murenæque latus, femurque pulli,
Stillantemque 4 alicâ suâ palumbum,

libras.

Hæc cum condita sunt madente mappâ,
Traduntur puero domum ferenda.

3 Lam-
prea.

Nos accumbimus otiosa turba.

4 Salsa.

Ullus si pudor est, repone cœnam,

Cras te, Cæciliæ, non vocavi.

*Homo invisus. XXXI.*5 De La-
mentana

Quid mihi reddat ager, quæris, Line, 5 Nomen-
tanus.

Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

*Hellus morbum simulans. XXXII.*6 Semi-
terciana.

Uri Tongilius malè dicitur 6 hemitriphæo:

Novi hominis mores: esurit, atque sitit.

7 Ovidio.
* Et.

Subdola tenduntur crassis modò retia turdis:

Hamus & in mullum mittitur, atque lupum,

8 Calvo,
que usa-

Cæcuba siccentur, quæque annus coxit Opimi,

Condantur parco fusca falerna vitro.

que usa-
va pelu-

Omaes Tongilum medici jussere lavari.

ca.
* Crij-

O stulti, febrem creditis esse? gula est.

Vetula ridere, ac placere gestiens. XXXIII.

pus.

Ride, sis lapis, ò puella, ride,

9 Hom-
bre may

7 Pelignus, putò, dixerat poëta:

Sed non dixerat omnibus puellis;

cariofo
en el

Verum ut dixerit omnibus puellis,

Non dixit tibi: tu puella non es.

vestido.

Nam tres sunt tibi, Maximina, dentes,

10 Engre
dada.

Sed planè piceique, buxeique.

Quare, si speculo, mihi que credis,

Debes non aliter timere risum,

Quàm ventum 8 Spanius, manumque * 9 Priscus,

Quàm 10 cretata timet Fabulla nimbum,

1 Ceruffata timet Sabella Solem.
 Vultus † indue tu magis severos,
 Quam 2 conjux Priami, 3 nurusque major;
 4 Mimos ridiculi Philiftionis,
 Et convivia nequiora vita,
 Et quidquid lepidâ procacitate
 Laxar perfpicuè labella rifu.
 Te mæftæ decet afsidere matri,
 Lugentique virum piamque fratrem,
 Et tantum tragicis vacare Mufis.
 At tu, judicium fecuta noſtrum,
 Plora: fi fapis, ò Puella plora.

In Amicum ſibi ſoli amicum. XXXIV.

Candide, 5 *Kinà phylon*: hæc ſunt tua, Candide,
 6 *panta*.

Quæ tu magniloquus nocte, dieque ſonas.
 Te Lacedæmonio velat toga lota 7 Galeſo,
 Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit:
 At me, quæ paſſa eſt † furioſi cornua Tauri,
 Nøluerit dici quam 8 pila prima ſuam.
 Miſit † 9 Agenoreas Cadmi tibi terra lacernas:
 Non vendes nummis 10 coccina noſtra tribus.
 Tu libycos 11 Indis ſuspendis dentibus orbes:
 Fulcitur teſta fagina menſa mihi.
 Immodici tibi flava tegunt 12 chryſendeta nulli:
 Concolor in noſtra, 13 Cammare, lance rubes.
 Ex opibus tantis veteri, fidoque ſodali.
 Das nihil: & dicis, Candide *Kinà phylon*.

Amicus Avarus. XXXV.

Emi ſeu famulum, togamve pexam,
 Seu tres, * vel puto, Quatuorve libros:
 Sextus protinus ille ſœnerator,
 Quem noſtis veterem, meum ſoladem,
 Ne quid fortè petam, timet, cavetque.
 Et ſecum * ſed, ut audiam, ſuſurrat:

Septem

11 Marfil. 12 Platos labrados con figuras de oro.

13 Cangrejo.

1 Con
 untos, y
 aſeytes.

† *ſinge
 tuos.*

2 Hecu-
 ba.

3 Andro-
 mache.

4 Fabu-
 las.

5 *Omnia
 Amicorũ
 commu-
 nia.*

6 *Verba.*

7 Rio.

† *Fu-
 rias, &*

† *Age-
 noridæ.*

8 Domin
 guillo.

9 Tyro,
 en donde

ſe inven.

tò la

purpura,

y reynò

Agenor,
 Padre de

Cadmo.

* *et.*

* *ſed.*

- 1 Monte Septem millia debeo Secundo,
 florido Phœbo quatuor, undecim Phileto,
 de Sici- Et quadrans mihi nullus est in arcâ.
 lia. O grande ingenium mei sodalis!
 *rogaris. Durum est, Sexte, negare, cum *rogaris.
 * com. Quantò durius, antequam rogeris?
 positis In *Nævolum de eodem.* XXXVI.
 collucet Florida per varios ut pingitur 1 Hybla colores,
 prata. Cum breve Sicaniæ ver populantur apes:
 2 Vesti- Sic tua * suppositis pellucet præla lacernis,
 do de Sic micat innumeris arcula 2 synthefibus.
 purpura, Atque unam vestire tribum tua vellera possunt,
 de que Apula non uno quæ grege terra tulit,
 usavã los Tu spectas hyemen succincti lentus amici,
 Nobles Proh scelus! & lateris frigora * tutè times.
 en los Quantum erat infelix, pannis fraudare duobus?
 convites. * Non metuas * mortem, Nævole, sed tincas.
 * trita Vita ubi felix. XXXVII.
 mei. Cauponem, 3 laniumque, balneumque,
 * quid Tonforem, 4 tabulamque, calculosque,
 rennis? Et paucos, sed ut eligam, libellos,
 * non te. Unum non nimum rudem soladem;
 3 Carni- Hæc præsta mihi, Rufe, vel 5 Bitontis,
 cero. Et thermas tibi habe Neronianas.
 4 Juego Libertas. XXXVIII.
 de tablas Vis fieri liber? mentiris, Maxime, non vis.
 que llama- Sed fieri si vis, hac ratione potes.
 van à Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:
 los la- Veientana tuam si domat uva sitim.
 drócillos Si ridere potes miseri 6 Chrysendeta Cinnæ;
 5 Luga- Contentus nostrâ si potes esse togâ.
 rejo de Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
 la apulla Liberitor Partho vivere Rege potes.
 6 vide Amicarum æqualitat. XXXIX.
 sup. pag. Vis te Sexte coli: volebam amare.
 59. n. 12. Parendum est tibi: quod jubes, coleris.
 Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In fictum divitem. XXXX.

Hic, quem videtis gressibus vagis lentum,
 1 Amethystinatus media qui secat 2 septa,
 Quem non lacernis Publius meus vincit,
 Non ipse Codrus alpha p̄nulatorum:
 Quem rex togatus sequitur, & capillatus,
 Recensque 3 sella, linteisque lorisque
 Oppigneravit. Claudii modò ad mensam
 Vix octo nummis anulum, unde cœnaret.

Pauper in suo. XLI.

Pexatus pulchrè, rides mea, Zoile, trita.

Sunt hæc trita quidem, Zoile: sed mea sunt.

Mica aurea Domitiani. XLII.

4 Mica vocor: quid sim, cernis? cœnatio parva;

Ex me, Cæsareum prospicis, ecce, tholum.

Frangere toros, pete vina, rosas cape, tingere
 nardo,

Ipse jubet mortis te meminisse 6 Deus.

Cunctator. XLIII.

Dum modò causidicum, dum te modò rhetora
 fingis,

Et non decernis, * Taure, quid esse velis:

Peleos, & Priami * transit, vel Nestoris, † ætas,

Et fuerat serum jam tibi, desinere.

Incipe, tres unò perierunt rhetores anno:

Si quid habes animi, si quid in arte vales.

Si schola damnatur; fora litibus omnia fervent:

Ipse † potest fieri 7 Marfya causidicus.

Eja ege, rumpe moras: quò te * spectabimus usque

Dum † quid sis, dubitas, tam poty esse nihil.

Salernum de uxoris morte consolatur. XLIV.

Cur tristiozem, cernimus † Salernum?

An causa levis est? extulis, inquis, uxorem,

O grande fati crimen! ò gravem casum!

Illa,

Cesar. 6 El Cesar. 7 La Estatua de un Pastor, que estava
 en el foro.

1 Vesti-
do de
violado.

2 En dõ-
de se jũ-
tavan las
Ceturias
en el cã-
po Mar-
cio.

3 Silla de
mano, ò
litera.

4 Casa
pequeña
y hermo-
sa, de
domicia-
no, para
convidar
los A-
migos.

* Laure.

* trãsis.

† annos.

† potes.

* spera-
bimus.

† quis.

† Sale-
janum.

5 El
Mauso-
leo de
Augusto

Illa, illa, dives mortua est Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, † Salerane.

† Sale-
Jane.

Muliebris iracundia. XLV.

Unus de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incertâ non bene fixus acu.

† quo.

Hoc facinus Lelage, speculo † quod viderat ul-
ta est:

Et cecidit sectis iëta Plecusa comis.

Desine jam, Lalage, tristeis ornare capillos,
Tangat & insanum nulla puella caput.

Hoc salamandra notet, vel læva novacula nudat
Ut digna speculo fiat imago tuo.

Homo importunè officiosus. XLVI.

Occurris quocunque loco mihi, Postume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua vox quid agis?

Hoc si me decies unâ conveneris horâ,

Dicis; habes puto tu, Postume, nil quod agas.

Quis carere Domino possit. XLVII.

Quod te nomine jam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem.

Totis i pilea 2 sarcinis redemi.

Reges, & dominos habere debet,

Qui se non habet, atque concupiscit

Quod reges, dominique concupiscunt

Servum si potes, Ole, non habere

Et regem potes, Ole, non habere.

In Clasicum Cœniperam. XLVIII.

Invitum cœnare foris te Clasicæ, dicis:

Si non mentiris, Clasicæ, dispeream.

Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire.

Cùm cœnaret, erat tristior ille, domi.

Si tamen invitus vadis: cur, Clasicæ, vadis?

Cogor, ais? verum est, cogitur & Selius.

En rogat ad cœnam Melior te, Clasicæ, rectam;

Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce nega.

LXX.

i Birrete
insignia
de los li-
bertinos.
2 Alajas.

Laudator invidus. XLIX.

Candidius nihil est te, Cæciliane, (notavi,)

Si quando ex nostris disticha pauca legis.

Protinus, aut Marci recitas, aut scripta Catulli,

Hæc mihi das, tanquam deteriora legas.

Ut collata magis placeant mea ? credimus † illud † istud.

Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

Factus inops. L.

Cinctum togatis post, & ante Saufellum,

Quantà reduci Regulus solet turbà,

Ad alta tonsum templa cum reum misit,

Materne, cernis ? invidere nolito,

Comitatus iste sit, precor, tuus, nunquam.

Hos illi amicos, & greges togatorum

Fusculeus præstat, & Faventinus.

Duo Pueri à Leone interfecti. LI.

Verbera securi solitus leo ferre magistri,

Insertamque pati blandus in ora manum,

Dedidicit pacem subito feritate reversâ,

Quantà nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam duo de tenerà puerilia corpora turbà,

Sanguineam rastris quæ renovabat humum,

Sævus, & infelix furiali dente peremit.

Martia non vidit majus arena nefas.

Exclamare libet : crudelis, perfide, prædo,

A nostrà pueris parcere disce i lupà.

Heridipeta delusus. LII.

Argenti libras Marius tibi quinque reliquit.

Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

De brevi, & longo epigrammate. LIII.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra,

Utilis unguendis axibus esse potes.

Hæc tu credideris longum ratione colosum,

Et puerum Bruti dixeris esse brevem.

Disce, quod ignoras: Marsi, doctique Pedonis

Sæpe duplex unum pagina tractat opus.

Non

† La que
diò los
pechos à
Romulo,
y Remo.

Non sunt longa, quibus nihil est quod demere
possis:

Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Thermæ frigida. LIV.

Æstivo serves ubi piscem tempore, queris?

In thermis serua, Cæciliane, tuis.

Invitatus ad cœnam. LV.

Invitas tunc me, cùm scis, Natica vocatum,

Excusatum habeas me, rogo: cœno domi.

Mors festinata. LVI.

Hostem cùm fugeret, se Fannius ipse per emit.

† Hoc. † Hic rogo, non furor est, ne moriari, mori?

Leſtica Sandapila. LVII.

Laxior 1 hexaphoris tua sit leſtica licebit:

1 Litera, Cùm tamen hæc tua sit, Zoile, 2 sandapila.

que lle- *Lingua Populi. LVIII.*

vavã seis Absciſſã servum quid ſingis, Pontice, lingua?

hombres Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

2 Fere- *Togam ab Amico petit. LIX.*

tro. Vimine clauſa levi niveæ custodia † toſtæ,

† coſtæ. Hoc tibi Saturni tempore munus erit,

Dona quòd æſtatis miſi tibi menſe Decembri,

Si quereris, raſam tu mihi mitte togam.

Carmina laborioſa, & inepta. LX.

3 Retro- Quòd nec carmine gloriòr 3 ſupino.

grado. Nec retro lego Sotaden † Poetam

† cin- Nuſquam Græcula quòd recantat Echo:

dium. Nec dictat mihi luculentus Attis

4 Eſpecie Mollem debilitate 4 Galliambon,

de verſo. Non ſum, Claſſice, tam malus Poeta.

5 Ma- Quid ſi per graciles vias 5 petauri

quina de Invitum jubeas ſubire Ladam?

ruedas, Turpe eſt difficileſ habere nugas:

por don- Et ſtultus labor eſt ineptiarum,

de corriã Scribat carmina circulis Palæmon:

los Vola- Me raris juvat auribus placere.

tines.

Malum Poetam. LXI.

Nil recitas : & vis , Mamarce , poeta videri :

Quicquid vis esto : dummodò nil recites.

Vitam beatam quid efficit. LXII.

Quintiliane , vagæ moderator summe juventæ ,

Gloria Romanæ , Quintiliane , togæ :

Vivere , quòd propero pauper , nec inutilis annis

Da veniam : properat vivere nemo satis.

Differat hoc , patrios optat qui vincere census ,

Atriaque immodicis , arctat imaginibus.

Me foctis , & nigros non indignantia fumos

Testa juvant , & fons vivus , & herba rudis ,

Sic mihi verna satur , sit non doctissima conjux ,

Sit nox cum somno , sit sine lite dies.

Petit à Domitiano jus trium liberorum. LXIII.

Rerum certa salus , terrarum gloria , Cæsar ,

Sospite quo magnos credimus esse Deos :

Si festinatis toties tibi lecta libellis ,

Detinere oculos carmina nostra tuos :

Quod fortuna vetat fieri , permitte videri ,

Natorum genitor credar ut esse trium ,

Hæc , si displicui , fuerint solatia nobis :

Hæc fuerint nobis præmia , si placui.

De jure trium liberarum impetrato. LXIV.

Natorum mihi jus trium roganti

Mularum pretium dedit mearum.

Solus qui poterat : valebis uxor ;

Non debet domini perire munus.

Cæna dives , at jejuna. LXV.

Ad cœnam nuper Varus me forte vocavit ;

Ornatus dives , parvula cœna fuit.

Auro , non dapibus oneratur mensa , Ministri

Apponunt oculis plurima , pauca gulæ.

Tunc ego : non oculos , sed ventrem pascere veni ,

Aut appone dapes , Vare , vel aufer opes.

In Muliebre[m] fucata[m]. LXVI.

Cernisâ rugas oris quod condere teatas,
 Polla, tibi frontem, non mihi labra linis.
 Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum;
 Quod tegitur, majus creditur esse malum.

Conviva[m] memor. LXVII.

Hesternâ tibi nocte dixeramus,
 Quincunces, puto, post decem peractos,
 Cœnare hodie, Procille, mecum;
 Tu factam tibi rem statim putasti,
 Et non sobria verba subnotasti,
 Exemplo nimium periculoso:

1 Odi me
 morem

Convivâ.

2 Higue-
 ra sylves-
 tre: el
 fruto ca-
 brahigo.

3 Illi au-
 tem res-
 pondens

H misti-
 chiû fre-
 quens a-
 pud Ho-
 merum.

1 *Miso minima[m] sympotim, Procille.*

Caprificus. LXVIII.

Gestari junctis nisi desinis, Hedyle, Capris,
 Qui modò ficus eras, jam 2 Caprificus eris.

De libro suo. LXIX.

Edita ne brevibus pereat mihi charta libellis,
 Dicatur potius 3 *ton de apamibòmenos.*

Quod primum librum Regulo non miserit. LXX.

Primus ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?

Quid faciam, si plus ille pudoris habet?

Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum,
 Unum de titulo tollere jota potes.

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATON,

LIBER III.

AD LECTOREM DE LIBRO
Gallico. I.

HOC tibi, quidquid id est, longinquis mittit
ab oris
1 Gallia, Romanæ nomine dicta
togæ:

Hunc legis, & laudas librum fortasse priorem:

Illa, vel hæc mea sunt; quæ meliora putas?

Plus sanè placeat, dominâ qui natus in urbe est;

Debet enim Galliam vincere verna liber.

Librum suum Faustino mittit. II.

Cujus vis fieri, libelle, manus?

Festina tibi vindicem parare:

Ne nigram citò raptus in culinam

2 Cordyllas madidâ tegas papyro,

Vel thuris, piperisque his cucullus.

Faustini fugis in sinum? sapisti.

1 Gallia

Cispalina

quæ dice-

batur to-

gata, es-

cruviò es-

te libro

en Imo-

la, Ciu-

dad de

Lombar-

dia.

2 Pece-

cillos vul-

go, Atun

pequeño.

Cedro nunc licet ambules perunctus,
 Et frontis gemino decens honore
 Pictis luxurieris umbilicis,
 Et te purpura delicata velet,
 Et cocco rubeat superbus index,
 Illo vindice, nec Probum timeto.

Musas Romæ neglectas queritur. III.

Romam vade liber: si, veneris unde; requiret;
 Æmiliæ, dices, de regione viæ.
 Si, quibus in terris, quâ sumus in urbe, rogabit:
 Corneli referas me, licet, esse foro.
 Cur absim, quæret: breviter tum multa fatere:
 Non poterat vanæ tædia ferre togæ.

* Si qua-
 do veni
 &? dicet:
 responde.

* Si quando veniet? dicet: tu responde poeta
 Exierat: veniet, cum citharædus erit.

Epistola commendatitiæ. IV.

† Primi
 quæres.

Vis commendari, sine me cursurus in urbem,
 Parve liber, multis? an satis unus erit?
 Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,
 Julius, assiduum nomen in ore meo.
 Protius hunc † adeas, primique in limine testi,
 Quos tenuit Daphnis, nunc tenet ille Lares.
 Est illi conjux, quæ te manibusque, sinuque
 Excipiet: vel si pulverulentus eas:
 Hos tu seu pariter, sive hanc, illumve priorem
 Videris: hoc dices; Marcus avere jubet.
 Hoc satis est: alios commendet epistola: peccat,
 Qui commendandum se putat esse suis.

Marcelino gratulatur. V.

Lux tibi post idus numeratur tertia Majas,
 Marcelline, tuis bis celebranda sacris.
 Imputat æthereos ortus hæc prima parenti;
 Libat florentes hæc tibi prima genas.
 Magna licet dederit jucundæ munera vitæ,
 Plus nunquam patri præstitit illa dies.

De sportula Sublatâ. VI.

Centum miselli jam valete quadrantes,

Anteambulonis & congiarium lasi,

Quos dividebat balneator elixus.

Quid cogitatis, ô fames amicorum?

Regis superbi sportulæ recesserunt.

Nil ² stropharum est, jam salarium dandum est.

Poeta imperitus, & obrectator. VII.

Versiculos in me narratur scribere Cianna.

Non scribit, cujus carmina nemo legit.

Decessor à Patre exheredatus. VIII.

Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina

Menstrua, perque omnes præstitit illa dies.

† Nequitiam premeret cum crastina semper egestas, † *Luxu-*

Et vitiiis essent danda diurna tuis:

riam

Idem te moriens heredem ex asse reliquit:

Exheredavit te, Philomuse, pater.

Cæna uncta, & pinguis. IX.

Unguentum, fateor, bonum dedisti,

Convivis herè: sed nihil scidisti.

Res falsa est bene olere, & esurire.

Qui non cœnat, & unguitur, Fabulle,

Hic verè mihi mortuus videtur.

Cæna cruda. X.

Dum non vis leporem, dum non vis carperè mul-

lum,

Et plus quam patri, Nævia, parcis apro;

Accusas, rampisque cœcum, tanquam omnia

cruda

Attulerit tæ nunquam sic ego crudus ero.

Sportula. XI.

Romam petebat esuritor Tuccius,

Profectus ex Hispaniâ:

Occurrit illi sportularum fabula,

A 3 ponte rediit Milvio.

Cerdo Munerarius. XII.

Das gladiatores, satorum Regule, cerdo:

Quod-

1 Estipendio.

2 Fraude.

† Luxuriam

1 Nunc:
Pote mole.

Quodque tibi tribuit subula, sicca rapit.

Ebrius es; nec enim faceres id sobrius unquam:

† Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.

† *Velles ut corio.* Lufisti, fatis est: sed te, mihi crede, memento

Nunc in pelliculâ, cerdo, tenere tuâ.

In gulosum. XIII.

Circumlata dia mensis i scriblita secundis,

Urebat nimio sæva calore manus.

x Torta-
da, ò pas-
telon. Sed magis ardebat, Sabidi, gula: protinùs ergo.

Sufflabit buecis terque, quaterque suis,

Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est:

Sed nemo potuit tangere: stercus erat.

Recitator odiosus. XIV.

Perfrixisse tuas quæsta est præfatio fauces.

Cùm te excularis, Maxime, quid recitas?

De vipera in ore ursæ lapideæ. XV.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,

z *Locus* Exornat pictæ quâ z Platanona feræ:

Platanis Hujus dum patulos alludens tentat hiatus

confitus. Pulcher Hylas, teneram merfit in ora manum:

Vipera sed cæcæ scelerata latebat in ore,

Vivebatque animam deteriore fera.

Non sensit puer esse dolos, nisi, dente recepto,

Dum perit: ò facinus, falsa quod ursa fuit!

In Hominem lepidum, & festivum. XVI.

Dic Musa, quid agat Canius meus Rufus?

Utrumne chartis tradit ille victuris

Legenda temporum acta Claudianorum?

An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?

An æmulatur improbi jocos Phædri?

Lascivus elegis, an severus herois?

An in cothurnis horridus Sophocleis?

An otiosus in schola poetarum

Lepore tinctos Atrico sales narrat?

Hinc si recessit, porticum terit templi?

An spatia carpit lentus Argonautarum?

An delicatæ Sole rursus Europæ

Inter tepentes post meridiem baxos
 Sedet, ambulatve liber acribus curis?
 Titinet thermis, an lavatur Agrippæ,
 An impudici balneo Tigillini?
 An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
 An Pollionis dulce currit ad Quartum?
 An æstuanes jam profectus ad Baias,
 Piger Lucrino naviculatur in stagno?
 Vis scire, quid agat Canius tuus? ridet.

Servus crudelis Domini ultor pius. XVII.

Proscriptum famulus servavit fronte notatus.

Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

Dulcis, facundia. XVIII.

Sirenas hilarem navigantium pœnam,
 Blandasque mortes, gaudiumque crudele,
 Quas nemo quondam deserebat auditas,
 Fallax Ulysses dicitur reliquisse.
 Non miror: illud, Cæsiane, mirarer,
 Si fabulantem Canium reliquisset.

In M. Antonium Ciceronis interfectorem. XIX.

Par scelus admisit Phariis Antonius armis:

Abscidit heu! vultus ensis uterque sacros.

Illud, laurigeros ageres cum lata triumphos:

Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.

Antoni tamen est pejor, quam causa Photini:

Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

De pigris nautis. XX.

Cessatis, pueri, nihilque moistis, †

1 Vatreno, * Rafinæque pigriores.

Quorum per vada tarda navigantes

Lentos * figitis ad 2 celeusma remos.

Jam prono Phaethonte sudat 3 Æthon,

Exarfitque dies, & hora lassos

Interjungit equos meridiana.

At vos tam placidas vagi per undas

† Tutæ luditis otiam † carinæ.

Non nautas puto vos, sed 4 Argonautas.

† *Noffis.*

* *Remoraque.*

* *Tingitis.*

1 *Riachuelo.*

2 *Griteria de los Marineros.*

3 *Cavallo del Sol.*

4 *Hic significat:*

pigros

Nautas.

† *Tutæ.*

† *Carinæ*

Avarus miser. XXI.

Nec nullus, nec te delectat, Bœtice, turdus:
 1 Colchos. Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper;
 2 La al. Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placentæ:
 caparra. Nec Libyæ mittit, nec tibi r Phasis aves.
 3 Salsa. 2 Capparin, & putri cepas 3 alece natantes,
 4 Pernil. Et pulpam dubio de 4 petasone voras.
 5 Viles Teque juvant 5 gerres, & pelle 6 melandrya canâ:
 pececi--- Resinata bibis vina, Falerna fugis.
 llos, es- Nescio quod stomachi vitium secretius esse.
 pecie de Suspicoꝝ, an nummis parcis, avare tuis?
 Halache.

6 El *Paulinus, Palinurus. XXII.*

meollo Minxisti corrente semel, Pauline, carinâ:
 del roble Mejere vis iterum? jam Palinurus eris.

7 Torpes. *De Ardelione, & Potore. XXIII.*

† Coniēdi. Rem peragit nullam Sertorius, inchoat omnes:
 8 Vestido Hunc ego, quando bibit, non puto perficeres:
 de blāco. *In Apicum gulosum. XXIV.*

9 Grana. De nullo quereris, nulli maledicis, Apici:
 10 Mon- Lanx queritur linguæ te tamen esse malæ:
 dādientes *Zoili fastas. XXV.*

† Ille. Conviva quisquis Zoili potest esse,

11 Vesti- 7 Summœnianas cœnet inter uxores,

do verde. Curtâque Ledæ sobrius bibat testâ;

12 Arra- Hoc esse levius puriûsque † contendo.

yan. Jacet occupato 8 galbanatus in lecto:

13 In- Cubitisque trudit hinc, & inde convivas,

testinos Effultus 9 ostro. sericisque pulvinis

de Patos. Stat exoletus: suggeritque ructanti

14 Lan- 10 Pinnae rubentes, cuspidisque lentisei

decrillas Et æstuanti tenue ventilat frigus

del Java- Ancilla 11 Prasino concitata fabello:

li. Fugatque muscas 12 myrteâ puer virgâ.

15 Gla- At † ipse retro flexus ad pedum turbam

diadores. Inter catellas anserum 13 exta lambentes,

Partitur apri 14 glandulas 15 palæbritis,

Ligurumque nobis saxa cum ministrentur,

Vel cocta sumis musta Malsilianis:

Opimianum i morionibus nectar

Crystallinisque, myrrhinisque propinat.

Et Cosmianis ipse fufus ampullis,

Non erubescit murice aureo nobis

Dividere Ledæ pauperis 2 capillare.

Septunce multo deinde perditus stertit:

Nos accubamus, & silentium ronchis

Præstare iussi, nutibus propinamus.

Hos impudentis patimur illius fastus.

Nec vindicare, Rufe, possumus; regnat.

Paupertas frigida. XXVII.

Undecies unâ sarrexti, Zoile, cœnâ

Et mutata tibi est 3 syntesis undecies,

Sudor inhæreret madidâ ne veste retentus,

Et laxam tenuis lædet avara cutem.

Quare ego non sudo, qui tecum, Zoile, cœno?

Frigus enim magnum syntesis una facit.

Roma post incendium instaurata. XXVIII.

Qualiter 4 Afsyrios renovant incendia nidos;

Una decem quoties sæcula vixit avis:

Taliter exuta est veterem nova Roma senectam,

Et sumpsit vultus præsidis ipsa sui.

Jam precor oblitus nostræ, Vulcane, querelæ,

Parce; sumus Martis turba, sed & Veneris.

In Aniculam nuptias ambientem. XXIX.

Cum tibi trecenti Consules, Vetustina,

Et tres capilli, quatuorve sint dentes,

Pectus 5 cicadæ, 6 crusculumque formicæ:

Rugosiolem cum geras stolâ frontem,

Et 7 araneorum casibus pares malas:

Cum comparata risibus tuis ora

Niliacus habeat 8 crocodilus angusta,

Meliùsque rânæ garriant Ravennates,

Et Adriaticus dulciùs culex excantet,

Videasque quantum 9 nostræ vident manè.

1 Truanes.

2 Rodete de los cabellos.

3 Toga.

4 Afsiria en donde nace el Fenix.

5 Cigarra
6 Pierne-cilla.

7 Telarañas.

8 Cocodrillo.

9 Lechuzas.

Et

Et illud oleas, quod viri capellarum:
 Cùm bruma mensem sit tibi per Augustum,
 Regelare nec te pestilentia possit:

Gaudes ducentas nuptum ire post mortes,
 Virumque demens cineribus tuis quæris.

Quis conjugem, quis te vocabit uxorem?

Philomelus aviam quam vocaverit nuper?

Quòd si cadaver exigis tuum duci:

Sternatur * à Coride triclinio lectus,

* *Acoride.* Thalasionem qui tuum dicet solus,

i Verso Ulstorque tædas præferat novæ nuptæ:

nupcial. Intrare in istum sola mors potest lectum.

Ira filia. XXX.

Esse negas coctum leporem, poscisque flagella.

* *cadere.* Mavis, Rufe, coquam * scindere, quàm leporem.

In arrogantem, & ineptum. XXXI.

Nunquam dicis, ave: sed reddis, Nævole, semper,

* *corvus.* Quod prior, & * Curius dicere sæpe solet,

Cur hoc expectas à me; rogo, Nævole, dicas:

Nam puto nec mèlior, Nævole, nec prior es.

Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque

Natorumque dedit jura paterna trium,

Ore legor malto, notumque per oppida nomen

Non expectato dat mihi fama rogo,

Est & in hoc aliquid, vidit me Roma Tribunum:

Et sedeo, quà te suscitât Oceanus.

Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives,

Nec famulos totidem suspicor esse tibi.

Sed * parasitarius, sed ludos, Nævole, præbes.

* *pulebè* Jam, jam sic prior es; Nævole, vincis: ave.

garris,

sed can-

tas, Næv-

ole, bellè

Cerdoni se excusat. XXXII.

Irasci nostro non debes, Cerdo, libello.

Ars tua, non vita, est carmine læsa meo.

Innocuos permittite sales, cur ludere nobis

Non liceat, licuit si jugulare tibi?

Carmina delenda. XXXIII.

Cursorem sextâ tibi, Rufe, remisimus horâ,
Carmina quem madidum nostra tulisse reor,
Imbribus immodicis cœlum, nam fortè ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

1 De
Creta.

2 De
Nestor.

3 La grã-
ja de Al-
bano, en
doute
venerava
à Miner-
va.

* *multus*

4 Coro-
nas de
encina,
que dava
à los Vē-
cedores.

5 Espa-
cio de
cinco
años.

6 Fiestas
à Plutó,
y Proser-
pina, que
instituyò
Romulo.

7 Lugar
del cam-
po Mar-
cio.

8 Id est,
nimia.

9 El Ce-
sar.

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATON,

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆSARIS alma dies, & luce sacratior
illâ,
Conscia 1 Diææum quâ tulit Ida Je-
vem:

Longa, precor, 2. Pylioque veni numerosior ævo:
Semper & hæc vultu, vel meliore nite.

Hic colat 3 Albano Tritonida * cultus in auro:

Perque manus tantas plurima 4 quercus eat:

Hic colat ingenti redeuntia sæcula 5 lustro.

Et quæ Romuleus 6 sacra 7 Terentus habet.

Magna quidem, superi, petimus; sed debita
tetrus,

Pro tanto quæ sunt 8 improba vota 9 Deo?

Spectator Candidus II.

Spectabat modò solus inter omneis.

Nigris munus Gratius lacernis,

Dum plebs, & minor ordo, maximusque

1 San-

1 Sancto cum duce candidus federet,
Toto nix cecidit repente caelo :
Albis spectat Oratius lacernis.

De Nivibus inter spectacula demissis. III.

Aspice quam densum taciturnum vellus aquarum
Defluat in vultus Caesaris, inque sinus.
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas :
Sidus 2 Hyperborei solitus lassare 3 Bootæ,
Et madidis 4 Helicen dissimulare comis :
Quis siccis lascivit aquis, & ab aethere ludit ?
Suspicio has pueri Caesaris esse nives.

In Hominem Foetidum. IV.

Quod siccae redolet paulus lacunæ,
Crudarum nebulæ quod 5 albularum,
Piscinæ vetus aura quod marinæ,
Lassi 6 bardaici os quod evocati,
Quod bis murice vellus inquinatum
Quod jejunia 7 Sabbatorium.
Mæstorum quod anhelitus reorum,
Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,
Quod 8 ceromata face de Sabina,
Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
Mallem, quam quod oles, olere Bassa.

Neglecta virtus. V.

Vir bonus, & pauper, linguæque, & pectore verus,
Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis ?
Qui nec leno potes, nec commellator haberi,
Nec pavidos tristi voce citare reos.
9 Vendere nec vanos circum palatia fumos,
Plaudere nec Cano, plaudere nec Glaphyro.

Unde miser vives, homo fidus certus amicus ?
Hoc nihil est : nunquam sic Philomelus eris.

In dissimulatorem nequitie. VI.

Credi virgine castior pudicâ,
Et frontis teneræ cupis videri :

Cum

1 La parte del Septétris

2 La bucina del carro celeste.

3 La urfa mayor.

4 Fuente de Tivoli.

5 Soldado Veterano Francés.

6 Judios.

7 Gordura, con que se untavan los Gladiadores.

8 Adu-lar.

9 Eran tres Muficos.

Cum sis improbius, Maciliane,
 Quam qui compositos metro Tibuli
 In Stellæ recitat domo libellos.

Quo tempore velit Cæsari offerri libros. VII.

Prima salutantes, atque altera continet hora,
 Exercet raucos tertia caussidicos.

In quintam varios extendit Roma labores,
 Sexta quies lassis, septima finis erit.

Sufficit in nonam nitidis octava palæstris.

* excel-
 los.

Imperat * extractos frangere nona toros.
 Hora libellorum decima est, Eupheme, meo-
 rum,

Temperat ambrosias cum tua cura dapes:
 Et bonis æthero laxatur nectare Cæsar,
 Ingentique tenet pocula parca manu,
 Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

Amico librum mittit. VIII.

Dam novus est, nec adhuc rafa mihi fronteli-
 bellus

Pagina dum tangi non bene sicca timet.
 I, puer, & charo perfer leve munus amico.

1 *versa*
minor.

Qui meruit nugæ primus habere meas.

2 Cleo-

Carre, sed instructus: comitetur Punica librum

patra E-

Spongia: muneribus convenit illa meis.

gipha.

Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ

3 Promó-

Emendare jocos, una litura potest.

toris de

In Antonium Saturninum. IX.

Egypto.

Dum nimium vano tumefactus nomine gaudes.

4 Rhin,

Et Saturninum te, miser, esse pudet:

Rio de

Impia Parrasiâ movisti bella sub 1 ursâ,

Alema-

Qualia qui 2 Phariæ conjugis arma tulit

nia.

Excideratne adeo fatum tibi nominis hujus,

5 Del An

tibi promisit 4 Rhenus, quod non dedit illi

Septem--

Nilus, & 5 Arctoïis plus licuisset aquis?

trion.

Ille etiam nostris Antonius occidit armis,

Qui

Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

Epitalamium. X.

Claudia, Rufe, meo nupsit peregrina Pudenti:
Maeste esto tedis, ò Hymenæe, tuis.

Tam bene rara suo miscentur i cinnama nardo,
Malsica & Thesæis tam bene viua favis.

Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus 3 lotos aquas, littora 4 myrtus amat:

Candida perpetuo reside Concordia lecto:

Tàmque pari semper fors ades æqua jugo.

Diligat ipsa senem quondam: sed & ipsa marito

Tunc quoque cum fuerit, non videatur, an-
nus.

Italico suos libros mittit. XII.

Sili, Castalidum decus sororum,

Qui perjuris barbari furoris

Ingenti premis ore, perfidosque

Altus Hannivalis leuesque Pœnos

Magnis cedere cogis Africanis:

Paullum depositâ severitate.

Dum blanda vagus alea December,

Incertis sonat hinc, & hinc 5 fritillis.

Et ludit * 6 rota æquiore talo.

Nostris oia commoda Camœnis

Nec torvâ fronte, sed remissa

Festivis madidos jocis libellos.

Sic forsan tener ausus est Catullus

Magno mittere passerem Maroni.

In solidum petiorem. XII.

Mille tibi nummos hesternâ nocte roganti:

In sex, aut septem, Cæciliane dies.

Non habeo, dixi; sed tu causatus amici

Adventum, lancem paucaque vasa rogas.

Stultus es? an stultum me credis, amice? negavi

Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

De Galli Novercâ XIII.

Privignum non esse tuæ te, Galle Novercæ

Ru-

1 Canela.

2 de Atri-

ca en dô-

de rey nõ

Thesæo.

3 Cierro

Arbol.

4 Arra-

yan.

5 Las

falsere--

tas en

donde se

barajavã

los dados

* Popæ.

Sacerdo-

te.

* tropæ.

Cierro

juego.

6 el rol-

de de los

miroces.

Rumor erat, conjux dum fuit illa patris.
 Non tamen hoc poterat vivo genitore probari.
 Jam nusquam pater est, Galle: noverca domi est.
 Magnus ab infernis revocetur Tullius ambris
 Et te defendat Regulus ipse licet,
 Non potes absolvi, nam quæ non desinit esse
 Post patrem, nunquam Galle, noverca fuit.

De puero glacie occiso. XIV.

Qua vicina pluit Vipfanis porta columnis,
 Et madet assiduo lubricus imbre lapis;
 * *templa.* In jugulum pueri, qui rosida * tecta subibat
 Decidit hiberno prægravis unda gelu.
 Cùmque peregisset miseri crudelia fata,
 Tabuit in calido vulnere mucro tener.
 Quod non sæva sibi voluit fortuna licete?
 Aut ubi mors non est: si, jugulatis aquæ ?

Laus endromidis. XV.

Hanc tibi t Sequanicæ pinguem textricis alumna,
 Quæ lacedemonium barbara nomen habet;
 Sordida, sed gelido non aspernanda decembri,
 Dona peregrinam mittimus 2 endromida,
 Seu lentum 3 ceroma tetis, tepidumve 4 trigona,
 Sive 5 harpasta manu pulverulenta rapis:
 Plumea, seu laxi partiris pondera follis;
 Sive levem cursu vincere quæris Atham:
 Ne madidos intret penetrabile frigus in artus:
 Neve gravi subitâ te premat Iris aquâ:
 Ridebis ventos, hoc munere tectus, & imbros:
 Nec sic in Tyriæ 6 sindone tutus eris.
Anus, & Puella. XVI.
 Dicit se vetulam, cùm sit Cærelia puppa;
 Puppam se dicit Gellia, cùm sit anus.
 Ferre nec hanc possis: possis, Coline, nec illam:
 Altera ridicula est, altera putidula.

1 Borgo-
 fia.

2 vestido
 que usa-
 van para
 correr en
 el esta-
 dio.

3 *vid. p.*
 19. n. 2.

4 Pelota
 pequeña.

5 Pelota
 mayor.

6 vestido
 de lino.

Improbi cur foelices. XVII.

Nullos esse Deos, inane cœlam,
 Affirmat Selius, probatque; quod se
 Factum, dum negat hoc, videt beatam.

Laus Brutiani Poetæ. XVIII.

Dum tu lenta nimis, diuque quæris,
 Quis primus tibi; quisve sit secundus,
 Gratum quisve epigramma comparabit;
 Palam Callimachus, Thalia de se
 Facundo dedit ipse Brutiano;
 Qui si Cecropio satur lepore,
 Romanæ sale luserit Minervæ;
 Illi me facias, precor, secundum.

Mortem uxori imprecatur. XIX.

Omneis, quas habuit Fabianæ, Lycoris amicis,
 Extulit: uxori fiat amica meæ.

Lagena pestifera. XX.

Tu i Setina quidem semper, vel Malsica ponis,
 Pamphile: sed rumor tam bona vina negat.
 Dicit is, hæc factus cælebs quærer esse lagena
 Nec puto, nec credo, Pamphile, nec sitio.

Filius pius. XXI.

Nihil Amiano, præter aridam restem,
 Moriens reliquit ultimis pater ceris.
 Fieri putet potuisse quis, Maronille,
 Ut Amianus mortuum patrem nolit?

Suos libros Quinto negat. XXII.

Exigis, ut donem nostros tibi, Quinte, libellos,
 Non habeo, sed habet bibliopos Tryphon,
 Æs dabo pro nugis, & emam tua carmina sanus?
 Non, inquis, faciam tam fatuè. Nec ego.

Amicus moriens. XXIII.

Cum gravis extremas Vestinus duceret horas,
 Et jam per Stygias esset iturus aquas,
 Ultima volventes oravit pensa forores,
 Ut traherent parva stamina pulla morâ,
 Jam sibi defunctus, charis dum vivit amicis,

i Vinos
 genero--
 sos de
 Sezza, y
 del Mon-
 te Malsia-
 co.

Moverunt terricias tam pia vota Deas
 Tum largas partitus opes , à luce recessit :
 Seque mori , post hoc , credidit ille senem.

Damarum pugna. XXIV.

Adspicis , imbelles tentent quàm fortia damæ
 Prælia ? tam timidis quanta sit ira feris ?
 In mortem parvis concurrere frontibus audent.
 Vis , Cæsar , damis parcere ? mitte canes.

Uxor non sibi tantum , sed viro dives. XXV.

O felix animo , felix , Nigrina , marito ,
 Atque inter Latias gloria prima nurus !
 Te patrios miscere juvat cum conjuge census.
 Gaudentem socio , participique viro.

Arserit Evadne flammis injecta mariti ,
 Nec minùs Alcesti fama sub astra ferat :
 Tu meliùs certo meruisti pignore vitæ.
 Ut tibi non esset morte probandus amor.

In avarum amicum. XXVI.

Millia misisti mihi sex , bis sena petenti.
 Ut bis sena feram , bis duodena petam.

Cur Dives esse velit. XXVII.

Numquam divitias Deos rogavi ,
 Contentus modicis , meoque lætus.
 Paupertas , veniam dabis , recede.
 Causa est quæ subiti , novique voti ?
 Pendentem volo Zoilum videre.

In Ardelionem. XXVIII.

Condita cùm tibi sit jam sexagesima messis ,
 Et facies multo splendeat alba pilo ,
 Discurre totâ vagus arbe ; nec ulla cathedra est ,
 Cui non manè feras , irrequietus , ave.

Et sine te nulli fas esse prodire Tribuno ,
 Nec caret officio Consul uterque tuo.

Et sacro decies repetis palatia clivo ,
 Sigeriosque * modos , Partheniosque sonas.
 Hæc faciant sanè juvenes : deformius , Afer ,
 Omnino nihil est ardelione sene.

* meros.

In emptorem villæ. XXIX.

Hospes eras nostri semper, Matho, Tyburtini,
Hoc emis: imposui: rus tibi vendo tuum.

Res magni est tacere. XXX.

Declamas in febre, Mathon: hanc esse phrenesim
Si nescis, non es fanus, amice, Mathon.

Declamas æger, declamas, i hemitritæus,
Si suadere aliter non potes, est ratio.

Magna tamen res est: erras; cùm viscera febris
Exurit, res est magna tacere, Mathon.

Suos Amico libros mittit. XXXI.

Hos quoque commenda Venuleto, Rufe, libellos,
Imputet, & nobis otia parva, roga.

Immemor, & paulum curarum, operumque suorum,
Non tretica nugas exigat aure meas.

Sed non est primum legat hæc. summumve trienté:
Sed sua cùm medius pralia Baccus amat.

Si nimis est, legisse duos, tibi charta plicetur
Altera: divisum sic breve fiet opus.

In Felicem arrogantem. XXXII.

Securo nihil est te, Nævole, peius: eodem
Solicito nihil est, Nævole te melius.

Securus; nullum resalutas, despicias omnes:

Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.

Solicitus donas, dominum, regemque salutas.

Iovitas; esto, Nævole, sollicitus.

Diversi Calices. XXXIII.

Nos bibimus vitro, tu myrrhâ, Pontice; quare?

Prodat perspicuus ne duo vina calix.

Patronus libri. XXXIV.

Si vis auribus Atticis probari,

Exhortor, moneoque te, Libelle,

Ut docto placeas Apollinari.

Nil exactius, eruditiusque est.

Sed nec candidius, benigniusque.

Si te pectore, si tenebit ore:

Nec ronchos, metues maligniorum.

- 1 Peze- Nec 1 scombris tunicas dabis molestas.
cillos. Si damnaverit; ad 2 salariorum
- 2 Los Curras scrinia protinùs licebit,
que ven- Inversà pueris, arande, chartà.
dian car- *In Dissimulatorem. XXXV.*
nes sala- Nulla remisisti parvo pro munere dona:
das. Et jam Saturni quinque fuere dies.
- * *Scrip-* Ergo nec argenti sex * scrupula, Septitione,
tula Sep- Miffa, nec à querelo mappa cliente fuit;
tiniani. 3 Antipolitani nec quæ de 4 sanguine thynni
- 3 Anti- Testa rubet; nec quæ 5 coctana parva gerit
bo, Ciu- Nec 6 rugofarum vimen breve picenarum:
dad de la Dicere te posses ut meminisse mei.
narbona. Decipies alios verbis, vultuque benigno;
4 Salmo- Nam mihi jam notus dissimulator eris.
rrejo de *Rusticantis occupationes. XXXVI.*
Atun. Rure morans quid agam, respondeo pauca, rogatus,
5 Higos Luce Deos oro, famulos post arva reviso.
de la Sy- Partibus atque meis justos indico labores.
ria. Inde lego, Phœbumque cio, musamque laceffo.
- 6 Acey Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstrà
tunas de Stringolibens animo gaudens, ac fœnore liber.
la marca Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco:
de Anco- Dum parvus lychnus modicum consumit olivis;
na. Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.
Libelli clausula. XXXVIII.
- Ohe, jam satis est, ohe libelle:
Jam pervenimus usque ad umbilicos.
Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec summa potes in scheda teneri.
Sic, zanquam tibi res peracta non sit,
Quæ prima quoque pagina peracta est.
Jam lector quæriturque, deficitque,
Jam librarius hoc & ipse dicit:
Ohe, jam satis est, ohe libelle.

M. VALERII
 MARTIALIS,
 EPIGRAMMATON,
 LIBER V.

SUUM DOMITIANO LIBRUM
 mittit. I.

HOC tibi (Palladiæ seu collibus uteris
 Albæ,
 Cæsar, & hinc Triviam prospicis, inde
 Tethyn :

Seu tua veridicæ discunt responsa 1 sorores,

Plana suburbani quæ cubat unda freti :

Seu placet 2 Æneæ nutrix, seu 3 filia Solis,

Sive salutaris candidus 4 Anxur aquis)

Mittimus, ò rerum felix tutela, salusque,

Sospite quo gratum credimus esse Jovem.

Tu tantum * accipies : ego te legisse putabo,

Et tumidus Gallâ credulitate fruâr.

Ad Lectores. II.

Matronæ, puerique, virginesque,

Vobis pagina nostra dedicatur.

1 La Dio-
 fa Fortu-
 na, que
 veneravã
 en las
 image-
 nes de
 dos Don-
 cellas.

2 canieta
 3 la Ciu-
 dad que
 edificò
 Circe.

4 Terra-
 cina.

* acci-
 piat.

Tu,

Tu , quem nequitix procatiores
 Delectant nimum , salesque nudi,
 Falcivos lege quatuor libellos :
 Quintus cum domino liber jocetur,
 Quem i Germanicus ore non rubenti
 Coram Cecropia legat puella.

1 Domi-
 ciano, q̄
 venciō a
 los Ale-
 manes.
 2 Danu-
 bio , rio
 de Ale-
 mania.

Dacorum legatus ad Domitianum missus. III.
 Accola jam nostræ Diegis, Germanice , ripæ,
 A famulis 2 Istri qui tibi venit aquis,
 Lætus , & attonitus , viso modò præside mundi,
 Affatus comites dicitur esse suos :
 Sors mea , quàm fratris , melior : cui tam propè
 fas est

Cernere , tam longè quem colit ille, Deum.
In Mulierem ebriosam. IV.

Fœtere multo Myrtale solet vino;
 Sed fallat ut nos : folia devorat lauri,
 Merumque cauta fronde , non aquâ, miscet.
 Hanc tu rubentem prominentibus venis
 Quoties venire , Paule , videris contra:
 Dicas licebit ; Mirtale bibit laurum.

*Sua Epigrammata in Imperatoris Bibliothecâ
 poni rogat. V.*

Sexte Palatinæ cultor facunde Minervæ,
 Ingenio frueris qui propiore Dei:
 (Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
 Et secreta ducis pectora nosse licet.)

Sit locus , & nostris aliqua tibi parte libellis,
 Quâ Pedito, quâ Marfus, quâque Catullus erit.

Ad Capitolini cælestia carmina belli
 Crande cothurnati pone Maronis opus.

Ad Musas de suis libellis Domitiano offerendis. VI.

Si non est grave , nec nimis molestum,

Musæ , Parthenium rogate vestrum :

Sic te serior , & beata quondam,

Salvo Cæsare , finiat senectus :

Et sis invidiâ favente felix:

Sic Burrus citò sentiat parentem;
 Admittas timidam, brevemque chartam
 Intra limina sanctioris * aulæ.
 Nosti tempora tu Jovis sereni,
 Cum fulget placidus, suoque vultu,
 Quo nil supplicibus soler negare.
 Non est, quòd metuas preces iniquas.
 Nunquam grandia, nec molesta poscit,
 Quæ cedro decorata, purpurâque
 Nigris pagina crevit umbilicis.
 Nec porrexeris ista: sed teneto,
 Sic tanquam nihil offeras, agasque,
 Si novi dominum novem sororum,
 Ultrò purpureum petet libellum.

Eques e mentitus. VII.

Edictum Domini, Deique nostri,
 Quo subsellia certiora sunt,
 Et pueros eques ordines recepit,
 Dum laudat modò Phasis in theatro,
 Phasis purpureis ruber lacernis:
 Et jactat tumido superbus ore,
 Tandem commodius licet sedere:
 Nunc est reddita dignitas equestris:
 Turbâ non premimur, nec inquinamur.
 Hæc, talia dum refert supinus,
 Illas purpureas, & arrogantes
 Jussit surgere Lectius lacernas.

In Symachum Medicum. VIII.

Linguebam; sed tu comitatus protinus ad me
 Venisti centum, Symache, discipulis.
 Centum me tetigere manus aquilone gelatæ
 Non habui febrem, Symache; nunc habeo.

Fama morte venalis. IX.

Esse quid hoc dicam, vivis quòd fama negatur,
 Et sua quòd rarus tempora lector amat?
 Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, mores:
 Præferat antiquos semper ut illa novis,

Sic

* *vilia.*

Sic veterem ingrati Pompeji quærimus umbram
 Et laudant Catuli * Julia tēpla senes.
 Ennius est lectus, salvo tibi, Roma, Marone;
 Et sua riferunt sæcula Mæonidem.

1 Cierta
 Poetisa.

Rara coronato plausere theatra Menandro:
 Norat Nasonem sola i Corynna suum,
 Vos tamen, ò postri ne festinate, libelli:
 Si post fata venit gloria, non propero.

Poeta manum eruditam laudat. X.

Sardonychæ, smaragdos, adamantas, jaspidas uno
 Portat in articulo Stella, Severe, meus:
 Multas in digitis, plures in carmine gemmas
 Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

Annuli gemma. XI.

* *periti-
 cata.*
 * *nimis.*

Quod nutantia fronte * pertinaci
 Gestat pondera Masthilion superbus:
 Aut grandis * Linus omnibus lacertis
 Septem quod pueros levat, vel octo:
 Res non difficilis mihi videtur:

Uno cum digito, vel hoc, vel illo,
 Portet Stella meus decem i puellas.

Poeta Dives. XII.

2 En la
 piedra
 del ani-
 llo tenia
 gravadas
 las nueve
 Musas, y
 la efigie
 de su mu-
 ger.

Sum fateor, semperque fui Callistrate, pauper:
 Sed non obscuro, nec malè notus eques:

Sed toto legor orbe frequens: & dicitur, Hic est,

Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit,

At tua centenis incumbunt tecta columnis,

Et libertinas arca flagellat opes:

Magnaque Nilivæ servit tibi gleba Syenes,

Tondet, & innumeros Gallica Parma greges.

Hoc ego, tuque sumus: sed quod sum, non potes esse

Tu quod es, è populo quilibet esse potest.

Eques stans, & sedens. XIII.

Sedere primo solitus in gradu semper,

Tum cum licebat occupare, * Mannejus,

Bis excitatus, terque transtulit castra:

Et inter ipsas pœnè tertius sellas

* *Nant
 jus.*

Post

Post Cajumque, Luciumque confedit.
 Illinc cucullo prospicit caput testus,
 Oculoque ludos spectat indecens uno:
 Et hinc miser, dejectus in viam, transit:
 Subtelioque semifultus extremo,
 Et malè receptus altero, genu jactat
 Equiti, sedere, Rectioque se stare.

Innoxia carmina. XIV.

Quintus nostrorum liber est, Auguste, jocorum:
 Et queritur læsus carmine nemo meo.

Gaudet honorato sed multus * nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur:

* carmina
 ne.

Quid tamen hæc profunt, quamvis venerantia
 multos?

Non profunt sanè, me tamen ista juvant.

Carmina sterilia. XV.

Seria cum possim, quod delectantia malim
 Scribere, tu causa es, lector amice, mihi,
 Qui legis, & totâ cantas mea carmina Româ.
 Sed nescis, quanti stet mihi talis amor.

Nam si falciferi defendere templa Tonantis,
 Sollicitisque velim vendere verba reis:

Plurimus Hispanas mittet mihi nauta i metretas.
 Et fiet * vario sordidus ære sinus.

i Medi-
 das, o
 toncles
 de vino.
 * fiet.

Ad nunc conviva est, commessatorque libellus,
 Et tantum gratis pagina nostra placet

Sed non hac veteres contenti laude fuerunt,
 Cum minimum vati munus Alexis erat.

Bellè, inquis, dixi: satis est: laudabimus usque
 Dissimulas? facies me puto causidicum.

In Fœminam superbam. XVI.

Dum proavos, atavosque refers, & nomina magna;
 Dum tibi noster eques sordida conditio est:

Dum te posse negas, nisi lato, Gellia, clavo
 Nubere: nuplist, Gellia, cistifero.

Pauper liberalis. XVII.

Quod tibi Decembri mense, quo volant mappæ

Gra-

Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque
Et acuta senibus testa cum Damascenis;
Præter libellos vernulas nihil misi:

Fortasse avarus videar, aut inhumanus.

Odi dolosas munerum, & malas artes.

Imitantur hamos dona: namque quis nescit

Avidum voratâ decipi i scarum muscâ?

Quoties amico diviti nihil donat,

O Quintiane, liberalis est pauper.

Liberalitas Principum. XVIII.

Si qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,

Temporibus possunt sæcula nulla tuis.

Quando magis dignos licuit spectare triumphos?

Quando Palatini plus meruere Dei?

Pulchrior, & major quo sub duce Martia Roma?

Sub quo libertas principi tanta fuit?

Est tamen hoc vitium, sed non leve, sic licet unum,

Quod colit ingratas pauper amicitias.

Quis largitur opes veteri fidoque sodali?

Aut quem prosequitur non alienus eques?

Saturnalicæ ligulam misisse selibræ,

Flammataeve togæ scrupula tota decem,

Luxuria est: tumidique vocant hæc munera reges.

Qui crepet aureolos forsitan unus erit.

Quatenus hi non sunt esto, tu, Cæsar, amicus,

Nulla dncis virtus dulcior esse potest.

* nobis. Jam dudum tacito rides, Germanice, naso:

Utile, quod * non vis, do tibi consilium.

Beata vita. XIX.

Si tecum mihi, chare Martialis,

Securis liceat frui diebus.

Si disponere tempus ociosum,

Et veræ pariter vacare vitæ.

Nec nos atria, nec domos potentum,

Non lites tetricas, forumque triste

† Noscemus, nec imagines superbas:

Sed gestatio fabulæ, libelli,

Un Pe-
ccillo.

* nobis.

† Nosse-
mus.

Campus, porticus, umbra, et virgo, therma,
Hæc essent loco semper, hi labores.

Nunc vivit sibi neuter, heu! bonosque

Soles effugere, atque abire sentit.

Qui nobis pereunt, & imputantur.

Quisquam vivere cum sciat, moratur?

Rethor felicis memorie. XX.

Quantum pro decimo, pro Crasso, Regule, et Mar-
cum

Ante salutabat rethor Apollonius.

Nunc utrumque suo resalutat nomine: quantum

Cura, laborque potest? scripsit, edidit.

Patronus vigil. XXI.

Manè domi et nisi volui, meruique videre:

et Sint mihi, Paule, tuæ longius exquilæ.

Sed Tyburtinæ sum proximus accola pilæ.

Quâ videt antiquum rustica Flora Jovem?

Alta suburbani vincenda est semita clivi,

Et nunquam sicco sordida saxa gradu,

Vixque datur longas mulorum vincere mandras

Quæque trahi multo marmora fune vides.

Illud adhuc gravius, quod te post mille labores,

Paule, negat lassus, janitor esse domi.

Exitus hic operis vani, togulæque madentis

Vix tanti Paulum mane videre fuit.

Semper inhumanos habet officiosus amicos

Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

In fictum equitem. XXII.

Herbarum fueras indutus, Basse, colores.

Jura theatralis dum siluere loci.

Quæ postquam placidi censoris cura renasci

Jussit, & Oceanum certior audit eques

Non nisi vel cocco madidâ, vel murice tinctâ

Veste nites & te sic dare verba putas.

Quadrigentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ;

Aut meus ante omnes * Codrus habere equum. * Cordus

1 Fuente
alsi lla-
mada.

† Ma-
cum.

† si te.
† Sunt.

Hermetis gladiatoris encomium. XXIV.

Hermes Martia sæculi voluptas,
 Hermes omnibus eruditis armis,
 Hermes, & gladiator, & magister,
 Hermes turba sui, tremorque ludi,
 Hermes, quem timet Ælius, sed unum,
 Hermes cui cadit Advolans, sed uni,
 † nec. Hermes vincere, † sed ferire doctus,
 Hermes supposititius sibi ipsi,
 I Los q̄ Hermes divitiæ & locariorum,
 I Los q̄ alquila-- Hermes cura, laborque & ludiarum,
 I Los q̄ van las Hermes belligerâ superbus hasta,
 I Los q̄ Sillas de Hermes æquoreo minax tridente,
 I Los q̄ Mamphi- Hermes caeside languidâ timendus,
 I Los q̄ teatro. Hermes gloria martis universi,
 I Los q̄ 2 Codiã- Hermes omnia solus, & ter unus.
 I Los q̄ tes.

Rara liberalitatis gloria. XXV.

Quadringenta tibi non sunt, Chærestrate: surge.
 Lectus ecce venit: sta, fuge, curre, late.
 Ecquis, io, revocat, discedentemque reducit?
 Ecquis, io, largas pandit amicus opes?
 Quem chartis, famæque damus, populisque lo-
 quendum:
 Qui Stygios non vult totus adire lacus?
 Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo
 Spargere, & effuso permaduisse croco?
 Quam non sensuro dare quadringenta caballo,
 Aureus ut Scorpi nasus ubique micet?
 O frustra locuples, ò dissimulator amici:
 Hæc legis, & laudas? quæ tibi fama perit?

Beta togatorum. XXVI.

Quòd Alpha dixi, Codre, penulatorum,
 Te nuper, aliquà cùm jocarer in chartâ.
 Si fortè bilem movit hic tibi versus,
 Dicis licebit Beta me togatorum.

Equus verus. XXVII.

Ingenium, studiumque tibi moresque genusque
 Sunt

Sunt equitis, fateor: cætera plebis habes,
 Bis septem tibi jam non sunt subsellia tanti,
 Ut sededas viso pallidus Oceano.

In Obtrectatorem. XXVIII.

Ut benè loquatur, sentiatque Mamercus,
 Efficere nullis, Aule, moribus possis:
 Pietate fratres * Curios licet vincas,
 Quiete Nervas, comitate † Drusones,
 Probitate Macros, æquitate Mauricos,
 Oratione Regulos, jocis Paulos.
 Rubiginosis cuncta dentibus rodit.

* Curtios.
 † Rufos-
 nes.

Hominem malignum forsan esse tu credas:
 Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

In mulierem invenustam. XXIX.

Si quando leporem mittis mihi, Gallia dicis,
 Formosus septem, Marce diebus eris,
 Si non derides, si verum, Gellia, narras.
 Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

Suum Amico librum mittit. XXX.

Varro, 1 Sophoclæo non inficiande cothurno,
 Nec minus in 2 Calabrâ suspiciende lyrâ:
 Differ opus: nec te facundi scena Catullî
 Detineat, cultis aut elegia comis.

1 Sopho-
 cles Poe-
 ta Grie-
 ga.

Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
 Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo;
 Commodius nisi fortè tibi, potiusque videtur
 Saturnalicias perdere, Varro, nuces.

2 Cala-
 bria, Pa-
 tria del
 Poeta
 Ennio.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXI.

Aspice, quam placidis insultet turba juvencis,
 Et sua quam facilis pondera taurus amet.
 Cornibus hic pendet summis: vagus ille per armos
 Currit, & in toto ventilat arma Bove.

At feritas immota riget, non esset arenâ
 Tutior, & * possent fallere plana magis.
 Nec trepidant * gressus: sed de discrimine palmæ
 Securus puer est, sollicitumque pecus.

* pote-
 rant.
 * gestus.

Helluo-

Helluonis testamentum. XXXII.

Quadrantem Cripus tabulis, Faustine, supremis
Non dedit uxori : cui dedit ergo ? sibi.

Maledico minatur ultionem. XXXIII.

Carpere Causidicus fertur mea carmina , qui sit,
Nescio : si sciero, vae tibi Causidice.

Erotii epitaphium. XXXIV.

Hanc tibi, Fronto pater, genitrix Flacilla ,puellam,
Oscula , commendo deliciasque meas.

* *Par- vula.* * Pallida ne nigras horreat Erotion umbras,
Oraque tartarei prodigiosa canis.

Impletura fuit sextae modò frigora brumæ,
Vixisset totidem ni minus illa dies.

Inter tam veteres laudat jucunda patronos.

Et nomen blæso garriat ore meum,

* *non.* Mollia * nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
Terra gravis fueris , non fuit illa tibi.

Clavis improba. XXXV.

* *Patrè- sibus.* Cum sibi redire de * patruclibus fundis
Ducenta , clamat coccinatus Euclides,

Corinthioque plura de suburbano :

1 Patras, Longumque stemma repetit à Leda

Ciudad Et suscitanti Lectio reluctatur,

de Aca- Equiti superbo , nobili , locupletí,

ya. Cecidit repentè magna de sinu clavis.

Nunquam , Fabulle , nequior fuit clavis.

Poeta deceptus. XXXVI.

1 Rio Laudatus nostro quidam , Faustine , libello

del cãpo Dissimulat ; quasi nil debeat , imposuit.

Tarenti- *Deplorata Erotiontis morte* , ironicè inuehit in

no , que *Petum , qui mortem divitis Conjugis non*
instaurò *plorabat.* XXXVII.

Phalãto. Puella, senibus dulcior mihi cygnis,

2 Del Agna 1 Galefi mollior Phalantini,

Mar rojo Concha Lucrini delicatior stagni,

3 marsil. Cui nec lapillos præferas 2 Erythræos,

Nec modò positum pecudis 3 Indicæ dentem,

Ni-

Nivesque primas, liliūque non tactum:

Quæ crine vincit 1 Baticī gregis vellus,
2 Rhenique nodos, 3 aureamque nitellam :

Fragavit ore quod rosarium 4 Pæsti,

Quod Atticarum piima mella cerarum,

Quod succinorum rapta de manu gleba;

Cui comparatus indecens erat † pavo,

Inamabilis 5 sciurus, & frequens Phoenix:

Adhuc recenti tepet Erotion busto.

Quam pessimorum lex * avara fatorum,

Sextā peregit hieme, nec tamen totā,

Nostros amores, gaudiumque, lususque.

Et esse tristem me meus vetat Pætus:

Pectusque pulsans, pariter & comam vellens,

Deslere non te vernulæ pudet mortem?

Ego conjugem, inquit, extuli (& tamen vivo.)

Notam, superbam, nobilem, locupletem.

Quid esse nostro fortius potest Pæto?

6 Ducenties accepit, & tamen vivit.

* *Eques unus, & geminus.* XXXVIII.

Calliodorus habet censum (quis nescit?) equestrem,

Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta secat, qui dicit, 7 *sycā merize.*

Uno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?

Non esset Pollux, si tibi Castor eras.

Unus cum sitis; duo Calliodore, sedetis,

Surge: solœcismum, Calliodore, facis;

Aut imitare genus Ledæ: cum fratre sedere

Non potes: alternis, Calliodore, sede.

Captator captus. XXIX.

Supremas tibi tricies in anno

Signanti tabulas, Carine, misi

8 Hyblæis madidas thymis 9 placentas.

cadit, qui hereditatem partiuntur. 8.

de Sicilia, donde se coge miel,

7 tomillo.

UNED

1 de An-
dalucia.

2 Tren-
zas, ò ri-
zos, que
usavã los
Alema-
nes.

3 polvos
de oro,
que po-
nian en
los ca-
bellos.

4 Ciudad
de Italia
de exce-
lêtes ro-
sas.

† *pavus.*
5 Hardi-
lla.

* *amara.*

6 sub in-
telligitur
Sesseritū,
duciêtas
veces cie
mil.

7 *ficus*
divide.

hoc pro-
verbium

De- in eos

Hibla, Monte

9. Tortas con miel,

Defeci; miserere jam, Carine;

Signa rariùs, aut semel fac illud,

Mentitur tua quod subinde tulsis.

Excussi loculosque, facculumque.

Crasso divitior licet fuisset,

Iro pauperior forem, Carine,

1 especie
de avas.

Si 1 conchem toties meam comesses.

Homo eruditus, & imperitus Pictor. XL.

Pinxisti Venerem: colis, Artemidore, Minervam

Et miraris, opus displicuisse tuum?

Opes securæ. XLI.

Callidus effracta nummos fur auferet arcà.

Prosternet patrios impia flamma lares.

2 el Ca-
pital.

Debitor usuram pariter & sortemque negabit:

Non reddet sterilis semina jacta seges.

Dispensatorem fallax spoliabit amicus.

Mercibus extractas obruet unda rates.

Extra fortunam est, quidquid donatur amicis

Quas dederis, solas semper habebis opes.

Empta pulcritudo. XLII.

Thais habet nigros, niveos Lecania dentes.

Quæ ratio est? emptos hæc habet, illa suos.

In parasitum. XLIII.

Quid factum est, rogo, quid repente factum?

Ad Cœnam mihi, Dentò, quòd vocanti

(Quis credit?) quater ausus es negare.

Sed nec respicis, & fugis sequentem,

Quem thermis modò quærere, & theatris,

Et conclavibus omnibus solebas.

3 mensa.

Sic est: captus es unctiore † cœnâ,

Et major rapuit canem culina.

Jam te; sed citò cognitum, & relictum;

Cùm fastidierit popina dives,

Antiquæ venies ad ossa cœnæ.

In male frugalem. XLIV.

† Nusquam.

† Nunquam se cœnasse domi Philo jurat, & hoc est:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

In

In Labienum Calvum. XLV.

Vidissem modò fortè cùm sedentem
Solum te , Labiene , treis putavi,
Galvæ me numerus tuæ fefellit.
Sunt illinc tibi , sunt , & hinc capilli;
Quales nec puerum decere possint.
Nudum est in medio caput , nec ullus
In longa pilus area vocatur.
Hic error tibi profuit Decembri,
Tunc cum prandia misit Imperator;
Cum panariolis tribus redisti.
Talem Geryonem fuisse credo.
Vites censeo porticum Philippi.
Si te viderit Hercules , peristi.

In Charopinum Canipetam. XLVI.

Cæno domi quoties ; nisi te , Charopine , vocavisti
Protinus ingentes sunt inimicitia:
Meque * petis stricto medium transfigere ferro;
Si nostrum , sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?
Improbius nihil est hæc , Caropine , gulâ,
Desine jam, nostram (precor) observare culinam:
Atque aliquando meus det tibi verba * coquus.

In imperitum caufidicum. XLVII.

Hic , qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chòrus levis,
Qui codicillis hinc , & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum,
Similis Catoni , Tullioque , Brutoque,
Exprimere , Rufe , i fidiculæ licet cogarit,
Ave Latinum , 2 chære non potest Græcum:
Si fingere * me istud putas , salutemus.

Quis oblivisci beneficium debeat. XLVIII.

Quæ mihi præstiteris , memini , semperque tenebo.
Cur igitur taceo ? Postume , tu loqueris.
Incipio quoties , alicui tua dona referre,
Protinus exclamat : dixerat ipse mihi.

G

Nof

* parata

* focus

I aünque
le pongã
en tortu-
ra.2 Salve,
* istud
me.

Non bellè quædam faciunt duo : sufficit unus

Huic operi : si vis ut loquar , ipse tace.

Crede mihi : quamvis ingentia , Postume, donec
Auctoris pereunt garrulitate sui.

In Poetam indoctum. XLIX.

Colchida quid scribis, quid scribis, amice, Thyestæ?

Quid tibi, vel, Niobem, Basse, vel Andromachæ?

Materia est (mihi crede) tuis aptissima chartis

Deucalion : vel, si non placet hic, Phaeton.

De Rethore extemporalis. L.

Extemporalis factus est meus Rhetor:

Calphurnium non scripsit, & salutavit.

Artes adolescentibus discendæ. LI.

Cui tradas, Lupe, filium magistro,

* *diu ro-* Quæris sollicitus, * diuque tentas.

gasque. Omnes grammaticosque, rethorasque

Devites, moneo; nihil sit illi

Cum libris Ciceronis, aut Maronis.

* *Luci-* Famæ * Rutilium suæ relinquat.

lium. Si versus facit, abdicet poetam.

Artes dicere vult pecuniosas?

Fac, * discat citharædus aut, i choraules:

* *hiscat.* Si duri puer ingeni videtur,

i el que Præconem facias, vel architectum.

tañe la *flauta,* *ò* *chirimia*

en el co- *ro.* *Honestium nomen.* LII.

Cùm voco te dominum nolo tibi, Cinna, placere.

Sæpè etiam servum sic resaluto meum.

Vive hodie. LIII.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.

Dic mihi, cras istud, Postume, quando venis?

Quàm longè cras istud, ubi est, aut unde petendū?

Nunquid apud Parthos, Armeniosque latet?

Jam cras istud habet Priami, vel Nestoris annos.

Cras istud quanti, dic mihi, possit emi?

Cras vives, hodie jam vivere, Postume, serum est.

Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

Magna munera. LIV.

Quòd non argentum quòd non tibi * missimus * mittimus.
aurum.

Hoc facimus causà , Stella diserte , tuâ.

Quisquis magna dedit , voluit sibi magna remitti:
Fictilibus nostris exoneratus eris.

Obtrectator quomodo ulciscendus. LV.

Adlatres licet usque nos , & usque;
Et gannitibus improbis laceffas :
Certum est , hanc tibi pernegare famam
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem:
Nam te cur aliquis sciat fuisse ?
Ignotus pereas , miser necesse est.
Non deerunt tamen hac in urbe forsari
Unus , vel duo , tresve , quatuorve.
Pellem rodere qui velint caninam.
Nos hac à scabie tenemus ungues.

De suis hortis. LVI.

Jure tuo nostris maneat , licet hospes , in hortis ?

Si potes in nudo ponere membra solò :

Aut si portatur tecum tibi magna supellex,
Nam mea jam digitum sustulit hospitibus.

Nulla tegit fractos , nec inanis culcitra lectos :

Putris & adrupta fasciâ recte jacet,

Sit tamen hospitium nobis commune duobus :

Emi hortos ; plus est : instrue tu ; minus est.

In Poetam se amantem. LVII.

Quid sentis , inquis , de nostris , Marce , libellis ?

Sic me sollicitus , Pontice , sæpe rogas.

Admiror , stupeo , nihil est perfectius illis :

Ipse tuo cedit Regulus ingenio.

Hoc sentis : inquit , faciat tibi sic benè Cæsar,

Sic Capitolinus Jupiter , imò tibi.

Mors vitæ Magistra. LVIII.

Sextantes , Calliste , duos infunde falerni ;

Tu super æstivas , Alcime , funde * nives.

* Solve.

100 M. VAL. MARTIAL.

Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,
Lassenturque rosas tempora sutilibus.

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea,
Cum doceant, ipsos posse perire Deos.

Ad Cæsarem Domitianum. LIX.

Astra, polumque dedit, quamvis obstante novercâ,
Alcidæ, Nemeæ terror, & Arcas aper,

1 azeYTE Et castigatum Libyæ 1 ceroma palastræ:

con que Et gravis in Siculo pulvere, fusus Eryx:

se unra- Silvarumque tremor, tacitâ qui fraude solebat

van los Ducere nec rectas Cacus in antra boves.

Gladi-- Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ:

dores. Dat majora novus prælia manè dies:

Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstrò,

Quot tua Mænaliis collocat hasta sues?

Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,

Est tibi, qui possit vincere Geryonem.

Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,

Improba Niliacis, quid facit hydra feris?

Pro meritis cælum tantis, Auguste, dederunt

Alcidæ citò Dii; sed tibi serò dabunt.

Parcus saluator. LX.

Sæpe salutatus, nunquam, prior ipse salutas

Sic erit æternum, Pontiliane, vale.

Hirundo lacerata. LXI.

Hybernos peterent solito cum more recessus

2 Attides, in nidis una remansit avis.

2 Golon-
drinas.

Deprehendere nefas ad tempora verna reversæ,

Et profugam volucres diripuere suæ.

Serò dedit pœnas: discerpi noxia mater

Debuerat: sed tunc cum laceravit Itym.

Helluo in desperationem adductus. LXII.

* ut fa-
mem, &
fitim fer-
res.

Dederas, Apici, bis trecenties ventri,

Sed adhuc supererat centies tibi laxum.

Hoc tu gravatus, * ne famem, & fitim ferres

Summa venenum potione duxisti.

Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

In * *Invitatorem.* LXIII.

* *cœni-
petam a-
varum.*

Omnia cum retrò pueris obsonia tradas,
Cur non mensa tibi ponitur à pedibus ?

De * *Tusco haruspice.* LXIV.

Vite nocens roseâ stabat moriturus ad aras
Hircus, Bacche, tuis victima grata sacris,

* *hernia*

Quem Tuscus mactare Deo cum vellet haruspex,
Dixerat agresti fortè, rudique viro:

Ut citò testiculos, & acutâ falce secaret,
Teter, ut immundæ carnis abiret odor.

Ipsi super virides aras luctantia pronus
Dum refecat cultro colla, premitque manu;

Ingens iratis apparuit hernia sacris.

Occupat hanc ferro rusticus, atque secat :

Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus, & fibris Numina prisca coli.

Sic modò qui Tuscus fueras, nunc Gallus haruspex;
Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.

In *Rethorem frigidum.* LXV.

Si temperari balneum cupis fervens,

Faustine, quod vix Julianus intraret :

Roga lavetur rethorem Sabineium.

Neronianas is refrigerat thermas.

In *Candidum.* LXVI.

Prædia solus habes, & solus Candide, nummos ;
Aurea solus habes, myrrhina solus habes.

Massica solus habes, & Opimi Cæcuba solus:

Et cor solus habes, solus, & ingenium.

Omnia solus habes, hoc me puto velle negare :

Nomen habes fatuo, Candide, cum populo.

Amicus sæpe ad cœnam vocatus. LXVII.

Nunquam me revocas, * venias cum sæpe vocatus:

* *cum sis
prior ipse*

Ignosco, nullum si modò, Galle, vocas.

Invitas alios: vitium est utriusque quòd ? inquis.

Et mihi cor non est: & tibi, Galle pudor.

Obscena colloquia. LXVIII.

Auriculam Mario graviter miraris olere ?

Tu facis hoc : garris , Nestor , in auriculam,
In servum equitem factum. LXIX.

Has cum gemina compede dedicat catenas,
 Saturne , tibi Zoilus , annulos priores.

In clientem furem. LXX.

Sportula nulla datur ; gratis conviva recumbis,

Dic mihi , quid Romæ , Gargiliæ , facis ?

Unde tibi togula est , & fulcæ penso cellæ ?

Unde datur quadrans ? unde ? aliena rapis.

Cum ratione licet dicas te vivere summâ,

Quodd vivis , nullâ cum ratione facis.

In Divitem arrogantem. LXXI.

Sunt tibi , confiteor , diffusi jugera campi,

Urbanique tenent prædia multa Lares :

Et servit dominæ numerosus debitor arcæ,

Sustentatque tuas aurea mensa dapes.

Fastidire tamen noli , Rufine ; minores.

Plus habuit 1 Didimus , plus 2 Philomelus habet.

In Matriniam. LXXII.

x un hó-
bre ruin,
y rico.

† Non duco vetulam † quæris , Matrinia , possum

Et vetulam : sed tu mortua , non vetula es.

z un mu-
fico.

Possum Hecubam , possum Nioben Matrinia : sed si

Nondum erit illa canis , nondum erit illa lapis.

Qualem uxorem velit. LXXIII.

† An
† quæris.

Ingenuam malo : sed si tamen illa negetur,

Libertina mihi proxima conditio est.

Extremo est ante illa loco : sed vincet utramque

Indole si nobis hæc erit ingenua.

De piscibus sculptis. LXXIV.

Artis Phidiacæ torenna clarum,

Pisces adspicis : adde aquam , natabunt.

Amicus emeritus. LXXV.

Quodd novus , & nuper factus tibi præstat amicus :

Hoc præstare jubes me , Fabiane , tibi.

Horridus ut primo semper te mane salutem,

Per mediumque trahat me tua sella lutum :

Lassus ut in thermas decimâ , vel serius horâ

Te sequar Agrippæ , cùm laver ipse † Titi. † lacu.
 Hoc per triginta merui , Fabiane, Decembres :
 Ut sim tiro tuæ semper amicitiaë ?
 Hoc merui , Fabiane, togà , tritaëque meaque,
 Ut nondum credas me meruisse rudem ?

In irascentes amicos. LXXVI.

Irasci tantùm felices nostis , amici,
 Non bellè facitis , sed juvat hoc facere.

Virtus, & litteræ neglectæ. LXXVII.

Quæ te causâ trahit , vel quæ fiducia Romam,
 Sexte ? quid aut speras , aut petis inde ? refer.
 Causas , inquis, agam Cicerone † disertius ipso, † diser-
 Atque erit in triplici par mihi nemo foro. † rior.

Egit Atestinus causas , & † Cajus ; utrumque † Ma-
 Noras, sed neutri pensio tota fuit. † reus.

Si nihil hinc veniet pangentur carmina nobis ;
 Audieris , dices esse Maronis opus.

Infans : omnes gelidis quicumque lacernis
 Sunt tibi : Nafones , Virgilioque vides.

Atria magna colam : vix tres, aut quatuor ista
 Res aluit: pallet cætera turba fame.

Quid faciam : suade : nam certum est, vivere Ro-
 mæ.

Si bonus es , casu vivere , Sexte, potes.

Dives in aie liberalis. LXXVIII.

Mutua quòd nobis ter quinquaginta dedisti.

Ex opibus tantis , quas gravis arca premit :

Esse tibi magnus , Thelesine , videris amicus.

Tu magnus quod das ? imo ego , quòd recipis.

De lacertâ cœlatâ. LXXIX.

Inserta phialæ Mentoris manu ducta

Lacerta vivit , & timetur argentum.

Senex fucatus. LXXX.

Mentiris juvenem , tinctis, Lentine, capillis :

Tam subito corvus, qui modò cœnus eras ?

Non omneis fallis : scit te Proserpina canum :

Personam capiti detrahet illa tuo.

Nimis

Nimis Poëta. LXXXI.

Occurrit tibi nemo quod libenter :

Quòd quacumque venis, fuga est, & ingens

Circa te, Ligurine, solitudo :

Quid sit scire cupis ? nimis poëta es;

Hoc valdè vitium periculosum est,

Non tigris catulis citata raptis,

Non t diplas medio perusta Sole,

Nec sic scorpias improbus timetur.

Nam tantos, rogo, quis ferat labores ?

Et stanti legis, & legis sedenti :

Currenti legis, & legis moranti.

In thermas fugio, sonas † ad aurem;

Piscinam peto, non † licet natare;

Ad cœnam propero, tenes euntem.

Ad cœnam venio, fugas sedentem,

Lassus dormio, suscitans jacentem.

Vis quantum facias mali videre ?

Vir justus, probus, innocens timeris.

Recitator odiosus. LXXXII.

Fugerit an mensas Phœbus, cenamque Thyestæ

Ignorò : fugimus nos, Ligurine, tuam.

Illa quidem lauta est, dapibusque instructa super-

bis :

Sed nihil omnino, te recitante, placet.

Nolo mihi ponas 2 rhombum, 3 mullumve bil-

brem

Nec volo boletos, 4 ostrea nolo : tace.

Quis ab amicis exigendum. LXXXIII.

Exigis à nobis operam sine fine togatam :

Non eo ; libertum sed tibi mitto meum.

Non est, inquis, idem : multò plus esse probabo ;

Vix ego lexicam subsequar : ille feret.

In turbam incideris, cunctos umbone repellet :

Invalidum est nobis, ingenuumque latus.

Quidlibet in causis, narraveris, ipse tacebo :

At tibi tergeminum mugiet ille sophos.

† Ser-
pente.† in
† suis.2 Obla-
da, 0 Ro-
davallo.

3 Barbo.

4 Ostia, 0

Pescado
de con-
cha.

Lis erit : ingenti faciet convicia voce :

Esse pudor vetuit fortia verba mihi.

Ergo nihil nobis , inquis , præstabis amicus ?

Quidquid libertus , Candide , non poterit.

Villa inops. LXXXIV.

1 Capena grandi porta quâ pluit gutta,

Phrygiamque matris 2 Almo quâ lavat ferrum,

Horatiorum quâ viret sacer campus,

Et quâ pusilli fervet Herculis fanum,

Faustine , plena Bassus ibat in rheda,

Omnes beati copias trahens ruris,

Illic videres frutice nobili caules,

Et utrumque porrum , sessilesque lactucas,

Pigroque ventri non inutiles betas.

Illic coronam pinguibus gravem turdis,

Teporemque læsum Gallici canis dente,

Nondumque victâ lacteum sabâ porcum,

Nec ferarius ibat ante carrucam.

Sed tutâ sæno cursor ova portabat.

Romam petebat Bassus ? immo rus ibat.

In edificatorem. LXXXV.

Pauperis extruxit cellam , sed vendidit Ollus

Prædia , nunc cellam pauperis Ollus habet.

Pocula optima. LXXXVI.

Veientana mihi misces , * tibi Malsica potas,

Olfacere hæc malo pocula , quàm bibere.

Melestus recitator. LXXXVII.

Hæc tibi , non alia est ad cœnam causa vocandi,

Versiculos recites ut , Ligurine tuos.

Deposui soleas : affertur protinus ingens

Inter lactucas , 3 oxygarumque liber.

Alter perlegitur dum fercula prima morantur,

Tertius ; nec adhuc 4 mensa secunda venit.

Et quartum recitas , & quintum denique librum.

Putidus est , toties si mihi ponis aprum.

Quòd si non 5 scombris scelerata poemata dones,

Cœnabis solus jam , Ligurine , domi.

In-

1 Puertos

por don-

de se va

à Capua.

2 Rio de

la Tosca-

na, vulgò

Aquana-

tacio.

* vi

3 Cierro

potage

con vi-

nagre.

4 los pos-

tres.

5 para

embolver

Alache.

Incendium utile. LXXXVIII.

Empta domus fuerat tibi, Tongiliane, ducentis
 Abstulit hanc nimium casus in urbe frequens.
 Collatam est decies: rogo, non potes ipse videri
 Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

Odor adscitius. LXXXIX.

Quòd quacumque venis, Còsmum migrare putamus,
 Et fluere excusso 1 cinnama fusa vitro:

1 Agua
 de olor.

Nolo Peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis,
 Scis puto posse meum, sic bene olere canem.

De cisterna Ravennate. XC.

Sit cisterna mihi, quàm vinea, malo Ravennæ:
 Cùm possim multò vendere pluris aquam.

De Caupone liber ali. XCI.

Callidus imposuit nuper mihi caupo Ravennæ,
 Cùm peterem mixtum, vendidit ille merum.

Villa dives. XCII.

Baiana nostri villa, Basse, Faustini
 Non otiosis ordinata myrtetis,

* ad

Viduàque platano, tonilique buxeto

2 de ga-

Ingrata lati spatia detinet campi:

llinas,

Sed rure vero, barbaroque lætatur.

Anades,

Hic facta premitur angulo Ceres omni,

&c.

Et multa fragrat testa senibus autumnis.

3 Anade

Hic post Novembres, imminente jam brumâ

4 Galli-

Seras putator horridus refert uvas.

nas de la

Truces in alta valle mugiant tauri,

Africa

Vitulusque inermi fronte prurit * in pugnam.

5 Con

Vagatur omnis turba sordidæ 2 cortis,

mâchas.

Argutus 3 anser, gemmeique pavones.

6 Faïsan,

Nomenque debet, quæ rubentibus pennis,

toma el

Et picta perdix, 4 Numidicæque 5 guttatæ,

nombre

Et impiorum 6 Phasiana Colchorum.

de un

Sonantque turres plausibus columbarum,

Rio de

Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur.

Colchos.

Avidi sequuntur villicæ sinum porci,

Matremque plenam mollis agnus expectat.

Cin.

Cingunt serenum lactei focum vernæ,
 Et larga festos lucet ad Lares silva;
 Non segnis albo pallet otio caupo :

Nec 1 perdit oleum lubricus 2 palæstrita :
 Sed tendit avidis rete subdolum turdis.

Tremulæve captum linea trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam.

Exercet hilare facilis hortus † umbellas,
 Et pedagogo non jubente, digressi

Parere gaudent villico capillati.

Et delicatus opere fruitur eunuchus,

* Nec venit inanis rusticus saluator,

Fert ille ceris cana cum suis mella,

3 Metamque lactis 4 Salsinate de silvâ.

Somniculosos illi porrigit glires,

Hic 5 vagientem matres hispidæ fœtum.

Alius coactos non amare capones.

Et dona matrum vimineo ferunt texto

Grandes proborum virgines colonorum.

Facto vocatur lætus opere vicinus;

Nec avara servat crastinas dapes mensa:

Vescuntur omnes, ebrioque non novit

Satur minister invidere convivæ.

At tu sub urbe possides famem mundam,

Et turre ab alta prospicis * meras laurus.

† Custode furem non timente securus.

Et vinitorem farre pascis urbano,

Pictamque portas ociosus ad villam

Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum,

Rus hoc vocari debet, an domus † longe ?

De satore, & fullone. XCIII.

6 Sator cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus:

7 Fullo dedit 8 Mutinæ, nunc ubi caupo * dabit?

Cœna non aqua. XCIV.

Cùm vocor ad cœnam, non * jam venalis, ut antè,

Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?

Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino;

1 se can-
 sa en va-
 no.

2 Gla-
 diadores.
 † urba-
 nos.

* Non.

3 reque-
 son.

4 nunc.

Satrina.

5 Cabri-
 tillo.

* moros,

† Furem

Priapo.

† longa ?

6 remen-
 don.

7 lavan-
 dero.

8 Mode-
 na.

* dabis ?

* tam.

1 Peces- Sumitur inciso 1 mytilus ore mihi.
 cillo de Sunt tibi boleti : 2 fungos ego fumo 3 suillos,
 concha : Res tibi cum 4 rhombo est: at mihi cum 5 spa-
 Tellina. talo.
 2 ongos. Aureus immodicis turtur te clonibus implet,
 3 viles Ponitur in cavea mortua pica mihi.
 para los Cur sine te cœno , cum tecum, Pontice , cœnem 2
 lechones Sportula quod non est, proffit; edamus idem.
 4 Obla- *Petitor improbus. XCV.*
 da, ò ro- Esse nihil dicis , quidquid petis , improbe Cinna,
 davallo. Si nil , Cinna , petis , nil tibi , Cinna nego.
 5 vil Pe-
 cecillo. *In Quintum emacem. XCVI.*

Centenis quòd emis famulos, & sæpe ducenis :
 Quòd sub rege Numâ condita vina bibis:
 Quòd constat decies tibi non * speciosa supellex,
 * *spatio-* Libra quòd argenti millia quinque rapit.
sa. Aurea quòd fundi precio carruca paratur:
 Quod plaris mula est , quàm domus empta tibi
 † *credis* Hæc animo † magno credis te Quinte, parare?
magno. Falleris hæc animas, Quinte, pusillus emit.

In M. Antonium Ciceronis interfectorem. XCVII.
 † *Potbi-* Antoni, Phario nil objectare † Photino,
no. Et leviùs tabula quàm Cicerone, nocens :
 Quid gladium demens Romana stringis in ora ?
 Hoc admisisset nec Catilina nefas.
 Impius infando miles corrumpitur auro,
 Et tantis opibus vox tacet una tibi.
 Quid profunt sacra pretiosa silentia linguæ?
 Incipient omnes pro Cicerone loqui.

In decoctorem. XCVIII.

6 Bode- Infusum sibi nuper à patrona
 gones de Plenum , Maxime , centies Syrisceus
 gente vil In 6 sellariolis vagus popinis
 Circa balnea quatuor peregit.

Quantum est gula, centies comesse.
Quantum major adhuc nec accubare?

Astiva Villa. XCIX.

Humida quae gelidas summittit i Trebula valles
Et viridis Cancri mensibus alget ager,
Rura Ciconæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto;
Te, Faustine, vocant: longas hic exige messes,
Collibus, hibernum jam tibi Tibur erit.

De origine Bacci. C.

Qui potuit Bacchi matrem dixisse Tonantem,
Is potui Semelen dicere, Ruse, patrem.
Cur Theodoro non mittat sua carmina. *CL.*

Non donem tibi cur meos libellos,
Oranti roties, & exigenti,
Miraris Theodore? magna causa est:
Dones tu mihi ne tuos libellos.

De Pompejorum sepulchro. CII.

Pompejos juvenes, Asia, atque Europa; sed ipsum

Terra tegit 2 Libyes: si tamen ulla tegit.
Quid mirum, toto si spargitur orbe? jacere
Una non poterat tanta ruina loco.

Remedium adversus famem. CIII.

Profecit poto Mithridates sæpè veneno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam malè semper:
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

In assentatorem. IV.

Narratur bellè quidam dixisse, Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculâ.
Libera, & frugalis cœna. *CV.*

Si tristi domicœnio laboras,
† Torani, potes esurire mecum:
Non deerunt tibi, si soles 3 propinquin.
Viles 4 Cappadocæ, gravesque porri;
Divisis 5 cybium lenivit ovis,

1 Nunc
Monte
Icon.

2 Egypto.

† Turani.

3 Aliquid
prægu --
stare, vel
præhibere

4 Lechugas.

5 Peccillo.

* *unctis.* Ponetur digitis tenendus * *ustis*
 Nigrâ coliculus virens patellâ,
 Argentem modò qui reliquit hortum;
 † Relle- Et pulvem niveam premens i botellus ;
 no. Et pallens faba cum rubente laudo.
 Mensæ munera si voles secundæ,
 Marcentes tibi porrigentur uvæ,
 Et nomen pyra quæ ferunt Syrotum,
 Et quas docta Neapolis creavit,
 Lento castanææ vapore tostæ.
 Vinum tu facies bonum bibendo.
 Post hæc omnia fortè si movebit
 Baccus, quam solet esuritionem,
 Succurrent tibi nobiles olivæ,
 Piceni modò quas tulere rami,
 Et fervens cicer, & tepens lupinus.
 Parva est cænula, quis potest negare ?
 Sed finges nihil, audiesve fictum :
 Et vultu placidus tuo recumbes :
 Nec crassum dominus leget volumen :
 Sed quod non grave sit, nec infacetum ;
 Parvi tibia, Condyli sonabit,

† *Hæc est cænula: claudiam sequeris. Quam nobis cupis esse su priorem.*

† *Hæc est cænula: si placet, venito. Liber immortalis. CVI.*
 Non totam mihi, si vacabis, horam
 Dones, & licet imputes, Severe;
 Dum nostras legis, exigisque nugas;
 Durum est perdere ferias: rogamus
 Jacturam patiaris hanc, ferasque.
 Quod si legeris ipsa cum deserto,
 (Si nunquid sumus improbi?) Secundo;
 Plus multò tibi debiturus hic est,
 Quàm debet domino suo, libellus.
 Nam securus erit, nec inquieta
 Lassi marmora Sisyphi videbit :
 Quem censoria cum meo Severo
 Docti lima momorderit Secundi.

Quinam

Quinam litescant ? CVII.

Semper eris pauper, si pauper es, Æmiliane.

Dantur opes nullis nunc, nisi divitibus.

In Avarum. CVIII.

Quid promittebas mihi millia, Gaure, ducenta :

Si dare non poteris millia, Gaure, decem ?

An potes, & non vis ? rogo non est turpius illud.

† I, tibi dispereas, Gaure : pusillus homo es. † *Si tibi**Par pari. CIX.**desperas.*

Jam tristis nucibus puer relictis,

Clamose revocatur à magistro :

Et blando malè proditus fritillo

Arcana modo raptus è popina,

Ædilem rogat udus aleator.

Saturnalia transiere tota :

Nec munuscula parva, nec minora

Misti mihi, Galle, quæ solebas.

Sanè sic abeat meus December.

Scis certè, putò, vestra jam venire

Saturnalia, Martias Kalendas :

Tunc reddam tibi, Galle, quod dedisti.

*In Improbum sua vitia magnis exemplis
excusantem. CX.*

Quòd nimio gaudes noctem producere vino,

Ignosco : vitium, Gaure Catonis habes.

Carmina quòd scribis, Musis, & Apolline nullo,

Laudari debes : hoc Ciceronis habes.

Quòd vomis, Antoni ; quòd luxuriaris, Apici :

Quòd fur es, vitium dic mihi cujus habes ?

Lex Julia de Adulteris. CXI.

Julia lex populis ex quo, Faustine, renata est,

Atque intrare domus jussa pudicitia :

At minùs, aut certè non plus, tricesima lux est,

Et nubit decimo jam Thelesina viro.

Quæ nubit toties, non nubit : adultera lege est.

Offendor macha simpliciore minùs.

Malè togatus. CXII.

Nil lascivius est Charisiano,
Saturnalibus ambulat togatus.

In Furem. CXIII.

Fur notæ nimium rapacitatis
Compilare Cilix volebat hortum :
Ingenti sed erat , Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum ;
Dum non vult vacuâ manu redire ;
Ipsam surripuit Cilix Priapum.

Epitaphium Euthici pueri. CXIV.

Flete nefas vestrum , sed toto flete lucrino
Najades , & luctus sentiat ipsa Thetis.
Inter Bajanâs raptus puer occidit undas
Euthicus , ille tuum, Castrice, dulce latus ;
Hic tibi curarum socius, blandumque levamen
Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.

Vates Palladius. CXV.

Effet, Castricè, eum mali coloris,
Versus scribere cœpit Oppianus.

Ficofi ficis carentes. CXVI.

Ficosa est uxor, ficosus & ipse maritus ;
Filia ficosâ est , & gener, atque nepos ?
Nec dispensator , nec villicus ulcere turpi,
Nec rigidus fossor , sed nec arator eget.
Cum sint ficosi pariter juvenesque, senesque ;
Res mira est ; ficos non habet unus ager.

Servus utilis. CXVII.

Quatenus t Othrysiis jam pax Romana Trioncâ
Tracia. Temperat, & tetricæ conticuere tubæ ;
La Hunc Marcelino poteris , Faustine, libellum
Mosco-- Mittere, jam chartis , jam vacat ille jocis
via. Sed si parva tui munuscula quæris amici
3 Metlin. Commendare ; feret carmina nostra puera
4 Ven- Non qualis Geticæ satiatus lacte juvencæ
dedor de 2 Sarmaticâ rigido ludit in amne rotâ ;
3 sclavos. Sed 3 Mityleni roseus 4 mangonis ephebus,

Vel

- Vel non cæsus adhuc matre rubente i lacon. 1 De Læ
 At tibi captivo famulus mittetur ab 2 Istro, cedem
 Qui Tiburtinas pascere possit oves. nia.
Tonsor lentus. CXVIII. 2 El Dæ
 Eutrapelus tensor dum circuit ora Luperci, nubis.
 Expungitque genas; altera barba subit.
Omnis Homo, nullus Homo. CXIX.
 Pontice, per reges discurre, & omnia lustras;
 Magna quidem sequeris, Pontice; magnus ho-
 mo es.
 Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba;
 Non adbibes multos; Pontice, cautus ho-
 mo es.
 Pontice, te celebrem formâ natura creavit,
 Dignus eras Helenâ; Pontice pulcher ho-
 mo es.
 Pontice, voce tuâ posses adamanta movere,
 Vox tua dulce sonat; Pontice, dulcis ho-
 mo es.
 Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
 Vis dicam verum? Pontice, nullus homo es.
Pro Caro, & Norbana, Mercurio votum. CXX.
 Cyllenes, Cælique decus, facunde Minister,
 Aurea cui torto virga draconè viret:
 Sic tibi jucundi non desit copia furti,
 Et senior parcâ mole prematur avus:
 Hunc semper Narbona diem cum conjuge Caræ
 Lata colat, primis quem coluere toris.
 Hic pius Antistes Sophiæ sua donat ministrat;
 Hic te thure vocat, fidus, & ipse Jovi.

M. VALERII
 MARTIALIS,
 EPIGRAMMATON,
 LIBER VI.

LIBRUM AMICO MITTIT. I.

Sextus mittitur hic tibi libellus,
 In primis mihi chare Martialis,
 Quem si terferis aure diligenti,
 Audebit minus anxius, tremensque:
 Magnus Cæsaris in manus venire.

De filio Domitiani Genethliacum. II.

Nascere Dardanio promissum nomen Julo,
 Vera Deum soboles: nascere, magne puer:
 Cui pater æterna, post secula, tradat habenas:
 Quique regas orbem cum seniore senex;
 Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice fila,
 Et totam Phryxi Julia nevit ovem.

Roma emendata. III.

Confor maxime, principiumque princeps,
 Cum tot jam tibi debeat triumphos,
 Tot nascentia templa, tot renato,
 Tot spectacula, tot Deos, tot urbes:

Plus

Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

Nummos rogat. IV.

Rustica mercatus nummis sum prædia multis:

Mutua des centum, Cæciliane, rogo.

Nil mihi respondes? tacitum te dicere credo,

Non reddes: Ideo Cæciliane, rogo.

Conditio felix. V.

Prætores duo, quatuor Tribuni,

Septem causidici, decem poëtæ,

Cujusdam modo nuptias petebant

A quodam sene. Non moratus ille

Præconi dedit Eulogo puellam.

* Dignum quid fatuo Severe, fecit?

Eques è somno excitatus. VI.

In Pompejano dormis, Levine, theatro:

Et quereris, si te suscitât Oceanus?

Petit argutè à Domitiano pecunias. VII.

Pauca Jovem nuper cum millia fortè rogarem:

Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.

Templa quidem dedit ille Jovi; sed millia nobis

Nulla dedit: * pudeat pauca rogasse Jovem.

At quàm non, tetricus, quàm nulla nubilus ira,

Quàm placido nostras legerat ore preces?

Talis supplicibus tribuit diademata Dacis:

Et capitollinas itque, reditque vias:

Dic precor, o nostri, dic conscia virgo tonantis:

Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?

Sic ego: sic breviter, posita mihi Gorgone Pallas:

Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas?

Qui vult amari, amet. VIII.

Quod non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes.

Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.

Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:

Sed par, atque eadem cœna duobus erat.

Tu i Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris:

Non minùs ingenua est, at mihi, Marce, gula.

* Dic
numquid
fatuus.

* Pudet
heu!

i Pezes;
que se
criavan
en effus
lagos.

116 M. VAL. MARTIAL:

- Te Cadmea Tyros , me pinguis Gallia vestie ;
 1 Vestido con el fago, ò capote francès.
 Vis te purpureum , Marce i sagatus amem ?
 Ut præstem Pyladem , aliquis mihi præstet Orestem.
 Hoc non fit verbis: Marce, ut ameris, ama.
Empta casarjes. IX.
 Jurat capillos esse quos emit, suos.
 Fabulla: numquid illa , Paule, pejerat ?
De Statuâ Julæ. X.
 2 Con el arte de Phydias, infigne Estatuario.
 Quis te 2 Phidiaco formatam , Julia , cœlo.
 Vel quis Palladiæ non † putet artis opus ?
 Candida † non tacita respondet imagine 3 Lygdos,
 Et placido fulget vivus in ore † decor :
 Ludit 4 Acidalio, sed non minùs aspera 5 nodo,
 † Putat. Quem rapuit collo , parve Cupido , tuo.
 † Tacta. Ut Martis revocetur amor, summique Tonantis,
 3 Marmol del Monte Tauro.
 A te, Juno , petat ceston, & ipsa Venus.
Scriptor egregius. XI.
 Versus scribere posse te disertos
 Affirmas, Laberi , quid ergo non vis ?
 † Liquor. Versus scribere qui potest disertos
 4 De Venus.
 Non scribât, Laberi : virum putabo.
De Formica electro inclusâ. XII.
 5 Canastillo.
 Dum Phaëthontea formica vagatur in umbrâ,
 Implicuit tenuem succina guttà feram,
 Sic modò quæ fuerat vitâ contempta manente ;
 Funeribus facta est nunc pretiosa suis,
Cinnamus Cinna. XIII.
 Cinnam, Cinname , te jubes vocari,
 Non est hic , rogo, Cinna barbarismus 6
 Tu si Furius ante dictus esses,
 Fur istâ ratione dicereris.
Consolatio de patris obitu. XIV.
 6 De España.
 Sancta Salonini terris requiescit 6 Iberis,
 Quâ melior Stygias non vidit umbra domos;
 Sed lugere nefas , nam qui te , Prisce , reliquit,
 Vi-

Vivit, qua voluit vivere parte magis.

Ineptus caufidicus. XV.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,

Sed lis est mihi de tribus capellis:

Vicini queror, has abesse furto.

Hoc iudex sibi postulat probari.

Tu 1 Cannas, Mithridaticumque bellum,

Et perjuriam 2 Punici furoris,

Et † 3 Syllas Mariosque Muciosque

Magnâ voce sonas, manuque totâ.

Jam dic, Postume, de tribus capellis.

Qui citò dat, bis dat. XVI.

Mutua te centum sestertia, Phœbe, rogavi:

Cùm mihi dixisses: exigis ergo nihil?

Inquiris dubitas, cunctaris meque diebus,

Teque decem crucias. Jam rogo, Phœbe, nega.

Cauta fertitudo. XVII.

Marceline boni soboles sincera parentis,

4 Horrida Parrhasio quem tegit ursa iugo?

Ille vetus pro te patriusque quid optet amicus,

Accipe, & hæc memori pectore vota tene:

Cauta sit ut virtus, nec te temerarius ardor

In medios enses, sævaque tela ferat.

Bella velint, Martemque ferum rationis egentes.

Tu potes & † patriæ miles, & esse † decus.

In Avaros Parentes. XVIII.

Bis vicine Nepos (nam tu quoque proxima 5

Floræ

Incolis, & veteres tu quoque 6 Ficelias)

Est tibi, quæ * patrii signatur imagine vultus,

Testis maternæ nata pudicitia.

Tu tamen annoso nimium ne parce Falerno.

Et potius plenos ære relinque cados.

Sit pia, sit locuples, sed potest glia mustum,

Amphora cùm domina, nunc nova, fiat anus.

Cæcuba non solos vindemia nutriat orbos.

Posunt & patres vivere, crede mihi.

1 Lugar de la Apulla, en dõde huvo grande mantanza de Roma--nos.

2 De los Cartagineses.

† *Syllas.*

3 Historias de estos Romanos.

4 En la Arcadia.

† *Patris.*

† *Ducis.*

5 El Tèplo de Flora.

6 Lugarajo en la via Nomen--tana.

* *Patriæ*

Epitaphium Glauciae. XIX.

Libertus Melioris ille notus
 Totâ qui cecidit, dolente Româ,
 Chari deliciae breves patroni,
 Hoc sub marmore Glaucias humatus,
 Juncto Flaminiae jacet sepulchro:
 Castus moribus, integer pudore,
 Velox ingenio, decore felix,
 Bessenis modo mensibus peractis,
 Vix unum puer applicabat annum.
 Qui fies talia, nil fies viator.

De eodem. Quae chara, non diuturna. XX.

Non de plebe domus, nec avarae verna i catastrâ,
 Sed domini sancto dignus amore puer:
 Munera cum posset nondum sentire patroni,
 Glaucia libertus jam melioris erat.
 Moribus hoc, formæque datum: quis blandior
 illo?

Aut quis Apollineo, pulchrior ore fuit?
 Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.
 Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

Gratia tarda, ingrata. XXI.

Sex sestertia si statim dedisses,
 Cum dixi mihi: sume, tolle, dono:
 Deberem tibi, Pæte, pro ducentis.
 At nunc cum dederis diu moratus;
 Post septem puto, vel novem kalendas:
 Vis dicam tibi veriora veris?
 Sex sestertia, Pæte, perdidisti.

De morte Othonis. XXII.

Belona. Cum dubitaret adhuc belli Civilis? Enyo
 Forsitan, & posset vincere mollis Otho.
 * Satur- Damnavit multo * saturum jam sanguine Mar-
 varum tem,
 etiam: Et fodit certâ pectora nuda manu.
saturum Sit Cato, dum vivit, sanè, vel Cæsare major:
 Dum moritur, nunquid major Othone fuit?

In molestum Caufidicum. XXIII.

Septem 1 clepsydras magna tibi voce petenti
Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.

At tu multa diu dicis: vitreisque tepentem
Ampullis potas semisupinus aquam.

Ut tandem saties vocemque situmque rogamus,
Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

De filio Reguli. XXIV.

Aspicias ut parvus, nec adhuc 2 trieteride plenâ
Regulus auditum laudet, & ipse patrem?

Maternosque sinus, viso genitore, relinquat:
Et patrias laudes sentiat esse suas?

Jam clamor, centumque viri, densumque coronâ
Vulgus, & infanti Julia tecta placent.

Acris equi soboles magno sic pulvere gaudet:
Sic vitulus molli prælia fronte cupit.

Dî, servate, precor, matri sua vota, patrique;
Audiat ut natum Regulus, illa duos.

In Raucum, Poëtam. XXV.

Qui recitat lanâ fauces & colla revinctus,
Hic se posse loqui, posse tacere negat.

De Hetrusci therinis. XXVI.

Hetrusci nisi thermulis laveris,
Illotus morieris, Oppiane.

Nullæ sic tibi blandientur undæ,
Nec fontes 3 Aponi rudes puellis,

Non mollis 4 Sinuessa, fervidique
Fluctus 5 Passeris, aut superbus 6 Anxur,

Non 7 Phœbi vada, principesque Baiæ.
Nusquam tam nitidum micat serenum:

Lux ipsa est ibi longior, diesque
Nullo tardius à loco recedit:

Siecos pinguis onyx anhelat æstus.
Illic 8 Taygeti virent metalla,

Et certant vario decore saxa,
Quæ Phryx, & Lybis altiùs cecidit.

caonia, nunc Portes,

1 Ampollas,
Relox de agua, cada am-
polla du-
rava una
hora.

2 Tres años.

3 Fuente Ava-
no, vez i-
na de
Padua.

4 Ciudad
de Cam-
paña, nunc
Roca de
Mandro-
gone.

5 Lugar
de Cam-
paña.

6 Terra-
cina.

7 De
Cumas,
en don-
de avia
un Tem-
plo al
Dios A-
pelo.

8 Monte
de Lic

Et

- 1 Espe- Et flamma tenui calent 1 Ophitæ.
 cie de Ritus si placeant tibi 2 Laconum,
 Marmol. Contentus potes arido vapore,
 2 Lacede 3 Crudâ virgine 4 Marciaque mergi :
 monios. Quæ jam candida , tam serena lucee;
 3 Agua Ut nullas ibi suspiceris undas,
 helada. Et credas vacuum nitire 5 Lygdon.
 4 Porque Non attendis : & aure me supinâ,
 Anco Jam dudum quasi negligenter audis ?
 Marcio, Illotus morieris , Oppiane.
 hizo un *Otium valetudini amicum. XXVII.*
 aquaduc- Dum tibi felices , indulgent , Castrice, Balthæ
 to en Canaque sulfureis Nympha natatur aquis :
 Roma. Me Nomentani confirmant otia ruris,
 5 Marmol Et casa iugeribus non onerosa suis.
 † Quas- Hic mihi Batani soles , mollisque Lucrinus ?
 cumque. Hic nostræ mihi sunt , Castrice, divitiæ.
 † Nunc Quondam laudatas † quocumque libebat ad
 vellem undas
 sibi verè Currere , nec longas pertinuisse vias :
 dicere. Nunc urbi vicina juvant , facilesque recessus
 Et satis est , pigro si licet esse mihi.
In scurrâ malè olentem. XXVIII.
 Festivè credis te , Calliodore , jocarî,
 Et solùm multâ permaduisse sale.
 Omnibus arrides; dictèria dicis in omnes :
 Sic te convivam posse placere putas ?
 At si ego † non bellè, sed verè dixero quiddam
 Convivet nemo , Calliodore , tibi.
Auriga malè strenuus. XXIX.
 Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello .
 Nec currit : magnam rem, Catiane, facit.
Ad fontem , ut sit salubris. XXX.
 Nympha * mei Stellæ , quæ fonte domestica
 puro
 Laberis , & domini gemmea tecta subis :
 Sive Numæ 6 conjux 7 Triviæ te misit ab antro,
 I Si-

† Sive Camœnarum de grege nona venis :
 Exolvit votis hæc se tibi virgine porcâ
 Marcus, furtivam quòd bibit æger aquam.
 Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
 Da secura tui, sit mihi sana fitis.

Diserta cœna. XXXI.

Quòd tam grande sophos clamat tibi turba ro-
 gata :

Non tu, Pomponi; cœna diserta tua est.

Conviva non vocatus. XXXII.

Quòd convivaris, sine me tam sæpè, Luperce,
 Inveni, noceam quâ ratione tibi.

Iraſcar, licet uſque voces, mittasque, rogesque.

Quid facies? inquis; quid faciam? veniam.

Tonſoris epitaphium. XXXIII.

Hoc jacet in tumulo raptus puerilibus annis

Pantagathus domini cura, dolorque sui,

Vix tangente vagos ferro reſecare capillos

Doctus, & hirsutas excoluiſſe genas,

Sis licet inde ſibi tellus pacata * leviſque :

Artificis levior non potes eſſe manu.

In Medicum imperitum. XXXIV.

Lotus nobiſcum eſt, hilaris cœnavit, & idem :

Inventus manè eſt mortuus Andragoras.

Tam, ſubitæ mortis cauſam, Fauſtine, requiris?

In ſomnis Medicum viderat Hermocratem.

Bene olere, nihil olere. XXXV.

Quòd ſemper caſiâque, cinamòque,

Et nido niger 2 alitis ſuperbæ

Fragras plumbea 3 Nicerotiana.

Rides nos, Coracine, nil olentes.

Malo, quàm benè olere: nihil olere.

In Calvum. XXXVI.

Mentiris fiſtos unguento, Phœbe, capillos.

Et tegitur piſtis ſordida calva comis.

Tonſorem capiti non eſt adhibere neceſſum:

Radere te melius ſpongia, Phœbe, poteſt;

Vo-

1 Otrâ
 fuente,
 junto al
 Templo
 de las
 Musas.

* ut de-
 bes.

* leniſ-
 que.

2 Del
 Phœnix.
 3 unguen-
 to guar-
 dado en
 bote de
 plomô.

Vota pro Amici reditu. XXXVII.

1 Astros Cernere 1 Parrasios, dum te juvat, Aule, triones
 del Sep- Cominùs, & * Scythici sidera * ferre poli:
 tentrion. O quam penè tibi Stygias ego raptus ad undas
 * Getici. Elysiæ vidi nubila fusca plagæ.
 * pigra. Quamvis lassâ, tuos quærebant lumina vultus;
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.
 Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores
 Stamina, nec surdos vox habet ista Deos:
 Sospite me, sospes Latias reveheris ad urbes
 Et referes pili præmia clarus eques.

In Ostentatorem. XXXVIII.

2 Cápote Propter sexcentas Baccara 2 gausapinas.
 te para Optat, & obscuras luces, ventosque nivesque
 ellnvier- Odit, & hybernos, si tepuere, dies.
 no. Quid fecere mali nostræ tibi, sæve, lacernæ,
 Tollere de scapulis quas levis aura potest?
 Quantò simplicius, quantò est humaniùs illud:
 Mense, vel Augusto sumere gausapinas?

Victurus liber. XXXIX.

3 Pueblos Rem factam Pompillus habet, Faustine legetur,
 de Ale- Et nomen toto sparget in orbe suum.
 mania. Sic leve flavorum valeat genus 3 Uspiorum,
 Quisquis & Ausonium non amat imperium.
 Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur:
 Sed famæ non est hoc (mihi crede) satis.
 4 La Po- Quàm multi tineas pascunt, 4 blattasque disertis?
 lilla. Et redimunt soli carmina docta coci?
 Nescio quid plus est, quod donat sæcula chartis,
 Victurus genium debet habere liber.

Magna laus invidis displicere. XL.

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos:
 Meque sinus omnis, me manus omnis habet.
 Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat, odit.
 Hoc volo: nunc nobis, carmina nostra pla-
 cent.

In Heredipetam. XLI.

Amisit pater unicum Silanus;
 Cessas mittere munera, Appiane;
 Heu crudele nefas, malaque Parcæ!
 Cujus vulturis hoc erit cadaver?

Vera lacrimæ. XLII.

Scis te captari: scis hunc, qui captat, avarum
 Et scis qui captat, quid, Mariane, velit:
 Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, supremis
 Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
 Munera magna quidem misit, sed misit in hamo.
 Et piscatorem piscis amare potest?

* Hiccinæ deflevit vero tua fata dolore?
 Si cupis, ut ploret, des, Mariane nihil.

* Hiccinæ
 ne? defle-
 vit vero
 mea fata
 dolore.

In Detrafactorem, & invidum. XLIII.

Cùm sis nec rigidâ Fabiorum gente creatus,
 Nec qualem Curio, dum prandia portat aranti,
 Hirsutâ peperit rubicunda sub ilice conjux,
 Sed patris ad speculum tonsi, matrisque togatæ
 Filius, & * servum possit te sponsa vocare:
 Emendare meos, quos novit fama, libellos
 Et tibi permittis felices carpere nugas.

* Spon-
 sam.

Has inquam, nugas quibus aurem advertere
 totam

Nunc aspernantur Proceres, urbisque, sœrique:
 Quas & perpetui dignantur scrinia Sili,
 Et repetit toties facundo Regulus ore:

Quidque videt propius magni certamina Circi,
 Laudat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:

Ipse etiam tanto dominus sub pondere rerum
 Non dedignatur bis, terque revolvere Cæsar:
 Sed tibi plus mentis tibi cor limante Minervâ
 Acrisius, & tennes, finxerunt pectus Athenæ.

Ne valeam, si non multò sapit altius † istud,
 Quòd cum i panticibus laxis, & cum pede
 grandi.

† illud.
 i tripas.

Et rubro pulmone vetus, nasisque timendum
 Omnia

Omnia crudelis Lanius per compita portat:
 Andes præterea, quos nullus noverit in me
 Scribere versiculos, miseras, & perdere chartas;
 At si quid nostræ tibi bilis inuulerit ardor,
 Vivet, & hærebit, totoque legetur in orbe.
 Stigmato nec vafrâ delebit Cinnamus arte.
 Sed miserere tui, rabido nec perditus ore
 Fumantem nasum vivi tentaveris urfi.

Sit placidus licet, & lambat, digitosque manusque
 Si dolor, & bilis, si justa coegerit ira,
E fatiga. Ursus erit: vacua dentes in pelle * fatiges,
 Et tacitus quæras, quàm possis rodere carnem
Epigrammata longiora. XLIV.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuccâ
 Tucca, solet fieri: denique, Tucca, licet.
 Sed tamen hoc longum est: solet hoc quoque
 Tucca, licetque.

Si breviora probas, disticha sola legas.
 Conveniat nobis: ut fas, epigrammata longa,
 Sit transire tibi: scribere, Tucca, mihi.

Vis exempli. XLV.

Non miror quòd potat aquam tua Bassa, Catulle;
 Miror, quòd Balsi filia potat aquam.

Valère vivere est. XLVI.

Sexagesima, Martiane, mensis.
 Acta est, & ut puto, jam secunda Cottæ,
 Nec se tædia lectuli calentis
 Expertum meminit die vel uno.
 At nostri benè computentur anni,
 Et quantum tetricæ tulere febres,
 Aut langor gravis, aut mali dolores,
 A vita meliore separentur:
 Infantes sumus, & senes videmur.
 Etatem Priamique, Nestorisque
 Longam qui putat esse, Martiane
 Multùm decipiturque, falliturque;
 Non est vivere, sed valere, vita,

Fissi dentes. XLVII.

Medio recumbit imus ille qui lecto.

Calvam * Trifilem segmentatus unguento,

Foditque tonsis ora laxa lentiscis :

Mentitur, Esculane ; non habet dentes.

Veneficæ munera. XLVIII.

Cum mitis turdumve mihi, quadramve placentæ

Sive femur leporis, sive quid his simile;

* Reliquias misisse tuas te, Pontia, dicis.

Has ego * nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Epitaphium Fusci. XLIX.

Ille sacri lateris custos, Martisque togati,

Credita cui summi castra fuere ducis;

Hic situs est Fuscus : licet hoc fortuna fateri.

Non timet hostiles jam lapis iste minas.

Grande jugum domitæ Dacus cervice recepit,

Et famulum victrix possidet umbra nemus.

Pauper Superbus. L.

Cum sis tam pauper; quam nec miserabilis Irus:

Tam juvenis, quam nec Parthenopæus erat:

Tam fortis quàm nec, cum vinceret, Artemidorus:

Quid te 2 Cappadocum sex onus esse juvat ?

Rideris, multoque magis traduceris, Afer

Quàm nudus medio si spatium foro,

Non aliter monstratur Atlas cum compare gibbo,

Quæque vehit similem bellua nigra Libya.

Invidiosa tibi quam sit lectica, requiris ?

Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Vinum Venenum. LI.

Potor nobilis, Aule, lumine uno

Luscus Phryx erat, alteroque lippus:

Huic dicit medicus, bibas caveto;

Vinum si biberis, nihil videbis.

Ridens Phryx, oculo, Valebis, inquit,

Misceri sibi protinus deunces,

Sed crebros jubet : exitum requiris ?

Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

* forte

tripilem

à tribus

pilis.

* semitactus,

vel semitatus.

* Buccellas.

1 palillos

monda-

dientes.

† non.

2 Los de

Capado-

cia, Jaya-

nes, que

llevavan

la litera.

Malè fortunatus. LII.

Tristis es, & felix; sciat hoc fortuna, cavetò.

Ingratum dicet te; Lupe, si scierit.

*De rosis ad Cæsarem missis. LIII.*De
Egypto. Ut nova dona tibi, Cæsar, et Nilotica tellus

Miserat hibernas ambitiosa rosas:

Navita derisit Pharios Memphiticus hortos.

Urbis ut intravit limina prima tuæ.

Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,

Tantaque Pæstani gloria ruris erat.

Sic quacumque vagus gressumque, oculòsque fe-
rebat,

Textilibus sertis omne rubebat iter,

At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,

Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

Mendicat eleganter. LIV.

Quidam me modò, Rufe, diligenter

Inspectum, velut emptor, aut lanista

Cum vultu, digitòque subnotasset:

Tunc es, tunc, ait, ille Martialis,

Cujus nequitas, jocosque novit

Aurem qui modò non habet * severam?

Subrissi modicè: levique nutu

Me, quem dixerat, esse non negavi.

Cur ego inquit, habes malas lacernas?

Respondi: quia sum malus poeta,

Hoc ne sæpius accidat poetæ,

Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Cæsaris Clementia. LV.

Quantùm sollicito fortuna parentis Etruscò.

Tantum, summe ducum, debet uterque tibi.

Nam tu missa tuâ revocasti, fulmina dextrâ:

Hos cuperem mores ignibus esse Jovis.

Si tua sit summa Cæsar natura Tonanti.

Utetur toto fulmine rara manus.

Muneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,

Esse quod, & comiti contigit, & reduci.

Sanus

* Bata-
vam.

Sanus non sanus. LVI.

1 Octaphoro sanus portatur, Avite, Philippus,
Hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

Flet mortem Rufi. LVII.

Editur heu! sextus sine te, mihi Rufe, † Ca-
menis:

Ne te lectorem sperat, amice, liber.

Impia Cappadocum tellus, & * numine lævo
Visa tibi cineres reddit, & ossa * patri.

Fande tuo lacrimas, orbata 2 Bononia, Rufe:
Et resonet tota planctus in 3 Æmia.

Heu qualis pietas! heu quam brevis occidit ætas
Viderat 4 Alpei præmia 5 quinque modò.

Pectori tu memori nostros evolvere lusus:

Tu solitus nostros, Rufe, tenere jocos.

Accipe cum flexu mœsti breve carmen amici,

Atque hæc absentis thura fuisse puta.

In bibentes aquam. LVIII.

6 Setinum, dominæque nives, densique trientes,
Quando ego vos, medico non prohibente,
bibam?

Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus
Qui mavult hæres divitis esse Midæ.

Possideat Libycas messes, 7 Hermumque, Ta-
gumque

Et potet calidam, qui mihi * laudat, aquam.

Emax precatio. LIX.

Di tibi dent, & tu Cæsar, quæcumque mereris

Di mihi dent, & tu, quæ, volo si merui.

Damnosa familiaritas. LX.

Mane salutavi vero te nomine casu:

Nec dixi Dominum, Cæciliæ, meum.

Quanti libertas * constet mihi tanta, requiris?

Centum quadrantes abstulit illa mihi.

De Panareto potore. LXI.

Cû peteret * seram media jam nocte 8 matellâ

§ Vasija para agua.

1 Litera
que lle-
vavan 8.

esclavos.

† *Camo.*

* *lumine*

* *patri.*

2 Boloña.

3 Lom-
bardia.

4 Rio

junto à

la Ciu-
dad de

Climpias

en donde

de qua-
tro en 4.

años se

celebra-
van los

certame-
nes.

5 Olim-
piadas.

6 vino de

Sezza.

7 Rios

con are-
nas de

oro.

* *liber.*

* *constat*

* *tibi.*

* *seram.*

8 matellâ

Arguto

- Arguto madidus pollice Panaretus :
 1 Vino 1 Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
 del Du- Nec fuerat soli tanta lagena fatis.
 cado de Ille fide summâ testæ sua vina remensus,
 Esposito. Reddidit 2 cœnophori pondera plena suis,
 2 Frasco Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
 para vi- Desine mirari: Rufe, merum biberat.
 no. *Vinum pateræ congruens.* LXII.
 Cælatus tibi cum sit Ammiane,
 Serpens in paterâ Myronis arte;
 Vaticana bibis: bibis venenum.
Mulier unguentis delibuta. LXIII.
 Tam malè Thais olet, quàm non Fullonis avari
 Testa vetus, media, sed modo fracta viâ:
 Non sudore fluens hircus, non ora Leonis
 Non detracta cani transiberina cutis:
 3 Salsa Pullus abortivo, nec cum putrescit in ovo,
 de Aren- Amphorâ corrupto, nec vitiata * 3 garo.
 ques. Virus ut hoc alio fallax permutet odore,
 4 ungué- Depositâ quoties balnea veste petit;
 to oloro- 4 Philothro viret, aut 5 acidâ latet oblita cretâ,
 fo. Aut tegitur pingui terque quaterque 6 fabâ,
 5 Unto Cùm bene se tutam per fraudes mille putavit.
 de greda, Omnia cum fecit, Thaida Thais olet.
 y vina- *Splendidus alienis opibus.* LXIV.
 gre. Ponuntur semper 7 chrisendeta Calpetiano:
 6 harina Sive foris, seu cum cœnat in urbe, domi.
 de avas. Sic etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro,
 7 Vasija Non habet ergo aliud? non habet imò suum
 de oro.

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATON,

LIBER VII.

AD LORICAM DOMITIANI,

I.

Accipe belligenæ crudum thoraca Mi-
nervæ
Ipsa Medusæ quem timet ira * * comæ;
Deæ.

Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari:
Pectore cum sacro sederit, Ægis erit.

Invia i Sarmaticis Domini lorica sagittis,

Et Martis Getico tergo re fida magis:

Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus,

Texuit innumeri lubricus unguis apri:

Felix sorte tua es, sacrum cui tangere pectus;

Fas erit, & nostri mente calere Dei.

I

I co-

I comes, & Magnos, illæsa merere triumphos
 Palmataque ducem, sed citò, redde togæ.
In Malum Poetam. II.

Cur non mitto meos tibi, Pontiliane, libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontilliane, tuos.
Ad Domitianum, ut in urbem redeat. III.

Si desiderium, Cæsar, populique, patrumque
 Respicis, & latix gaudia vera togæ:
 Redde Deum votis poscentibus: invidet hosti
 Roma suo: veniat laurea multa licet.
 Terrarum Dominum propius videt ille: tuoque
 Terretur vultu barbarus, & fruitur.

De fama reditus Domitiani. IV.

1 de I Sep
 tentrion.

Ecquid i Hyperboreis ad nos conversus ab oris
 Ausonias Cæsar jam parat ire vias?
 Certus abest auctor, sed vox hoc nuntiat omnis
 Credo tibi; verum dicere, Fama soles.
 Publica victrices testantur gaudia chartæ,
 Martia laurigera cuspide pila virent.
 Rursus, io, magnos clamat tibi Roma triumphos
 Invisusque tua, Cæsar, in urbe sonas.

* letitia
 quo.

Sed jam * lætitiâ quò sit fiducia major,
 Sarmaticæ laurus nuncius ipse veni.

Domitiani absentis desiderium. V.

2 Isla en
 la Ger-

mania.
 3 Danu-

bio.
 4 Rhin.

† &
 5 Pueblos

de Thra-
 cia

6 De
 Traſia.

Hiberna quamvis Arctos, & rudis 2 Peuce:
 Et unguarum pulſibus calens 3 Ister,
 Fractusque cornu jam ter improbo 4 Rhenus
 Teneat domantem regna perfidæ gentis,
 Te summe mundi rector, † te parens orbis:
 Abeſſe noſtris non tamen potes votis.
 Illic & oculis, & animis sumus, Cæsar,
 Adeoque mentes omnium tenes unus:
 Ut ipsa magni turba nesciat Circi,
 Utrum ne currat Passerinus, 5 an Tigris.

De reditu Domitiani. VI.

Nunc hilares, si quando, mihi nunc ludite, Muse
 Victor ab 6 Othrisio reditur orbe Deus.

Certa

Certa facis populi tu primus vota December:

Jam licet ingenti dicere voce, Venit.

Felix sorte tua, poteras non cedere Jano

Gaudia si nobis quæ † dabat ille, dares.

Festa coronatus ludet convicia miles.

† dabit.

Inter laurigeros cùm comes ibit equos.

Fas audire jocos, levioraque carmina, Cæsar,

Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

Malus orator. VII.

Cùm sexaginta numeret Cæselius annos,

Ingeniosus homo est: quando misertus erit?

Aliena curans sua negligens. VIII.

In lucem cœnat Sertorius: Ole, quid ad te?

Cùm liceat totâ stertere nocte tibi.

Septingenta Tito debet Lupus: Ole, quid ad te?

Affem ne dederis, crediderisve Lupo

Illud dissimulas ad te quod pertinet, Ole.

Quodque magis curæ convenit esse tuæ;

Pro togulâ debes: hoc ad te pertinet. Ole.

Quadrantem nemo jam tibi † credet: & hoc.

† credit.

Uxor prava tibi est: hoc ad te pertinet, Ole.

Poscit jam dotem filia grandis & hoc.

Dicere quin decies poteram, † quod pertinet

† quid.

ad te.

Sed quid agas, ad me pertinet, Ole, nihil.

Versus 1 archetipi. IX.

Cogis me calamo, manuque nostra

Emendare meos, Pudens, libellos.

O quàm me nimium probas, amasque

Qui vis archetypas habere nugas.

i Prime-
ros exem-
plares.

Liber innoxius. X.

Sic me fronte legat dominas, Faustine, serenâ

Excipiatque meos, quâ solet, aure jocos.

Ut mea, nec justè quos odit, pagina lædit:

Et mihi de nullo fama rubore placet,

Quid prodest? cupiant cum quidam nostra vi-
deri,

1 Versos Si qua 1 Lycambeo sanguine tela madent ?
 satyricos Vipereumque vomant nostro sub nomine virus
 Qui Phœbi radios ferre , diemque negant ?
 † inno- Ludimus † innocuis verbis : hoc juro potentis
 cui : scis Per Genium Famæ , † Castalidumque gre-
 hoc bene. gem :

† Casta- Perque tuas aures , magni mihi numinis instar
 liumque. Lector , inhumana liber ab invidia.

In Mulierem formæ studiosam. XI.

Dum Tiburtinis albescere collibus audit
 Antiqui dentis , fusca Lycoris, ebur :
 Venit in Herculeos colles : quid Tyburis alti
 Aura valet ? parvo tempore nigra redit.

Munera bis utilia. XII.

† solum. Æra domi non sunt ; superest hoc , Regule , †
 tantum :

Ut tua vendamus munera ; nunquid emis ?

Ad Bibliothecam Julii Mar. XIII.

Ruris Bibliotheca delicati,
 Vicinam videt unde lector urbem,
 Inter carmina sanctiora si quis
 Incundæ fuerit locus Thalix,
 Hos nido licet inseras, vel imo
 Septem quos tibi misimus libellos,
 Auctoris calamo sui notatos.
 Hoc illis pretium facit litura,
 At tu munere dedicata parvo,
 Quæ cantaberis orbe nota toto.
 Pignus pictoris hoc mei tuere,
 Julii Bibliotheca Martialis.

De Fragmento Argis. XIV.

2 Islas, ò
 peñascos
 junto al
 Mar Eu-
 xino, vul-
 gó Jarca-
 zes.

Fragmentum, quod vile putas , & inutile linum;
 Hæc fuit ignoti prima carina maris :
 Quam nec 2 Cyanæ quondam potuere ruina
 Frangere , nec Scythici tristior unda freti.
 Sæcula vicerunt : sed quamvis cesserit annis,
 Sanctior est salvâ parvâ tabella rate.

In

In Sanctram gulosum. XV.

Nihil est miserius, nec gulosius Sanctrà.
 Rectam vocatus cum recurrit ad cœnam,
 Quam tot diebus, noctibusque captavit:
 Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
 Et utramque coxam leporis, & duos armos:
 Nec erubescit pejerare de turdo,
 Et ostreorum rapere 1 lividos cirros.
 † Dulci placenta sordidam lingit mappam.
 Illic & uvæ collocantur 2 ollares,
 Et punicorum pauca grana malorum.
 Et excavatæ pellis indecens uvæ.
 Et lippa ficus, debilisque boletus,
 Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
 Rosos repenti 3 spondylos sinu condit.
 † Indevorato capite turturem truncam:
 Colligere longa turpe nec pudet dextra
 4 Analecta, quidquid & canes reliquerunt.
 Nec * esculenta sufficit gulæ præda,
 Misto lagenam replet ad pedes vino.
 Hæc per ducentas cum domum tulit scalas,
 Sequæ obserata clausit anxius cellâ
 Gulosus ille, postero die vendit.

De Natali Lucani. XVI.

Hæc est illa dies, quæ magni conscia partus,
 Lucanum Populis, & tibi, Polla, dedit.
 Heu Nero crudelis, nullâque invisior umbrâ;
 Debuit hoc saltem non licuisse tibi.

De eodem. XVII.

Vatis Apollinei magno memorabilis ortu
 Lux redit: 5 Aonidum turba, favete sacris.
 Hæc meruit, cum te terris, Lucane, dedisset,
 Mixtus Castaliæ 6 Betis ut esset aquæ.

De eodem. XVIII.

Phœbe veni, sed quantus eras, cum bella ca-
 nenti

Ipse dares Latîæ plectrâ secunda lyræ.

Quid

1 Pier-
necillas
de los
cangre-
jos estru-
jadas.

† *Dulcis.*
† *linit.*

2 que se
guardavã
en ollas.
3 el es-
pinazode
corporo,
&c.

* *Et de-
vorato.*

esculentis
4 las to-
bras del
combite.
5 las Ma-
sas.

6 Gua-
dalquivir
rio de
Andalu-
cia.

Quid tanta pro luce precer? tu, Polla, maritum
Sæpe colas, & se sentiat * ipse coli.

* ille.

* Ad de-
tractore.

* In maledicum. XIX.

Cum Juvenale meo quæ me comittere tentas,
Quid non audebis perfida lingua loqui?

Te iugente nefas, Pyladem odisset Orestes,
Thesea Pirithoi destituisset amor.

Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,
Et Ledaæ poteras dissociare genus.

Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis:
Ut facias illud, quod * facis: Invideas.

In malum Poetam. XX.

* mala
lingua
facis.

Dulcia cum tantum scribas epigrammata sem-
per,

Et cerussatâ candidiora cute:

1 rugas,
que se
hacem cõ
la rifa.

Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis
Gutta sit: ò demens! vis tamen illa legi.

2 perillas
de dama.

Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:

3 higos
insipidos.

Nec grata est facies, cui 1 gelatinus abest.

4 higos
de la lf

Infanti 2 melimela dato, fatuasque 3 mariscas:

la Chio,
que lla-

Nam mihi quæ novit pungere, 4 Chia sapit.

mamos
de las

Scazona mittit ad Appollinarem. XXI.

Indias.

Appollinarem * conveni meum Scazon,

* non
* Ad a
prum si-

Et si vacabit, ne molestus accedas,

bi misit.

Hoc quaecumque, cujus aliqua pars ipse est,

5 De la
Toscana.

Dabis: hoc facetum carmen imbuant aures.

* Dexter.

Si te receptum fronte videris tota,

Noto rogabis ut favore sustentet.

Quanto mearum scis amore nugarum

Flagret: nec ipse plus amare te possum.

Contra malignos esse si cupis tutus,

Appollinarem conveni meum, Scazon.

* De apro à se occiso. XXII.

5 Tuscæ glandis aper populator, & ilice multâ

Jam piger, Ætolæ fama secunda fera.

Quem meus intravit splendenti cuspide * culter,

Præda jaces nostris invidiosa focis.

Pinguescant * madidi læto nidore penates,
 Flagret, & exciso festa culina jago.

* *madi-
dolati.*

Sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
 Addet, & arcano mista falerna garo.

Ad dominum redeas: noster te non capit ignis
 Conturbator aper: vilius esurio.

Lectorem qualem velit. XXIII.

Sic Tybartinæ crescat tibi silva Dianæ,
 Et properet cæsum sæpe redire nemus:

Nec 2 Tartesiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
 Cedat, & immodici dent bona multa lacus:

2 *Tarifa.*

Sic fora mirentur, sic, te palatia laudent,
 Excolat & geminas plurima palma fores:

Otia dum medius præstat tibi parva December,
 † Excipe, sed certa quos legis aure jocos,

† *Erigis*

Scire † verum, res est hæc ardua: sed tu
 Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

† *libet*

Malè concinnus. XXV.

lugar de

Sordidior cæno cum sit toga, calceus autem
 Candidior primâ sit tibi, Cinna, nive:

Andalu-
cia, abū-

Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?
 Collige, Cinna, togam: calceus ecce perit.

dante de
azeyte.

Domus dives, pauper Dominus. XXVI.

Cum pluvias, madidumque Jovem perferre ne-
 garet,

Et rudis hibernis villa nataret aquis:

Plurima, quæ posset subitos defendere nimbos,
 Muneribus venit tegula missa tuis:

Horridus, ecce, sonat Botææ stridore December:
 Stella, tegis villam, non tegis agricolam?

Nasus homicida. XXVII.

Nosti mortiferum Quæstoris, Castricæ, signum?
 Est operæ pretium discere 3 theta novum.

3 nota
para cõ-
denar.

Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
 Lethalem juguli jusserat esse notam:

4 moco.

Turpis ab invisio pendeat 4 sticia naso,

* *stret.*

Cum * staret madida fauce December atrox,
 Col-

Collegæ tenuere manus : quid plura requiris ?
 Emungi misero , Castrice , non licuit.

De Polyphemo. XXVIII.

Tantus es, & talis nostri , Polypheme , Severi ;
 Ut te mirari possit & ipse Cyclops.

minor.

Sed nec Scyla * minus : quòd si fera monstra
 duorum

Juaxeris, alterius fiet uterque timor.

Morbus ex ficto verus. XXIX.

Discursus varios , vagumque manè,
 Et fastus , & Ave potentiorum
 Cùm perferre , patique jam negaret.

Cæpit fingere Cælius podagram.

Quam dum vult nimis approbare veram,

Ec sanas linit obligatque plantas,

Inceditque gradu laborioso;

(Quantum cura potest , & ars doloris !)

Delit fingere Cælius podagram.

Epitaphium patris Etrusci. XXX.

Hic jacet ille senex Augustà notus in aulà,

Pectore non humili passus utrumque Deum

Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris

Miscuit: Elysiùm possidet * umbra nemus.

ambo,
 pro am-
 babus.

Occidit illa prior viridi fraudata juventà:

Hic prope ter * senas vidit olimpiadas.

Sed festinatjs raptum tibi credidit annis:

Aspexit lacrimas quisquis , Etrusce , tuas.

denas.

Cosmicos, seu mundi Civis. XXXI.

Cosmicos esse tibi, Semproni Tucça , videris :

Cosmica , Semproni , tam mala , quam bona
 sunt.

Amico Poetæ mittit carmina. XXXII.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,

Audeat hic etiam , Castrice , carminibus.

Nos tenues in utroque sumus , vincique parati :

Inde sopor nobis , & placet alta quies.

Tam mala cur igitur dederim tibi carmina queris

Al-

Alcinoo nullum poma dedisse putas ?

Aut dandum, aut citò negandum. XXXIII.

Primum est, ut præstes, si quid te Cinna, rogabo.

Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.

Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.

Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas.

Amicus fidelis. XXXIV.

Maximus, ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est,

Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.

Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem

Aufus es, & profugi, non tua fata sequi.

Æquora per Scyllæ magnus comes exulis istis;

Qui modò nolueras consulis ire comes.

Si victura meis mandantur nomina chartis,

Et fas est cineri me superesse meo:

Audiet † hæc præsens, venturaque turba fuisse: † *bono*

Illi te, Senecæ, quod fuit ille suo.

Romanas Pylades. XXXV.

Facundi Senecæ potens amicus.

Caro proximus, aut prior Sereno,

Hic est maximus ille, quem frequenti

Felix littera pagina salutat.

Hunc tu per Siculas secutus undas

O nullis, Ovidi tacende linguis,

Sprevisti domini furentis iras.

Miretur Pyladem suum vetustas,

Hæsit qui comes exuli parentis.

Quis discrimina comparet duorum?

Hæstisti comes exuli Neronis.

Munus utile fit. XXXVI.

Commendare tuum dum vis mihi carmine mu-
nus,

† Mæonioque cupis doctius ore loqui:

Excrucias multis pariter me, teque diebus:

Et tua de nostro Prisce, Thalia * placet.

Divitibus poteris musas, elegosque sonantes

Mittere; pauperibus munera † pæxa dato.

De

† Home-
ro.

* tacet.

† plana

nimirum

carmini-

bus non

condita.

De restituta valetudine gratulatur. XXXVII.
 Doctorum, Licini celeberrime, * summe vi-
 rorum,

Cujus prisca graves lingua deduxit avos :
 Redderis, Heu ! quanto factorum munere nobis,
 Gastata Lethès penè remissus aquâ.

* *flebant* Perdiderant jam vota metum, securaque * flebat
 * *tristia* * Tristitiâ, & lacrimis jamque peractus eras.
cùm Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
 * *raptum* Et raptas fatis reddidit ipse * colos.
 * *soio.* Scis igitur, quantas hominum mors falsa querelas
 Moverit : & frueris posteritate tuâ.

Vive velut raptò, fugitivaque gaudia carpe,
 Perdiderit nullum vita reversa diem.

Cœna ambulatoria. XXXVIII.

*z trecen-
tas.
i escudi-
llas.* Cùm mensas habeat ferè * ducentas,
 Pro mensis habet Annius ministros :
 Transcurrunt i gabatæ, volantque lances.
 Has vobis epulas habete lauti ;
 Nos offendimur ambulante cœnâ.

Dona rusticana. XXXIX.

Parva suburbanì munuscula mittimus horti :
 Faucibus ova tuis, poma, Severe, gulæ.

Liber vivus. XL.

Mercari nostras si te piget, Urbice, nugas :
 Et jucunda tamen carmina nosse libet :
 Pompejam quæras : & nosti forsitan Auctam :
 Ultoris prima Martis in æde sedet.
 Jure madens, varioque togæ limatus in usu,
 Non lector meus hic, Urbice, sed liber est.
 Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos,
 Ut pereat chartis littera nulla meis.
 Denique si vellet, poterat scripsisse videri :
 Sed famæ mavult ille favere mex.

* *soliciti-
tos.* Hûc licet à decimâ (nec enim satis antè vacabit)
 * *parca.* * Solicites : capiet cœnula * parva duos.
 Ille leget, bibe tu : nolis licet, ille sonabit :

Et cum, jam satis est dixeris: ille leget.

Leſor Judex. XLI.

Gratum est, quod Celeri noſtros legis, Auſte,
libellos.

Si tamen, & Celeré, quod legis, Auſte, juvat.

Ille meas gentes, & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in noſtro certior orbe fides.

Major me tanti reverentia turbat: & aures
Non auditoris, judicis eſſe puto.

Parva munera, & ambitioſa. XLII.

Omnia miſiſti mihi Saturnalibus, Umber,
Munera, contulerant quæ tibi quinque dies.

Biſſenos 1 triplices, & dentiſcalpia ſeptem:

His comes acreſcit ſpongia, mappa, calix:

Semodiuſque fabæ cum 2 vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena 3 ſapæ:

Parvaque cum canis venerunt 4 octana prunis,
Et libicæ * fici pondere teſta gravis,

Vix puto triginta nummorum tota fuiſſe

Munera, quæ grandes octo tulere Syri.

Quantò commodiùs nullò mihi ferre labore

Argenti potuit pondera quinque puer?

Villa ſterilis. XLIII.

Raucæ 5 cortis aves, & ova matrum,

Et flavas medio vapore 6 Chias,

Et foetum quærulæ rudem capellæ:

Nec jam frigoriſus pares olivas,

Et canum gelidis olus pruinis

De noſtro tibi rure miſſacredis?

O quàm, Regule, diligenter erras!

Nihil noſtri, niſi me, ferunt agelli.

Quicquid villicus Umber, aut colonus,

Aut 7 Tuſci tibi, 8 Tuſculive mittunt,

Aut ruſ marmore tertio notatum:

Id tota mihi naſcitur 9 Suburra.

Laudat currendi exercitationem. XLIV.

Attice, ſacundæ renoyas qui nomina gentis

Nec

1 id eſt:

pugilla-

res: tabli-

llas para

eſcrivir.

2 ceſtillo

de acey-

tanas de

la Marca

de Anco-

na.

3 Vino

cocido de

Cataloña

4 Higos.

* ficus.

5 Galli-

nas, Ana-

des, &c.

6 Higos.

7 la Toſ-

cana.

8 Fraſca-

ti.

9 Bario

de Roma,

Mercadal

Nec finis ingentem conticuisse domum :
 Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,
 Te secreta quies, te sophos omnis amat,
 At juvenes alios fracta colit aure magister :
 Et rapit immeritas sordidus unctor opes.
 Non pila, non 1 foliis, non te 2 pagnanica
 thermis

Præparat, aut 3 nudi stipitis ictus hebes.
 Vara nec injecto 4 ceromate brachia tendis.
 Non 5 harpasta vagus pulverulenta rapis.
 Sed curris niveas tantum præpe 6 Virginis undas
 Aut ubi 7 Sidonio taurus amore calet.
 Per varias artes, omnis quibus 8 area * servit,
 Ludere cum liceat, currere pigritia est.
A malo aliquid boni fieri potest. XLV.

Quo possit fieri modo, Severe,
 Ut Vir pessimus omnium Charinus
 Unam rem bene fecerit, requiris ?
 Dicam, sed citò, quid Nerone pejus ?
 Quid thermis melius Neronianis ?
 Non deest protinus ecce de malignis,
 Qui sic rancidulo loquatur ore :
 * Ut quid tu domini, Deique nostrî
 Præfers muneribus Neronianas ?
 Thermas præfero balneis * pudendis.
Somnia damnosa. XLVI.

Semper mane mihi de me * mera somnia nar-
 ras,

Quæ moveant animum, sollicitentque meum.
 Jam prior ad facem, sed & hæc vindemia venit:
 Exorat noctes dum mihi saga tuas.

Consumpsi fassasque molas, & thuris acervos :
 Decrevere greges dum cadit agna frequens.
 Non porcus, non cortis aves, non ova supersunt:
 Aut vigila; aut dormi, Nasidiane, tibi.
Architectus nobilis. XLVII.

Astra, Polumque pia * cepisti mente, Rabiri;

1 Pelota
 de viento
 2 Pelota
 de plu-
 ma, que
 usavã los
 rusticos
 en los pa-
 gos, ò
 Aldeas.
 3 Juego
 de palos.
 4 unto.
 5 Pelota
 mayor de
 paños, ò
 lana.
 6 rio asì
 llamado.
 7 de Eu-
 ropa, hija
 del Rey
 de Sidon
 8 el cãpo
 Marcio.
 * *servit.*
 * *Ecquid.*
 * *Chari-*
ni.
 * *percep-*
ist.

1 Parrhasiam mirâ qui strus arte domum.
 2 Phidiaco si digna Jovi dare templa paravit,
 Has petas à nostro Pifa 3 Tonante manus.

Bellus conviva. XLVIII.

Non cœnat sine apro noster, Tite, Cæcilianus ;
 Bellum convivam Cæcilianus habet.

Ad Jovem, pro Cæsare. XLIX.

4 Tarpejæ venerande rector aulæ,
 Quem salvo duce credimus Tonantem;
 Cum votis sibi quisque te fatiget,
 Et poscat dare, quæ Dei potestas:
 Nil pro me mihi Jupiter, petenti,
 Ne succenfueris, velut superbo.
 Te pro Cæsare debeo rogare :
 Pro me debeo Cæsarem rogare.

Laxata urbis via. L.

Abstulerat totam temerarius institor urbem,
 Inque suo nullum limine limen erat.

Juisti tenues, Germanice, crescere vicos :
 Et modo quæ fuerat semita facta via est.

Nulla catenatis pila est præcincta lagenis:

Nec prætor medio cogitur ire luto :
 Stringitur in * densa, nec cæca novacula *
 turbâ.

* deusas.
 * turbas.

Occupat aut totas nigra popina vias,
 Tonfor, caupo, coquus, lanius, sua limina
 servant.

Nunc Roma est : nuper magna taberna fuit.

Poeta ex Oratore. LI.

Perpetui nunquam moritura volumina Sili
 Qui legis, & Latia carmina digna togâ.

Pierios tantum vati placuisse recessus

Credis, & 5 Aonia 6 Bacchica festa comæ?
 Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,
 Implevit magni, quam Ciceronis opus.

Hunc miratur adhuc centum gravis hasta virorû;
 Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.

5 de los
 Poetas.
 6 de hie-
 dra, in-
 signia de
 Baco.

Post-

Postquàm bisseis ingentem fascibus annum
 Rexerat , asserto qui sacer urbe fuit,
 Emeritos Musis , & Phœbo tradidit annos :
 Proque suo celebrat nunc Heliconæ foro.
Eques ex Tonfore , Tonfor ex Equite. LII.

Qui tonfor fueras tota notissimus urbe,
 Et post * hæc dominæ munere, factus eques.
 Sicilianas urbes & Ætneaque regna petisti,
 Cinnamæ cum fugeres tristia jura fori.

* hoc.
 1 Sicilia.
 2 Mongi-
 belo.

Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos ;
 Quid facit infelix , & fugitiva quies ?
 Non rhetor, non grammaticus , ludive magister
 Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes:
 Vendere nec vocem Siculis, plausumque theatris;
 Quod sapere est, iterum, Cinnamæ, tonfor eris.
In litigatorem. LIII.

Lis te bis decimæ numerantem frigora brumæ
 Conterit una tribus , Gargiliane, foris.
 Ah miser, & demens ! viginti litigat annis
 Quisquam , cui vinci , Gargiliane, licet ?
Hæredipeta deceptus. LIV.

Hæredem Fabius Labienum ex asse reliquit,
 Plus * debere tamen se Labienus ait,
De suis versiculis. LV.

* me-
 ruisse.

Commendare meas , Instanti Rufe , Camœnas
 Parce precor socero : seria forsan amat.
 Quòd si festivos admittit, & ille libellos :
 Hæc ego, vel Curio , Fabricioque legam.
Mulier crudita , & proba. LVI.

Hæc est illa tibi promissa Theophila , Cani:
 Cujus Cecropiâ pectora voce madent.
 Hanc si jure petat magni senis * altus in hortis
 Nec minus esse suam Stoica turba velit.
 Vivet opus quodcumque per istas miseris aures
 Tam non fœmineum , nec populare sapit.
 Non tua Parthenis nimium se præferat illi,
 Quamvis Pierio sit bene nota choro.

* Atticus
 orator.

Carmina fingentem Sapho laudavit amoris,
Castior hæc, & non doctior illa fuit.

Libri Patronus, & vindex. LVII.

Gratus sic tibi, Paule, sit Detember:
Nec vani triplices, brevesque mappæ,
Nec thuris veniant leves selibræ:
Sed lances ferat, aut 1 scyphos avorum,
Aut grandis reus, aut potens amicus:
Seu quod te potius juvat, capitque,
Sic vincas Neviumque, Publiumque
2 Mandris, & vitreo latrone clausos:
Sic palma tibi de 3 trigone nudo
Unctæ det favor arbiter coronæ,
Nec laudet Polybi * magis sinistras:
Si quisquam mea dixerit malignus,
Atro carmina, quæ madent veneno,
Ut vocem mihi commodes patronam,
Et quantum poteris, sed usque clames:
Non scripsit meus ista Martialis.

Qui ubique est, nusquam est. LVIII.

Esquiliis domus est, domus est tibi colle Dianæ,
Et tua patritius culmina vicus habet:
Hinc * viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ:
Inde novum veterem prospicis inde Jovem.
Dic ubi conveniam: dic quâ te parte requiram?
Quis ubique habitat, Maxime, nusquam ha-
bitat.

In Scurram. LIX.

Quod te diripiunt potentiores
Per convivium, porticus, theatra:
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere,
Delectas, Philomuse, non amaris.

Munerum venditor. LX.

Exigis, ut nostros donem tibi, Lucca, libellos,
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

Pau-

1 vasos.

2 al juego de los ladroncillos: *mādris*, la tabla luforia. *vireo*, el calculo

de color de vidrio

3 Pelota. * *manus*.

* *viria*.

Pauper munificus. LXI.

ilagarti- Cum saxetani ponatur cauda 1 lacerti,
ja, ò un Et bene si cœnas 2 conchis inuncta tibi est :
Peccillo Sumen, aprum, leporem, bolletos, ostrea, mullos
que se Mittis : habes nec cor * Papile, nec genium:

Vinum consulare. LXII.

cria en Potavi modò consulare vinum.
2 especie Quæris quàm vetus, atque liberale ?
de havas. Ipso consule conditum : sed ipse
* Pam- Qui ponebat, erat, Severe, consuſ.

*phile.**Bonus liber.* LXIII.

Triginta toto mala sunt epigrammata libro.
Si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est.

Imago non delenda. LXIV.

* argutã. Dum mea Cæcilio formatur imago secundo,
* manũ. Spirat & * arguta picta tabella * manu :
* facerẽ. I liber ad Geticam 3 * Peucen 4 Istrumque *

3 Isla.

4 Danu-
bio.

tacentem
Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis charo, sed dulcia dona sodali.

Certior in nostro carmine, vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis debilis annis

* Apoli-
neum.

Vivet, * Appellæum cum morietur opus.

Librum scribere. LXV.

Quòd non infulsè scribis tetrastica quædam :
Disticha quòd bellè pauca, Sabelle, facis :
Laudo, nec admiror: facilè est, epigrammata
bellè

Scribere: sed librum scribere, difficile est.

In Sextum Avarum. LXVI.* hispa-
nia.* pustu-
lati, vel
pusulati,
vel pusi-
lati, acri-
solado.

Ad natalitias dapes vocabar,
Essem cum tibi, Sexte, non amicus :
Quid factum est, rogo, quid repentè factum ?
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quòd sum præteritus vetus sodalis ?
Sed causam scio nulla venit à me
* Argenti tibi libra * postulatis;

Nec

Nec levis toga , nec rudes lacernæ
 Non est sportula , quæ , negotiatur
 Poscis munera , Sextæ , non amicos.
 Jam dices mihi : * vapulet vocator.

Puer eruditus. LXVII.

Si meus aurita gaudet 1 † lagopode Flaccus :
 Si fruitur tristi Cannius Æthiope :
 Publius exiguæ si flagrat amore catellæ :
 Si Cronius similem 2 cercopithecon amat :
 Delectat Marium si perniciosus 3 ichneumon :
 Pica salutatrix si tibi, Laese, placet :
 Si gelidum collo nectit Flacilla draconem :
 Lucinæ tumulum si Thelesina dedit:
 † Blanda cupidinei cur non amet ora Labycæ,
 Qui videt hæc dominis monstra placere *
 suis ?

Sibi de suis libris gratulatur. LXVIII.

Fertur habere meos si vera est fama, libellos
 Inter delicias pulchra Vienna suas.
 Me legit omnis ibi senior, juvenisque puerque
 Et coram tetrico casta puella viro.
 Hoc ego maluerim, quam si mea carmina can-
 tent,
 Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt :
 Quam meus Hispano si me Tagus impleat auro:
 Pascat, & Hybla meas pascat 4 Hymettos
 apes.

Non nihil ergo sumus, nec blandæ * murmure
 linguæ

Decipimur: credam jam puto, Zausæ, tibi.

Corona, è rosis. LXIX.

I felix Rosa mollibusque fertis
 Nostri cinge comas Appollinaris:
 Quas tu nectere candidas, sed olim,
 Sic te Pierides ament, memento.

* *vab*
puder, vo-
cerur.

1 *cierta*
Ave con
pies de
Liebre.

† *Glauc-*
copide.

lichtiza,

2 *Monz*
con cola

3 *Raton*
de las In-
dias.

† *Cädida*
Appolli-
nei.

* *sua.*

4 *monte*
de la Gre-
cia.

* *muner-*
re.

Liber inæqualis. LXX.

Jactat inæqualem Matho me fecisse libellum :

Si verum est, laudat carmina nostra Matho.

Æquales scribit libros Calvinus, & UMBER,

Æqualis liber est, Cretice, qui malus est.

Promissor. LXXI.

Si quid opus fuerit, scis me non esse rogandum:

Bis nobis dicis, Baccara, terque die.

Appellat rigidâ tristis me voce Secundus:

† *U* Audis ; † sed nescis, Baccara, quid sit opus.† *cur à* Pensio, † te coram petitur clareque, palamque*me.*

Audis ; † sed nescis, Baccara, quid sit opus.

† *U*

Esse queror gelidasque mihi, tritasque lacernas,

Audis ; sed nescis, Baccara, quid sit opus.

Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus:

Dicere ne possis, Baccara, quid sit opus.

Amicus absens. LXXII.

Narnia, sulfureo, quam gurgite candidus amnis

Circuit, Ancipiti vix adeunda jugo:

Quid tam sæpe meum nobis abducere Quintum

Te juvat, & lentâ detinuisse morâ ?

Quid Nomentani causam mihi perdis agelli,

† Propter vicinum, qui pretiosus erat ?

† *pro tur*
ps vitio.

Sed jam parce mihi nec abutere, Narnia,

Quinto :

Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

Anima fœtens. LXXIII.† *quod.* Unguentum fuerat † cum onyx modò parva ge-
rebat :

Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

Nimis officiosus. LXXIV.

Bruma est, & riget horridus December :

Audes tu tamen osculo nivali

Omni

Omnes obuius hinc , & hinc tenere:
 Et totam , Line , basiare Romam.
 Quid possis graviusque , sæuiusque,
 Percusus facere , atque verberatus ?
 Cujus livida naribus caninis
 Dependet glacies , righetque barba,
 Qualem † forficibus metit supinis
 Tonfor Cyniphio Cilix marito.
 Quare , si tibi sensus est, pudorque,
 Hibernas , Line basiationes
 In mensẽm , rogo, differas Aprilem.

† forficibus.
 bus.

Epitaphium Urbici pueri LXXV.

Conditus hic ego sum Bassi dolor Urbicus in-
 fans :

Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
 Sex mihi de prima deerant i trieteride menses, x Tres
 Ruperunt tetricæ cum mala pensa Deæ. años.
 Quid species , quid lingua mihi , quid profuit
 ætas ?

Da lachrymas tumulo , qui legis ista , meo ;
 Sic ad Lethæas, nisi Nestore senior, undas
 Non eat , optabis quem superesse tibi.

Amico mittit librum. LXXVI.

Nosti si bene Cæsum , libelle,
 Montane decus Umbriæ Sabinum,
 Auli municipem mei Pudentis :
 Illi tu dabis hæc vel occupato,
 Insistent mille licet , premantque curæ,
 Nostris carminibus tamen vacabis.
 Nam me diligit ille, proximumque
 Turni nobilibus leget libellis.
 O quantum mihi nominis paratur,
 O quæ gloria, quàm frequens amator.
 Te convivia , te focum sonabit,
 Edes, compita, porticus, tabernæ.

148 M. VAL. MARTIAL:

Uni mitteris, omnibus legêris.

In emacem. LXXVII.

Omnia, Castor, emis: sic fiet, ut omnia vendas.

Pro versibus nummos petit. LXXVIII.

Sic placidum videas semper, Crispine, Tonantem

Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet:

Carmina Parthasiâ si nostra legentur in aulâ,
(Namque solent sacra Cæsaris aure frui:)

Dicere de nobis, ut lector candidus, † audet:

Temporibus præstat non nihil * iste tuis.

Nec Marso nimium minor est, doctoque Catullo.

Hoc satis est ipsi, cætera mando Deo,

† *audes.*
* *ille.*

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATA,

LIBER VIII.

IMPERATORI DOMITIANO,

Cæsari Augusto, Germanico,

Dacico, Valerius Mar-
tialis salutem.

OMNES quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti tibi supplicant, & puto, propter hoc legentur. Hic tamen, qui operis nostri Octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat: quam quidem subinde aliqua jocosum mixturam variare tentavimus: ne cœlesti verecundia tua laudes suas, quæ facilius te * fatigare possunt, quam nos * satiare, omnes versus in-

* *satiare.*

* *fatigare.*

* *sum-*
ma.
* *mimi-*
cam.

gerent. Quamvis autem epigrammata severis-
simis quoque, & * supremæ fortunæ viris ita
scripta sint, ut * nimiam verborum licentiam af-
fectasse videantur : ego tamen illis non permisi,
tàm liberè loqui, quàm solent : cùm pars libri,
& major, & melior ad majestatem sacri nominis
tui allegata sit. Meminerit, non, nisi religionis
purificatione lustratus, accedere ad templa de-
bere, quod ut custoditurum me lecturi sciant, in
ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo
placuit epigrammate.

Liber verecundus. I.

Laurigeros Domini liber intrature penates,
Disce verecundo sanctius ore loqui.
Pulsa recede Venus : non est tuus iste libellus
Tu mihi, tu Pallas Casariana, veni.

Pro Imperatore votum. II.

† *pates-*
que.
† *istro.*
† Danu-
bio.
2de Nes-
tôr.
† *pater*
tuam.

Fastorum genitor, † parentisque Janus,
Victorem modò cùm videret † † Istri,
Tot vultus sibi non satis putavit,
Optavitque oculos habere plures,
Et lingua pariter locutus omni
Terrarum domino, deoque rerum
Promisit 2 Pyliam quater senectam :
Addas, Jane † tuam pater, rogamus.

Epigrammata sua modestè prædicat. III.

Quinque satis fuerant, vel sex, septemque
libelli,

Et nimium : quid adhuc ludere, musa, juvat ?
Sit pudor, & finis. Jam plus nihil addere nobis
Fama potest : teritur noster ubique liber.
Et cum rapta situ Messalæ saxa jacebunt
Altaque cum Licini marmora pulvis erunt :
Me tamen ora legent : & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.
Finicam : cum sic respondit nona sororum.

Cui

Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
 Tunc potes dulces, ingrante, relinquere nugas?
 Dic mihi, quid melius desidiosus ages?
 An juvat ad tragicos foccum transferre cothurnos?

Aspera vel paribus bella tonare modis?
 † Per legat ut tumidus rauca te voce magister. † *prælegat.*
 Oderit, & grandis Virgo, bonusque puer?
 Scribant ista graves † nimium, nimiumque se- † *potius.*
 veri,

Quos media miseros nocte lucerna videt.
 At tu Romano lepidos sale tinge libellos:
 Agnoscat mores vita, legatque suos.
 Angustâ cantare licet videaris avenâ,
 Dum tua multorum vincat avena tubas.
Adventus Domitiani Urbem. IV.

Quantus io Latias mundi conventus, ad aras
 Suscipit, & solvit pro duce vota suo.
 * Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia * *Non sunt.*
 tantum
 Sed faciunt ipsi nunc puto, sacra Dei.
In Prodigum. V.

Dum donas, Macer, annulos amicis:
 Desisti Macer, annulos habere.

Antiqua pocula vinum recens. VI.
 Archetypis vetuli nihil est * odiosius Eucti.
 Ficta i Saguntino cymbia mala luto:
 Argenti fumosa sui cum stemmata narrat
 Garrulus, & verbis mucida vina facit. * *studiosus illo.*
 i *Morbiedro.*

Laomedontæ fuerunt hæc pocula mensæ:
 Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyrâ.
 Hoc cratere ferox commisit prælia * Rhetus. * *Rhæcus*

Cum Lapythis; pugnâ debile cernis opus.
 Hi duo longævo censentur Nestore fundi:
 Pollice de Pylio trita * columna nitet. * *colūba.*

Hic scyphus est, in quo misceri iussit amicis
 Largius Eacides, & bibit * ipse merum. * *usque.*
 Hæc

Hæc propinavit Bitiæ pulcherrima Dido
 In patera, Prygio cùm data cœna viro est.
 Miratus fueris cum prisca toreumata multum:

* cala-
 this.

In Priami * cyathis Astyanacta bibes.

Causidicus elinguis. VII.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè:
 Horis, Cinna decem dicere verba novem?

* si
 1 relox
 de aqua
 de una
 hora.

* Sed modò 1 clepsydras ingenti voce petisti
 Quatuor:ò quantum, Cinna, tacere potes.

Ad Janum de adventu Domitiani. VIII.

2 Principium des,
 Jane, licet velocibus annis,
 Et * revoces vultu sæcula longa tuo:

Principium des, Jane, licet velocibus annis,

Et * revoces vultu sæcula longa tuo:

* veno-
 ves.

Te primum pia thura rogent, te * voce saluent:
 Purpura te felix, te colat omnis honos.

* vota.

Tu tamen hoc mavis, latæ quod contigit urbi,
 Mense tuo reducem, Jane, videre Deum.

Ad Creditorem. IX.

Solvere dodrantem nuper tibi, Quinte volebat
 Lippus Hylas; luscus vult dare dimidium.

Accipe quàm primùm: brevis est occasio lucris;
 Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

Emptor Felix. X.

Emit lacernas, millibus decem Basus.

* selvet.

Tyrias coloris optimi: lucrifecit.

Adeo bene emit inquis? imò non * solvit.

Princeps Populo eharus. XI.

2 Rhin.
 3 la Tar-
 taria.
 4 Danu-
 bio.

Pervenisse tuam jam te scit 2 Rhenus in urbem
 Nam populi voces audit, & ille tui

3 Sarmaticas etiam gentes, 4 Istrumque Ge-
 talque

Lætitie clamor terruit ipsæ novæ.

Dum te longa sacro venerantur gaudia circo,

Nemo quater missos currere sensit equos.

Nullum Roma ducem, nec te sic Cæsa: amavit:

Te quoque jam non plus, ut velit ipsa potest.

Uxor locuplex. XII.

Uxorem quare locupletem ducere nolim,

Quæ

Quæritis ? uxori nubere nolo meæ.

Inferior matrona suo sit, Priscæ marito:
Non aliter fiunt fœmina, virque pares.

Morio sapiens. XIII.

Morio dictus erat: viginti millibus emi.
Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.
Arbor homine charior. XIV.

Pallida ne Cilicum timeant pomaria brumam;
Mordeat & tenerum fortior aura nemus:

Hibernis objecta Notis specularia pueros
Admittunt soles, & sine fœce diem.

At mihi cella datur, non tota clausa fenestrâ,
In qua nec Boreas ipse manere velit.

Sic habitare jubes veterem crudelis, amicum ?
Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

Populus Principi charus. XV.

Dum nova i Pannonici * narrator gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara Jovem:

Dat populus, dat gratus eques, dat thura se-
natus,

Et ditant * Latias tertia dona tribus;

Hos quoque secretos memorabit Roma trium-
phos,

Nec minor ista tuæ laurea pacis erit.

Quid tibi de sancta credis pietate tuorum ?

Principis est virtus maxima, nosse suos.

Causidicus è Pistore. XVI.

Pistor qui fueras diu, Cipere,

Nunc causas agis, & † ducenta quæris: -

Sed consumis, & usque mutuaris.

A Pistore, Cipere, non recedis,

Et panem facis, & facis farinam.

Malæ causa Patronus. XVII.

Egi Sexte, tuam, pactus duo millia, causam.

Misisti nummos * quot mihi ? mille, quid est?

Narrasti nihil, inquis, & à te * prodita causa est:

Tan-

i De la
Hungria,
y Escla-
vonia.

* nume-
ratur.

* Latias.

† ducentæ

* quò d
mibi mil-
le.

* perdita

Tanto plus debes, Sexte: quod erubui.

Rara amicitia. XVIII.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,

Ut mecum possis, vel prior ipse legi.

Sed tibi tantus inest veteris respectus amici:

Charior ut mea sit, quàm tua fama tibi.

Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci:

posset. Pindaricos * posset cum superare modos:

Et Vario cessit Romani laude cothurni,

Cum posset tragico fortius ore loqui.

Aurum, & opes, & rura frequens donabit
amicus.

Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

Paupertas simulata. XIX.

Pauper videri Cinna vult: & est pauper.

*Versus extemporales. XX.**ducentos* Cùm facias versus nulla non luce * ducentos,

Vare, nihil recitas: non sapis, atque sapis.

*Cæsaris in urbe adventus. XXI.**Lucero.* 1 Phosphore, redde diem: quid gaudia nostra
moraris

Cæsare venturo, Phosphore, redde diem.

2 Estrella del
Carro. Roma rogat placidi nunquid te pigra 2 Bootæ
Plaustra vehunt, lento quod nimis igne venis?

Ledæo poreras * abducere 3 Cyllaron astro.

*addu-
vere.* Ipse suo cedit * nunc tibi Castor equo.*tunc.* Quid cupidum Titana tenes? jam 4 Xanthus,
& Æthon.3 Cavallo
de Castor. Frena volunt: vigilat Memnonis alma parens.

Tarda tamen nitidæ, non cedunt sidera luci,

Et cupit Ausonium Luna videre ducem.

4 Cava-
llos del Jam Cæsar vel nocte veni, * sint astra licebit.

Sol. Non deerit populo, te veniente dies.

** stent.**Cœna mendax. XXII.*Invitas ad aprum: ponis mihi, Gallice por-
cum.

3 Hy-

1 Hybrida sum: si das, Gallice, verba mihi.

Coquus vapulans XXIII.

Esse tibi videor sævus, nimiùmque gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum?
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur:

Ex quavis causa vapulet ergo cocus.

Vis precum. XXIV.

Si quid fortè petam timido gracilique libello,
Improba non fuerit si mea charta: dato,

Et si non dederis, Cæsar, permitte rogari:

Offendant numquam thura, precesque Jovè:

Qui fingit sacros auro, vel marmore vultus,

Non facit ille Deos: qui rogat ille facit.

Parùm urbanus. XXV.

Vidisti semel, Oppiane, tantùm

Ægrum me malè: sæpe te videbo.

Bacco anteponit Domitianum. XXVI.

Non tot in 2 Eois timuit 3 Gangeticus aruis

Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:

Quot tua Roma novas vidit, Germanice, tigres

Delicias potuit nec numerare suas.

Vicit 4 Erythræos tua, Cæsar arena triumphos,

Et victoris opes, divitiâsque Dei.

Nam cùm captivos ageret sub curribus Indos

Contentus gemina tigride Baccus erat.

Dona Letbifera. XXVII.

Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, senique

Si sapias, & sentis, hic tibi ait, morere.

De Partheniana toga. XXVIII.

Dic toga, facundi gratum mihi munus amici,

Esse velis cujus fama decusque gregis?

Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanthi,

Quâ saturat Calabris culta Galeus aquis?

An 5 Tartesiacus stabuli nutritor Iberi

6 Batis in Hesperia te quoque lavit aqua?

An tua multifidum numeravit lana Timavum

Quem * prius astrifero Cyllarus ore bibit? * prius.

Te

1 necio
propriè :
hijo de
padres de
diferente
nacion.

2 Del
Oriente.
3 junto
al Rio
Ganges.
4 Del
mar Ber-
mejo.

5 Tarifa.
6 Anda-
lucia.

- y Ciudad de Laco-
 nia. Te nec 1 Amiclæo decuit vivere veneno:
 Nec 2 Miletus erat vellere digna tuo.
 2 Mela- Lilia tu vincis, nec adhuc dilapsa ligustra,
 fio, Ciuda- Et Tyburtino monte quod albet ebur.
 dad de Spartanus tibi cedit olor, Paphiæque columbæ:
 Jonia. Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
 Sed licet hæc primis nivibus sint æmula dona,
 Non sunt Parthenio candidiora suo.
 Non ego prætulero * Babylonica picta † su-
 perbè
 * Baby- Texta, 3 Semiramia quæ variantur acu.
 lonis. † superbi Non 4 Athamanteo potius me mirer in auro:
 3 Semira- Æolium dones si mihi, Phrixæ, * decus.
 mis, Rey- O quantos risus pariter spectata movebit.
 na deBa- † Trita Palatina * vestra lacerna togâ.
 bilonia. De distichis. XXIX.
 4 Atamã- Disticha qui scribit (puto) vult brevitate pla-
 te, hijo cere
 de Phri- Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est?
 xo, y pa- De spectaculo Scævole. XXX.
 dre de Qui nunc Cæsareæ lusus spectantur arenæ
 Eolo. Temporibus Bruti gloria summa fuit.
 * pecus. Aspicias, ut teneat flammam, pœnâque fruatur
 † cum. Fortis, & attonito regnet in igne manus!
 * nostra. Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ
 Funus amat: totis pascitur illa sacris.
 Quod nisi rapta foret nolenti pœna parabat
 Seviore in * laxis ire sinistra focos.
 * lassos. Scire piget post tale decus, quid fecerit antè,
 Quam vidi satis est hanc mihi nosse manum.
 Jus quatuor liberorum. XXXI.
 Nescio quid de te non bellè, Dento fateris:
 Coniuge qui ductâ jura paterna petis.
 Sed jam supplicibus dominum lassare libellis
 Desine: & in patriam serus ab urbe redi.
 Nam dum tu longe deserta uxore, domoque
 Tres quæris natos, quatuor invenies.

De columba Aretula. XXXII.

Aera per tacitum, delapsa sedentis in ipsos
Fluxit Aretullæ blanda columba sinus.

Luserat hoc casus: nisi inobservata maneret:
Permissaque sibi nollet abire fugâ.

Si meliora piæ fas est sperare sorori,
Et dominum mundi flectere vota valent:

Hæc à 1 Sardois tibi forsitan exulis oris,
Fratre reversuro, nuncia venit avis.

Nihil, quam, parum dare præstat. XXXIII.

De prætoritia folium mihi, Paule, corona

Mittis: & hoc 2 phialæ nomen habere jubes.

Hæc fuerat nuper nebula tibi 3 pæγμα perunctû,
4 Pallida quam rubri diluit unda croci.

An magis astuti derasa est ungue ministri,
Bractea de fulcro, * quod reor esse, tuo.

Illa potest culicem longe sentire volantem,
Et minimi penna papilionis agi.

Exiguæ volitat suspensa vapore lacernæ:
Et leviter fuso rumpitur icta mero.

Hoc linitur sputo Jani 5 caryota Kalendis.

Quam fert cum * parvo sordidus asse cliens.

Lenta minus gracili crescunt 6 colocasia filo:

Plena magis nimio lilia sole cadunt.

Nec vaga tam tenui * discursat aranea tela:

Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.

Crassior in facie vetulæ stat creta Fabulæ.

Crassior offensæ bulla tumescit aquæ.

Fortior intortos servat vesica capillos:

Et mutat Latias 7 spuma Batava comas.

Hæc cute Ledæo vestitur pullus in ovo.

Talia lunata 8 splenia fronte sedent.

Quid tibi cum phiala, 9 linguam cum mittere
posses:

Mittere cum posses vel 10 cochleare mihi?

Magna nimis loquimur: 11 cochleam cum
mittere posses

1 de Sara
deña.

2 vaso de
oro.

3 maqui-
na de
Amphi-
teatro.

4 agua de
olor, con
que se
rociavan.

* quam.

5 datil.

* parco.

6 avas de
Egypto.

* discur-
rit.

7 unguê-
to de
Olanda.

8 mos-
quetas.

9 vaso pe-
queño.

10 Otro
vaso.

11 cara-
col.

De-

1 primē-
ros exem-
plares.

Denique cum posses mittere, Paule, nihil.

Vasa 1 archetypa. XXXIV.

Archetypum Myos argentum te dicis habere,

Quod sine te factum est, hoc magis ar-
chetypum est.

Ad pessimos confuges. XXXV.

Cum sitis similes, paresque vita:

Uxor pessima, pessimus maritus,

Miror non bene convenire vobis.

Domus Domino minor. XXXVI.

Regia pyramidum, Cæsar miracula ride.

Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.

2 del Pa-
lacio Pa-
latino, q̄
edificò
Evandro,
Rey de
Arcadia.
3 De E-
gypto.

Pars quota 2 Parrhasiæ labor est 3 Mareoticus
aulæ:

Clarius in toto nihil videt orbe dies.

Septenos pariter credas assurgere montes:

Thessalicum brevior Pelion Ossa tulit.

Ætæra sic intrat, nitidis ut conditus astris

Inferiore tonet nube serenus apex:

Et prius arcano satiatur lumine Phæbi,

Nascentis Circe quam videt ora patris.

Hæc, Auguste, tamen quæ vertice sidera pulsat,

Par domus est cælo, sed minor est domino.

Malè liberalis. XXXVII.

Quòd Cajetano reddis, Policarme tabellas:

Millia * te centum non tribuisse putas?

2 *tercen-
sam non.*

Debuit hæc, inquis: tibi habe, Policarme ta-
bellas:

Et Cajetano millia crede * duo.

Vera liberalitas. XXXVIII.

Qui perstat pietate pertinaci

Sensuro bona liberalitatis,

Captet forsitan, aut vicem reposcat.

At si quis dare nomini relicto

Post manes, tumulumque perseveret,

Quærit quid, nisi parcius dolere?

Refert, sis bonus, an velis videri.

Præstat hoc, Melior, sciente fama,
 Qui solemnibus anxius sepulti
 Nomen non finis interire Blæsi:
 Et de munifica profusus arca
 Ad natalitium diem colendum
 Scribarum memori piæque turbæ
 Quod donas, facis ipse Blæsiæ.
 Hoc longum, tibi vita dum manebit,
 Hoc & post cineres erit tributum.

Domitiani domus, & epule XXXIX.

Qui Palatinæ caperet convivia mensæ,
 Ambrosiasque dapes, non erat ante locus.

Hic aurire decet sacrum, Germanice, nectat,
 † Atque perurbanis pocula mixta * jocis.
 Esse velis (oro) serus conviva Tonantis
 At tu si properas, Jupiter, ipse veni.

† *Et Ga-*
nymedæo
 * *manis.*

Cur sit tristis. XL.

Tristis Athenagoras non misit munera nobis,
 Quæ medio brumæ mittere mense solet.
 An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
 Me certè tristem fecit Athenagoras.

Mathoni balneas offert. XLI.

Si te sportula major, ad beatos
 Non corruperit, ut solet: licebit
 De nostro, Matho, centies laveris.

In Fabium, & Chrestillam. XLII.

Effert uxores Fabius, Chrestilla maritos,
 Funere amove toris quassat uterque facem.
 Victores committit Hymen: quos iste manebit
 Exitus, una duos ut i libitina ferat.

Vivendum. XLIII.

Titulle, moneo, vive semper: hoc serum est:
 Sub pedagogo cæperis licet, serum est.
 At tu miser, Titulle, nec senex vivis;

† *Diosa*
de las
funera-
rias.

Sed omne limen conteris saluator,
 Et manè sudas urbis osculis udus,
 Foroque triplici sparsus ante equos omnes,

Adem-

Ædemque Martis, & Colosson Augusti
 Curris per omnes tertiasque quintasque,
 Rape, congere, aufer, posside: relinquent
 dum est.

* pullu-
 lat.

Superba densis arca * palleat nummis,
 Centum explicentur paginæ Kalendarum:
 Jurabit hæres, te nihil reliquisse.
 Supràque pluteum te jacente, vel saxum,
 Fartus papyro, dum tibi totus crescit,
 Flentes superbus increpabit enuchos
 Tuoque sumptu filius (velis, nolis)
 Cœnam cum amicis nocte protrahet primâ.

Pro Amicorum felici reditu. XLIV.

† de Si-
 silia.

Priscus ab Ætnæis mihi, Flacce Terentius oris
 Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
 Defluat, & lento splendescat turbida limo
 Amphora centeno consule facta minor.
 Continget nox quando meis tam candida mensis?
 Tam justo dabitur quando calere mero?
 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythæreia Cy-
 pros:

Lætitiæ fiet tam bona causa meæ.

Homo multiceps. XLV.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rafa est;
 Pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

In furem. XLVI.

† cierto Nescit cui dederit Tyriam Crispinus a abollam
 capote. Dum multa cultus, induiturque togam.

Quisquis habes, humeris sua munera redde,
 precamur:

Non hoc Crispinus te, sed abolla rogat.

Non quicumque capit saturatas murice vestes?
 Nec nisi delitiis, convenit iste color.

Si te præda juvat, sædique infania lucri:

Quo possis melius fallere, summe togam.

Epulam dato populo. XLVII.

Quanta Gigantæi memoratur mensa triumphî,
 Quantaque nox superis omnibus illa fuit,
 Qua bonus accubuit genitor cum plebe Deorû,
 Et licuit Faunis pascere vina Jovem:
 Tanta tuas celebrant, Cæsar, convivia laurus,
 Exilarant ipsos gaudia nostra Deos.
 Vescitur omnis eques tecum, populisque pa-
 tresque,

Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
 Grandia pollicitus, quanto majora dedisti!
 Promissa est nobis sportula, † recta data est.
De phiala Rufi. XLVIII.

Quis labor in phialâ, docti Myos? ane My-
 ronis:

Mentoris hæc manus est? an, Policlete, tua?
 Livescit nulla caligine fusca, nec odit

Exploratores nubila massa focos.
 Vera minus flavo radiant electra metallo,

Et * nimium felix pustula vincit ebur.
 Materix non cedit opus: sic alligat orbem,

Plurima cum tota lampade lana nitet.
 Stat caper, Æolio Thebaani vellere Phryxi

Cultus: ab hoc mallet vesta fuisse soror.

Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit: & tu
 Ipse tua pasci vite Liæe, velis.

Terga premit pecoris geminis puer aureus alis
 Palladius tenero i lotos ab ore sonat.

Sic 2 Metymnæo gavisus Arione Delphin

Languida non tacitum per freta vexit onus.

Egregiam repleant munus 3 Setina: videtur

Ipse puer nobis, ipse sitire caper.

Det numerum cyathis Instanti littera Rufi:

Auctor enim tanti muneris ille mihi.

Princeps, & populus. XLIX.

Magna licet toties tribuas, majora daturus

Dona, ducum victor, victor & ipse tui:

† *recta
 cœna erat
 qua clien-
 tes à di-
 vitibus ac-
 cipiebã-
 tur opi-
 pare vice
 sportulæ.*

* *viveum
 i flauta,
 fabricada
 de este
 Arbol, de
 dicada à
 Pallas.*

2 *Me-
 thimna,
 Ciudad
 de Les-
 bos.*

3 *Vino
 de Sez-
 za.*

Diligeris populo, non propter præmia, Cæsar.
Propter te populus premia, Cæsar amat.

Leo à Domitiano casus. L.

r De Auditur quantum t Masyla per avia murmur,
Africa. Innumero quoties silva Leone furit:
Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor
Cùm revocat tauros, & sine mente pecus:
Tantus in Ausonia fremuit modò terror arena:
Quis non esse gregem crederet? unus erat:
Sed cujus tremarent ipsi quoque jura leones,
Cui diadema † daret, marmore pictat No-
mas.

† darent
marmora
picta co-
mas.

O quantum per colla decus, quem spargit ho-
norem,

Region Aurea lunatæ cùm stetit * unda jobæ!
del Afri- Grandia quàm decuit latum venabula pectus
ca. Quantaque de magnâ gaudia morte tulit!
* umbra. Unde tuis, Lybie, tam felix gloria silvis?
* jugo? A Cybeles nunquid venerat ille * jugis?
An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro
Hanc tibi vel frater, vel pater ipse feram?

Cur poetæ vari. LI.

Temporibus nostris aras cùm cedat avorum,
Creverit & major cum duce Roma suo:
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tantâ bella sonare tubâ.
Sint Meccænates: non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.

Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves.
Risit Thuscus eques paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fuga.

† sed.

Accipe divitias, † & vatum maximus esto:
Et pulchram, dixit dilige Caliopen.
Excidit attonito pinguis Galathea poetæ,
Thestylis & rubras messibus usta genas.
Protinus Italiam concepit, & Arma, virumque
Qui

Qui modò vix culicem fleverat ore rudi.
 Quid Varos, Marfosque loquat * ditataque
 vatum

* *distataque.*

Nomina, magnus erit quos numerare labor.
 Ergo ero Virgilius si munera Mæcœnatis
 Des mihi? Virgilius non ero, Marfus ero.
Se ipsum sepeliens. LII.

Tres habuit dentes, pariter quos expuit omnes
 Ad tumulum Picens dum sedet ipse saum.
 Collegitque sinu fragmenta novissima † fracti
 Oris, & aggesta contumulavit humo.
 Ossa licet quondam defuncti non legat hæres,
 Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

† *laxi.*

Artemidori lacerna. LIII.

Cùm tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ:
 Possum te i Sagarum jure vocare * meum.
In Luscum furem. LIV.

i los que
 corriã las
 cortinas
 en el
 teatro.
 * *meo.*

Aspicias hunc uno contentum lumine, cujus
 Lippa sub attrita fronte lacuna patet:
 Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
 Non fuit Autolyçi tam piceata manus.
 Hunc tu convivam cautus * vitare memento:
 Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
 Pocula solliciti perdant, ligulasque ministri:
 Et latet in tepido plurima mappa sinu.
 Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit:
 Et rectus 2 lædis saepe duabus abit.
 Nec dormitantem veram fraudare lucernâ
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit puerum tunc arte dolosâ
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

* *servare.*

2 *cierto
 vestido.*

In proceram mulierem. LV.

Summa Palatini poteras æquare colossi,
 Si fieres brevior, Claudia, sesquipede.

In invidium. LVI.

Livet Carinus, rumpitur, furit, plorat:
 Et quærit altos, unde pendeat, ramos:
 Non jam quod orbe cantor, & legor toto:
 Nec umbilicis quod decorus, & cedro,
 Spargor per omnes, Roma quas tenet, gentes,
 Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
 Vehimurque mulis non, ut ante, conductis.
 Quid imprecabor, ò Severe, liventi?
 Hoc opto, mulas habeat, & suburbanum.

Poeta copiosus. LVII.

Scribit in aversâ Picens epigrammata chartâ:
 Et dolet, averso quod facit illa Deo.

Sapius nascens. LVIII.

Ut poscas Clyte, munus, exigasque,
 Uno nasceris octies in anno:
 Et solas, puto, tresve, quatorve
 Non natalitias habes Kalendas.
 Sit vultus tibi levior licebit
 Tritis littoris aridi lapillis:
 Sit moro coma nigrior caduco:
 Vincas mollitie tremente plumas,
 Aut massam modo lacti, alligati:
 Tu nobis, Clyte, jam senex videris.
 Tam multos quis enim fuisse credat
 Natales Priamive, Nestorisve?
 Sit tandem pudor, & modus rapinis.
 Quod si ludis adhuc, semelque nasci
 Uno jam tibi non sat est in anno:
 Natum te Clyte, nec semel, putabo.

Arcus triumphalis. LIX.

Hæc, ubi Fortunæ reducis fulgentia latè
 Tempa nitent, felix area nuper erat:
 Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
 Purpureum fundens Cæsar ab ore jubar:
 Hic lauro redimita comas, & candida * vultu
 Roma salutavit voce, manque ducem.

* *culta.*

Gran-

Grande loci meritum testantur & altera dona :

Stat facer * edomitibus gentibus arcus * ovans: * *et do-*
 Hic gemini currus numerant elephanta * fre- *mitis.*
 quenter : * *ovant.*

Sufficit immensis aureus ipse jugis. * *frequen-*
 Hæc est digna tuis, Germanice, porta triumphis *tem.*
 Hos aditus urbem Martis habere decet.

De Siliij filio. LX.

Augusto pia thura, victimasque
 Pro nostro date Silio, Camœnæ,
 Bissenos jubet en ridere fasces
 Nato consule, nobilique virga
 Vatis * Castaliam domum sonare.
 Rerum prima salus, & una, Cæsar.
 Gaudenti superest adhuc, quod optet
 Felix, purpura, tertiusque consul ?
 Pompejo dederit licet Senatus,
 Et Cæsar genero sacros honores,
 Quorum pacificus ter ampliavit
 Janus nomina : Silius frequentes,
 Mavult sic numerare consulatus.

* *Castalia-*
li.

Conviva diligens. LXI.

Horas quinque puer nondum tibi nunciat: & tū
 Jam conviva mihi, Cæciliane, venis:

i Cum modo distulerint raucæ vadimonia * i quando
 chartæ, los Cau-

Et Floralicias lasset arena feras. fidicos

Curre, age, & illotos revoca, calliste, ministros, cansados

Sternantur lecti, Cæciliane, sede: cerraron

Caldam poscis aquam : * sed nondum frigida la sala, &
 venit : dilataron

Alget adhuc nudo clausa culina foco: los nego-

Manè veni potius, nam cur te quincta moretur? cios para

Aut cur non sero, Cæciliane, venis ? otro dia.

Uva hiberna. LXII. * *quarta.*

Qui corcyræi vidit pomaria regis * *nondū,*

Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus. *mibi.*

In-

Invida purpureos urat ne bruma racemos
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat:
 Condita perspicuâ vivit vindemia gemmâ:
 Et tegitur felix, nec tamen uba latet.
 Egregium locet sic per bombycina corpus:
 Calculus in nitida sic numeratur aqua.
 Quid non ingenio voluit natura licere?
 Autumnum sterilis ferre jubetur hiems.
Laudator veterum. LXIII.

Miraris veteres, Vacerra solos:
 Nec laudas, nisi mortuos poetas.
 Ignoscas petimus, Vacerra: tanti
 Non est ut placeam tibi, perire.
Laus Nervæ Imperatoris. LXIV.

Quanta quies placidi, tanta est facundia Nervæ,
 Sed cohibet vires, ingeniumque pudor.
 Cùm siccare sacram largo Permessida posset
 Ore, verecundam maluit esse sitim:
 Pieriam tenui frontem redimere corona
 Contentus, famæ nec dare vela suæ.
 Sed tamen hunc nostris scit temporis esse Ti-
 bullum,

* nostri
 docti.

Carmina qui * docti nota Nervæ habet.
 Stare debent munera aut crescere. LXV.

Quatuor argenti libras mihi tempore brumæ
 Misisti ante annos, Postumiane, decem:
 Speranti plures (nam stare, aut crescere debent
 Munera) venerunt plusvè minusvè duæ.

* Septi-
 tiana
 quid est?

Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt,
 Libra fuit quinto * Septiniana quidem.
 Bassalem ad scutulam sexto pervenimus anno:
 Post hunc in cotula rafa selibra data est.

* acule-
 vius vix.

Octavus ligulam misit sextante minorem.
 Nonus * aculeolos in cochleare tulit.
 Quod mittat nobis decimus jam non habet
 annus,

Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

Ad

Ad Librum suum. LXVI.

Nondum murice cultus, asperoque
 Morsus pumice aridi politus,
 * Artanum properas sequi libelle :
 Quem pulcherrima jam redire i Narbo,
 Docti patria Narbo Votieni
 Ad leges jubet, annuosque fascis :
 Votis quod paribus tibi petendum est,
 Continget locus * ille, & hic amicus
 Quam vellem fieri meus libellus.

* *Arca-*
num.
 i Narbo-
 na.
 * *binc &*
binc.

*Ad * Instantium petentem carmina. LXVII.*

* Instanti, quo nec fincerior alter habetur
 Pectore, nec niveâ simplicitate prior:
 Si dare vis nostræ vires, animosque Thaliæ
 Et victura petis carmina : da quod edam.

* *Sanc-*
tonium.
 * *Sanc-*
toni.

Gladiator è Medico. LXVIII.

i Hoplomachus nunc es : fueras 2 Ophthalmicus
 antè.
 Fecisti medicus quod facis hoplomachus.

i Gla-
 diador.
 2 Medi-
 co.

Jocus in Gallum. LXIX.

Dum reperit sera conductos nocte Penates
 Lingonus à * rectâ, flaminîaque recens :
 Expulit offenso vitiatum pollice talum,
 Et jacuit toto corpore fusus humi.
 Quid faceret Gallus quâ se ratione moveret?
 Ingenti domino servulus unus erat.
 Tam macer, ut minimam posset vix ferre la-
 cernam :

* *Tecta.*

Succurrit misero casus, opemque tulit.
 Quatuor inscripti portabant vile cadaver,
 Accipit infelix qualia mille rogus.
 Hos comes invalidus submissâ voce precatur :
 Ut quocunque velint, corpus innane ferant,
 Permutatur * onus, stipataque tollitur altè,
 Gran-

* *opusi*

¶ Ataud. Grandis in augusta sarcina 1 sandapila.
Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,
Cui merito dici, *mortue Galle*, potest.

Odiſa veritas. LXX.

Dic verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil est, quod magis audiam libenter:
Sic, & cum recitas tuos libellos,
Et causam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare:
Vero verius ergo quid sit audi.
Virum, Gallice, non libenter audis.

Vita longa. LXXI.

Liber amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber, in æterna vivere digne rosa:
Si sapiſ, Aſſyrio ſemper tibi erinis amomo
Splendeat, & cingant florea ferta caput:
Candida nigrifcant vetulo cryſtalla Falerno,
Et ſervet nitidos uxor honeſta lares.
Qui ſic vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta eſt, quàm data vita fuit.

De ludis Stella, ad Cæſarem. LXXII.

1 deHer-
cules
2 Del
Septen-
trion.
Quos cuperet 1 Phlegræa ſuos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa, Lyæ, tuos:
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphus:
O pudor! ò pietas! & putat eſſe parum.
Non illi ſatis eſt turbato ſordidus auro
Hermus, & Heſperio qui ſonat orbe Tagus.
Omnis habet ſua dona dies, nec lincea dives
Ceſſat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt ſubitis ſpecioſa numiſmata nim-
bis.

Nunc das ſpectatas teſſera larga feras.
Nunc implere ſinus ſecuros gaudet, & abſens
Sor-

Sortitur dominos * nec laceratur avis. * *ne la*

Quid numerem currus , terdenaque præmia *ceretur,*
palma.

Quæ dare non semper consul uterque so-
let ?

Omnia sed , Cæsar, tanto superantur honore : * *ameth*
Quod spectatorem te tua laurus * habet.

Cæsaris munificentia. LXXIII.

Sanctorum nobis miracula reddis avorùm :

Nec pateris , Cæsar , sæcula cana mori :

Cùm veteres Latia ritùs renoventur arenæ,

Et pugnet virtus simpliciore manu.

Sic prisca servatur honos , te præfide , tem-
plis :

Et casa , tam culte sub Jove , numen ha-
bet.

Sic nova dum condis , renovas , Auguste , pri-
ora.

Debentur quæ sunt , quæque fuere , tibi.

Gellia uniones. LXXIV.

Non per mystica sacra 1 Dindymenes,

Nec per 2 Niliacæ bovem juvencæ,

Nullos denique per deos , deasque

Jurat Gellia , sed per uniones:

Hos amplectitur , hos deosculatur:

Hos fratres vocat , & vocat sorores:

Hos natis amat acriùs duobus.

His si quo careat miscella casu,

Victuram negat esse se nec horam.

* Heu quam bene nunc , Papyriane,

Annæi faceret manus Sereni.

1 Cybea-
les.

2 Io, con-
vertidaem
Bacæ, en
Egypto.

* *Ebena*

170 M. VAL. MARTIAL.

Princeps Poetarum Patronus. LXXV.

Dante tibi turba querulos, Auguste, libellos,
Nos quoque quòd domino carmina parva
damus :

Posse Deum rebus pariterque, musisque vacare
Scimus, & hæc etiam ferta placere tibi.

Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,
Nos tua cura prior, deliciæque sumus.

Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi;
Fiat & ex hedera civica nostra tibi.

M. VALERII

MARTIALIS,

EPIGRAMMATON,

LIBER IX.

AVE mi Toranni, frater charissime. Epigramma, quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum virum scripsimus, qui imaginem meam ponere in bibliotheca sua voluit. De quo scribendum tibi putavi, ne ignorares, Avitus iste quis vocaretur. Vale, & para hospitium.

*Istud in manu--
scripto exemplari Adr Junii abest.*

Ad Avitum Inscriptio statuæ Martialis. I.

Note, licet nobis, sublimi pectore vates,

Cui referet serus præmia digna cinis.

Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine vivat

Quam non obscuris jungis, Avite, viris.

Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:

Quem non miraris, sed puto lector amat.

Majores majora sonent: mihi parva loquuto

Sufficit, in vestras sepe redire manus.

De

De templo Flaviae gentis. II.

Dum Janus hiemes, Domitianus autumnos,
Augustus annis commodabit æstates:

Dum grande famuli nomen asserit Rheni
Germanicarum magna lux Kalendarum:

Tarpeia † summi saxa dum † patris stabunt:
Dum voce supplex, dumque thure placabit

Matrona † dives dulce † Julium numen:

Manebit altum Flaviæ decus gentis,

Cum sole, & astris cumque luce Romana.

Invicta quicquid condidit manus, * cœlum est.

Princeps in Superos ipsos munificus. III.

Quantum jam superis, Cæsar, cœloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis:

Grandis in æthereo licet auctio fiat olympo:

Coganturque Dei vendere quidquid habet,
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,

Decidat tecum quâ pater ipse Deum.

Pro Capitolinis quid enim tibi solvere templis,
Quid pro Tarpeia frondis honore potest?

Quid pro culminibus geminis matrona Tonantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.

Quid loquar Alcidem Phœbumque pioſque La-
conas,

Addita quid Latio Flavia templa polo?

Expectes, & sustineas, Auguste, necesse est.

Nam tibi quod solvat, non habet arca Jovis.
Sponsæ sapientes. IV.

Nubere vis Prisco, non miror, Paula: sapisti.

Dacere te non vult Priscus: & ille sapit.

Ave, vale. V.

Dicere de Libycis reduci tibi gentibus, Afer,

Continuis volui quinque diebus, ave.

Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque
reverso,

Jam satis est: non vis, Afer, avere, vale.

† sūmo.
† patri.
† divæ.
† Julia
nomen.
† cœli est.

Captator elusus. VI.

Nil tibi legavit Fabius, Bithinice: cui tu
 Annua, si memini, millia sena dabas:
 Plus nulli dedit, ille: queri, Bithinice, noli,
 Annua legavit millia sena tibi.

Nemo gulosus liber. VII.

Cœnes, Canthare, cum foris libenter:
 Clamas, & maledicis, & minaris.
 Deponas animos truces, monemus:
 Liber non potes, & gulosus esse.

Nominis Earini encomium. VIII.

Nomen cum violis, rosisque natum,
 Quo pars optima † nuncupatur anni,
 Hyblam quod sapit, Atticosque flores,
 Quod nidos olet † alitis superbæ:
 Nomen nectare dulcius beato,
 Nomen nobile, molle, delicatum
 Versu dicere non rudi volebam:
 Sed tu, syllaba contumax, repugnas.
 Dicunt Earinon tamen poetæ:
 Sed Græci, quibus est nihil negatura:
 Et quos † Ares, Ares decet sonare,
 Nobis non licet esse tam desertis,
 Qui Musas colimus severiores.

De eodem. IX.

Si daret autumnus mihi nomen, † 3 operinôs
 effem:

Horrida si brumæ sidera, † 4 chimerinôs.

Dictus ab æstivo † 5 therinos mihi mense vocarer,
 Tempora cui nomen verna dedere, quis est?

De eodem. X.

Nomen habes teneri quod tempora nuncupat
 anni,

Cum breve Cecropiæ ver populantur apes.

Nomen, Erythræis quod littera facta lapillis,

Gemma quod Heliadum pollice trita notet.

Quod pennâ stridente grues ad sidera tollant,

Quod

† nomen
 natur.

1 de Fe-
 nix.

2 Marô

3 autumn-
 nalis.

4 hiber-
 nus.

5 æstivus

Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

In fidos amicos. XI.

Hunc, quem cœna tibi, quem mensa paravit,
amicum,

Esse putas fidæ pectus amicitia?

Aprum amat, & mullos, & fumen & ostrea:
non te.

* erit.

Tam bene si cœnem, noster amicus * eris.

Fontis publici petit particulam. XII.

Est mihi, sitque precor longum, te præside,
Cæsar,

Rus minimum: parvi sunt, & in urbe lares.

Sed de valle brevi, quas det sitientibus hortis,

Curva laboratas i antlia tollit aquas.

x noria.

Sicca domus queritur nullo se rore foveri,

Cùm mihi vicino Martia fonte sonet:

Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus undã,

Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

Laus insidiosa. XIII.

Laudas balnea versibus trecentis

Cœnantis bene Pontici, Sabelle.

Vis cœnare, Sabelle, non lavari.

Domitiani Natalis domus. XIV.

Hæc, quæ tota patet, tegiturque & marmore,
& auro,

Infantis Domini conscia terra fuit.

Felix, quæ tantis sonuit vagitibus: & quæ

Vidit reptantes, sustinuitque manus.

Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit
orbi,

Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta polo,

* Cure-
ses, vel

* Cretenses texere Jovem crepitantibus armis,

Semiviri poterant qualia ferre Phryges.

Contexe-
re Jovem

At te protexit superum pater: & tibi Cæsar,

Pro jaculo, & parmâ, fulmen, & ægis erat.

Cretes.

Opes cur optandæ? XV.

Credis ob hoc me, Pastor, opes fortasse rogare,

Prop-

- Propter quod vulgus, crassaque turba rogat,
 Ut Setina meos consumat gleba ligones,
 Et sonet innumera compe de Thuscus ager:
 Ut 1 Mauri Libycis centum stent 2 dentibus
 orbis,
 Et crepet in nostris aurea * lamma toris:
 Nec labris nisi magna meis crystallæ terantur,
 Et faciant nigras nostra Falerna nives:
 Ut 3 Canusinatus nostro Syrus 4 assere sudet,
 Et mea sit culto sella cliente frequens:
 Ut lutulenta linat 5 Tyrias mihi mula lacernas
 Et 6 Mafsylæum virga gubernet equum.
 Est nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
 Ergo quid? ut donem, Pastor, & ædificem.
Corona Statuæ Domitiani imposita. XVI.
 O, cui virgineo flavescere contigit auro,
 Dic, ubi Palladium sit tibi, Chare, decus?
 Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,
 Venit ad has ultro nostra corona comas.
 Albanæ livere potest pia quercus olivæ:
 Cinxerit invictum quod prior illa caput.
Ad eandem. XVII.
 Quis Pallatinos imitatus imagine vultus
 Phidiacum Latio marmore vict ebur?
 Hæc mundi facies, hæc sunt Jovis ora sereni:
 Sic tonat ille Deus, cum sine nube tonat:
 Non solum tribuit Pallas tibi, Chare coronam:
 Effigiem Domini, quam colis, illa dedit:
Lefforis eruditi judicium. XVIII.
 Audet facundo qui carmina mittere Nervæ:
 * Pallia donabit * 7 glaucina, Cosme tibi:
 Pæstano violas, & cana ligostra colono,
 Hyblæis apibus Corsica mella dabit.
 Sed tamen, & parvæ nonnulla est gratia musæ:
 Appetitur posito * vilis oliva 8 luç o.
 Nec tibi sit mirum, modici quòd conscia vatis
 Judicium * metuat nostra Thalia tuum.

1 Mefas
 redondas
 de narâ-
 jo,ufudas
 en More-
 ria.

2 cõ pies
 de marfil
 *lamma,
 idest la-
 mina.

3 esclavo
 de la Sy-
 ria, con
 rico ves-
 tido de
 Canosa,
 Lugar de
 la Apulla.

4 litera.
 5 manti-
 llas de
 grana.

6 Afri-
 cano.

*pallida.
 *glaucia.
 7 de color
 amarillo.
 *jugis.

8 Pez
 exquisito
 *mercis.

- * *Lascivus.* Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures.
* *Lascivum juvenis cum tibi lussit opus.*
- 1 Truan, *Epitaphium Latini histrionis. XIX.*
ò Bufon. Dulce decus scenæ, ludorum fama, Latinus
2 de Cu- Ille ego sum; plausus, deliciæque tuæ:
mas, Isla Qui spectatorem potui fecisse Catonem:
del mar Solvere qui Curios, Fabriciosque graves.
Egeo. Sed nihil à nostro sumpsit mea vita teatro:
3 Aulas, Et sola tantùm scenicus arte feror:
en donde Nec poteram gratus Domino sine moribus esse;
vendian à Interius mentes inspicit ille Deus.
los Escla- Vos me laurigeri et parasitum dicite Phœbi:
vos. Roma sui famulum dum sciat esse Jovis.
- 4 Sacer- *Epitaphium Anus garrulæ veneficæ. XX.*
dotes de Secula Nestoræ permensa, Phileni, senectæ
Serapis. Rapta es ad infernas tam citò Ditis aquas?
5 niños 2 Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ
cò rizos, Tempora, major erat mensibus illa tribus:
quãdo an Heu quæ lingua silet: non illam mille 3 catastræ
tes de en Vincebant, nec quæ 4 turba Serapin amat:
trar en la 5 Nec matutini cirrata caterva magistri,
Aula, es- Nec quæ 6 Strymonio de grege ripa sonat.
peravã al Quæ nunc Tessalico lunam deducere 7 rhombo,
Maestro. Quæ sciet hos illos perdere lite toros?
6 Rio de Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena:
Macedo- Ne tua non possint eruere ossa canes.
nia, vulgò *Bis vidua. XXI.*
stromona Cappadocum sævis Antistius occidit oris
en donde Rusticus: ò tristi crimine terra nocens l
se junta- Rettulit ossa sinu chari Nigrina mariti:
van las Et quæta est longas non satis esse vias.
Grullas. Cumque daret sanctam tumulis, quibus invidet
7 ciertasti- urnam:
gura qua Vifa sibi est raptò bis viduata viro.
drada q̄ *Victima pacifica. XXII.*
usavã las Dum comes Arctoïis hæreret Cæsarîs armis
hichice- Vibius, hanc Marti pro dace vovit avem.
ras. Luna

Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota Deus.

Ipse suus anser lætus properavit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parva focis.

Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis ? hæc extis condita nuper erant.

Quæ litat argento pro te, non sanguine, Cæsar,
Victima : jam ferro non opus esse docet.

Templum Flavium. XXIII.

Jupiter Idæi risit mendacia busti,
Dum videt Augusti Flavia templa poli.

Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
Pocula cum Marti traderet ipse suo,

Respiciens Phœbum pariter, Phœbique sororem,
Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat.

1 Gnosia, vos, inquit, nobis monumenta de-
distis :

Cernite quàm plus sit, Cæsaribus esse patrem.

Parasitus garrulus. XXIV.

Artibus his semper cœnam, Philomuse, mereris,
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.

Scis quid in 2 Arsaciâ Pacorus deliberet aulâ.

3 Rhenanam numeras, 4 Sarmaticamque
manum.

Verba ducis Daci † Cattis mandata resignas.

Victricem laurum, quam venit, ante vides.

Scis quoties 5 Phario madeat Jove fusca Syene:

Scis quòta de Libyco littore puppis eat:

Cujus 6 luleæ capiti nascantur olivæ:

Destinet ætherius cui sua ferta pater.

Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me.

Hæc lege, ut narres nil, Philomuse, novi.

In citissimum ventilatorem. XXV.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas:

Non tamen efficies, ut tibi parma cadat,

Nolentem sequitur: tenuesque reversa per auras

Vel pede, vel tergo, crine, vel ungue sedet,

1 en Cre-
ta.

2 id est
Parthia,
Regiõ de
la Syria.

3 Las
Tropas, q̄
que ay en
el Rbin.

4 en la
Tartaria.

† chartis.

5 quan-
tas vezes
lluve en
Egypto.

6 de Ju-
lio Cæsar,

1 Agua Lubrica 1 corycio quamvis sint pulpita nimbo,
de olor. Et rapiant † celeres vela negata Noti:
† *madi-* Securos pueri neglecta perambulat artus:
di. Et nocet artifici ventus, & unda nihil.
Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli
Non potes: arte opus est, ut tibi parma cadat.

De Natali Caesoniae. XXVI.

Prima Palatino lux est hæc orta Tonanti
Optasset Cybele qua peperisse Jovem.
† *sancta* Hæc & † 2 Santonici genita est Caesonia Rufi:
mei. Plus debet † matri nulla puella † suæ.

2 Pueblos Lætatur geminà votorum sorte maritus,
de Fran- Contigit hunc illi quòd bis amare diem.

Vota pro Amici consulatu. XXVII.

† *Rufo* Campis dives, Apollo sic † 3 Murinis,
patri. Sic semper senibus fruarè cygnis.

† *suo.* Doctræ sic tibi serviant sorores,
† *Miri-* Nec Delphis tua mentiatur ulli:

nis, vel Sic Palatia te colant, amentque:
marinis. Bis senos citò, me rogante, fasces

3 de My Det Stellæ bonus, annuatque Cæsar.

ra, Ciu Felix tunc ego, debitorque voti

dad de Casurum tibi rusticas ad aras

Licia. Ducam cornibus aureis juvencum.

Nata est hostia Phœbe quid moraris?

De statua Herculis. XXVIII.

Hic, qui dura sedens prorrecto saxa leone

Mitigat exiguo magnus in are Deus,

Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,

Cujus læva calet robore, dextra mero:

Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:

Nobile Lyssippi munus, opusque vides.

4 Alexā- Hoc habuit numen 4 Pellæi mensa tyranni,

dro Mag- Qui cito perdomito victor in orbe jacet.

no. Hunc puer ad Lybicas juraverat Hannibal aras

Jusserat hic Syllam ponere regna trucem.

Offensus variæ tumidis terroribus aulæ

Privatos gaudet nunc habitare lares
 Utque fuit quondam placidi conviva Molorchii,
 Sic voluit docti Vindicis esse Deus.

De eadem statua. XXIX.

Alcidem modo Vindicis rogabam,
 Effet cujus opus, laborque felix.
 Risit (nam solet hoc) levique nutu,
 Græce nunquid, ait, poeta nescis?
 Inscripta est basis, indicatque nomen.

1 *Lyfippu* lego, *Phidiæ* putavi.

Prometheus. XXX.

Miles Hyperboreos modò, Marcelline, triones,

Et * *Getici* tuleris sidera pigra * poli:

Ecce *Prometheæ* rupes, & fabula montis,

Quàm prope sunt oculis nunc adeunda tuis:

Videris immensis cùm conclamata querelis

Saxa senis: dices durior ille fuit.

Et licet hoc addas potuit qui talia ferre,

Humanum meritò finxerat ille genus.

Ædificator. XXXI.

Gelius ædificat semper: modò limina ponit:

Nunc foribus claves aprat, emitque seras.

Nunc has nunc illas * mutat resicitque fenestras:

Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit.

Oranti nummos ut dicere possit amico

Unum illud verbum *Gelius*, ædifico.

Philosopbus latro. XXXII.

Democritos, *Zenonas*, inexplicitosque *Platonas*

Quidquid & hirsutis squallet imaginibus,

Sic quasi *Pythagoræ* loqueris successor, & heres,

Prependet mento nec tibi barba minor.

Tu qui sectarum causas, & pondera nosti,

Dic mihi, furari, Pannice, dogma quod est?

Hæredipeta delusus. XX XIII.

Hæredem cùm me partis tibi, Gallicæ, quartæ

Per tua jurares sacra, caputque tuum:

Credimus: (quis enim dānet sua vota libenter?)

1 *subau-*
di ergò:

opus Li-
sippi.

* *Getico.*

* *polo.*

* *frangis.*

Et spem muneribus fovimus usque datis ?
Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum
Misiimus, Ætolâ de Calydone putes.

At tu continuo populumque, patresque vocasti,
Ructat adhuc aprum * *callida* Roma meum.
* *cãdida.* Ipse ego (quis credat) conviva nec ultimus
hæsi:

Sed nec costa data est, caudave missa mihi.
* *quid.* De quadrante tuo * qui sperem, Gallice ? nulla
De nostro nobis uncia venit apro.

De Partheniana toga. XXXIV.

Hæc est illa meis multum cantata libellis,
Quam meus edidicit lector, amatque togam.
* *visu.* Partheniana fuit quondam memorabile * vatis
Munus, in hac ibam conspiciendus eques:
* *splende-* Dum nova, dum nitida * fulgebat splendida
bat ful-
gida. lana,

Dumque erat auctoris nomine digna sui.
Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli:
* *ducere.* Quam possis niveam * dicere jure tuo.
Quid non longa dies, quid non consumitis anni:
Hæc toga jam non est Partheniana; mea
est.

Liber magnus, liber malus. XXXV.

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillû,
Carmina quod faciam, quæ brevitate pla-
cent.

Confiteor, sed tu his denis grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo es,
Non facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum
Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.
De Lucano, & Tullo. XXXVI.

Quod semper superos, invito fratre, rogasti,
Hoc Lucane, tibi contigit, antè mori.
† *modo* Invidet ille tibi, Stygias † nam Tullus ad undas
raptus. Optabat, quamvis sit minor ire prior.
Tu colis Elifios, memorisque habitator amœni
Ete

Esse tuo primùm nunc sine fratre cupis :
 Et si jam nitidis alternas venit ab astris,
 Pro Polluce mones Castora, ne redeat.

Amicitia vita potior. XXXVII.

Si credis mihi, Quincte, † quod mereris,
 Natales, Ovidi, tuos Apriles,
 Ut nostras amo Martias Kalendas,
 Felix utraq̃e lux, diesque nobis
 Signandi melioribus lapillis.

† ne moneris.

Hic vitam tribuit, sed hic amicum,
 Plus dant, Quinte, mihi tuæ Kalendæ.

Munus eleganter petit. XXXVIII.

Natali tibi, Quincte, tuo dare parva volebam
 Munera, tu prohibes: imperiosus homo es.
 Parendum est monitis: fiat, quod uterque † † vole-
 jubemus, mus.

Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quincte,
 dato.

Excusat agrestia munera. XXXIX.

Si mihi Piccena turdus palleret olivâ,
 Tenderet aut nostra silva Sabina plagas:
 Aut crescente vadis traheretur arundine præda,
 Pinguis & implicitas virga teneret aves:

† Chara daret solemne † tibi cognatio munus
 Nec frater † nobis, nec prior esset avus.

† Clara:
 † mihi.
 † vobis.

Nunc 1 sturnos inopes, 2 fringularumque
 querelas

1 Estorninos.

Audit, & arguto passere vernat ager.

Inde salutatus 3 picæ respondet arator,

2 Paxaro
 estivero.

† Hinc propè summa rapax 4 milvus in
 astra volat.

3 Picaza.
 † Hunc.

Mittimus ergo tibi parvæ munuscula 5 cortis:

Qualia si recipis, sæpe propinquus eris.

4 Milano.
 5 del Ga-

Cur Amicis non mittat munera. XL.

Luce propinquorum, qua plurima mittitur ales,
 Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce paro:

Sutcurrit nobis ingens, onerosaque turba,

In qua se primum quisque, meumque pntat.
 Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
 Vix tutum: multis mittere dona, grave est.
 Quâ possum, sola veniam ratione merebor;
 Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.
Nasus tritus. XLI.

Nil est tritius Edili lacernis,

- 1 Moldu- Non 1 anser veterum Corinthiorum,
 ras. Nec crus compede lubricum decenni,
 2 conlla- Non ruptæ 2 recutita colla mulæ,
 ga, ò ma- Nec quæ Flaminiam secant 3 salebræ,
 tadura. Nec qui littoribus nitent lapilli,
 3 piedras, Nec Tusca ligo vinea politus,
 ò losas. Nec pigri 4 rota quassa 5 mulionis,
 4 carro Nec rasum cavea latus 6 bifontis,
 destroza- Nec dens jam senior ferocis apri.
 do. Res una est tamen, ipse non negabit,
 5 Arric- Nasus tritior Edili lacernis.
 ro. *Nympha sua carmina dicat. XLII.*
 6 Unicor- Nympha sacri regina lacus, cui grata Sabinus,
 nio. Et mansura pio munere templa dedit;
 Sic montana tuas semper colat Umbria fontes,
 Nec tua Baianas Sarcina malit aquas.
 Excipe sollicitos placide, mea dona libellos,
 Tu fueris Musis Pegasis unda meis.
 † doces. Nympharum templis quisquis sua carmina donat,
 Quid fieri libris debeat, ipse † monet.
 7 Lugar *Emptor magnificus. XLIII.*
 delCam- In 7 septis Mamurra diu, multumque vagatus
 po Mar- Hic, ubi Roma suas aurea vexat opes;
 cio, Mer- Inspexit varias merces, oculisque comedit,
 cado. Non has, quas primæ prostituere casæ;
 † ingen- Sed quas arcanae servant tabulata catastræ,
 tes. Et quas non populus, nec mea turba videt.
 8 cò mol- † Inde satur mensas, & opertos exiit orbes,
 duras. Expositumque alte pingue poposcit ebur.
 9 banco Et 8 testudineum mensus quater 9 hexaclinon,
 para seis. In-

Ingemuit i citro non satis esse suo.
 Consuluit nares , an olerent 2 æra Corinthon :
 Culpavit statuas & Polyclète , tuas.
 Et turbata brevi questus crySTALLINA vitro,
 Myrrhina signavit , seposuitque decem.
 Expendit veteres calathos , & si qua fuerunt
 Pocula Mentorea nobilitata maau.
 Et virides picto gemmas numeravit in auro:
 Quicquid & in niveâ grandius aure sonat,
 Sardonycas veros mensâ quæsit in omni,
 Et pretium magnis fecit jaspidibus.
 Undecimâ lassus cum jam descenderet horâ:
 Asse duos calices emit , & ipse tulit.

De corona rosea XLIV.

Seu tu Pæstans genita es, seu Tyburis arvis,
 Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo :
 Seu Prænestino te villica legit in horto,
 Seu modo Campani gloria ruris eras:
 Pulchrior ut nostro videare , corona, Sabino
 De Nomentano te putet esse meo.

De Platano Cordubensi. XLV.

In 3 Tertesiæcis domus est notissima terris:
 Qua dives † placidum Corduba 4 Bætin
 amat :

Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
 Et linit Hesperium bractea viva pecus:
 3 Tarifa.
 † placi-
 dam.
 4 Anda-
 lucia.

Ædilibus in mediis totos amplexa penates.
 Stat platanus densis Cæsariana comis :
 Hospitis invicti posuit quam dextera fœlix;
 Cœpit & ex illa crescere virga manu.
 Auctorem dominumque † nemus sentire vi- † suum:
 detur :

Sic viret : & ramis sidera celsa petit.
 Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni :
 Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
 Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros
 Terruit & tacitam fistula sera domum.
 Atque

Atque oluere lares comessatore Lyxo,
 Crevir & effuso latior umbra mero:
 Hesternisque rubens delecta est herba coronis,
 Atque suas potuit dicere nemo rosas.
 O dilecta deis, ò magni Cæsaris arbor,
 Ne metuas ferrum sacrilegòsque focos;
 Perpetuos sperare libet tibi frondis honores:
 Non Pompejanæ te posuere manus.

Oleus purpura. XLVI.

Tinctis murice vestibus quod omni
 Et nocte utitur, & die Philænis,
 Non est ambitiosa, nec superba:
 Delectatur, odore, non colore.

De statua Domitiani. XLVII.

Herculis in magni vultus descendere Cæsar
 Dignatus, Latix dat nova templa viæ:
 Qua trivix nemorosa petit dum regna viator,
 Octavum domina marmor ab urbe legit.
 Ante * colebatis votis, & sanguine largo
 Majorem Alcidem: nunc minor * iste colit.
 Hunc magnas rogat alter opes, rogat alter ho-
 nores:

* coleba-
 tur.
 * ipse.

Illi securus vota minora facit.

*Herculis statua Domitiani vultum gerens.
 XLVIII.*

Alcide Latio nunc agnoscende Tonanti,
 Post quàm pulchra Dei Cæsaris ora geris,
 Si tibi tunc isti vultus habitusque fuissent,
 Cesserunt manibus cùm fera moustra tuis:
 Argolico famulum non te servire tyranno
 Vidissent gentes, sævaque regna pati.
 Sed tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
 Pottasset Nelsi perfida dona Lychas.
 Octæi sine lege rogi securus adisses
 Astra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
 Lydia nec dominæ traxisses pensa superba:
 Nec styga vidisses, tartareumque canem

In

In clamorū Magistrum ludi. XLIX.

Quid tibi nobiscum est ludi scelerate magister:
Invisum pueris, virginibusque caput?

Nondum cristati rupere silentia galli:

Murmure jam sævo, verberibusque tonas.
Tam grave percussis incudibus æra resultant,

Causidicum medio cum faber aptat equo.

Mitior in magno clamor furit amphiteatro,

Vincenti parmæ cum sua turba favet.

Vicini somnum non tota nocte rogamus:

Nam vigilare leve est, pervigilare grave:

Discipulos dimitte tuos: vis, garrulle quantum

Accipis, ut clames, accipere, ut taceas?

O tempora! ó mores! L.

Dixerat, ó mores! ó tempora! Tullius olim

Sacrilegum strueret cum Catilina nefas:

Cum gener, atque socer diris concurreret armis,

Mæstaque civili cæde maderet humus.

Cur nunc, ó mores! cur nunc, ó tempora! dicis?

Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid est?

Nalla ducum feritas, nulla est insania ferri.

Parce frui certâ, lætitiâque licet.

Non nostri faciunt: * tibi quod tua tempora

fordent:

Sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

De leone, & ariete. LI.

1 Maslyli leo fama jugi, pecorisque maritus

Lanigeri, mirum qua * posuere fide.

Ipsè licet videas, caveâ stabulantur in unâ,

Et pariter socias carpit uterque dapes.

Nec fœtu nemorum gaudet, nec mitibus herbis,

Concordem * satiat, sed rudis agna feram.

Quid meruit terror Nemees, quid portitor

Helles:

Ut niteant celsi lucida signa poli?

Sidera si possent pecudesque feræque mereri,

Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Li-

* tua
quod tibi.

1 de Afrî-
ca.

* coiere.

* sociat

sunt qui

legunt,

Concordē

satiat sed

rudis ag-

na famē.

Liberi dona petit Libero. LII.

y de Po- Liber i Amyclæâ frontem * redimite coronæ,
 lux. Qui quat's Aufonia verbera Graia manu,
 * vista- Clausa mihi texto cùm prandia vimine mittas?
 7a. Cur comitata dapes nulla lagena venit?
 Atqui digna tuo si nomine munera, ferres,
 Scis,puto,debuerint quæ mihi dona dari.
Sutores ditescunt, egent Poeta. LIII.

Dentibus antiquas solitus producere pelles,
 Et mordere luto putre vetusque solum,
 Peænestina tenes defuncti rura patroni
 In quibus indignor si tibi cella fuit:
 Rumpis & ardenti madidus crystalla falerno,
 Et frueris domini prosperitate tui.
 At me litterulas stulti docuere parentes.
 Quid cum grammaticis, rhetoribusq; mihi?
 Frange leves calamos, & scinde Thalia,libelles.
 Si dare * sutori,calceus ista potest.
*De * effigie Camoni. LIV.*

* que sutor.

* Camo-
no puero.

* parva.

Effigiem pueri tantum pictura Camoni
 Servat, & infantis * prima figura manet.
 Florentes nulla signavit imagine vultus,
 Dum timet ora pius muta videre pater.
De balneo, & thermis Tuccæ. LV.

Non silice duro, struclilive cæmento,
 Nec latere cocto, quo Semiramis longam
 Babylonia cinxit, Tucca balneum fecit:
 Sed strage nemorum, pineæque compage
 Ut navigare Tucca balneo possit.
 Idem beatas lautus exstruit thermas
 De marmore omni, quod Carystos invenit,
 Quod Phrygia 2 Synas, Afra quod 3 Nomas
 mittit,
 Et quod virenti fonte lavit Eurotas,
 Sed ligna desunt: subice balneum thermis.
De effigie Camoni. LVI.

2 Syna-
da.

3 Numi-
dia.

Hæc sunt illa mei, quæ cernitis ora Camoni:
 Hæc

Hæc pueri facies, primaque forma fuit,
 Creverat hic vultus bis denis fortior annis,
 Gaudebâtque suas pingere barba genas.
 Et libata semel summos modò purpura cultus
 Sparserat: invidit de tribus una soror:
 Et festinatis incidit flamina pensis;
 Absentemque patri retulit urna rogam.
 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
 Hæc erit in chartis major imago meis.

Musica in epulis ingrata. LVII.

Quod optimum sit, disputat convivium,
 Facunda Prisci pagina:

Et multa dulci multa sublimi refert,
 Sed cuncta docto pectore.

Quod optimum sit quæritis convivium?

In * quod i choraules non * venit.

Confugum par egregium. LVIII.

Funera post septem nupsit tibi Galla virorum,
 Fidentine: sequi vult, puto, Galla viros.

Familia Principis. LIX.

Oderat ante ducum famulas, turbamque * mi- * piorum.
 norem

Et Palatinum Roma supercilium.

At nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuo-
 rum est:

Ut sit cuique suæ cura secunda domus:

Tam placidæ * mentes, tanta est reverentia * mentis.
 * nostri, * vestri.

Tam pacata quies, tantus in ore pudor.

Nemo suos, hæc est aulæ natura potentis,

Sed domini mores Cæsarianus habet.

In Criticum. LX.

Lector, & auditor nostros probat, Aule libellos

Sed quidam exactos esse poeta negat.

Non nimium curo: nam cœnæ fercula nostræ

Malim convivis, quàm placuisse cocis.

In decessorem. LXI.

* *Nunna.* Dixerat astrologus periturum te citò , * *Cinna:*
 * *illa ti-* Nec puto mentitus dixerat * ille mihi:
 * *bi.* Nam tu dum metuis, ne quid post fata rilinguas,
 Haastisti patrias luxuriosus opes.

Bis quartum decies , non toto tabuit anno,
 Dic mihi non hoc est * *Cinna* perire citò?
 * *Nunna.* *Recitatores jussi tacere. LXII.*

Inter tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ,
 Quæ vincit veterum munera clara ducum:
 Multum oculi , sed plus aures debere fatentur
 Se tibi: quod spectant, qui recitare solent
Libros Amico mittit. LXIII.

Cùm tua sacrilegos contra, Norbane , furores,
 Staret pro domino Cæsare sancta fides
 Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra.
 Ille tuæ cultor notus amicitiae.

* *la Ba-* Me tibi r Vindelicis raptum narrabat in oris:
 * *giera.* Nescia nec nostri nominis Arctos erat.
 O quoties veterem non inficiatus amicum
 Dixisti, meus est iste poeta, meus!
 Omne tibi nostrum , quod bis trieteride juncta,
 Ante dabat lector , nunc dabit auctor opus.

Fistula morbus. LXIV.

Languidior nostri si quando est Paulus Atili,
 Non se * convivis abstinet ille * suis.
 * *convi-* Tu languore quidem subito, fictoque laboras:
 * *vas.* Sed mea prorrexit sportula , Paule , pedes.
 * *suos.* *Consolatio de morte filii. LXV.*

* *sibi.* Festinata * sui gerneret * cùm fata Severi
 * *quod.* Silius, Aufonio non semel ore potens:
 Cum grege Pierio mæstus , Phæboque querebar.
 Ipse meum flevi , dixit Apolio, Linon.
 Respexitque suam , quæ stabat proxima fratri,
 Calliopen : & ait, Tu quoque vulnus habes.
 Adspice Tarpeium , Pallatinumque tonantem,
 Ausa nefas Lachesis læsit utramque Jovem.
 Nu-

Numina cum videas duris obnoxia fati,
Invidiâ possis exonerare Deos:
Testis ebrius. LXVI.

Septem post calices Opiniani
Denso cum jaceam triente blâsus,
Affers nescio quas mihi tabellas:
Et dicis, modò liberum esse jussi,
* Zenas servulus est mihi paternus:
Signa. Cras, melius, Luperce, fiet.
Nunc signat meus annulus lagenam.

* *Nastâ*

Beneficia beneficiis alenda. LXVII.

Dum me captares, mittebas munera nobis,
Postquam cœpisti: das mihi, Rufe nihil.
Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De caveâ fugiat ne malè pastus aper.

Poeta extemporalis. LXVIII.

Lege nimis dura * convivam scribere versus
Cogis, Stella: licet scribere, nempe malos.
Ad Flaccum ut valetudinem curet. LXIX.

* *convivam*

Sic in gramine * floreo, reclivis,
Quæ gemmantibus hinc, & inde rivis
Curva calculus excitatur undâ,
Exclusis procul omnibus molestis,
* Perfundas glaciem triente nigro,
Frontem subtilibus ruber coronis:

* *florido*

Infamem nimio calore Cyprion
Observes, moneo, precorque Flacce,
Messis area cum teret crepantes:
Et * fulvi juba sæviet * leonis.

* *Perfundis, vel Pertundas.*

At tu diva Paphi remitte nostris
Illæsum juvenem, remitte votis.

* *fulvae, leone.*

Sic Martis tibi serviant Kalendæ:
Et cum thure, meroque, victimaque
Libetur tibi candidas ad aras
Secta plurima quadra de placenta.

Domitiani Convivia. LXX.

Ad cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc

Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis :
 Astra licet propius, palatia longius essent :
 Responsa ad superos hæc referenda darem :
 Querite qui malit fieri conviva Tonantis:
 Me meus in terris Juppiter ecce tenet.
Servitutis commoda. LXXI.

Quæ mala sunt domini, quæ servi commoda,
 * *queris,*
 * *cum.* * nescis

Condyle * qui servum te gemis esse diu.
 Dat tibi securos vilis lecticula somnos :
 Pervigil in pluma Cajus ecce jacet.
 Cajus à prima tremebundus luce salutat
 Tot dominos: at tu, Condyle, nec dominum:
 Quod debes, Cai, redde, inquit, Phœbus, &
 illinc

Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo tibi.
 Tortorem metuis? podagrâ chiragrâque secatur
 Cajus, & mallet verbera mille pati.
 Quòd nec mane vomis, nec febrem, Condyle,
 sentis:

Non mavis, quàm ter, Cajus esse tuus?

Certus Cyathorum numerus. LXXII.

Addere quid cessas, puer, immortale Falernum?

* *Calocisse.* Quadrantem duplica de seniore cado.
 Nunc mihi dic, quis erit cui te, * Calatisse, Deorū

1 del Sep- Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.

2 en Frâ- Sutilis aptetur decies rosa crinibus: ut sit,

cia la Sai- Qui posuit sacræ nobile gentis opus.

tonge. Nunc bis quina mihi da pocula: fiat ut illud

3 ajézos. Nomen, ab 1 Othrysiò quod Deus orbe tulit.

Pro felle mel. LXXIII.

4 Vino 2 Santonicâ medicata dedit mihi pocula 3 virgâs

conficio- Os hominis! 4 mulsam me rogat Hipocrates.

nado con Tam stupidus nunquã nec tu, puto, Glauce, fuisti:

miel. 5 *Chalcea* donanti 6 *chrysea* qui dederas.

5 *area.* Dulce aliquis munus pro munere poscit amaro?

6 *aurea.* Accipiat, sed si potat in helleboro.

Me.

Medicus fur ingeniosus. LXXIV.

1 Clinichus Herodes 2 trullâ subtraxerat ægro 1 Medico.
Deprehensus dixit, Stulte, quid ergo bibis? 2 un vaso

In invidum. LXXV.

de plata.

Rumpitur invidiâ quidam, clarissime Juli.

Quòd me Roma legit: rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, quòd turba semper in omni
Monstramur digito: rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, tribuit quòd Cæsar uterque
Jus mihi natorum: rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, quòd rus mihi dulce sub
urbe est,

Parvaque in urbe domus: rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, quòd sum jucundus amicis,

Quòd conviva frequens: rumpitur invidiâ.

Rumpitur invidiâ, quòd amamur, quodq; probamur:

Rumpatur, quisquis rumpitur invidiâ.

Perfidus caupo. LXXVI.

Vindemiarum non ubique proventus

Cessavit, Ovidi; pluvia * præfluit grandis. * *presuit;*

Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Ad Atticum de M. Antonio. LXXVII.

Marcus amat nostras Antonius, Attice, musas:

Charta salutatrix si modò vera refert,

Marcus Palladiæ non inficianda Tolosæ

Gloria, quem genuit pacis * amica quies. * *alimæ*

Liber ab Autore ipso datus. LXXVIII.

Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,

I liber absentis pignus amicitia.

Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor

Grande tui pretium muneris actor erit.

Multum, crede mihi, refert à fonte bibatur,

Qui fluit an pigro * cum super unda lacu. * *quæ*

Valere Patronum jubet. LXXIX.

Denariis tribus invitas: & mane togatum

Observare jubes atria, Basse, tua:

Deinde hære tuo lateri, præcedere cellam.

Ad

viduas.

Ad * vetulas tecum plus minus ire decem.
Trita quidem nobis togula est, vilisque putrisq;
Denariis tamen hanc non emo Basse tribus.

Domitianum Herculi anteposit. LXXX.

Appia, quam simili venerandus in Hercule Cæsar
Consecrat, Ausonia maxima fama viæ?

Si cupis Alcidae cognoscere facta prioris,

al Gi-
gante An-
teo Afri-
cano.

Disce: 1 Lybin domuit: aurea poma tulit:

2 Peltatam Scythico discinxit Amazona nodo:

Addidit Arcadio terga leonis apro:

2 con ef-
cudos à
modo de
media lu-
na.

Æripiden silvis cervum, Scymphalidas undis

Abstulit: à Stygia cum cane venit aqua:

Fœcundam vetuit reparari mortibus Hydram:

Hesperias Tusco lavit in amne boves.

Hæc minor Alcides, major quæ gesserit audi.

Sextus ab Albana quem colit arce lapis.

Afferuit possessa malis palatia regnis,

Prima suo gessit pro Jove bella puer:

Solus, Julæas cum jam retineret habenas,

Tradidit, inque suo tertius orbe fuit.

Cornua Sarmatici ter perfida contudit Istri:

Sudantem Getica ter nive lavit equum.

Sæpe recusatos, Parthos duxisse triumphos,

Victor Hyperboreo nomen ab orbe tulit.

Templa Deis, mores populis, dedit otia ferro;

Astra suis, cœlo sidera, ferta Jovi.

Herculeum tantis numen non sufficit actis,

Tarpeio Deus hic commodet ora patri.

Nihil debens. LXXXI.

Quadringentorum reddis mihi, Phæbe tabellas

Centum da potius mutua, Phæbe, mihi.

Quære alium, cui te tam vano munere jactes:

Quod tibi non possum solvere, Phæbe, meū est.

M. VALERII

MARTIALIS

EPIGRAMMATON,

LIBER X.

LIBER BREVIS. I.

SI nimius * videor, serâque coronide * videari
longus

Esse liber: legito pauca: libellus ero.
Terque quaterque mihi finitur carmine
parvo

Pagina: fac tibi me quàm cupis esse brevem.

Soli libri non moriuntur. II.

Festinata prior decimi mihi cura libelli

Elapsum manibus nunc revocavit opus.

Nota leges quædam, sed limâ rafa recenti,

Pars nova major erit, lector utrique fave:

Lector, opes nostræ; quem cùm mihi Roma de-
disset,

N

Nil

- 1 Suges Nil tibi quod demus majus habemus, ait,
 2 ricos. Pigra per hunc fugies ingrata flumina Læthes,
 3 higue- Et meliore tui parte superstes eris:
 4 ra silves- Marmora 1 Messalæ findit 2 caprificus, & audax
 tre. Dimidios Crisipi 3 mulio ridet equos
 5 hombre At chartis nec furta nocent, nec sacula * præ-
 del vulgo sunt:
 *profunt. Solaque non norunt hæc monumenta mori,
 6 pajue- Scriptor innoxius. III.
 las. Vernaculorum dicta, sordidum dentem
 7 vasos Et sæda linguæ probra circulatoricis,
 de vidrio. Quæ sulphurato nolit empta 4 ramento
 * flagro- 5 Vatiniorum 6 proxeneta * fractorum,
 rum. Poeta quidam * clancularius spargit,
 * calca- Et vult videri nostra: credis hoc, Priscæ,
 larius. Voce ut loquatur 7 psittacus coturnicis?
 8 permutator Et concupiscat esse Canus 8 ascaules?
 vi- Procul à libellis nigra sit meis fama.
 9 trorum. Quos rumor albâ gemmeus vehit pennâ,
 10 Papa Cur ego laborem notus esse tam prave,
 gayo. * Cum stare gratis cum * silentio possim?
 11 Gayte- Carmina utilia. IV.
 ro. Qui legis œdipoden, caligantemque Thyesten,
 * constare. 12 Colchidas, & Scyllas, quid nisi monstra legis?
 * scientiam possit? Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus,
 & Atys?
 13 Quid tibi dormitor proderit Endymion?
 14 trage- Exutæve puer pennis labentibus? aut qui
 dias de Odit amatrices Hermaphroditus aquas?
 Medea, Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ?
 &c. Hoc lege, quod * possis dicere jure, meum est.
 * possit dicere Invenies: hominem pagina nostra sapit.
 quisque. Sed non vis: Mamurra, tuos cognoscere mores
 15 origines, vel Nec te scire: legas 10 etia Callimachi.
 causas. In Maledicum Poetam. V.
 Quisquis stolæve, purpuræve contemptor
 Quos

Quos colere debet, læsit impio versu:
 Potens per urbis erret exul, & clivos,
 Interque raucos ultimos rogatores
 Oret caninas panis improbi buccas:
 Illi December longus, & madens bruma
 * Claususque fornix triste frigus extendat:

Vocet beatus, clamiterque fœlices,
 † Orcinianâ qui feruntur in spondâ
 Et cùm supremæ fila venerint horæ,
 Diesque tardus, sentiat canum litem,
 Abigatque moto noxias aves panno:
 Nec finiantur morte † supplicis pœnæ,
 Sed modò severi sectus Æaci loris,
 Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,
 Nunc inter undas garruli senis, siccus,
 Delasset omnes fabulas poetarum:
 Et cùm fateri Furia jufferit verum,
 Prodente clamet conscientîâ, *Scripti.*

De adventu Cæsaris. VI.

Felices, quibus urna dedit spectare coruscum
 Solibus Arctois, sideribusque ducem,
 Quando erit ille dies, quo campus, & arbor,
 & omnis
 Lucebit Latiâ culta fenestra nuru ?
 Quando moræ dulces, longusque à Cæsare
 pulvis,

Totaque Flaminîâ Roma videnda viâ ?
 Quando eques, & picti tunicâ 2 Nilotide Mauri
 Ibitis, & populi vox erit una: *Venit ?*

† de Egypto.

Ad Rhenum pro reditu Imperatoris. VII.

Nympharum pater, amniumque Rhene,
 Quicumque Othrysiâs bibunt pruinas,
 Sic semper liquidis † fruaris undis:

† fruaris

Nec te Barbara contumeliosi
 Calcatum rota conterat bubulci:
 Sic, & cornibus † aureus receptis
 Et Romanus eas utrâque ripâ:

† aureis.

† Troja- † Trajanum populis suis, & urbi
num. Tyberis te dominus rogat, remittas.
Contemptæ litteræ. VIII.

Udenis pedibusque, syllabisque,
Et multo sale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis: quid invidetis?
Non sum Andremonæ notior Caballo.

Divitum servilis avaritia. IX.

Cum tu, laurigeris annum qui facibus intras,
Mane saluator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paule relinquis
Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus?
Qui me * respiciat, dominum, regemque vocabo?
Hoc tu, sed quantum blandius! ipse facis.

* respici-
sies.

† ve.

Lecticam, cellam † quam sequar? nec ferre
recuso:

Per medium pugnas, sed prior ire latum:

† testis.

Sepius assurgam recitanti carmina? † tu stas,
Et pariter geminas tendis in ora manus.

Quid faciet pauper, cui non licet esse clientis?

† Dimi-
sit.

† Divisit nostras purpura vestra togas.

Omnia inter Amicos communia. X.

Nil aliud loqueris, quam Thesea, Perithoumque

Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.

Dispeream si tu Pyladi præstare matellam

Dignus es, aut porcos pascere Perithoi.

Donavi tamen, inquis, amico millia quinque:

† lotam
multum.

Et † lotam, ut multum, terque, quaterque
togam,

Quid? quod nil unquam Pyladi donavit Orestes
Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

Urbanus ær. XI.

1 Longo-
bardos.

1 Æmyliæ gentes, & Apollineas 2 Vexcellas,

Et Phaetontæi qui petis arva 3 Padi,

2 Ver-
celli.

Ne vivam, nisi te, Domiti, † permitto libentes

Gra-

3 Rio

Pò. † admitto, vel permutto, vel dimitto.

- Grata licet sine te sit mihi nulla dies.
 Sed desiderium tanti est, ut messe vel unâ
 Urbano releves colla perusta jugo.
 I precor, & totos avidâ cute combibe, soles.
 Quàm formosus eris, † dum peregrinus eris? † *cum.*
 Et venies albis non † agnoscendus amicis, † *cognos-*
 * Libabitque tuas palida turba * genas. *cendus.*
 * Sed via quem dederit, rapiet cito Roma co- * *Live-*
 lorem, *bitque*
 I Niliaco redeas tu licet ore niger. *tuis.*
Felicitas misera. XII. * *genis.*
 Cum cathedralitios portet tibi rheda ministros * *Te duce*
 Et Lybis in longo pulvere sudet eques, *quem de-*
 Strataque non unas cingant triclinia 2 Baias, *deris.*
 Et Thetis unguento palleat uncta tuo, 1 *Gitano.*
 Candida Setini rumpant crystalla 3 trientes, 2 *Baños*
 Dormiat in pluma nec meliore alius: *celebres.*
 Urere non cessant miserum suspiria pectus. 3 *vasos*
 Vis dicam malè sit cur tibi, Tuca? bene est. *lleos de*
Putida familiaritas. XIII. *vino de*
 Cedere de nostris nulli te dicis amicis. *Sezza.*
 Sed sit ut hoc verum quid, rogo, Crispe, facis?
 Mutua cum peterem sestertia quinque, negasti;
 Non caperet, nummos cum gravis arca tuos.
 Quando fabæ nobis modium, farisque dedisti;
 Cum tua Niliacus rura colonus aret?
 Quando brevis gelidæ missa est toga tempore
 brumæ?
 Argenti quando missa selibra mihi est?
 Nil aliud video, quo te credamus amicum,
 Quam quod me crebrò * ludere, Crispe soles. * *pedera;*
Ludus crudelis. XIV.
 Dotatæ uxori cor arundine fixit acutâ.
 Sed, dum ludit Aper, * ludere novit Aper. * *ledera;*
Dare verba. XV.

Si donare vocas promittere, nec dare, Cai.
 Vincam te donis, muneribusque meis.

1 de Galicia. Accipe 1 Callaicis quicquid fodit 2 Astur in arvis :

2 Asturiano. Aurea quicquid habet divitis unda Tagi.
Quicquid 3 Erythræa niger invenit Indus in algâ

3 del Mar rojo.

Quicquid & in nidis unica servat avis,
Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aheno:
Quicquid habent omnes, accipe, quomodo das.
Nugæ ab occupatis non legenda. XVI.

Saturnalitio Macrum fraudare tributo
Frustra, Mula, cupis: non licet, ipse petit.
Solemneisque jocos, nec tristia carmina poscitis
Et queritur nugas obticuisse meas.

Mensorum longi, sed nunc vacat ipse libellis:

4 la Via Apia.

4 Appia, quid facies, si leget ista 5 Macer 6 Patronus illiberalis. XVII.

5 tenia la incūben-
cia de empe-
drarla,
&c.

Nec vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,
Nec spondet, nec vult credere: sed nec habet.
Turba tamen non deest, sterilem quæ curet
amicum,

He heu quàm fatuæ sunt tibi, Roma, togæ l
Mittit librum suum ad Plinium. XVIII.

Nec Doctum satis, & parum severum,
Sed non rusticulum nimis libellum
Facundo mea Plinio Thalia

*parata.

I, perfer: brevis est labor, * peractæ
Altum vincere tramitem Subarræ,
Illic Orphea protinus videbis,
Udi vertice lubricum theatri,
Mirantisque feras, avemque regis,
Raptam quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cælata est aquilæ minore pennâ.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.

* vacat. Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum * studet auribus virorum

Hoc, quod sæcula, posterique possint

1 Arpinis quoque comparare chartis.
Serenas tutior ibis ad lacernas.

Hæc hora est tua, dum fuerit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli.

Tunc me vel rigidi legant Catones.

Cum Amico locus omnis gratus. XIX.

Ducit ad auríferas quod me 2 Salo Celtiber oras,
Pendula quod patriæ visere testâ libet:

Tu mihi simplicibus Mammi, dilectus ab annis,
Et prætextatâ cultus amicitia,

Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
Dulcior, & vero dignus amore magis.

Tecum ego vel sicci Getula mapalia Pœni,
Et poteram Scythicas hospes amare casas,

Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est:
In quocumque loco Roma duobus erit.

Liber obscurus. XX.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse Modestus,
Et vix * Claranus, quid rogo, Sexte juvat?

Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:

Judice te, major Cinna Marone fuit,

Sic tua laudantur, sane mea carmina, Sexte,
Grammaticis placeant, & sine 3 Grammaticis.

Bis vivere. XXI.

Jam numerat placido felix Antonius ævo

Quindecies actas primus olympiadas:

Præteritosque dies, & tutos respicit annos:

Nec metuit Lethes jam propioris aquas.

Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque

Nulla * fuit, cujus non meminisse velit

Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est

Vivere bis, vita posse priore frui.

Vitam longiorem frustra petit. XXII.

Natales mihi, Martiæ Kalendæ.

Lux formosior omnibus Kalendis,

Quæ mittunt mihi munus, hinc, & inde

Quia

1 Oraciones de Ciceron, natural de Arpino.

2 Xalòn.

* Casanus.

3 Interpretes.

* subit.

Quinquagesima liba, septimamque
Vestris addimus hanc focis acerram.

His vos, si tamen expedit roganti,
Annos addite * ter, precor, novenos:

Ut nondum nimiam piger senectam,

Sed vitæ tribus aureis peractis,

Lucos Elysiæ petam puellæ:

Post hæc tempora, nec diem rogabo

Ignava fortitudo. XXIII.

In matutinam nuper spectatus arenam

Mutius, imposuit qui sua membra focis,

Si patiens, fortisque tibi, durusque videtur:

1 Abderitanæ pectora plebis habes,

Nam cum dicatur tunica præsentem * molesta,

Ure manum: plus est dicere, * non facio.

Amici mortem deflet. XXIV.

Vare 2 Paretonias, * Latias modo rite per urbes
Nobilis, & centum dux memorande viris:

At nunc Ausonio frustra promissa Quirino

Hospita 3 Lagæi littoris umbra jaces.

Spargere non licuit frigentia fletibus ora,

Pinguis nec mæstis addere thura rogis:

Sed datur æterno victurum carmine * nomen.

Nunquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Natalis hominis nunquam nati. XXV.

Natali, Diodore, tuo conviva Senatus

Accubat, & rarus non adhibetur eques:

Et tua tricenos largitur sportula nummos.

Nemo tamen natum te, Diodore, putat.

Ad Janum pro pace. XXVI.

Annorum, nitidique sator pulcherrime mundi:

Publica quem primum vota, precesque

* *vocant.*

* canunt:

Pervius exiguos habitabas antè penates,

Plurima qua medium Roma terebat iter.

Nunc tua Cæsareis cinguuntur lumina donis.

Et sora tot numeras Janæ quot ora geris.

At te Sancte pater, tanto pro munere gratus.

Ferrea perpetuà claustra tuere serà.

Servi Dominis feliciores. XXVII.

O temperatæ dulce Formiæ littus!

Vos, cum seueri fugit oppidum Martis,

Et inquietus fessus exiit curas,

Apollinaris omnibus locis præfert,

Non ille sanctæ dulce Tybur uxoris,

Nec Tusculanos, Algidosve secessus,

Prænestæ nec sic, Antiumve miratur:

Non blanda Circe, Dardanisve Caietæ

Desiderantur, nec Marica, nec Liris,

Nec in Lucrinà lota Salmacis venà.

Hic summa leni stringitur Theris vento.

Nec languet æquor: viva sed quies ponti

Pictam et phaselon adjuvante fert aurà.

Sicut puellæ non amantis æstatem

* Multa salubre purpurà venit frigus,

Nec seta longo quærit in mari prædam,

Sed à cubiculo, lectuloque jactatam

Speçtatus altè lineam trahit piscis.

Si quando Nereus sentit Æoli regnum,

* Ridens procellas tata de suo mensa

Piscina et rhombum pascit, & lupos vernas,

Natat ad magistrum delicata 3 muræna

Nomenclator mugilem citat notum:

Et adesse jussi prodeunt senes 4 nulli.

Frui sed istis quando, Roma, permittis ?

Quot Formianos imputat dies anus

Negotiosis rebus urbis hærenti ?

O vinitores, villicique felices,

Dominis parantur ista, seruiant vobis.

Cœna parca ex pretio Servi. XXVIII.

Addixi servum nummis herè mille ducentis:

Ut benè cœnares, Calliodore, semel:

* Nec bene cœnasti, nullus tibi quatuor emptus * Non.

Librarum, cœnæ pompa, caputque fuit.

1 Bar-
quillo.

* Mosà;

* Rider.

2 Oblada.

3 Lam-
prea.

4 Barbos.

Exclamare liber, Non est hoc, improbe, non est
Piscis: homo est: hominem Calliodore, voras.

De imagine M. Antonii. XXIX.

Hæc mihi, quæ colitur violis pictura, rosisque

Quos referat vultus, Cæciliane, rogas?

Talis erat Marcus mediis Antonius annis,

Primus in hoc juvenem se videt ore senex.

Ars utinam mores, animumque effingere possit:

Pulchrior in terris nulla tabella foret.

Vitia culpanda; Personis parcendum. XXX.

Simplicior priscis, Numaci Galle, Sabinis,

Cecropium superas qui bonitate i senem:

Sic tibi * cum socii claros retinere penates

Perpetua natæ det face casta Venus:

† Socra-
tem in-
telligit.

* conso-
ceri.

* stringe-
re.

Ut tu si viridi tinctos ærugine versus

Forte manus livor dixerit esse meos,

Ut facis, à nobis abigas: nec * scribere quemquã

Talia contendas carmina qui legitur.

Hunc servare modum nostri novère libelli;

Parcere personis, dicere de vitiis.

Patroni, & Clientes à Trajano servati. XXXI.

Dii tibi dent quidquid, princeps Trajane, mereris:

Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:

Qua sua restituis spoliato jura patrono,

Libertis exul non erit ille suis.

Dignus es, ut possis totum servare clientem:

Et (liceat tantum vera probare) potes.

De Sulpitia Poetria. XXXII.

Omnes Sulpitiam legant puellæ,

Uni quæ cupiunt viro placere:

Omnes Sulpitiam legant mariti,

Uni qui cupiunt placere nuptæ,

Non hæc Colchidos asserit furorem,

Diri prandia nec refert Thyestæ;

Scyllam, Biblida, nec fuisse credit;

Sed castos docet, & pios amores

Lusus, delicias, facetiasque,

Cujus carmina qui bene æstimarit,
 Nullam dixerit esse sanctiorem.
 Tales Ægeriæ jocos fuisse
 Udo crediderim Numæ sub antro,
 Hæc condiscipulâ, vel hæc magistra
 Esses doctior, & pudica Sappho:
 Sed tecum pariter, simulque visam
 Durus Sulpitiâ Phæon amaret;
 Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,
 Non Bacchi, nec Apollinis puella
 Erepto sibi viveret Caleno.

Vinum pessimum. XXXIII.

Improba Mafsiliæ quidquid fumaria cogunt,
 Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,
 A te, * Munna, venit: miseris tu mittis * *Nonno.*
 amicis

Per freta, per longas toxica * fæva vias, * *vindo.*
 Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
 Testa sit, aut cællis Sætia chara suis.

Non venias quare tam longo tempore Romam,
 Hæc puto, caussa tibi est, ne tua vina bibas.
Ad jurisperitum in Hispaniam profecturus.

XXXIV.

Juris, & æquarum cultor sanctissime legum,
 Veridico Latium qui regis ore forum,
 Municipi, Materne, tuo, veterique sodali
 Callaicum mandas si quid ad Oceanum,
 An Laurentino turpes in littore ranas,
 Et satius tennes ducere credis * acus? * *acus.*

Ad sua captivum quàm saxa remittere nullum,
 Visus erit libris qui minor este tribus?
 Et fatuam summa cœnare i Pelorida mensa,
 Quosque tegit levi cortice concha brevis: * *Can-*
 Ostrea Baianis quàm non liventia, testis, * *grejo.*

Quæ domino pauci non prohibente vorent?
 Hic olidam clamofus, ages, in retia vulpem,
 Mordebitque tuos fordida præda canes:

Illic

Illic piscoso modò vis educta profundo
 Impedient lepores humida lina meos.
 Dum loquor, ecce redit sporta piscator inani:
 Venator captà 1 Marte superbus adest.

1 com-
dreja.

* venit
mea.

2 la tica-
da.

Omnis ab urbano * venit ad mare cœna 2 ma-
 cello.

Callaicum mandas si quid ad Oceanum !

Fortunati Conjugis epitaphium. XXXV.

O malles tibi quindecim , Calene,
 Quos cum Sulpitia tua iugales
 Indulsi Deus , & peregit annos !
 O nox omnis , & hora , quæ notata est
 Charis litoris Indici lapillis !
 Vixisti tribus, ò Calene, lustris,
 Ætas hæc tibi tota computatur,
 Et solos numeras dies mariti,
 Ex illis tibi si diu rogatam

Lucem redderet Atropos vel unam :

3 de Nes-
tor.

Malles, quàm 3 Pyliam quater senectam.

Anus annoſa. XXXVI.

Consule te Bruto quid iuras, Lesbia, natam?
 Mentiris : nata es, Lesbia , rege Numa.

* p. r. r. r. r.

Sic quoque mentiris : namque ut sua sæcula *
 narrant,

Ficta Promethæo diceris esse luto.

Divortium utile. XXXVII.

Mense novo Jani veterem, Proculcia , maritum
 Deseris ; atque jubes res sibi habere suas.
 Quid rogo , quid factum est ? subitique causa
 doloris ?

Nil mihi respondes ? dicam ego : prætor erat:
 Constatura fuit Megalensis purpura centum
 Millibus , ut nimium munera parca dares.
 Et populare sacrum bis millia dena tulisset.

Disidium non est hoc , Proculcia : lu-
 crum est.

Ager fecundus. XXXVIII.

Septima jam, Phileros, tibi conditur uxor
in agro.

Plus nulli, Phileros, quàm tibi, reddit ager.

Sibi Amicus. XXXIX.

Quinte t Calidonios Ovidi visure Britanos,

Et viridem Thetyn, Oceanumque patrem:

Ergo Numæ colles, & Nomentana relinques

Otia? nec retinet rusque, focusque senem?

Gaudia tu differs: at non & stamina differt

Attropos, atque omnis scribitur hora tibi.

Præstiteris charo, quis non hoc laudet, amico,

Ut potior vita sit tibi sancta fides.

Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis:

Teque tuas numeres inter amicitias.

** In delicatum lectorem. XL.*

Si quid lene mei dicunt, & dulce libelli:

Si quid honorificum pagina blanda sonat:

Hac * tu pingue putas, & costam rodere mavis:

Ilia Laurentis cum tibi demus apri,

Vaticana bibas, si delectaris aceto:

Non facit ad stomachum nostra lagena tuum.

Laudanda negligentia. XLI.

Omnia vis belle, Matho, dicere: dic aliquando

Et bene: dic neutrum: dic aliquando male.

Vita Felix. XLII.

Vitam quæ faciunt beatiorem,

Jucundissime Martialis, hæc sunt:

Res non parta labore, sed relicta,

Non ingratus ager, focus perennis,

Lis nunquam, toga rara, mens quieta;

Vires ingenuæ, salubre corpus,

Prudens simplicitas, pares amici,

Nox non ebria, sed soluta curis:

Non tristis torus * attamen pudicus.

Somnus, qui faciat breves tenebras:

Quod sic esse velis, nihilque malis:

I Lico-
cia.

* de libelli
lis suis.

* lagena
costam.

* Utor
mea.

Sura

Summum nec metuas diem, nec optes.

*Parat convivium. XLIII.*1 Sacer-
dotes de
Iſis.

Nunciat octavam Phariæ sua 1 turba juvenæ:

Et pilata redit jamque subitque cohors.

2 nimio.

Temperat hæc thermas, 2 nimios prior hora 3
vapores

3 vapore.

Halat, & immodico sexta 4 Nerone calet.

4 calor.

Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flace venitis ?

5 banco

Septem 5 sigma capit, sex sumus, adde

en figura

Lupum.

de una M

Exoneraturas ventrem mihi villica malvas

6 tonſile.

Attulit, & varias, quas habet hortus, spes.

7 Et de-

In quibus est lactuca sedens, & 6 ſectile porrum,

ceptatrix

7 Nec deest ructatrix 8 menta, apiique

menta.

comæ :

8 yerba-

Sexta coronabunt 9 rutatos ova 10 lacertos.

buena.

11 Et madidum thynni de ſale ſumen erit.

9 cõ ruda

Parvus in his una ponetur cœnula menſa

10 Pece-

Hœdus, inhumani raptus ab ore lupi.

cillos.

Et quæ non 12 egeant ferro ſtructuræ, 13

11 eſca-

ofellæ,

beche de

Et fabra fabrorum, prototomique rudes.

Atun.

Pullus ad hæc, cœniſque tribus jam perna ſu-
perſtes

12 egeat.

Addetur, ſaturis mitia poma dabo.

13 ofella.

De Nomentana vinum ſine fæce lagena,

Quæ bis Frontino conſule prima fuit.

Accedent ſine felle joci, nec mane timenda

Libertas, & nil, quod tacuiſſe velis.

De Praſino conviva meus, Venetoque loquetur:

Nec facient quemquam pocula noſtra reum.

14 vaſos

Vina plumbea, aureum vaſ. XLIV.

labrados,

Cum potes 14 Amethyſtinos trientes,

cõ Ame-

Ex nigro madeas Opimiano :

thyſtos

Propinas modo conditum Sabinum.

engasta-

Et dicis mihi Cotta, Vis in auro ?

dos.

Quiſquam plumbea vina vult in auro ?

In

In mortem Aurigæ. XLV.

Frangat Idumæas tristis victoria palmas,
 Plange favor sæva pectora nuda manu.
 Mutet honor cultus, & iniquis munera flammis
 Mitte coronatas gloria mæsta comas.
 Heu facinus! prima fraudatus, Scorpe, juventâ
 Occidis: & nigros tam citò jungis equos.
 Curribus illa tuis semper properata, brevisque
 Cur fuit, & vitæ tam prope meta tuæ?

Laus vitæ rusticæ. XLVI.

Sidera jam Tyrius Phryxæi respicit agni
 Taurus, & alternum Castora 1 fugit hiems.
 Ridet ager, vestitur, humus, vestitur, & arbor:
 2 Ismarium pellex 3 Attica plorat Ityn.
 Quos, Faustine, dies 4 qualem tibi Roma 5
 Ravennam
 Abstulit? ò soles! 6 ò tunicata quies!
 O nemus! ò fontes, solidumque madentis arenæ
 Litus, & æquoreis splendidus Anxur aquis.
 Et non unius spectator lectulus undæ
 Qui videt hinc puppes fluminis, inde 7
 maris.

Sed nec Marcelli, Pompejanumque, nec illic
 Sunt triplices thermæ, nec fora juncta quater:
 Nec capitolini summum penetrabile Tonantis,
 Quæque nitent cælo proxima templa suo.
 Dicens te lassum quoties ego credo Quirino?
 Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea, redde
 mihi.

Epitaphium Scorpi. XLVII.

Ille ego sum Scorpis clamosi gloria Circi,
 Plausus Roma tui, deliciaque breves: 8 de 17.
 Invida quem Lachesis raptum 8 trieteride nonâ, años.
 Dum numerat palmas, credidit esse senem.

Oculorum dapes. XLVIII.

Mensas, Ole, bonas ponis: sed ponis opertas.
 Ridiculum est, possum sic ego habere bonas.

*Clieu-*1 *figit.*2 De
Thracia.3 Ruysen-
nor.4 *quales.*5 *Raven-*
*na.*6 id est
libera ab
opera to-
gata, qua
domi se
contine-
re liberû
erat.7 *rates.*

Cientes ægroti. XLIX.

Totis, Galle, jubes tibi me servire diebus;
 Et per Aventinum ter, quater ire tuum
 Eximit, aut reficit dentem Cassellius ægrum,
 Infestos oculis uris, Higene pilos.

Non secat. & tollit stillantem Fannius uvam.
 Tristia fervorum stigmata delet Heros.

1 Los
quebra--
dos, ò
hernias.
2 Medico.

1 Enterocellarum fertur 2 Podalyrius Hermes,
 Qui sanet ruptos dic mihi, Galle, quis est?
Pretiosum piper. L.

Argenti libram mittebas, facta selibra est,
 Sed piperis: tanti non emo, sexte piper.
Amor non officiosus LI.

Anxuris æquorei placidos, Frontine, recessus,
 Et propius Baias, littoreamque domum.
 Et quod 3 inhumanæ 4 cancro fervente 5 ci-
 cadæ

3 in hu-
mano.

4 signo
Celeste.

5 Cigar-
ra.

Non novere nemus, fluminèosque lacus:
 Dum colui, doctas tecum celebrare vacabat
 Pieridas: nunc nos maxima Roma terit,
 Hic mihi quando dies meus est, jactamur in alto
 Urbis: & in sterili vita labore perit.

Dura suburbani dum jugera pascimus agri,
 Vicinosque tibi, Sancte Quirine, lares.
 Sed non solus amat, qui nocte, dieque frequentat
 Limina, nec vatem talia damna decent.
 Per veneranda mihi musarum sacra, per omnes
 Juro deos, & non officiosus amo.

In delicatum lectorem. LII.

Consumpta est uno si lemmate pagina, transis:
 Et breviora tibi non meliora placent.

6 vizco-
cho, ù
otro mã-
jar deli-
cado.

Dives, & ex omni posita est instructa macello
 Cœna tibi, sed te 6 matya sola juvat.
 Non opus est nobis nimium lectore guloso.
 Hunc volo, qui fiat, non sine pane saturo.

In ludi Magistrum. LIII.

Jura trium petiit à Cæsare discipulorum.

Alue-

Assuetus semper * Munna docere duos.

*Epitaphium * Herotionis* - LIV.

Hic festinatâ requiescit * Herotion umbrâ,
Crimine quam fati sexta peremit hiems.

Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
Manibus exiguis annua justa dato:

Sic lare perpetuo, sic turba sospite, solus
Flebilis in terrâ sit lapis iste tua.

* *Nunna.*

* *Erotionis.*

* *Lotion.*

Æstas Puerorum studiis importuna. LV.

Ludi magister parce simplici turbæ:

Sic te frequentes audiant i capillati,

Et delicatæ diligat chorus mensæ:

Nec calculator, nec notarius velox

Majore quisquam circulo coronetur.

Albæ leone flammeo calent luces,

Tostamque fervens Julius coquit messem.

2 Scuticaque loris horridi Scythæ pellis,

Quâ vapulavit Marsyas Celenæus,

Ferulæque tristes, sceptrâ pædagogorum

Cessent, & idus dormiant in Octobres.

Æstate pueri si valent, satis discunt.

1 Niño.

2 Azote
que usavan
los
Scithas.

Epitaphium nobilis Matronæ. LVI.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,

Mausoli saxis, pyramidumque leges.

Bis mea Romana spectata est vita Tarento,

Et nihil extremos perdidit ante rogos.

Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno
puellas:

Clauserant omnes lumina nostra manus.

In hominem effœminatam. LVII.

Cùm te municipem Corinthiorum

Jactes, Carmenion, negante nullo:

Cur frater tibi dicor ex Iberis,

Et Celtis genitus, Tagique civis?

Q

AE

210 M. VAL. MARTIAL.

rmedica-
mento de
pez, con
el qual
se quita-
van los
pelos.
z Cabra
silvestre.

An vultu similes videmur esse ?
Tu flexa nitidus comâ vagaris :
Hispanis ego contumax capillis.
Levis ; dropace tu quotidiano:
Hirsutis ego cruribus , genisque.
Os blasphem tibi , debilisque lingua est :
Nobis filia fortius loquetur.
Tam dispar aquilæ columba non est,
Nec z dorcas rigido fugax leoni.
Quare desine , me vocare fratrem:
Ne te Carmenion , vocem sororem.

Virilis femina, vir effœminatus. LVIII.
Consilium das, Polla, viro, non accipis ipsa:
Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

Quare segnior in scribendo fit. LIX.
Quod mihi vix unus toto liber exeat anno:
Desidiæ tibi sum, docte Potite reus.
Justius at quantò mirete quod exeat unus :
Labantur toti cùm mihi sæpe dies ?
Nunc resalutantes video nocturnus amicos:
Gratulator , & multis ; nemo Potite, mihi.
Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam;
Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit:
Nunc consul prætorve tenet, reducesque choreæ;
Auditur toto sæpe poeta die,
Sed nec caussidico possis impunè negare :
Nec si te rhetor, grammaticusve rogent,
Balnea post decimam lasso, centumque petuntur
Quadrantes: fiet quando, Potite, liber?

Epitaphium Senis. LX.
Quisquis lata tuis, & sera parentibus optas
Fata, brevem titulum marmoris hujus ama
Condedit hac caras tellure Rabirius umbras:
Nulli sorte jacent candidiore senes.

Bis

Bis sex lustra tori, nos mitis, & ultima clausit:
 Arserunt uno funera bina rogo.
 Hos tamen, ut primis raptos sibi quærit in
 annis:
 Improbius nihil his fletibus esse potest.

Adulatorium. LXI.

Frustra blanditiæ venitis ad me
 Attritis miserabiles labellis,
 Dicturus dominum, Deumque non sum;
 Jam non est locus hac in urbe vobis.
 Ad parthos procul ite pileatos:
 Et turpes, humilesque, supplicesque
 Piciorum sola basiate regum.
 Non est hic dominus, sed imperator,
 Sed justissimus omnium senator:
 Per quem de Stygia domo reducta est
 Siccis rustica Veritas capillis.
 Hoc sub principe, si sapias: caveto,
 Verbis, Roma, prioribus loquaris.

Amici eruditi donum. LXII.

Littera facundi gratum mihi pignus amici
 Pertulit, Aufoniæ dona, severa togæ:
 Quà non Fabricius, sed vellet Apicius uti,
 Vellet Mæcenas Cæsarianus eques.
 Villior hæc nobis alio mittente, fuisset:
 Non quâcunque manu victima cæsa litat,
 A te missa, venit: possem nisi nummos amare,
 Marce, tuum: poteram nomen amare meum.
 Munere sed plus est, & nomine gratius ipso
 Officium docti, judiciumque viri.

Poeta laborem persæsus. LXIII.

Jam parce lassò, Roma, gratulatori,
 Lassò clienti: quamdiu saluator,
 Antecambulones, & rogatulos inter

Centum merebor plumbeos die toto :
 Cùm Scorpus unâ quindecim graves horâ
 * *auferat.* Ferventis auri victor * afferat faccos :
 Non ego meorum præmium libellorum
 (Quid enim merentur?) Apulos velim campos,
 Non Hybla , non me spicifer capit Nilus,
 Nec quæ paludes delicata Pontinas
 Ex arce clivi spectat uva Setini:
 Quid concupiscam , quæris ergo ? dormire.

Pœsis contempta. LXIV.

Hoc, Fortuna, tibi videtur æquum ?
 Civis non Syriæve, Parthiæve,
 Nec de Capadocis eques catastis,
 Sed de plebe Remi, Numæque verna,
 Jucundus, probus, innocens, amicus,
 Lingua doctus utraque (cujus unum est,
 Sed magnum vitium quod est poeta)
 Pullo Mevius alget in cucullo :
 Cocco 1 mulio fulget * 2 Incitatus ?

1. Cava-
llerizo.* Inci-
tati?2 Cava-
llo de
Caligula*De Caro Medico.* LXV.

Nequius à Caro : nil unquam , Maxime , fa-
 ctum est :
 Quàm quòd febre perit; fecit & illa nefas.
 Sæva nocens febris saltem quartana tuisset !
 Servari medico debuit illa suo.

Ad Marcum peregrè proficiscentem. LXVI.

Ibis litoreas , Macer , Salonas.
 Ibit rara fides. amorque recti :
 Et secum comitem trahet pudorem.
 Semper pauperior redit potestas.
 Felix auriferæ colone terræ
 Rectorem vacuo sinu remittes :
 Optabilique moras : & exeuntem
 Udo Dalmata gaudio sequeris,

Nos

Nos Celtas Macer, & truces Iberos
Cum desiderio tui petemus.

Sed quæcumque tamen feratur illic
Piscoli calamo Tagi notata,
Macrum pagina nostra nominabit,
Sic inter veteres legat poetas,
Nec multos mihi præferas priores,
Uno sed tibi sim minor Catullo.

Stulta æmulatio. LXVII.

Ad lapidem Torquatus habet 1 prætoriam quar- 1 Granja
tum : magnifi-

Ad quartum breve rus emit Otacilius.

Torquatus nitidas vario de marmore thermas

Extruxit : 2 cucumam fecit Otacilius.

Disposuit 3 Daphnona suo Torquatus in agro, caldera ,

Castaneas centum sevit Otacilius : hic baño

Consul Torquatus : vici fuit ille magister,

Nec minor in tanto visus honore sibi. pequeño,

Grandis ut exiguum bos ranam roperat olim: 3 campo

Sic, puto, Torquatus rumpet Otacilium? de Lau-
reles.

Risus foris, intus lachrymæ. LXVIII.

Plorat Eros, quoties maculosæ poculæ myrrhæ

Inspexit, aut lances, nobiliusve 4 citrum.

Et gemitus imo † promit de pectore : quod non 4 mesa.

Tota miser coemat 5 septa, feratque domum. † ducis.

Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine 5 el mer-
siccò ! cado.

Pars major lachrymas ridet, & intus habet.

Obsequia inutilia & damnosa. LXIX.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus :

Manè, vel à media nocte togatus ero :

Stridentisque feram flatus Aquilonis iniqui,

Et patiar nimbos, excipiamque nives.

Sed si non fias quadrante beatior uno.

Per gemitus nostros, ingenuasque cruces ;

Par-

Parce precor lassæ, vanosque remitte labores,
Qui tibi non profunt & mihi, Galle, nocent.

Calvus comatus. LXX.

Raros colligis hinc, & hinc capillos:
Et latum nitidæ, Marine, calvæ
Campum temporibus regis comatis.
Sed moti redeunt jubente vento,
Reddunturque sibi: caputque nudum
Cirris grandibus hinc, & inde cingunt.
Inter Splendorum, Telesphorumque
Cydæ stare putabis † Halmyroten.
Vis te simplicius senem fateri,
Ut tandem videaris unus esse?
Tonfor jam reliquos metat capillos,
Calvo turpius est nihil comato.

† *Hermem-
rotem.*

De Ladonte nauta. LXXI.

Jam senior Ladon, Tyberinæ nauta carinæ,
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cum sæpe vagus premeret torrentibus undis
Tibris, & hyberno rumperet arva † lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ stabat in alta,
Implevit saxi, opposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas quis credere posset?
Auxilium domino merfa carina tulit.

† *gelu.*

Poeta munus carmina. LXXII.

Octobres, age, sentiat Kalendas
Fæcundi pia Roma Restituti.
Linguis omnibus & favete votis
Natalem colimus, tacete lites.
Absit cereus aridi clientis:
Et vani triplices, brevesque mappæ.
Expectent gelidi jocos Decembris.
Certant muneribus beatiores:
Agrippæ tumidus negotiator

† *Cad-*

† Cadmi municipes ferat lacernas.
Pugnorum reus, ebriæque noctis
Cœnatoria mittat advocato.

† Tirias
videlicet.

Mirator veterum senex avorum
Donet Phidiaci toreuma cœli.
Venator leporem, colonus hœdum,
Piscator ferat æquorum † rapinas.
Si mittit sua quisque: quid poetam
Missarum tibi, Restitute, credis?

† rapinã

Homo nequiter officiosus. LXXIII.

Omnes persequeris prætorum, Cotta, locellos:
Accipis, & ceras: officiosus homo es.

De statua Junonis, ad Polycletum. LXXIV.

Juno labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,
Phidiacæ cuperent quam meruisse manus.

Ore nitet tanto, quanto superasset in Ida
Judice convictas non dubitante Deas,
Junonem, Polyclete, suam nisi frater amaret:
Junonem poterat frater amare tuam.

Suam villam Amico commendat. LXXV.

Mari, quietæ cultor, & comes vitæ,
Quo cive prisca gloriatur i Atina:
Has tibi gemellas barbari decus luci
Commendo pinus, ilicesque Faunorum,
Et semidocta villici manu structas
Tonantis aras, horridique Silvani,
Quas tinxit agni sæpe sanguinis, & hœdi,

x Atino.

2 Dominamque sancti virginem Deam templi, 2 Diana.
Et quam sororis hospitem vides castæ
Martem mearum Principem Kalendarum,
Et delicatæ laureum nemus Floræ.

Hoc omne agelli mitte parvuli numen
Seu tu cruore, sive thure placabis:
Ubicumque noster Martialis est, dices,
Hac ecce mecum dexterâ litat vobis
Absens sacerdos: vos putate præsentem:
Et date duobus, quidquid alter * optarit.

* optabit.

Li.

1 de Ve- Si prior 1 Euganeas, Clemens, Helicaonis oras,
necia. Pictaque pampineis videris arva jugis :

Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ

* culta. Carmina, purpurea sed modò * suta togâ.

Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo :

Sic nova, nec mento sordida, charta juvat.

Munusculum pomorum. LXXVII.

* mihi. Non * mea 2 Malsylus servat pomaria serpens,

2 Africa- Regios Alcinoi nec mihi servit ager:

no.

Sed Nomentana securus germinat hortus

Arbore, nec furem plumbea mala timent.

* modo. Hæc igitur media quæ sunt * mihi nata Saburra,
Mittimus autumnî cerea poma mei.

Regio beata. LXXVIII.

Sæpe loquar nimium gentes quod Avite, re-
motas

Miraris, Latia factus in urbe senex :

Auriferumque Tagum sitiam, patriumque Sa-
lonem,

* patria. Et repetam * saturæ sordida rura casæ.

Illa placet tellus, in qua res parva beatum

Me facit : & tenues luxuriantur opes.

Pascitur hic, ibi pascit ager: tepet igne maligno

Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.

* contur- Hic pretiosa fames, * conturbaturque macellus,
batrixq; Mensa ibi divitiis ruris operta sui.

macelli.

Quatuor hic æstate togæ pluresve teruntur,

Autumnis ibi me quatuor una tegit.

3 aparato I, cole nunc reges quidquid non præstat amicus,

funebre.

Dum præstare tibi possit, Avite, locus.

4 el que

untava,

Captator deceptus. LXXIX.

lavaba,

Dum levis arsura struitur 3 libitina papyro:

&c. los

Dum mirram & cassiam flebilis uxor emit :

disuntos.

Jam serobe, jam lecto, jam 4 pollinctore parato:

He-

Heredem scripsit me Numa: convaluit.

De figura Socratis. LXXX.

Si Romana forent hæc Socratis ora, fuissent,
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

† *In commiscentem versus operi suo.* LXXXI.

Quid stulte, nostris versibus tuos misces,

Cum litigante quid tibi miser libro?

Quid congregare cum leonibus vulpes,

Aquilisque similes facere noctuas quaris?

Habeas licebit alterum pedem Ladæ,

Inepte, frustra crure ligneo cures.

† *Ad poe-
tam pla-
giarum.*

In belle dicacem. LXXXII.

Elyfio redeat si fortè remissus ab † agro

Ille suo felix Cæsare Galba vetus:

Qui Capitolinum pariter, Galbamque † jo-
cantes

Audierit: dicet, rustice Galba, tace.

† *Ad Bilbilitanos agros.* LXXXIII.

Municipes, Augusta mihi quos Bilbilis† acri

Monte creat, rapidis † quos Salo cingit aquis:

Ecquid læta juvat vestri vos gloria vatis?

Nam decus, & nomen famaue vestra sumus.

Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,

Meque velit dici non minus illa suum.

Quatuor accessit trigesima messibus æstas.

Ut sine me Cereri rustica liba datis.

Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima Romæ:

Mutavere meas Itala regna comas.

Excipitis reducem placida si mente, venimus:

Aspera si geritis corda, redire licet.

Liber navigaturus. LXXXIV.

I, nostro comes, I, libelle, † Flavo.

Longum per mare, sed faventis undæ:

Et cursu facili, tuisque ventis

Hispaniæ pete Tarraconis arces

† *antro:*

† *vocâle.*

† *Ad mu-
nicipes,
suos Bil-
bilitanos.*

† *alto.*

† *quem.*

† *Flacco.*

Illinc te rota tollet, & citatus
 Altam Bilbilin, & tuum Salonem
 Quinto forsitan effedo videbis.
 Qui mandem tibi quæris ? ut sodales
 Paucos, & veteres & ante brumas
 Triginta mihi quatuorque visos
 Ipsa protinus à via salutes :

*Flaccū. Et nostrum admoneas subinde *Flavum,
 Jucundos mihi, nec laboriosos
 Secessus spatio paret salubri,
 Qui pigrum faciunt tuum parentem.
 Hæc sunt : jam tumidus vocat magister,
 Castigatque moras, & aura portum
 Laxavit melior: vale libelle.
 Navem, scis puto, non moratur unus.

M. VALERII

MARTIALIS

EPIGRAMMATON,

LIBER XI.

AD LIBRUM EXIRE
gestientem. I.

QUò tu, quò liber otiose, tendis
 Cultus sindone non quotidianâ?
 Nunquit Parthenium videre tendas? * *inevol-*
 Vadas, & redeas * *irrevolutus,* *lutus.*
 Libros non legit ille, sed libellos.

Nec musis vacat, aut suis vacaret.
 Ecquid te satis æstimas beatum,
 Contingunt tibi si manus minores;
 Vicini pete 1 porticum Quirini:
 Turbam non habet otiosiore
 Pompejus, vel 2 Agenoris puella,
 Vel primæ 3 dominus levis 4 carinæ:
 Sunt illic duo tresve, qui revolvant
 Nostrarum tincas ineptiarum:
 Sed cum sponsio, fabulæque lassæ

1 Monte
 cavallo.
 2 Europa
 3 Jason.
 4 la nave
 Argos.

De

De Scorpo fuerint, & Incitato.

*Versus liberiores. II.*Triste supercilium darique severa Catonis
Frons, & aratoris filia Fabricii,

Et personati fastus, & regula morum,

Quicquid, & in lupis non sumus: ite foras.

Clamant ecce mei, Jo Saturnalia, versus:

* *liber.*

Et * licet, & sub te præside Nerva, libet.

Lectores tetrici salebrosam ediscite Sanctam.

Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

Poeta celebris, & pauper. III.‡ *Musa.* Non urbana meâ tantum i Pimpleide gaudent
Otia, nec vacuis auribus ista damus:† *gelidis.* Sed meus in * Gericis ad Martia signa pruinis
A rigido teritur Centurione liber.

Dicitur, & nostros cantare Britannia versus.

Quid prodest? nescit sacculus ista meus.

At quam victuras poteramus pangere chartas,

Quantaque Pieria prælia flare tubâ?

Cum pia reddiderint Augustum numina terris

* *tibi.*

Et Mæcenatem si * mihi Roma daret.

*Precatur Deos pro Nerva Trajano. IV.*Sacra, laresque Phrygum, quos Trojæ maluit
beros

Quàm rapere arsuras Laomedontis opes:

* *et*

Scriptus * es æterno nunc primum Jupiter auro,

Et soror, & summi filia tota patris:

Et qui purpureis jam tertia nomina fastis

Jane refers Nervæ, vos precor ore pio:

Hunc omnes servate ducem, servate senatum:

Moribus hic vivat principis, ille suis.

In laudem Nervæ Trajani. V.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui

Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat:

Ardua

Ardua res hæc est, opibus non tradere mores;
 Et cum tot Cræsos viceris, esse Numam.
 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres:
 Elysiùm liceat si vacuare nemus:
 Te colet invictus pro libertate Camillus:
 Aurum Fabricius, te tribuente, volet.
 Te duce, gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus
 Imperium tradet, cum positurus erit.
 Et te, privato cum Cæsare Magnus amabit.
 Donabit totas, & tibi Crasus opes.
 Ipse quoque infernis revocatus Diis ab umbris
 Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

Ad Dindymum de Saturnalibus. VI.

Unctis 1 falciferi senis diebus,
 Regnator quibus imperat 2 fritillus,
 Versu ludere non laborioso
 Permittis, puto, pileata Roma.
 Risisti: licet ergo, nec vetamur.
 Pallentes procul hinc abite curæ!
 Quidquid venerit obvium loquamur,
 Morosa sine cogitatione.
 Misce dimidios puer trientes,
 Quales Pythagoras dabat Neroni:
 Misce, Dindyme, sed frequentiores.
 Possum nihil ego sobrius: bibenti
 Succurrent mihi quindecim Poetæ.

1 Satur-
 no.
 2 juego
 de cados.

De statua Memoris. VII.

Clarus fronde Jovis, Romani fama cothurni
 Spirat † Apellæa redditus arte Memor.

† Appella
 linea.

Amor fraternus. VIII.

Contulit ad satyras ingentia pectora Turnus,
 Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Ad

Ad puerum suum. IX.

Tolle puer calices, tepidique torumata Nili:
 Et mihi secura pocula trade manu.
 Trita patrum labris, & tonso pura ministro
 Antiquus mensis restituatur honor.

Homo obscurus. X.

Jus tibi natorum vel septem, Zoile, detur:
 Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

Epitaphium Paridis Histrionis. XI.

Quisquis Flaminiam teris viator
 Noli nobile præterire marmor.
 Urbis delitiæ, salesque Nili,
 Ars, & gratia, lusus, & voluptas,
 Romani decus, & dolor theatri,
 Hoc sunt condita, quo Paris, sepulchro.

De Colono. XII.

Heredes, nolite brevem sepelire colonum.
 Nam terra est illi quantulacumque gravis.

Sobria carmina. XIII.

* *nocturna.* Non omnis nostri * ridens est pagina libri,
 Invenies, & quod * torve, Sabine, legas.

* *mane.**Predium exiguum. XIV.*

Donasti, Lupe, rus sub urbe nobis:
 Sed rus est mihi majus in fenestrâ.
 Rus hoc dicere, rus potes vocare?
 In quo ruta facit nemus Dianæ,
 Argutzæ tegit ala quod cicadz,

Quod

Quod formica die comedit uno,
 Clausæ cui folium rosæ corona est :
 In quo non magis invenitur herba,
 Quàm 1 costi folium , piperis crudum :
 In quo nec cucumis jacere rectus,
 Nec serpens habitare tota possit.
 Erucam malè pascit hortus unam.
 Consumpto moritur culex 2 salicæ.
 Et talpa es mihi fossor, atque arator.
 Non boletus hiare , non 3 mariscæ
 Ridere , aut violæ patere possunt.
 Fines mus populatur , & colono
 Tanquam sus 4 Calydonius timetur.
 Et sublata volantis ungue 5 Prognés
 In nido seges est 6 hirundinino:
 Vix implet 7 cochleam peracta messis:
 Et mustum nuce condimus picatâ :
 Errasti, Lupe , litterâ sed unâ :
 Nam quo tempore prædium dedisti,
 Mallem tu mihi prandium dedisses,

Poeta parasitus. XV.

Dum te prosequor , & domum reduco:
 Aurem dum tibi præsto garrienti :
 Et quicquid loqueris , facisque laudo :
 Quot versus poterant Labulle , nasci ?
 Hoc damnum tibi non videtur esse.
 Si * quod Roma legit , requirit hospes,
 Non deridet eques , tenet senator,
 Laudat causidicus , poeta carpit :
 Propter te perit : Hoc, Labulle verum est ?
 Hoc quisquam ferat , ut tibi tuorum
 Sit major numerus togatorum:
 Librorum mihi sit minor meorum ?
 Triginta prope jam diebus una est
 Nobis pagina vix peracta : sic est,
 Cùm cœnare domi poeta non vult.

1 yerba
odorife-
ra.

2 arbole-
da de
Sauces.

3 higos
de mal
sabor.

4 Javall
de Esco-
cia.

5 Golon-
drina.

6 idem.

7 cara-
col.

* quid.

Convivium unius astis. XVI.

Atreus Cæcilius cucurbitarum,
 Sic illas , quasi filios Thyestæ,
 In partes lacerat , secaturque mille.
 Gustu protinus has * edes in ipso,
 Has prima feret , alterâve cœnâ,
 Has cœna tibi tertia reponet.

* *edens.*

1 postres: Hinc seras 1 epidipnidas parabit:
 fruras, ò Hinc pistor fatuas facit placentas :
 dulces. Hinc , & multiplices struit 2 tabellas,
 2 tortas. Et notas 3 caryotidas theatris:
 3 datiles. Hinc exit varium coco 4 minutas:
 4 picadi- Ut lentem positam , fabamque credas :
 llo. Boletos imitatur , & 5 botellos,
 5 stelleno. Et caudam cybii , brevesque 6 mœnas:
 6 pece- Hinc cellarius experitur artes,
 cillos. Ut condat vario vaser sapore
 In rutâ folium capellianâ.
 7 escudi- Sic implet 7 gabatas 8 paropsidasque,
 llas , ò Et leves 9 scutulas , cavasque lances.
 platospe- Hoc lautum vocat , hoc putat venustum:
 queños. Unum ponere ferculis tot affem.

8 platos
mayores.9 *fere*
*idem.**In Mendicum. XVII.*

Nec toga , nec focus est , nec tritus cimice
 lectus,

Nec tibi de bibula facta palude teges :
 Nec puer , aut senior , nulla est ancilla , nec
 infans,

Nec sera , nec clavis , nec canis , atque calix.
 Tu tamen affectas , Nestor , dici atque videri
 Pauper , & in populo quæris habere locum.
 Mentiris , vanoque tibi blandiris honore :
 Non est paupertas , Nestor , habere nihil.

De Prasino victore. XVIII.

Sapius ad palmam Prasinus, post fata Neronis
 Pervenit: & victor præmia plura refert.
 Inunc livor edax, dic te celsisse Neroni:
 Vicit nimiram, non, Nero, sed Prasinus.

Bella cæna, mala cœnatio. XIX.

Ædes emit Aper, sed quas nec noctua vellet
 Esse suas: adedò nigra, vetusque casa est.
 Vicinos illis nitidus Maro possidet hortos,
 Cœnabit bellè, non habitabit Aper.

Solus in frequenti convivio. XX.

Ignotos mihi cùm voces trecentos,
 Quare non veniam vocatus à te,
 Miraris, quererisque, litigasque.
 Solus cæno, Fabulle, non libenter.

Pro Amico soteria. XXI.

Carus hanc lucem gemmâ mihi Julius albâ
 Signat, io votis redditus ecce meis:
 Desperasse juvat: veluti jam rupta fororum
 Fila: minùs gaudent, qui timuere nihil.
 Hypne quid expectas piger? immortale Fa-
 lernum

Funde, senem poscunt talia vota cadum.
 Quincunces, & sex cyathos, * bessemque
 bibamus:
 Cajus ut fiat, Julius, & Proculus.

* i. octo
 cyathos;
 quot sũt
 literæ in
 voce Pro-
 culus.

Eques è Servo. XXII.

Zoile, quid tota gemmam præcingere librâ
 P Te

226 M. VAL. MARTIAL.

Te juvat, & miserum perdere sardonicha ?
Annulus iste tuis fuerat modò cruribus aptus :
Non eadem digitis pondera conveniunt.

De Mulione surdo. XXIII.

Mulio viginti venit modò millibus, Aule:
Miraris pretium tam grave ? surdus erat.

Pastor nimium diligens. XXIV.

Indulget pecori nimium dum pastor Amyntas,
Et gaudet fama, luxuriaque gregis :
Cedentes oneri ramos silvamque fluentem,
Vicit, concussas ipse secutus opes.
Triste nemus diræ vetuit superare rapinæ,
Damnavitque rogis noxia ligna pater.
Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Jolas :
Te fatis est nobis annumerare pecus.

Carmina vivida. XXV.

* *quid.* Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, * qui fieri, Cæciliane potest ?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci:
Et thyma Cæcropiæ Corsica ponis api ?

Divitis Senis Amicus. XXVI.

Orbus es, & locuples, & Bruto consule natus:
Esse tibi veras credis amicitias ?
Sunt veræ : sed quas juvenis, quas pauper ha-
bebas,
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

Virgilii, & Ciceronis hæres. XXVII.

Silius hic magni celebrat monumenta Maronis
Ju-

Jugera facundi qui Ciceronis habet.
 Heredem, dominamque sui tumulique larisque
 Non alium malet, nec Maro, nec Cicero.

Maronis monumentum. XXVIII.

Jam propè desertos cineres, & sancta Maronis
 Nomina qui coleret, pauper, & unus erat.
 Silius i Arpino tandem succurrit agello, i Patria
 Silius & vatem, non minor ipse, † tulit. de Cice-
ron.
Julium Cerealem ad cœnam invitat. XXIX. † *colit.*

Cœnabis bellè, Juli Cerealis, apud me :
 Conditio est melior si tibi nulla, veni.
 Octavam poteris fervare : lavabimur unà :
 Scis quam sint Stephani balnea juncta mihi.
 Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo
 Utilis, & porris fila refecta suis.
 Mox vetus, & tenui major 2 cordylla lacerto, 2 Pece-
 Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant. cillos.
 Altera non deerunt tenui versata favilla,
 Et 3 Velabrensi massa recocta foco:
 Et quæ Picenum senserunt frigus olivæ, 3 queso
 Hæc satis in gustu : cœtera nosse cupis ? de Vela-
 Mentiar, ut venias : pisces, conchylia, fumen, bro, bar-
 Et cortis saturas, atque paludis aves. rio de
 Quæ nec Stella solet rara nisi ponere cœna : Roma.
 Plus ego polliceor : nil recitabo tibi.
 Ipse tuos nobis relegas licet usque Gigantas.
 † Rara vel æterno proxima Virgilio. † Rura:

De Claudia Ruffina. XXX.

Claudia cœruleis cum sit Ruffina Britannis
 Edita, † cùm Latix pectora plebis habet ? † quæm.
 Quale decus formæ ? Romanam credere matres

1 Grie-
gas.

* quód.

* quód.

Italides possunt, 1 Attides esse suam.
Dii bene, quòd sancto peperit fœcunda ma-
rito:

* Quot sperat generos, * quotque puella
nurus.

Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno,
Et semper natis gaudeat illa tribus.

Ex fugitivo fur. XXXI.

Unguenta, & casias, & olentem funera myrrham,
Thuraque de medio semicremata rogo;
Et quæ de Stygio rapuisti Cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.
A pedibus didicere manus peccare proteive.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

Ars captatoris capiendi. XXXII.

Hortatur fieri quòd te Lupus, Urbice, patrem,
Nec credas: nihil est, quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis, velle videri:
Ne facias optat, quod rogat, ut facias.
Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum:
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu consilio, videaris ut usus amici:
Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

Vita fortiter retinenda. XXXIII.

1 la este- Quòd nimium laudas, Cheræmon, Stoice,
ra. mortem:
2 chinche Vis animum mirer, suspiciamque tuum.
3 las ta- Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansâ,
blas. Et tristis nullo qui tepet igne focus:
4 cama Et 1 teges, atque 2 cimex, & nudi 3 spondi
vil. 4 grabati:

Et

Et brevis, atque eadem nocte, dieque toga.
O quam magnus homo es, qui facie rubentis
aceti

Et stipula, & nigro pane carere potes?

* Lingonicis, agedum, tumeat tibi culcitra lanis
Constringatque tuos purpura * texta toros:

O * quam tu cupies ter vivere Nestoris annos:
Et nihil ex ulla perdere luce voles:

Rebus in augustis facile est, contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Dives vilia munera ne respuat. XXXIV.

r Lāgres,
Ciudad
de Fran-
cia.

* Leuco-
nicis.

* pexa.

* quātū
cuperes.

Miraris docto quod carmina mitto Severo,

Ad cœnam quod te docte Severe, vocem:

Jupiter ambrosiâ satur est, & nectare vivit:

Nos tamen extra Jovi, thura, meramque
damus:

Omnia cum tibi sint dono concessa deorum:

Si quod habes, non vis, ergo quid accipies?

Annuli pauperis. XXXV.

Senos Charinus omnibus digitis gerit,

Nec nocte ponit annulos,

Nec cum lavatur: causa quæ sit quæritis?

2 Dactyliothecam non habet.

2 caxita
para guar
dar los
anillos.

Sera invitatio. XXXVI.

Sexcenti cœnant à te, Justine, vocati

Lucis ad officium: quæ tibi prima fuit:

Inter quos, memini, non ultimus esse solebam:

Nec locus hic nobis invidiosus erat:

Postera sed festæ reddis solemnia * mensæ:

Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

* cœnæ.

Post

Post mortem liberalis. XXXVII.

Nil mihi das vivus dicis, post fata daturum.
Si non es stultus; scis, Maro, quid cupiam:

A magnis magna postulanda. XXXVIII.

Parva rogas magnos: sed non dant hæc quoque
magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

Epitaphium canis Lydiae. XXXIX.

Amphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, silvis aspera, blanda domi:
Lydia dicebat, domino fidissima Dextro:
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui 1 Dictæa Cephalum de gente secutus
2 Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
3 Qualia 3 Dulichio fata fuere cani:
Falsineo spumantis apri sum dente preempta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe, tuus,
Nec queror, infernas quamvis cito rapta sub
* undas. * umbras:

Non potui fato nobiliore mori.

Durus creditor. XL.

Solvere, Pæte, decem tibi me sestertia cogis:
* Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.
* Perdi-
derit. Ne noceant, oro, mihi non mea carmina:
tu qui

Bis centena potes perdere, perde decem.

Bques

Eques piger. XLI.

Ad primum decima lapidem * quod venimus * qui.
hora,

Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
Non est ista quidem, non est mea, sed tua culpa:
Misiſti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

Amicus inutilis. XLII.

Littus beatæ * gentis aureum Baias, * Veneris.
Baias superbæ blanda dona naturæ,
Ut mille laudem, Flacce, verbis Baias:
Laudabo dignè non satis tamén Baias.
Sed Martialem malo, Flacce, quàm Baias.
Optare utrumque pariter, improbi votum est.
Quòd si Deorum munere hoc tibi detur:
Quid gaudiorum est, Martialis, & Baia?

De Philostrato ad Nymphas. XLIII.

A Sinveffanis conviva Philostratus undis
Conductum repetens, nocte jubente, larem,
Penè imitatus obit sævis Elphenora fatis,
Præceps per longos dum ruit usque gradus:
Non esset, Nymphæ, tam magna pericula passus,
Si potius vestras ille bibisset aquas.

Questuosè munificus. XLIV.

Nemo habitat gratis, nisi dives, & i orbis i sin his
apud te. jos.
Nemo domum pluris, Sossibiane, locat.

Ad Anthiochum tonsorem. XLV.

Qui nondum Stygias descendere quærit ad
undas,

Ton.

Tonforem fugiat, si sapit, Antiochum.

- * Orba. * Alba minus lævis lacerantur brachia cultris,
Cum furit ad Phrygios 1 Enthea turba modos,
1 Sacerdotes de Mitior implicitas Alcon secat 2 enterocelas,
Cibeles. Fractaque fabrili dedolat ossa manu,
enthea. i. Tondeat hic inopes 3 Cynicos, & Stoica
furiata: menta,
Deo affata. Collaque pulvereà nudet equina jubà.
2 hernias Hic miserum Scythica sub rupe Promethea
3 Philosophos. radat,
Carnificem nudo pectore pascet avem.
Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus:

Antiochi tantum barbara tela sonent.

Hæc quæcumque meo numerasti stigmata
mento,

† Pictæ
gladiador.

In vetuli † picta qualia fronte sedent.

Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:

Antiochi ferrum est, & scelerata manus.

Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:

Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

Gulosa tussis. XLVI.

Leniat ut fauces medicus, quas aspera vexat

Assiduè tussis, Parthenopæ, tibi:

Mella dari, nucleosque jubet, dulcesque pla-
centas,

Et quidquid pueros non sinit esse truces.

At tu non cessas, totis, tussire diebus.

Non est hæc tussis, Parthenopæ, gula est.

Epitaphium Canaces. XLVII.

Æolidon Canace jacet hoc tumultata sepulchros

Ultima cui parvæ septima venit hiems.

Ah scelus! ah facinus! properas quid flere
viator?

Non licet hic vitæ de brevitate queri.

Tristius est leto leti genus: horrida vultus

Abstulit, & tenero sedit in ore lues:

Ipsaque * crudeles ederunt oscula morbi : * carule
laserunt.
 Nec data sunt nigris tota labella rogis.
 Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit * cludere, blanda * claudere.
 Ne posset duras flectere lingua deas.

In sceleratum. XLVIII.

Mentitur, qui te vitiosum, Zoile, * dixit. * dicitur.
 Non vitiosus homo es: Zoile, sed vitium.

Ab incendio malè servatus. XLIX.

Pierios vatis Theodori flamma penates
 Abstulit: Hoc musis, hoc tibi Phœbe, placet ?
 O scelus, ò magnum facinus, crimenque deo-
 rum !

Non arsit pariter quòd domus, & dominus.

Captivus ferox. L.

Martia, non Rhenus salit hic, Germane: quid
 obstas ?

Et puerum prohibes divitis imbre lacus ?

Barbare, non debet submoto cive ministro,
 Captivam victrix unda levare sitim.

Dona debent crescere. LI.

Mittebas libram: quadrantem, Garrice mittis,
 Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

In Lectorem fastidiosum. LII.

Albi Maxime, si vacabit hora:
 Hoc tantum lege; namque & occupatus,
 Et non es nimium laboriosus.
 Transis hos quoque quatuor: sapisti.

Liber evolutus. LIII.

Explicitum nobis usque ad sua cornua librum,
 Et quasi perfectum, Septitiane, refers.

Om.

234 M. VAL. MARTIALĒ:

Omnia legisti : credo, scio, gaudeo, verum est.
Perlegi libros sic ego quinque tuos.

Ad Lectorem. LIV.

Quamvis tam longo possis satur esse libello,
Lector adhuc à me disticha pauca petis.

Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt:
Lector, salve. Taces, dissimulasque ? Vale.

M. VALERII

MARTIALIS

EPIGRAMMATON,

LIBER XII.

SCIO me patrocinium debere
 contumacissimæ triennii
 desidiæ: quæ absolvenda non es-
 set inter illas quoque ocupatio-
 nes urbicas, quibus facilius con-
 sequimur, ut molesti potius,
 quam officiosi esse videamur: ne-
 dum in hac provinciali solitudi-
 ne, ubi nisi etiam intemperan-
 ter

ter studeamus , & sine solatio,
 & sine excusatione secessimus.
 Accipe ergo rationem , in qua
 hoc maximum , & primum est,
 quód civitatis aures , quibus af-
 fueveram, quæro, & videor mihi
 in alieno foro litigare. Si quid
 est enim in libellis meis quod
 placeat , dictavit auditor. Illam
 judiciorum subtilitatem , illud
 materiarum ingenium , biblio-
 thecas , theatra , conventus , in
 quibus studere se voluptates
 non sentiunt , ad summam om-
 nium , * ea quæ delicatè reliqui-
 mus, quasi destituti desideramus.
 Accedit his municipalium rubi-
 go dentium, & iudicii loco livor,
 & unus, aut alter mali in pu-
 bello loco multi , adversus quos diffi-
 cile est habere quotidie bonum

* illud
 quod.

stomachum. Ne mireris igitur
 abjecta ab indignante, quæ à
 gestiente fieri solebant. Ne quid
 tamen & adveniēti tibi ab ur-
 be, & exigenti negarem, qui non
 refero gratiam, si tantum ea præ-
 sto, quæ possim imperabo mihi,
 * cui indulgere * consueveram:
 * & statui paucissimis diebus, ut
 familiarissimas mihi aures tuas
 exciperem adventoria sua. Tu
 velim ista quæ tantum apud te
 non periclicantur, diligenter æsti-
 mare, & excutere non graveris, &
 quod tibi difficillimum est, de
 nugis nostris iudices nitore sepo-
 sito: ne Romam, si ita decreveris,
 non Hispaniensem librum mit-
 tamus, sed Hispanum.

* quod
 * cōsueveram
 * studui

Brevis liber. I.

Retia dum cessant, latratorésque Molossi :

Et

Et non invento silva qui scit apro :
 Otia, Prisce, brevi poteris donare libello:
 Hora nec æstiva est, nec tibi tota perit.

Ad sua carmina. II.

2 Ciudad
 de la
 Toscana:
 nunc Sa.
 Marine--
 la.

Quæ modò littoreos ibatis carmina i Pyrgos,
 Ite sacra, jam non pulverulenta via est.

Liber Authorem suum indicat. III.

Ad populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
 Ibis tu Romam nunc peregrine liber,
 Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis;
 Dat patrios manes, quæ mihi terra potens.
 Non tamen hospes eris, nec jam potes advena
 dici,

Cujus habet fratres tot domus alta Remi.

Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
 Reddita Pierio sunt ubi templa choro.

Vel si malueris prima gradiere Suburra :

Atria sunt illic, Consulis alta mei.

Laurigeros habitat facundus Stella penates:

* *stitor.*

Clarus Hyantæ Stella * petitor aquæ.

Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,

Unde novem dominas sæpe bibisse ferunt.

Ille dabit populo, patribusque, equitique le-
 gendum

Nec nimium siccis perleget * ipse genis.

* *iste.*

Quid titulum poscis? versus duo, tresve le-
 gantur,

Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

Ad suum Mæcenatem. IV.

Quod Flacco, Variòque fuit summòque Maroni
 Mæcenas atavis Regibus ortus eques :

Gentibus, & populis hoc te mihi, Prisce Te-
 renti :

Fama fuisse loquax, chartaque dicet anus.

Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,

Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Cæsari libros offert. V.

Longior undecimi nobis, decimique libelli
Arctatus labor est, & breve raris opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar, forsan & illa leges.

In commendationem Nervæ. VI.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aulæ
Nervæ: licet toto nunc Helicone frui.
Recta Fides, hilaris Clementia, cauta Potestas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
Hoc populi, gentesque tuæ, pia Roma, pre-
cantur:

Dux tibi sit semper talis, & iste diu.
Maeste animi, quem rarus habet, morumque
tuorum,

Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato:
Largiri, præstare, breves extendere census,
Et dare quæ faciles vix tribuere Dei.
Nunc licet, & fas est, sed tu sub principe duro,
Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

Anus trima. VII.

Toto vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet Lygeia, trima est

In commendationem Trajani. VIII.

Terrarum dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum,
Trajani modo læta cum futuros

Tot per secula computaret annos:
Et fortem, juvenemque, Martiumque
In tanto duce militem videret:

Dixit præside gloriosa tali,
Parthorum pioceres, ducesque 1 Serum.
Thraces, 2 Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem: venite.

Præfetti similes Principi. IX.

3 Palma regit nostros, mitissime Cæsar, Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.

Ergo

1 Pueblos
de las
Indias
Orientales.
2 Moscovitas.
3 Aul.
Corn.
Palma.

Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misiſti mores in loca noſtra tuos.

In Avarum. X.

Habet Africanus millies, tamen captat,
Fortuna multis dat nimis, ſatis nulli.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

Parthenio dic, Muſa, tuo, noſtroque, ſalutem:
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?

Cujus Pymplæo lyra clarior exit ab antro?

Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et ſi fortè, ſed hoc vix eſt ſperare, vacabit:

Tradat ut ipſe duci carmina noſtra, roga:

Quatuor & tantùm timidumque brevemque li-
bellum

Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

Ebrius promiſſor. XII.

Omnia promittis, cùm tota nocte bibiſti,
Manè nihil præſtas: Poſthume manè bibe.

Ira utilis. XIII.

Genus, Auſte, lucrì divites habent iram:
Odiſſe, quàm donare, vilius conſtat.

Venatorem admonet. XIV.

Parciùs utaris, moneo, rapiente i veredo

Prifce: nec in lepores tam violentus eas.

Sæpe ſatis fecit prædæ venator, & acri

Decidit excuſſus, nec rediturus equo.

Inſidias & campus habet: nec foſſa, nec agger,

Nec ſint faxa licet, fallere plana ſolent.

Non deerunt qui tanta tibi ſpectacula præſtent:

Invidiâ fati ſed leviore cadant.

Si te delectant animoſa pericula: Thuſcis

(Tutior eſt virtus) inſidiemur apris.

Quid te fræna juvant temeraria; ſæpius illis

Prifce: datum eſt, equitem rumpere: quàm

leporem.

Adulatorium. XV.

Quicquid Parrhaſia nitebat aula,

Do-

¶ cavallo
de coche.

Donatum est oculis, deisque nostris.

Miratur Scythicas virentis auri

Flammæ Jupiter : & stupet superbas

Regis delicias, gravesque * lusus.

Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem:

* *luxus.*

Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.

Omnes cum Jove nunc sumus beati:

At nuper (pudet, ah! pudet fateri)

Omnes cum Jove pauperes eramus.

Febris benè curata. XVI.

Quare tam multis à te, Lentine, diebus

Non abeat febris quæris, & usque gemis?

Gestatur tecum sella, pariterque lavatur:

Cœnat boletos, ostrea, lumen, aprum:

Ebria Setino fit sæpe, & sæpe falerno:

Nec nisi post niveam Cæcuba potat aquam:

Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,

Dormit & in pluma purpureoque toro,

Cùm † sic tam pulchrè, † tam belle vivat

† *sit.*

apud te:

† *cû tam*

Ad 1 Damam potius vis tua febris eat?

bene.

Otium rusticanum. XVII.

i an es-

Dum tu forsitan inquietus erras:

clavo.

Clamosâ, Juvenalis, in Suburrâ,

Aut collem dominæ teris Dianæ:

Dum per limina te potentiorum

Sudatrix toga ventilat: vagumque

Major Cælius, & minor fatigant:

Me multos repetita post Decembres

Accepit mea, rusticumque fecit

Auro Bilbilis, & superba ferro.

Hic pigri colimus labore dulci

Botrodum, Plateamque (Celtiberis

Hæc sunt nomina crassiora terris.)

Ingenti fruor, improboque somno.

Quem nec tertia sæpe rumpit hora.

242 M. VAL. MARTIALIS:

Et totum mihi nunc repono quicquid
 Ter denos vigilaveram per annos.
 Ignota est toga, sed datur petenti
 Rupta proxima vestis: è cathedra
 Surgentem focus * excipit superba,
 Vicini strue cultus iliceti,
 Multa villica quem coronat olla.

* accipit.

In Cœnipetam. XVIII.

In thermis sumit lactucas, ova, lecertum:
 Et cœnare foris se negat Æmilius.

Ad Marcellam laus. XIX.

Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis,
 Et genitam nostris quis putet esse locis?
 Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,
 Audierint si te vel semel, esse suam.
 † Nulla nec in mediâ certabit nata Suburra,
 Nec Capitolini collis alumna tibi.
 Nec citò ridebit peregrini gloria partus,
 Romanam † ducat quam magis esse nurum.
 † Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis
 Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

† Ulla

† dicet
cum alii
deceat.*Empta pulcritudo. XX.*

Dentibus, atque comis (nec te pudet) uteris
 emptis:
 Quid facies oculo Lælia? non emitur.

De Covinno curru. XXI.

O jucunda, Covinne solitudo,
 Carruca magis effedoque gratum
 Facundi mihi munus * Æliani.
 Hic mecum licet, hic, Juvence, quicquid
 In buccam tibi venerit, loquaris,
 Non vector Libyci niger caballi,
 Succinctus neque cursor, antecedit.

* Ha-
driani.

Nusquam est mulio ; mannuli tacebunt.

O si conscius esset hic Avitus !

Aurem non ego tertiam timerem.

Totus quam benè sic dies abiret !

In Avarum Amicum. XXII.

Cùm rogo te nummos , sine pignore. Non habeo, inquis :

Idem si pro me spondet, agellus habes.

Quod mihi non credis veteri, Thelesine sodalis ;

Credis * colliculis, arboribusque meis ?

Ecce reum Carus te detulit : adsit agellus :

Exilii comitem quæris ? agellus eat.

In duos potiores. XXIII.

Poto ego * sextantes tu potas , Cinna , *
deunces :

Et quereris quòd non, Cinna bibamus idem.

De Hermogene fure ad Ponticum. XXIV.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est ;

Quantus nummorum vix, puto. Massa fuit.

Tu licet observes dextram, teneatque sinistram :

Inveniet mappam qua ratione trabat.

Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem :

Casuras altè sic rapit Iris aquas.

Nuper eùm Myrino peteretur missio læsa ;

Subduxit mappas quatuor Hermogenes.

Cretaram prætor eùm vellet mittere mappam,

Prætori mappam surripit Hermogenes.

Attulerat mappam nemo, dum furta timentur :

Mantile è mensa surripit Hermogenes.

Hoc quoque si deerit : medios † distringere
lectos

† *distringere.*

Mensarumque pedes non timet Hermogenes.

Quamvis non modico caleant spectacula sole.

Vela reducuntur, eùm venit Hermogenes.

Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,

Q 2

Ad

Ad portum quoties paruit Hermogenes.

1 Sacerdotes de 1 Linigeri fugiant calui, 2 sistrataque turba:

Isis, vestidos de Inter adorantes cum stetit Hermogenes.

lino. Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam.

zcon so-
najas.

A cœna semper retulit Hermogenes.

Amicus siccus. XXV.

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?

Servum sic ego laudo, non amicum.

Mendici familia, & supellex. XXVI.

O Juliarum dedecus Kalendarum,

Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi:

Quas non retentas pensione pro bimâ

Portabat uxor Rufa crinibus septem,

† *casta* Et cum sorore † cana mater ingenti.

Furias putavi nocte Ditis emerfas,

Has tu priores frigore, & fame siccus,

Et non recenti pallidus magis buxo

Irus tuorum temporum sequebaris.

Migrare clivum crederes Aricinium.

Ibat tripes grabatus, & bipes mensa:

Et cum lucerna, corneoque cratere

Metella curto rupta latere fœtebat.

Focum ferentis suberat amphoræ cervix.

3 langos- Fuisse 3 gerres, aut inutiles 4 mœnas

tas. Odor insuavis urcei fatebatur,

4 Pece- Qualem marinæ misit aura piscinæ.

cillos. Nec quadra deerat casei Tolosatis,

† Paleiū, Quadrima nigri nec corona † pilei,

sive Po- Calvaque 5 restes allioque, cepisque,

leo, yer- Nec plena turpi matris olla refina.

ba debuē Quid quæris ædes, villicosque derides?

olor. Habitare gratis, ò Vacerra, cum possis.

5 ristras Hæc sarcinarum pompa convenit ponti.

de ajos,

&c.

Nimia familiaritas. XXVII.

Triginta mihi, quatuorque messes
 Tecum, si memini, facere, Juli:
 Quarum dulcia mixta sunt amaris,
 Sed jucunda tamen fuere plura,
 Et si calculus omnis huc & illuc
 Diversus, bicolorque digeratur:
 Vincet candida turba nigriorem.
 Si vitare velis acerba quædam,
 Et tristes animi cavere morsus:
 Nulli te facias nimis sodalem,
 Gaudebis minus, & minus dolebis.

Hortatur ad liberalitatem. XXVIII.

Libras quatuor, aut duas amico,
 Argentemque togam, brevemque i lænam,
 Interdum aureolos manu crepanteis,
 Possint ducere qui duas Kalendas,
 Quòd nemo, nisi tu, Labulle, donas,
 Non es, crede mihi, bonus: quid ergo?
 Ut verum loquar, optimus malorum.
 Pisones, Senecasque, Memmiosque,
 Et Crispos mihi redde, sed priores:
 Fies protinus ultimus bonorum.
 Vis cursu, pedibusque gloriari?
 2 Tigrim, vince, levemque Passerinum.
 Nulla est gloria præterire, asellos.

1 capote.

2 dos ca-
vallos.3 polipus
propriepulpopez
hic car-nosidad,
que sehace en
las nari-

zes.

In Nasutum. XXIX.

Nasutus nimium cupis videri.
 Nasutum volo; nolo 3 polyposum.

Paridæ bellus. XXX.

Odi te quia bellus es, Sabelle.
 Res est putida bellus, & Sabellus.

Bellum

246 M. VAL. MARTIAL:

Bellum denique malo, quam Sabellum,
Tabescas utinam, Sabelle, belle.

Adulator. XXXI.

Mentiris, credo: recitas mala carmina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Nil tamen omnino præstas mihi: mortuus, inquis,
Accipiam bene te: nil volo, sed morere.

Vitiorum ostentator. XXXII.

Non est Tucca, satis, quod es gulosus.
Et dici cupis, & cupis videri.

Fratrum exuditorum concordia. XXXIII.

Unice, cognato junctum mihi sanguine nomen
Quique geris studiis corda propinqua, meis:
Carmina cum facias soli cedentia fratri,
Pectore non minor es, sed pietate prior.

* Nō deerant.
* Juvabit

* Nec deerant Zephyri, si te dare vela * juvaret:
Sed tu litus amas: hoc quoque fratris habes.

Caput calceatum. XXXIV.

Hædinâ tibi pede contegenti
Nudæ tempora, verticemque calvæ,
Festive tibi, Phæbe, dixit ille,
Qui dixit, caput esse calceatum.

Carminum venditores. XXXV.

Vendant carmina Gallus, & Lupercus;
Sanos, Clafsice, nunc nega poetas.

Hofis amicus. XXXVI.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem,
Nec tecum possum vivere, nec sine te.
In lautum invitatore. XXXVII.
Boletos, & aprum, si tanquam vilia ponis,

Et

Et non esse putas, hæc mea vota volo.
 Si fortunatum fieri me credis: & heres
 Vis scribi, propter quinque lucina: vale.
 Lautæ tamen cœna est: fateor lautissima: sed
 cras

Nil erit, immò hodie, protinus immò nihil:
 Quod sciat infelix * damnata spongia * virgæ. * *dænata.*
 Vel quicumque canis, junctaque testa viæ, * *virgæ.*
 Mallorum, leporumque & suminis exitus hic est,
 Sulfureusque color, carnificesque pedes.
 Non Albana mihi sit commessatio tantæ:
 Nec capitolinæ, pontificumque dapes.
 Imputet ipse Deus nectar mihi, fiet acetum,
 Et vaticani perfide vappa cadi.
 Convivas alios cœnarum quære † magister,
 Quos capiant mensæ regna superba tuæ. † *magi-*
 Me meus ad subitas invitet amicus ofellas. † *stros.*
 Hæc mihi quam possum reddere, cœna placet.

Lautæ Domus, sed incommoda. XXXVIII.
 1 Daphnonas, platanonas, ac acrias cyparissos, 1 campos
 Et non unius balneæ solus habes. de Lau-
 Et tua centenis stat porticus alta columnis, reles.
 Calcatuque tuo sub pede lucet onyx.
 Pulvereuque fugax 2 hippodromon vugula
 plaudit 2 Lugar
 Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat. en donde
 Atria longa patent: sed * nec cenantibus us- corrê los
 quam, cavallos.
 Nec somno locus est, quàm bene non habitas! * *non cœ-*
 nat tibi
 quisquæ.

Homo bonus. XXXIX.

Tam sæpe nostrum decipi Fabullum, quid
 Miraris, Aule? semper homo bonus; tiro est.

Epitaphium. XL.

Tempora Pieria solitus redimire corona,
 Nec

Nec minus attonitis, vox celebrata reis,
 Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus :
 Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
 Dulcis in Elyſio narraris fabula campo :
 Et ſtupet ad raptus Tyndaris ipſa tuos,
 Tu melior, quæ deſerto raptore rediſti :
 Illa virum voluit nec repetita ſequi.
 Accipient olim cùm te loca læta priorum,
 Non erit in Stygia notior umbra domo.
 Non aliena videt, ſed amat Proſerpina raptas :
 Iſte tibi dominam conciliabit amor.

Sordidè illiberalis. XLI.

Nummi cùm tibi ſint, opesque tantæ,
 Quantas civis habet, Paternæ, rarus:
 Largiris nihil, incubasque gazæ,
 Ut magnus draco, quem canunt poetæ
 Custodem Scythici fuiſſe luci.
 Sed cauſa, ut memoras, & ipſe jaſtas;
 Diræ filius eſt rapacitatis.
 Et quid tu fatuos, rudesque quæris,
 Illudas quibus, auferasque mentem ?
 Huic ſemper vitio pater fuiſti.

In deformem. XLII.

Crine ruber niger ore, brevis pede, lumine
 luſcus,
 Rem magnam præſtas, Zoyle, ſi bonus es.

In Avarum ſapius ægotantem. XLIII.

Ægotas uno decies, aut ſæpius anno:
 Nec tibi, ſed nobis, hoc, Polycarme, nocet;
 Nam quoties ſurgis, * ſoteria poſcis amicos,
 Sit pudor: ægrotata jam, Polycarme, ſemel.

*munera
 pro vaie-
 tudine
 recepta.

Villa cur Poeta amica? XLIV.

Cur ſæpe ſicci parva rura Nomenti,

La-

Laremque villæ sordidum petam, quæris?
 Ne cogitandi † spatia, nec quiescendi
 In urbe locus est pauperi. Negant vitam
 Ludi magister mane, nocte pistorum,
 Ærariorum marculi die toto.

Hinc otiosus sordidam quærit mensam
 Neroniana 1 nummularius mæssâ:
 Illinc 2 paludis malleator Hispanæ
 Tritum nitenti fuste verberat saxum.
 Nec 3 turba cessat 4 entheata Bellonæ,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Judæus,
 Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna qui potest somni,
 Dicet quot ara verberent manus urbis:
 Cùm secta 5 Colcho luna vapulat * 6 rhombo.
 Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
 Petilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus montes,
 Et rus in urbe est, vinitorque Romanus:
 Nec in Falerno monte major autumnus,
 Intraque limen latus effedo cursus,
 Et in profundo somnus, & quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
 Nos transeuntis risus excitat turbæ,
 Et ad cubile est † Roma: tædio fessis
 Dormire quoties libuit imus ad villam.

De importunis basiatoribus. XLV.

Quantum dat tibi Roma basiorum
 Post annos modo quindecim reverso?
 Te vicinia tota, te pilosus
 Hircofo premit osculo colonus.
 Hinc instat tibi textor, inde fullo,
 Hinc sutor modò pelle basiatâ,
 Hinc menti dominus pediculosi,
 Hinc * defioculus & inde lippus.
 Jam tanti tibi non fuit redire.

† para
est.

1 el que
cuenta, y
truecalos
dineros:
oficio, q̄
instituyò
Neròn.

2 el que
machaca
el caña-
mo.

3 de los
Sacerdo-
te:.

4 enfu-
recida.

5 de He-
chizeros.

* bombo.

6 instru-
mento
magico.

† sroma.

* cui
utius de-
sit luscus.

Ad suum natalem. XLVI.

Martis alumne dies , roseam quo lampada pri-
mum,

Magnaque siderei vidimus ora dei :

**pudebit.* Si te rure coli viridesque * pigebit a d aras,

Qui fueras Latia cultus in urbe mihi :

Da veniam: servire tuis quòd nolo Kalendis :

Et quâ sum genitus , vivere luce volo.

Molestia urbanitas. XLVII.

Natali pallere suo ne calda Sabello

Desit, & ut liquidum potet Alanda merum:

Turoida sollicito transmittere cæcuba sacco,

Atque inter mensas ire, redire suas :

Excipere hos , illos , & tota surgere cœna

Marmora calcantem frigidiora gelu.

Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, patique:

Quæ te si jubeat rex, dominusque , neges?

Hostis indignus ultione. XLVIII.

Versus , & breve , vividumque carmen

In te ne faciam times , Ligura :

Et dignus cupis hoc metu videri.

Sed Frustra metuis cupisque frustra.

**fremūs.* In tauros Libyci * ruunt leones,

Non sunt papilionibus molesti.

Quæras censeo , si legi laboras,

Nigri formicis ebrium poetam,

Qui carbone rudî putrique creta

Scribit carmina, quæ legunt jocantes.

Frons hæc stigmatæ non meo notanda est.

Saturno votum pro Amico reduce. XLIX.

Antiqui rex magne poli, mundique prioris
 Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat:
 Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna
 Scissa nec ad manes, sed sita dives humus:
 Latus ad hæc facilisque veni solemnia Prisci
 Gaudia: cum sacris te decet esse tuis.
 Tu reducem patriæ sexta, pater optime, bruma
 Pacifici Latia redis ab urbe Numæ.
 Cernis ut Ausonio similis tibi pompa macello
 Pendeat, & quantus luxurietur honos?
 Quam non parca manus, largæque numismata
 mensæ?

Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?

† Ut sit his pretium meritis, & gratia major, † *Utquis*
 Et pater, & frugi, sic tua sacra colit. *fit bis.*

At tu sancte, tuo sic semper amere Decembri:
 Hos illi jubeas sæpe redire dies.

Securus Poetæ. L.

Uncto Corduba lætior & Venafro,
 & Histrâ nec minus absoluta testâ,
 Albi quæ superas oves Galefi:
 Nullo murice, nec cruore mendas,
 Sed tinctis gregibus colore vivo:
 Dic vestro, rogo, sit pudor poetæ
 Ne gratis recitet meos libellos.
 Ferrem, si faceret bonus poeta,
 Cui possem dare mutuos honores:
 Cæcus perdere non potest, quod aufert:
 Nil est deterius latrone nudo,
 Nil securius est malo poeta.

1 Ciudad
 de Italia.
 2 Azeite
 de Italia.

Dolosus venditor. LI.

Bis quinquagenis domus est tibi millibus emptâ
 Ven-

252 M. VAL. MARTIAL.

Vendere quam summâ vel breviorè cupis.
Arte sed emptorem vasfrâ corrumpis, Amœne,
Et cæta divitiis ambitiosa latet.

Gemmantes prima fulgent testudine lecti,
Et Maurusiaci pondera rara citri.

Argentum, atque aurum non simplex delphica
portat :

Stant servi, dominos quos rear esse meos.
Deinde ducenta sonas & ais, non esse minoris.
Instructam vili vendis Amœne, domum.

De Idibus Maronis. LII.

Maix Mercurium creastis idus.
Augustis redit idibus Diana.
Octobres Maro consecravit idus.
Idus sæpe colas & has & illas,
Qui magni celebras Maronis idus.

Cliens molestus. LIII.

Maturine cliens, urbis mihi causa relicta,
Atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego causidicus, nec amaris litibus
aptus :

Sed piger, & senior, Pieridumque comes.

fnegabis. Otia me, somnusque juvant, quæ magna †
negavit

Roma mihi: redeo, si vigilatur & hic.

Amici Archetypi. LIV.

Sic tanquam tabulas, scyphosque, Paule,
Omneis archetypos habes amicus,

Divitiæ mores mutant. LV.

* *vanus.* Lintea ferret Apro * vacuus cum vernula nuper;

* *tereret.* Et supra togulam lusca federet anus :

* *Empo-* Atque olei stillam * donaret * Opelicus unctor,
rio. Nudorum tetricus censor & asper erat.

Fran-

Frangendos calices, effundendumque Falernum
Clamabat, † biberet qui modo lotus eques. † *biberet*

A sene sed postquam nummi venere trecenti,
Sobrius à thermis nescit abire domum.

O quantum 1 diathea valent, & quinque 2
comati ? 1 testa-

Tunc cum pauper erat, non sitiebat Aper. 2
E Causidico Agricola. LVI. 2 *idest*

Jugera mercatus prope busta latentis agelli,
Et malè compactæ culmina fulta casæ,
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,
Parva que sed tritæ præmia certa togæ:

Fru mentum, milium, 3 ptisanamque, fabam- 3 arroza-

que solebas

Vendere 4 pragmaticus: nunc emis agricola. 4 Juris-
consultos

Certus heres. LVII.

Heredem tibi me, Catulle, dicis:
Non credam, nisi legero, Catulle.

Commodi calices. LVIII.

Cum tibi Niliacus portet crystalla 5 cataplas, 5 navez

Accipe de circo pocula Flaminio.

Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt,

Munera ? sed geminis utilis usus inest.

Nullum sollicitant hæc, Flacce, torcumata fu-
rem :

Et nimium calidis non vitiantur aquis.

Quid ? quod securo potat conviva ministro,

Et casum tremulæ non timere manus?

Hoc quoque non nihil, est quod propinabis in
istis

Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

De caritate vini. LIX.

Amphora vigessis, modius datur ære quaterno,

Ebrius, & crudus nil habet agricola.

Ma-

Maligne satisfaciens. LX.

Nil in te scripsi, Bithynice: credere non vis,
Et jurare jubes: malò satisfacere.

Qui omnes laudat, nullum laudat. LXI.

Ne laudet dignos, laudat Callistratus omnes,
Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

Pauper divite liberalior. LXII.

Brumæ diebus, feriisque Saturni
Mittebat UMBER 1 aliculam mihi pauper,
Nunc mittit alicam: factus est enim dives.

Cæmpeta. LXIII.

† *in* Effugere † è thermis, & circa balnea non est
Menogenen: omni tu licet arte velis.

Capravit tepidum dextra, lævæque trigonem:
Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas.

* *laxum.* Colliget, & referet * lapsum de pulvere †
sollem:

† *sumes.* Et si jam lotus, jam soleatus erit.

Lintea si † sumas nive candidiora loquetur,
Sint licet infantis sordidiora sinu.

Exiguos secto commantem dente capillos,
Dicet Achilleas disposuisse comas.

3 *el sue-* Fumosa feret ipse 3 tropin de fæce lagenæ,
lo de la Frontis, & humorem colliget ipse tuæ.

Jarra. Omnia laudabit, mirabitur omnia: donec
Perpeffus dicas tædia mille, veni.

Ad Polytinum. LXIV.

Nolueram, Polytime, tuos violare capillos:
Sed juvat hoc precibus me tribuisse tuis,

Talis eras modo tonse Pelops positisque nitebas
Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

Conviva excalceatus. LXV.

Bis Cotta soleas perdidisse questus,
Dum negligentem ducit ad pedes vernam,
Qui solus inopi præstat, & facit turbam:
Excogitavit, homo sagax & astutus,

Ne

Ne facere possit tale sæpius damnum:
Excalceatus ire capit ad cœnam.

Bene nasutus. LXVI.

Tongilianus habet nasum, scio, non nego: sed
jam

Nil præter nasum Tongilianus habet.

Focale calvi. LXVII.

Quod lana caput alligas, Charine:
Non aures tibi, sed dolent capilli.

Voti pœnitens. LXVIII.

Pro sene, sed charo votum Maro fecit amico,

Cui gravis, & fervens i hemitritæos erat:

Si Stygias æger non esset missus ad undas,

Ut caderet magno victima grata Jovi.

Cœperunt certam medici spondere salutem:

Ne votum solvat, nunc Maro, vota facit.

Mors Divitum. LXIX.

Sæpe rogare soles qualis sim, Prisce, futurus:

Si fiam locuples, si que repente potens.

Quemquam posse putas, mores narrare futuros?

Dic mihi, si fias tu leo: qualis eris?

Improbus æmulus. LXX.

† Scribebamus epos: cœpisti scribere: cessi,

Æmula ne starent carmina nostra tuis,

Transtulit ad tragicos se nostra thalia cothurnos

Aptasti lingua, tu quoque 2 syrma tibi.

Fila lyræ movi doctis exulta camœnis:

Plectra rapis nobis * ambitione nova.

Audemus satyras: Lucilius esse laboras.

Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.

Quid minus esse potest? epigrammata fingere
cœpi:

Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.

Elige quid nolis: quis enim est pudor omnia
velle?

Et si quid non vis. Tucca: relinque mihi.

Pre-

i con se-
mitercia-
na.

† Scribe-
bam ver-
sus.
2 vestido
tragico.
* ambi-
tiose.

256 M. VAL. MARTIAB:

Provincia Gubernatori. LXXI.

Betis olivifera crinem redimite coronam,
Aurea qui nitidis vellera tingis aquis :
Quem Bromius , quem Pallas amat , cui re-
ctor aquarum

Albula navigerum per freta pandit iter :
Omnibus latis nostras instantius oras
Intret : & hic populis , ut prior annus, eat.
Non ignorat onus , quod sit, succedere Macro.
Qui sua metitur pondera, ferre potest.

M. VALERII
MARTIALIS
 EPIGRAMMATON,

LIBER XIII.

CUI NOMEN INDITUM

I *Xenia.*

Alea, & nuces Poetarum.

NE 2 toga 3 cordylis, & pænula dest
 olivis?

Aut inopem metuat fordida 4 blat-
 ta famem:

Perdite Niliacas, musæ mea damna
 papiros,

Postulat ecce novos ebria bruma sales.

Non mea magnanimo depugnat tessera talo,

Senio nec nostrum cum cane quatit ebur.

Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta
 fritillus:

Alea nec damnatum, ne facit ista lucrum.

1 *Munea*
ra que
hospitibus
hospites,
& amicis
amicipro-
miscue
mittebat.
 2 *papele-*
ta.
 3 *pececi-*
nos, es-
pecie de
Atun.
 4 *Polilla.*

R

Ni-

Nigro leſtori.

Nafutus ſis uſque licet, ſis denique nafus,
 Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
 Et poſſis ipſum tu deridete Latinum:
 Non potes in nugas dicere plura meas,
 Ipſe ego quàm dixi: quid dentem dente iuvabit
 Rodere? carne opus eſt, ſi ſatur eſſe velis,
 Ne perdas operam: qui ſe mirantur, in illos
 Virus habe; nos hæc novimus eſſe nihil.
 Non tamen hoc nimium nihil eſt, ſi candidus
 aure,
 Nec matutinâ ſi mihi fronte venis.

Ad Leſtorem.

Omnis in hoc gracili xeniorum turba libello
 Conſtabit nummis quatuor empta tibi.
 Quatuor eſt nimium, poterit conſtare duobus:
 Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.
 Hæc licet hoſpitibus pro munere diſticha mittas
 Si tibi tam raros, quàm mihi nummus erit.
 Adita per titulos ſua nomina rebus habebis:
 Prætereas, ſi quid non facit ad ſtomachum.

Thus.

Serus ut ætherea Germanicus imperet, & aulâ,
 Utque diu terris, da pia thuſa Jovi.

Piper.

1 Tordo. Cerea quæ patulo lucet 1 ficedula lumbø,
 2 bebida Cùm tibi forte datur, ſi lapis, adde piper.

ſomejãte

*Alica.*à la Cer-
veza.

Nos 2 alicam, 3 muſſam poterit tibi mittere
 dives,

3 vino, ð

Si tibi noluerit mittere dives: eme.

agua cõ-

Conchis faba.

ficionada

Si ſpumat rubra conchis tibi pallida teſta,

cõ miel.

Lautorum cœnis ſepe negare potes.

4 Lugare-

Far.

jo delta-

Imbue plebeias 4 Cluſinis pultribus ollas;

lia.

Ut ſatur in vacuis dulcia muſta bibas.

Lenſe.

Lens.

Accipe Niliacam 1 Pelusia munera lentem:
Vilior est alicâ, carior illa fabâ.

2 *Simila ex tritico.*

Nec poteris simillæ dotes numerare, nec usus;
Pistori toties cum sit & apta coco.

Hordeum.

Molio quod non det taciturnis, accipe, mulis:
Hæc ego cauponi, non tibi dona dedi.

Fru mentum triticeum.

Ter centum Libyci modios de messe coloni
Sume, subarbanus ne moriatur ager.

3 *Betæ.*

Ut sapiant fatuæ fabrorum prandia betæ:
O quam sæpe petet vina, piperque cocus!

Lectuca.

Claudere quæ cœnas lectuca solebat avorum:
Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?

Ligna 4 acapna.

Si vicina tibi Nomento rura coluntur,
Ad villam, moneo, rusticæ, ligna feras.

5 *Rapa.*

Hæc tibi brumali gaudentia frigore rapa
Quæ damus, in cælo Romulus 6 esse solet.

Cauliculi.

Ne tibi pallentes moveant fastidia caules,
7 Nitratâ viridis 8 brassica fiat aquâ.

Porri festivi.

Fila 9 Terentini graviter redolentia porri
Edisti quoties, oscula clausa dato.

Porri capitati.

* Mittit præcipuos nemoralis 10 Aricia porros:
In niveo virides stipite cerne comas:

Napi.

Hos 11 Amiternus ager felicibus educat hortis:
12 Nursinas poteris parcius esse 13 pilas.

R 2

As-

12 de Norcia, 13 Nabos redondos.

1 Ciudad de Egipto.

2 la flor de la harina.

3 Acelgas.

4 aque ardent sine fumo.

5 Nabos.

6 id est comedere.

7 con sal.

8 berza.

9 Taranto.

* mittit.

10 Arezzo.

11 Ciudad de Italia,

nunc S.

Victorino

Asparagi.

Mollis in æquorea quæ crevit spina Ravennâ,
Non erit in cultis gratior asparagis.

Uva duracina.

Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

Chia ficus.

Chia feni similis, Baccho, quam Setia misit,
Ipsa merum secum portat, & ipsa sale.

*1 Cydonia.*1 Mem-
brillos.

Si tibi Cecropio saturata Cydonia melle
Ponentur, dicas hæc melimela licet.

Nuces pineæ.

Poma sumus Cybeles: procul hinc discede
viator;

Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

2 Servas.

2 Sorba.

Sorba sumus molles nimium durantia ventres,
Hæc alii potius, quàm tibi poma dabis.

3 razimo
de dati-
les.*3 Spathalion Caryotarum.*

Aurea protigitur Jani caryota Kalendis;
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

4 higos
peque-
nos.*4 Coctana.*

Hæc tibi quæ torta venerunt condita † mentha,
Si majora forent Coctana, ficus erant.

† metâ.

Pruna Damascena.

Pruna peregrinæ carie rugosa senectæ
Sume: solent duri solvere ventris onus.

Caseus Lunensis.

Caseus Etruscæ signatus imagine Lunæ,
Præstabit pueris prandia mille tuis.

Caseus Vestinus.

Si sine carne voles jentacula sumere frugi:
Hæc tibi Vestino de grege massa venit.

Caseus Velabrensis.

Non quemcumque focum, nec fumum caseus
omnem

Sed

Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit.

Casei Trebulani.

Trebula nos genuit, commendat gratia duplex:
Sive levi flammâ, sive domamur aquâ.

1 *Lucanica.*

Filia Picenæ venio Lucanica porcæ :

Paltibus hinc niveis grata corona † datur.

Olivæ.

Hæc quæ Piscenis venit subducta trapetis,

Inchoat, atque eadem finit, oliva dapes.

2 *Mala Citrea.*

Aut 3 Corcyræi sunt hæc de frondibus horti,

Aut hæc 4 Malsyli poma draconis erant.

5 *Colostrum.*

Surripuit pastor quæ nondum stantibus hædis,

De primo matrum lacte colostrum damus.

Hædi.

Barbatum pecus, & viridi 6 non utile Baccho,

Dat pœnas: nocuit jam tener ille Deo.

Ova.

Candida si crœceos circumfluit unda vitellos,

Hesperius scombrî temperet ova liquor.

Porcellus lactens.

Lacte mero pastum pigræ mihi matris alumnum

Ponat, & Ætolo de sue dives edat.

7 *Apyrina*, 8 *† tuberes.*

Non tibi de Libycis tuberes, & apyrina ramis :

De Nomentanis sed damus arboribus.

Idem munus.

Læta suburbanis mittuntur apyrina ramis,

Et vernæ tuberes: quid tibi cum Lybicus?

Sumen.

Esse † putes nondum sumen: sic ubere largo

† Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Pulli gallinæi.

Si 9 Libycæ nobis volucres, & 10 Phasides

essent,

1 Longa-
niza.

† *cibat.*

2 Naran-
jas.

3 de Cor-
cega.

4 Afri-
cano.

5 la pri-
mera le-
che.

6 porque
roe las
vides.

7 especie
de gra-
nadas.

8 Alver-
chigos.

† *poter.*

† *Effluet
ut niveo.*

9 Galli-
nas de
Africa.

10 Faisâ-
nes.

- 1 del gallinero. Acciperes : at nunc accipe 1 cortis aves.
2 *Mala Persica.*
- 2 Duraznos , ò Melocotones. Villia materris furamus præcoqua ramis:
Nunc in adoptivis Persica cara sumus.
Panes Picentini.
Picentina Ceres niveo sic nectare crescit :
Ut levis accepta spongia turget aqua.
Boleti.
- Argentum , atque aurum facile est , lenamque togamque
Mittere ; boletos mittere , difficile est.
3 *Ficedula.*
- 3 Tordo. Cum me ficus alat , cum pascat dulcibus uvis ;
Cur potius nomen non dedit uva mihi ?
4 *Tubera.*
- 4 especie de hongos. Rupimus altricem tenero de vertice terram
Tubera : boletis poma secunda sumus.
Turdorum corona.
- Texta rosis fortasse tibi , vel divite nardo,
At mihi de turdis facta corona placet.
Anas.
- Tota quidem ponatur anas : sed pectore tantum,
Et cervice sapit : cætera redde coco.
Turtur.
- Dum pinguis mihi turtur erit , lactuca valebis ;
Et cocleas tibi habe : perdere nolo famem.
Perna.
- 5 de la Serdaña, en Cataluña. 5 Ceretana mihi fiet , vel missa licebit
De 6 Menapis lauti de petasone vorent.
7 *Petasso.*
- 6 Pueblos de Alemania. 8 Musteus est : propera , charos nec differ
amicos :
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.
9 *Colocasia.*
- 7 pernil. 8 reciente. Niliacum ridebis olus , lanasque sequaces :
Improba cum morstu sula manuque trabes.
Fe.
- 9 Avas de Egypto.

Jecur anseris.

Aspice quam tumeat magno jecur anseris majus:
Miratus dices, hoc, rogo, crevit ubi?

Glives.

Tota mihi dormitur hyems: & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus.

Gaudet in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

1 Atagena.

Inter sapes fertur alitum primus
Jonicarum gustus atagenarum.

Gallina altilis.

Pascitur & dulci facilis Gallina farina,
Pascitur & tenebris: ingeniosa gula est.

Perdix.

Ponitur Ausoniis avis hæc rarissima mensis:
Hanc in lautorum * mandere sæpe soles.

Columba.

Ne violes teneras præduro dente columbas,
Tradita si 2 Gnidia sunt tibi sacra deæ.

3 Galbula.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales:
Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

4 Cattæ.

5 Pannonicas nobis numquam dedit Umbria
cattas,

Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Pavo.

Miraris quoties gemmantes explicat alas:
Et potes hunc sævo tradere, dure, coco?

6 Phœnicopterus.

Dat mihi penna rubens nomen, sed lingua gu-
losis

Nostra sapit, quid si garrula lingua foret?

7 Pbastianus.

Argiva primum sum transportata carina;

Ante

1 Franco-
lines.

*condere.

2 Venus,
venerada
en Gnido
lugar de
la Asia.3 Oro-
pendola,
Ave.4 ciertas
avecillas.5 de la
Hungria,
ò Escla-
vonia.6 Ave cõ
alas co-
loradas.

7 Faisan.

- 1 Col- Ante mihi notum nil nisi 1 Phasis erat.
chos. *Gallinae 2 Numidicae.*
- 2 de Afri- Anser Romano quamvis satur Hannibal esset :
ca. Ipse suas nunquam barbarus edit aves.
3 inventò *Anser.*
la Delta, Hæc servavit avis, Tarpei templa Tonantis :
observã- Miraris? nondum fecerat illa Deus.
do el *Grues.*
triangulo Turbabis versus, nec littera tota volabit,
que for- Unam perdideris si 3 Palamedis avem.
mavan al *Rusticula.*
volar las Rustica sum perdix: quid refert si sapor idem est?
Grullas. Carior est perdix + sic sapit illa magis.
+ nec *Cygnus.*
- 4 fortè Dulcia defectâ modulatur carmina linguâ
Pelica--- Cantator cygnus funeris ipse fui.
nos. *4 Porphyriones.*
- + Purpu- Nomen habet magni volucris tam parva gigantis:
rionis Et nomen Prasini + Porphyrionis habet.
- 5 Barbo. *5 Mullus.*
* advec- Spirat in * advecto, sed jam piger æquore nullus
tos & tã. Languescit: vivum da mare, fortis erit.
- 6 Lam- *6 Murena.*
prea. Quæ natat in Siculo grandis muræna profundo
- 7 Obla- Non valet exustam mergere soles cutem.
da. *7 Rhombus.*
- 8 Ostras, Quamvis lata gerat patella rhombum:
Pezes de Rhombus latior est tamen patella.
concha. *8 Ostrea.*
- 9 Pezeci- Ebria Baiano veni modo concha Lucrino:
llos, Pi- Nobile nunc sitio luxuriosa garum.
nas. *9 Squilla.*
- 10 Rio. Cœruleus nos 10 Lyris amat, quem Sylva Maricæ
11 Pez Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.
regalado. *11 Scarus.*
- Hic scarus, æquoreis qui venit obesus ab undis
Visceribus bonus est: cætera vile sapit.

1 *Coracinus.*

Princeps Niliacis raperis, Coracine, macellis:

2 Pellæ prior est gloria nulla gulæ.

3 *Echinus.*

Iste licet digitos testudine pungat acuta,
Cortice deposito mollis echinus erit.

4 *Murices*

Sanguine de nostro tinctas, ingratis, lacernas
Induis: & non est hoc satis, esca fumus.

Gobius.

In Venetis sint lauta licet convivia terris,
Principium cœnæ Gobius esse solet.

Lupus.

Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Aurata.

Non omnis laudem pretiumque aurata meretur:
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

5 *Acipensis.*

Ad pallatinas acipensem mittite mensas,
Ambrosias ornent munera rara dapes.

Lepus.

Inter aves turdus si * quis me iudice * certet:
Inter quadrupedes * gloria prima lepus.

Aper.

Qui Diomedæis metuendus setiger agris
Ætola cecidit cuspide, talis erat.

Damæ.

Dente timetur aper, defendunt cornua cervum:
Imbelles damæ quid nisi præda sumus?

6 *Orix.*

Matutinarum non ultima præda ferarum,
Sævus Orix: constat quot mi morte canum?

Cervus.

Hic erat ille tuis domitus, Cyparisse, capistris:
An magis iste tuus, Silvia, cervus erat?

1 Corvina, Pece.

2 de Alexandro Magno.

3 especie de Cangrejo.

4 Peccillos de concha, de cuya sangre se tiñe la grana.

5 Estacion.

* quid
* certum
est.
* matty.

6 especie de cabra.

1 Pollino
silve stre.

1 *Laliso.*

Cum tener est onager, solaque laliso matre
Pascitur: hoc infans, sed breve nomen habet.

2 Cabra
silvestre.

2 *Dorcas.*

Delicium parvo donabis dorcada nato:
Jactatis solet hanc mittere turba togis.

Caprea.

Pendentem summa capram de rupe videbis:
Casuram speres, decipit illa canes.

3 Asno
silvestre.

3 *Onager.*

Pulcher adest onager: mitti venatio debet
Dentis 4 Erythræi: jam removete sinus.

4 de Ele-
phantis.

Oleum venafranum

Hoc tibi campani sudavit bacca Venafri:
Unguentum quoties sumis, & istud olet.

5 salsa de
Alaches.

5 *Garum scombrorum.*

Expirantis adhuc scombri de sanguine primo:
Accipe fœcosum munera chara garum.

6 salmor-
rejo.

6 *Muria.*

7 Antipolitani fateor sum filia & Thygni:
Essem si scombri, non tibi missa forem.

7 Antibo,
Ciudad
de Fran-
cia.

Mel Atticum.

Hoc tibi Thesæi populatrix misit Hymetti
Pallados à silvis nobile nectar apis.

8 Atun.

Favi Siculi.

Cum dederis Siculos mediis de collibus Hyblæ;
Cecropios dicas tu licet esse favos.

9 Vino
de uvas
passas.

9 *Passum.*

Gnosia Minoæ genuit vindemia Crætz
Hoc tibi, quod mulsam pauperis esse solet.

10 ex
avis picæ
redolenti-

10 *Picatum vinum.*

Hæc de vitifera venisse picata Viennâ
Nec dabites: misit Romulus ipse mihi.

bus: vel
pice me-
dicatum.

Albanum.

Hoc de Cæsareis mitis vindemia cellis
Misit, Julæo quæ sibi monte placet.

1 *Surrentinum.*

Surrentina bibis: nec myrrhina picta, nec aurum
Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Falerium.

De Sinuessanis venerunt Mafsica prælis;
Conditâ quo quæris confule? nullus erat.

Setinum.

Pendula † Pontinos quæ spectat Setia campos,
Exigua vetulos misit ab urbe cados.

2 *Fundanum.*

Hæc Fundana tulit felix autumnus Opimi
Expresit mustum consul, & ipse bibit.

3 *Trifolinum.*

Non sum de primo, fateor, trifolina Lyæo,
Inter vina tamen septima vitis ero.

4 *Cæcubum.*

Cæcuba Fundani generosa coeuntur Amyclis:
Vitis & in media nata palude viret.

5 *Signinum.*

Potabis liquidum Signina morantia ventrem:
Ne * nimum fistant, sit tibi parca sitis.

6 *Mamertinum.*

Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta
Si detur, quodvis nomen habere potest.

7 *Tarraconense.*

Tarraco, Campano tantum cellura Lyæo,
Hæc genuit Thuscis æmula vina cadis.

8 *Nomentanum.*

Nomentana meum tibi dat vindemia Baccum:
Si te Quintus amat commodiora bibes.

9 *Spoletinum.*

De Spoletinis quæ sunt cariola lagenis
Malueris, quam si musta Falerna bibas.

Pelignum.

* Mafsica Peligni mittunt turbata coloni
Non tu, libertus, sed bibat illa tuus.

† de Sorrento, lugar de la Marca de Aucona.

† *Pompino.*

2 de Fòdi, Ciud. de Italia.

3 de un Monte

vezino à

Napoles,

hodie mõ

te de S.

Martin.

4 Lugar

rejos de

campana

5 de Segni.

* *tanti.*

6 de Medina en Sicilia.

7 Tarragona.

8 Nomento.

9 Espoleto.

* *Mafsica.*

Acetum.

¶ *vini.* Amphora Niliaci non sit tibi vilis acetis;
 1 Marse- Effet cum † vinum, vilior illa fuit.

lla.

1 *Mafsilianum.*

Cum tua centenos expugnet sportula cives,
 Fumea Mafsiliæ ponere vina potes.

2 Cerve-
 tere, lu-
 gar de la
 Toscana.

2 *Ceretanum.*

Ceratana Nepos ponat, Setina putabis:
 Non ponit turbæ, cum tribus illa bibet.

Tarentinum vinum.

Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon
 Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

Unguentum.

Unguentum heredi nunquam, nec vina relin-
 quas:

Ille habeat nummos, hæc tibi tota dato.

Corona rosea.

Dat festinatas, Cæsar, tibi bruma coronas,
 Quondam veris erat, nunc tua facta rosa est.

M. VALERII
MARTIALIS
 EPIGRAMMATON,
 LIBER XIV.

CUI NOMEN INDITUM

I *Apophoreta.*

De isto suo libello.

I *Munera
 ra, quæ
 dabatur
 convivis
 domû as-
 portanda*

Synthesibus dum gaudet eques, dominusque
 senatus
 Dumque decent nostrum pilea sumpta
 Jovem :

Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
 Cùm videat gelidos jam propé verna lacus :
 Divitis alternas, & pauperis accipe sortes :
 Præmia convivæ det sua quisque suo,
 unt apinæ, tricæque, & si quid vilius istis,

Quis

Quis nescit ? vel quis tam manifesta negat ?
Sed quid agam potius madidis, Saturne diebus :

Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit ?
Vis scribam Thebas, Trojamque malasque My-
cenas ?

Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces.
Quo vis cumque loco potes hunc finire libellum:
Versibus explicitum est omne duobus opus.

Apophoreta.

Lemmata si quæris cur sint adscripta, docebo :
Ut si malueris, lemmata sola legas.

1 tabli-
llas en
dôde ef-
crivian.

1 *Pugillares citrei.*

Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas,
Essemus Libyci nobile dentis onus.

Quincuplices.

* *austus.*

Cæde juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur * altus honor.

Pugillares eburnei.

Languida ne tristes obscurent lumina ceræ,
Nigra tibi niveum littera pingat ebur.

* *putes.*

Pugillares membranei.

Esse * puta ceras, licet hæc membrana vocetur:
Delebis, quoties scripta novare voles.

Chartæ vacuæ.

Non sunt munera, quæ putas amice,
Cum donat vacuas poeta chartas.

Chartæ epistolares.

Seu leviter noto, seu charæ missa sodali :
Omnes ista solet charta vocare suos.

Loculi eburnei.

* *flava.*

Hos nisi de * fulvâ loculos implere monetâ
Non decet, argentum vilia ligna ferant.

Loculi lignei.

Si quid adhuc superest in nostri facie locelli,
Munus erit: nihil est: ipse locellus erit.

Tali eborei.

Cum steterit nullus vultu tibi talis eodem,

Mus

Munera me dices magna dedisse tibi.

Theffera.

Non sim talorum numero par theffera, dum sit
Major, quam talis, alea saepe mihi.

Turricula.

Quærit compositos manus improba mittere talos
Si per me misit, nil nisi vota facit.

Tabula lusoria.

Hæc mihi bisseño numeratur theffera puncto;
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Nuces.

Alea parva nuces, & non damnosa videtur:
Sæpe tamen pueris abstulit † illa diem.

Theca calamaria.

Sortitus thecam, calamis armare memento:
Cætera nos dedimus, tu leviora para.

Calculi.

Insidiosorum si ludis bella latronum,
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit.

1 *Graphiarium.*

Hæc tibi erunt armata suo graphiaria ferro,
Si puero dones, non leve munus erit.

2 *Dentiscalpium.*

Lentiscum melius: sed si tibi frondea cuspis
Defuerit, dentes penna levare potest.

Auriscalpium.

Si tibi morosa prurigine verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

Acus crinalis.

Tenuia ne madidos violent 3 bombycina crines; 3 tafetan
Figat acus tortas, sustineatque comas.

Peſten ad Calvum.

Quid faciet nullos hic inventura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

4 *Sapo.*

Caustica Teutonicos accendit spuma capillos,
Captivis poteris cultior esse comis.

1 *Mas-*

† *istæ*

1 bolsa
en d'ode
poniã los
hierreci-
llos que
serviã de
plumas.
2 Monda-
dientes.

4 xabon:

- ibolas de jabon. Si mutare paras longævos cana capillos,
 2 Mar- Accipe 2 Mattiacas (* quo tibi calva?) pilas.
 purgea Umbella.
 Alema- Accipe quæ nimios vincant umbracula soles:
 nia. Sit licet & ventus : te tua vela tegerent.
 * quid. Causia.
 In Pompejano tectus expectabo theatros;
 Nam ventus populo vela negare solet.
 Venabula.
 Excipient apros , expectabuntque leones,
 Intrabunt urfos , sit modò firma manus.
 Culter venatorius.
 † gemes. Si dejecta † geres longo venabula rostro :
 Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.
 3 Pbrazonium.
 3 dado q̄ Militiæ decus hoc, & grati nomen honoris:
 lo colga- Arma Tribunitium cingere digna latus.
 van de la cintura. Pugio.
 * cingit Pugio, quem curvis * signat brevis orbita venis:
 Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.
 Falx ex ense.
 * domus dociles. Pax me certa * ducis placidos curvavit in usus;
 Agricolæ nunc sum, militis ante fui.
 Securicula.
 Cùm fieret tristis solvendis auctio nummis,
 Hæc quadringentis millibus empta fuit.
 Ferramenta tonsoria.
 Tondendis hæc arma tibi sunt apta capillis:
 Unguibus hæc longis , utilis illa genis.
 Scrinium.
 † Conf- † Constrictos nisi das mihi libellos,
 tructos. Admittam tineas , trucesque blattas.
 Calami.
 4Egypto Dat chartis habiles calamos 4 Memphitica tecta
 lus :
 Texantur reliquâ tecta palude tibi.

Candela.

Ancillam tibi fors dedit lucernæ,
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Lucerna i polymyxos.

Illustrem cum tota meis convivia flammis,
Totque geram myxas: una lucerna vocor.

Cereus.

Hic tibi nocturnas præstabit cereus ignes:
Subducta est puero namque lucerna tuo.

Candelabrum Corinthium.

Nomina candelæ nobis antiqua dederunt;
Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelabrum ligneum.

Esse vides lignum: serves nisi lumina, fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

2 Pila paganica.

Hæc quæ difficilis turget Paganica plumà,
Folle minus laxa est, & minus arcta pilà.

3 Pila trigonalis.

Si me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis, rustice, redde pilam.

4 Follis.

Ite procul juvenes: mitis mihi convenit ætas:
Folle decet pueros ludere, folle senes.

5 Harpasta.

Hæc rapit Antæi velox in pulvere 6 draucus.
Grandia qui vano colla labore facit.

7 Halteres.

* Quid pereunt stulto fortes haltere lacerti?
Exercet melius vinea fossa viros.

Galericulum.

Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

8 Strigiles.

Pergamus has misit, curvo distringere ferro,
Non tam sæpe teret lintea fulló tibi.

S

i Gut-

8 ciertos peynes.

1 de mu-
chas me-
chas.

2 Pelota
depluma.
3 de pe-
los, y de
figura
triangu-
lar.
4 de viê-
to.

5 de la-
na, ò pa-
ños.

6 esfor-
zado.

7 bolas de
plomo, q̄
tiravan
para exer-
citar las
fuerzas.

* Quod,

. caxa.

1 *Guttus corneus.*

Gestavit modo fronte me juveneus.

* *puta-
bas.*

Verum rhinocerota me * putabis.

Rhinoceros.

Nuper in Aufoniâ Domini spectatus arenâ

Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

2 *campanilla.*2 *Crepitaculum.*

Si quis plorator collo tibi vernula pendet,

Hæc quatiat tenerâ garrula sinistra manu.

Flagellum.

Proficies nihil, hoc cædas licet usque flagello

Si tibi purpureo de grege currit equus.

3 *Myrobalanum.*3 *Avellano de la
India Tar-
tago.*Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Home-
rus :

Hoc ex unguento constat, & ex balano.

Apronitrum.

Rusticus es? nescis quid Græco nomine dicar:

Spuma vocor nitri, dicor & *apronitrum.*4 *harina
de avas.
† petas.*4 *Lomentum.*

Gratum munus erit, scilicet, nec inutile ventri :

Si clara Stephani balnea luce † petes.

Laterna cornea.

Dux laterna viæ clausis feror aurea flammis :

Et tua est gremio parva lucerna meo.

Laterna ex vesica.

Cornea si non sum, nunquid sum fuscior? aut me

Vesicam, contrâ qui venit, esse * putat?

* *putet.**Fistula.*

Quid me compactam coris, & arundine ridès?

Quæ primum extracta est fistula, talis erat:

Tibiæ.

Ebria nos madidis rumpit tibiae buccis :

Sæpe duas pariter, sæpe 4 *monaulon* habet:*Solæ lanatæ.*3 *simpli-
cem.*

Defuerit si fortè puer solæque libebit

Sumere : pro puero * proderit ipse * sibi:

* *proderis
tibi.*1 *Mus-*

1 *Muscaria pavonina.*

Lambere quæ turpes prohibet tua prandia muscas,

Alitis eximix cauda superba fuit.

2 *Copta Rhodia.*

Peccantis famuli pugno ne percutite dentes :

Clara Rhodos coptam quam tibi misit, edat.

Porcus.

Iste tibi faciet bona Saturnalia porcus,

Inter spumantes ilice pastus apros.

3 *Muscarium bubulum.*

Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis,

Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

4 *Botulus.*

Qui venit botulus medio tibi tempore brumæ,

Saturni septem venerat ante dies.

5 *Pfittacus.*

Pfittacus à vobis aliorum nomina discam.

Hoc didici per me dicere: Cæsar, ave.

Pica.

Pica loquax certa dōminum te voce saluto:

Si me non videas, esse negabis avem.

6 *Narthecium.*

Artis ebur medicæ narthecia cernis † habere

Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

Flagra.

Ludite securi, sed tantum ludite servi:

Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Ferula.

Invisæ nimium pueris gratæque magistris,

Clara Prométhæo munere ligna sumus.

7 *Pera.*

Ne mendica ferat barbati prandia nudi,

Dormiat & tetrico cum cane, pera rogat.

Scopa.

In pretio scopas testatur palma fuisse;

Sed pretium scopis nunc & analecta dabunt.

1 Avani-
cos para
ojeas las
moscas.2 -torta
seca.3 escobi-
llas.

4 Pastel.

5 Papa-
gayo.6 caxa
para un-
guentos,
&c.† babe-
bis.7 zurron.
8 los cria-
dos que
recogen
las mi-
gajas.

- 1 cierto *Scalptorium.*
 peyne para Defendet manus hæc scapulas ; mordente me-
 ra rascar leste
 las espaldas. Pulice, vel si quid pulice sordidius.
- 2 bolsa *2 Manuale.*
 para los Ne toga barbatos faciat , vel pænula libros,
 libros. Hæc abies chartis tempora longa dabit.
Lectus pavoninus.
- Nomina dat spondæ pictis pulcherrima pennis
 Nunc Junonis avis , sed prius Argus erat.
- 3 manta. *3 Ehippium.*
 4 cavallo Stragula succincti venatori sume 4 veredi,
 de postas Nam solet à nudo surgere morbus equo,
 5 cama. *5 Stibadium.*
 Accipe lunatà scriptum testudine signum:
 Octo capit , veniat, quisquis amicus erit.
- 6 mesa *6 Gustatorium.*
 de deli- Fœmineam nobis 7 cherson si credis inesse
 cados mã Deciperis, pelagi mascula præda sumus.
 jares. *Mensa citrea.*
 7 tortuga Accipe felices Atlantica munera silvas.
 terrestre. Aurea qui dederit dona minora dabit.
 8 de aza- *Mensa 8 acerna.*
 bache. Non sum crispa quidem, nec silvæ filia Mauræ;
 Sed noruat lauras & mea ligna dapes.
Dentes eborei.
- Grandia taurorum portant qui corpora , quæris
 An Libycas possint sustinuisse trabes?
- 9 medida *9 Quincupedal.*
 de cinco Puncta notis ilex, & acuta cuspide clausa,
 pies. Sæpe redemptoris prodere furta solet.
Pocula archetypa.
- + Dorica Non est ista recens , nec nostri + gloria cœli ?
 * merito Primus in his * Mentor, dum facit illa, bibit.
 dum fa- *Calices.*
 cis illa Non sumus audacis plebeia toreumata vitri :
 bibis. Nostra nec ardenti gemma feritur aqua.

Phiala aurea celata.

Quamvis Callaico rubeam generosa metallo;

† Clarior arte magis: nam † meus iste labor.

Calices Vatini.† *Glorios.*† *Myos.*

Vilia futoris calicem monumenta Vatini

Accipe: sed nasus longior ille fuit.

Lances chrysendeta.

Grandia nec viola parvo chrysendeta mullo:

Ut minimum, libras * debet habere duas. * *dicat**Vasa Aretina.*

Aretina nimis ne spernas vasa monemus:

Lautus erat Thuscis Porsena fictilibus.

1 Bascauda.

Barbara de pictis veni bascauda Britannis;

Sed me jam mavult dicere Roma suam.

*2 Panaca.**1 cierto**vaso.**2 tinaja.*

Si non ignota est docti tibi terra Carulli,

Potasti testa 3 Rhætica vina mea.

4 Boletaria.

Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen,

5 Prototomis (pudet heu!) servio colliculis.

*Calices Surrentini.**3 de Ale-**mania.**4 plato**para on-**gos.**5 brocu.**6 paño**para co-**llar la nie**ve, y en-**friar el**vino.**7 idem.*

Accipe non vili calices de pulvere natos,

Sed Surrentinæ læve toreuma rotæ.

6 Colum nivarium.

Setinos moneo nostra nive frange trientes,

Pauperiore mero tingere lina potes.

7 Saccus nivarius.

Attenuare nives norunt & lintea nostra.

Frigidior colo non salit unda tuo.

Urceoli ministratorii.

Frigida non desit, non deerit calda petenti:

Sed tu morosa ludere parce siti.

Urceus fistilis.

Hic tibi donatur pandâ ruber urceus ansâ:

Stoicus hoc gelidam Fronto petebat aquam.

Calatbi.

Nos Satyri, nos Bacchus amat, nos ebria
 tigris

Perfusus domini lambere docta pedes.

Calices Saguntini.

Quæ non sollicitus teneat, seruetque minister,
 Sume Saguntino pocula facta luto.

Calices gemmati.

Gemmatum Scythicis ut luceat ignibus aurum,
 Aspice quot digitos exiit iste calix.

Ampulla potoria.

Hæc licet in gemma, quæ servat nomina Cosmi,
 Tu conviva bibas, si foliata sitis.

ChrySTALLINA.

Frangere dum motuis, franges chrySTALLINA:

* peccas.

* peccant

* Secura

* Securæ nimium, sollicitæque manus.

nimium

I *Nimbus vitreus.*

solicitaq,

Ab Jove qui veniet miscenda ad pocula, largas
 Fundet nimbus aquas hic tibi vina dabit.

manu.

I Vaso.

Myrrhinæ.

Si calidum potas, ardenti myrra falerno
 Convenit: & melior fit sapor inde mero.

Patella Cumana.

Hanc tibi Cumano rubicundam pulvere testam,
 Municipem misit casta Sibylla suam.

Calices vitrei.

Aspicias ingenium Nili: quibus addere plura
 Dum cupit, ah! quoties perdidit, auctor, opus!

Lapena nivaria.

Spoletina bibis, vel Maris condita cællis:
 Quò tibi decoctæ nobile frigus aquæ?

Nives.

Non potare nivem, sed aquam potare rigentem
 De nive commenta est ingeniosa sitis.

Idem.

† *fumum.* Mafsilæ † fumos miscere nivalibus undis

Par-

Parce puer : constet ne tibi plaris aqua.

* *Ligula argentea*

Quamvis me ligulam dicant , equitesque , patresque

Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

Cochlearia.

Sum cochleis habilis , sed nec minus utilis ovis :
Nunquid scis potius cur cochleare vocer ?

Annuli.

Antè frequens , sed nunc rarus nos donat amicus :
Felix , cui comes est non alienus eques.

1 *Dactylotheca.*

Sæpe gravis digitis elabitur annulus unctis :
Tuta mea fiet , sed tua gemma fide.

Toga.

Romanos rerum dominos , gentemque togatam ,
Ille facit , magno qui dedit astra patri.

Idem.

Si matutinos facile est tibi rumpere somnos ,
Attrita veniet sportula sæpè toga.

Endromis.

Pauperis est munus , sed non est pauperis usus :
Hanc tibi pro togula mittimus endromida.

Canusina fusca.

Hæc tibi turbato canusina simillima mulso
Munus erit : gaude : non citò fiet anus :

Bardococullus.

Gallia Santonico vestit te bardococullo ,
2 Cercopithecorum pænula nuper erat :

Canusina rufa.

Roma magis fuscis vestitur , Gallia rufis :
Et placet hic pueris , militibusque color.

Pænula 3 scortea.

Ingrediare viam cælo licet usque sereno ,
Ad subitas † nusquam scortea desit aquas.

Lacernæ coccineæ.

Si Veneto , Prasinové faves , qui coccina sumis :

Ne

* cuchillejo , ò cajuela de Cirujano , &c.

1 caxita para los anillos.

2 Monos con cola.

3 de pieles.

† nunquã

Ne fias ista transfuga forte vide.

Pileus

Si possem totas cuperem misisse lacernas:
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

Lacernæ Bæticæ.

Non est lana mihi mendax, nec mutor ahenus:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit, ovis.

Cœnatoria.

Nec fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
Hic opus est pictis accubuisse toris.

Lena.

Tempore brumali non multum lævia profunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

Lacernæ.

Amphitheatrales nos commendamur ad usus,
Cum tegit argentes nostra lacerna togas.

Gausapa villosa, vel mantile.

Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum,
Orbis in nostris circulus esse potest.

Cuculli Liburnici.

Jungere nescisti nobis ò stulte, lacernas:
Inducas albas, exue † Callaicas.

† Udones Cilicij.

Non hos lana dedit, sed 2 olentis barba mariti:
3 Cinyphio poterit planta latere sinu.

Synthesis.

Dum toga per quinas gaudet requiescere luces,
Hos poteris cultus sumere jure tuo.

4 Focale.

Si recitatus dederò tibi forte libellum,
Hoc focale tuas afferat auriculas.

Tunicæ Patavinæ.

Vellera cùm fumant Patavinæ multa trilices,
Et pingues tunicas ferra secare potest.

Spongia.

Hæc tibi forte datur tergendis spongia mensis
Utilis, expresso cum levis imbre tumet.

P.e.

† Callai-
nas.

1 peales.

2 cabron

3 idem.

4 lana q̄

los Ora-

dores se

ponian al

cuello.

Pænula gausapina.

Is mihi candor inest, villorum gratia tanta est,
Ut me vel media sumere melle velis.

Cervical.

Tinge caput nardi folio, cervical olebit :
Perdidit unguentum cum coma, pluma tenet.

1 *Lodices.*

Nudo stragula ne toro parentent,
Junctæ nos tibi venimus sorores.

2 *Cubicularia Polimya.*

Hæc tibi Memphitis tellus dat munera : victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis acus.

Zona.

Longa satis nunc sum: dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi Zona brevis.

Gausape quadratum.

Lodices mittit docti tibi terra Catulli:
Nos † Helicaonia de regione sumus.

Semicinctium.

Det tunicam dives: ego te præcingere possum,
Essem si locuples munus utrumque darem.

Lana Amethystina.

Ebria Sidoniæ cum sim de sanguine conchæ,
Non video, quare sobria lana vocer.

Lana alba.

Velleribus primis Appullia, Parma secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Lana Pollentina.

Non tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed solet & calices hæc dare terra suos.

Idem.

Lana quidem tristis, sed tonsis apta ministris,
Quales non primo de grege mensa * vocat.

*Tamentum * Lingonicum.*

Oppressæ nimium vicina est fascia plumæ,
Vellera * Lingonicis accipe rafa sagis.

1 Cohera-
tor de la
cama.
2 tapizes.

† Licao-
nia.

* veter.
* Levoni-
cum.
* Levoni-
ris.

To-

Tomentum Circense.

Tomentum conscisa palus Circense vocatur:

Hæc pro † Lingonico stramine pauper emit.

Pluma.

Lassus Amyclæa poteris requiescere pluma,

Interior cycni quam tibi lana dedit.

Fœnum.

Fraudata tumeat facilis tibi culcitra pluma.

Non venit ad duros pallida cura toros.

† Discus.

Splendida cum volitem Spartani pondera disci,

Este procul pueri: sit semel ille nocens.

Cithara.

Reddidit Eurydicen vati: sed perdidit ipse:

Dum sibi non credit, nec patienter amat.

Idem.

De Pompejano sæpe est electa teatro,

Quæ duxit silvas, detinuitque feras.

Plectra.

Fervida ne trito tibi pollice pustula surgat,

Exornent docilem garrulla plectra lyram.

Trochus.

Inducenda rota est: das nobis utile munus

Iste trochus pueris, at mihi canthus erit.

Idem.

Garrulus in laxo cur annulus orbe vagatur?

Cedat ut argutis obvia turba trochis?

Signum victoriæ.

Hæc illi sine sorte datur, cui nomina Rhenus

Vera dedit: decies adde Falerna puer.

† Saurostondæ Corinthius.

Ad te reptanti puer insidiosè lacertæ

Parce: cupit digitis illa perire tuis.

Hyacinthus in tabula pictus.

Flebit ab invisio morientia lumina disco

Oebalius, Phœbi culpa dolorque puer.

† *Levomico.*z bola de
hierro,
&c. para
jugar.† *interfe-
stor la-
certæ.*

Cubicularia gausapia.

Stragula purpureis lucent villosa tapetis:

Quid prodest, si te † congelat acris hiems? †contegit

Persona Germanica.

Sum figuli lusus Rufi persona Batavi:

Quæ tu derides, hæc puer ora timet.

Hercules Corinthius.

Elidit geminos infans, nec respicit angues:

Jam poterat teneras hydra timere manus.

Hercules filialis.

Sum fragilis: sed tu moneo ne asperne sigillum,

Non pudet Alcidem nomen habere meum.

*Minerva argentea.*Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis; &
hasta,

Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

Sigillum Giberi fictile.

Ebrius hæc fecit terris puto môstra Prometheus:

Saturnalitio lusit, & ipse luto.

Homeri & batrachomyomachia.

Perlege Mæonio cantatas carmine ranas,

Et frontem nugis solvere discede meis.

Homerus in membranis.

Ilias, & Priami regnis inimicus Ulysses,

Multiplici pariter condita pelle latent.

Virgilii Culex.

Accipe facundi culicem, studiose, Maronis:

Ne nugis positis, arma virumque canas.

*Virgilius in membrana.*Quam brevis immensum cepit membrana Ma-
ronem!

Ipsius vultus prima tabella gerit.

Cicero in membranis.

Si comes ista tibi fuerit membrana, putato

Carpere te longas cum Cicerone vias.

Livius in membranis.

Pellibus exiguis arctatur Livius ingens,

Quem

I pugna
ranarum
& muris

Quem mea non totum bibliotheca capit.

Sallustius.

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

Ovidii Metamorphosis in membranis.

Hæc tibi, multiplici quæ structa est massa ta-
bella

Carmina Nasonis quinque, decemque gerit.

Lucanus.

Sunt quidam, qui me dicunt non esse poetam:
Sed qui me vendit bibliopola, putat.

Catullus.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Calda, & frigida aqua.

Hæc tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt,
Ipsa suas melius charta notabit aquas.

Renanas.

Mula & pumilia.

His tibi de mulis non est metuenda ruina:
Altius in terra pene sedere soles.

Catella Gallicana.

Delicias parvæ si vis audire catellæ,
Narranti brevis est pagina * tota mihi.

* prima.

& cavalle

de las

Asturias.

& Asturco.

Hic brevis ad numerum rapidos qui colligit
ungues,

blebrel.

Venit ab auriferis gentibus, Astur equus.

3 *Canis vertagus.*

Non sibi, sed domino venatur vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Tintinabulum.

Redde pilam: sonat æsthermarum: ludere pergis?
Anne cupis solus lotus abire domum?

Simias.

† missas.

Callidus, † immissas eludere simius hastas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

Notarius.

Currant verba licet, manus est velocior illis;
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Concha.

Levis ab æquorea cortex Mareotica concha
† Fiat: inoffensa curret arundo via.

Morio.

Non mendax stupor est, nec fingitur arte do-
losa,

† *Fit: li-
cet offen-
sa curris;*

Quisquis plus justo non sapit, ille sapit.

Caput arietinum.

Mollia Phryxæi secuisti colla mariti:
Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit?

i Pumilio.

i Enano;

Si solum spectes hominis caput, Hæctora credas:
Si stantem videas, Astyanacta putes.

Parma.

Hæc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere rarò,
Parma tibi: scutum pumilionis * erit.

* *erati;*

Bruti puer sive Pufio.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli,
Istius dominus Brutus erat pueri.

Accipiter.

Prædo fuit volucrum famulus, nunc aucupis;
idem

Decipit: & captas non sibi mæret aves.

Obsonator.

Dic quotus es, quanti cupias cœnare: nec unum
Addideris verbum; cœna parata tibi est.

Calami aucupatorii.

Non tantum calamis, sed cantu fallitur ales:
Pallida dum tacita crescit arundo manu.

Corculum.

Pauper caussidicus nullos referentia nummos
Carmina cum scribas: accipe cor, quod
habes.

Cocus.

Cocus.

Non satis est ars sola coco, servire palato:
 Namque cocus domini debet habere gulam.

Craticula cum veru.

Parva tibi curva craticula sudet offella:
 Spumeus in longa cuspide fumet aper.

Pistor dulciarius.

* *Melle* * Mille tibi dulces operum manus ista figuras
 Extruet: huic uni parca laborat apis.

Jentacula.

Surgite, jam vendit pueris jentacula Pistor:
 Cristataeque sonant undique lucis aves.

FINIS.

FINIS

UNED

P-1

12°

094 Mar
[1.700]

R.V. 962

F . A .
068